INFORMACYJNY KALENDARZ NARCIARSKI

NA SEZON

1938-39

ROK WYDAWNICTWA

XI.

WYDAWNICTWO POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO

KRAKÓW – UL. J. PIŁSUDSKIEGO 13.

DRUKARNIA NARODOWA W KRAKOWIE

GRUDZIEŃ

			Słońca		Księż
			wsch.	zach.	wsch.
1	C.	Mariana m.	7:21	15:28	12:21
2	P.	Pauliny m.	7:23	15:27	12:42
3	S.	Franciszka Ks.	7:24	15:27	13:06
4	N.	Barbary p. m.	7:26	15:26	13:35
5	P.	Juliusza m.	7:27	15:26	14:09
6	W.	Mikolaja b.	7:28	15:25	14:52
7	Ś.	Ambrożego	7:30	15:25	15:47
8	**C.**	**Niepok. Pocz.**	7:31	15:24	16:53
9	P.	Walerii p. m.	7:32	15:24	18:08
10	S.	*NMP. Loretań.*	7:33	15:24	19:28
11	N.	Damazego	7:34	15:24	20:48
12	P.	Aleksandra m.	7:35	15:23	22:07
13	W.	Łucji p. m.	7:36	15:23	23:24
14	Ś.	*Such.*, Izyd.	7:37	15:23	—
15	C.	Waleriana b.	7:38	15:23	0:40
16	P.	*Such.*, Euzeb.	7:39	15:24	1:52
17	S.	*Such.*, Floriana	7:40	15:24	3:03
18	N.	Wiktora m.	7:41	15:24	4:11
19	P.	Urbana V p.	7:41	15:24	5:16
20	W.	Teofila m.	7:42	15:25	6:14
21	Ś.	Tomasza ap.	7:43	15:25	7:05
22	C.	Zenona m.	7:43	15:26	7:48
23	P.	Wiktorii p. m.	7:44	15:26	8:25
24	S.	*Wigilia*, A. i E.	7:44	15:27	8:55
25	**N.**	**Boże Narodz.**	7:45	15:27	9:21
26	**P.**	**Szczepana m.**	7:45	15:28	9:44
27	W.	Jana ap. ew.	7:45	15:29	10:05
28	Ś.	Młodzianków	7:45	15:30	10:26
29	C.	Tomasza b.	7:46	15:30	10:46
30	P.	Eugeniusza b.	7:46	15:31	11:08
31	S.	Sylwestra p.	7:46	15:31	11:33

1938

ZAPISKI NA GRUDZIEŃ 1938

STYCZEŃ

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	N.	**Nowy Rok**	7:45	15:33	12:02	2:19
2	P.	*Im. Jezus*, Mak.	7:45	15:34	12:40	3:33
3	W.	Genowefy p.	7:45	15:35	13:27	4:44
4	Ś.	Eugeniusza m.	7:44	15:36	14:27	5:51
5	C.	Telesf. p. m.	7:44	15:38	15:38	6:48
6	P.	**Trzech Króli**	7:44	15:39	16:58	7:36
7	S.	Łuciana m.	7:44	15:40	18:21	8:15
8	N.	Seweryna op.	7:43	15:42	19:45	8:47
9	P.	Juliana	7:43	15:43	21:06	9:13
10	W.	Jana Dobrego b.	7:42	15:45	22:25	9:39
11	Ś.	Honoraty p.	7:42	15:46	23:40	10:03
12	C.	Jana b. w., B.	7:41	15:47	—	10:28
13	P.	Weroniki p.	7:41	15:49	0:54	10:55
14	S.	Hilarego b. dK.	7:40	15:50	2:03	11:26
15	N.	Pawła 1 pustel.	7:39	15:52	3:08	12:01
16	P.	Marcelego	7:38	15:54	4:08	12:42
17	W.	Antoniego op.	7:37	15:55	5:01	13:29
18	Ś.	*Kat. św. Piotra*	7:36	15:57	5:47	14:23
19	C.	Mariusza i Mar.	7:35	15:58	6:26	15:21
20	P.	Fabiana	7:34	16:00	6:58	16:24
21	S.	Agnieszki p. m.	7:33	16:01	7:26	17:27
22	N.	Wincentego p.	7:32	16:03	7:50	18:30
23	P.	Klemensa	7:31	16:05	8:12	19:35
24	W.	Tymoteusza b.	7:29	16:07	8:33	20:40
25	Ś.	Naw. św. Pawła	7:28	16:09	8:53	21:46
26	C.	Polikarpa b. m.	7:27	16:11	9:14	22:53
27	P.	Jana Złotoust.	7:26	16:13	9:37	—
28	S.	Juliana b.	7:25	16:14	10:05	0:02
29	N.	Franciszka Sal.	7:23	16:16	10:37	1:13
30	P.	Martyny	7:22	16:17	11:17	2:22
31	W.	Piotra z Nol.	7:20	16:19	12:08	3:29

1939

ZAPISKI NA STYCZEŃ 1939

LUTY

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach
1	Ś.	Ignacego b. m	7:18	16:21	13:10	4:30
2	C.	**M. B. Gromn.**	7:17	16:23	14:25	5:22
3	P.	Błażeja b. m.	7:16	16:25	15:46	6:05
4	S	Andrzeja	7:14	16:26	17:11	6:41
5	N.	Agaty p. m., Iz.	7:13	16:28	18:36	7:12
6	P.	Doroty	7:11	16:30	19:58	7:40
7	W.	Romualda op.	7:10	16:32	21:17	8:05
8	Ś.	Jana z Maty	7:08	16:34	22:35	8:31
9	C.	Apolonii p. m.	7:06	16:36	23:48	8:59
10	P.	Scholastyki p.	7:04	16:38	—	9:29
11	S.	Zj. NMP w L.	7:02	16:40	0:57	10:03
12	N.	7 założ. serwit.	7:00	16:42	1:59	10:42
13	P.	Grzegorza	6:58	16:44	2:56	11:28
14	W.	Walentego	6:56	16:46	3:44	12:19
15	Ś.	Faustyna m.	6:54	16:48	4:26	13:15
16	C.	Juliany p. m.	6:52	16:50	5:00	14:16
17	P	Juliana Kap. m	6:50	16:52	5:30	15:18
18	S	Symeona b. m	6:48	16:53	5:55	16:22
19	N	Marcelego m.	6:46	16:55	6:18	17:26
20	P.	Leona b.	6:44	16:57	6:39	18:32
21	W.	Feliksa b.	6:42	16:59	7:00	19:37
22	Ś.	*Popielec*	6:40	17:01	7:21	20:44
23	C.	Piotra Damiana	6:38	17:02	7:44	21:52
24	P.	Macieja a.	6:36	17:04	8:09	23:00
25	S.	Wiktora m., Fel.	6:33	17:06	8:39	—
26	N.	Nestora b. m.	6:31	17:08	9:15	0:08
27	P.	Aleksandra	6:29	17:10	10:01	1:15
28	W.	Romana op.	6:27	17:12	10:56	2:17

1939

ZAPISKI NA LUTY 1939

MARZEC

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch	zach.
1	Ś.	*Such* Albina b.	6:25	17:13	12:03	3:10
2	C	Pawła m., Luc.	6:23	17:15	13:18	3:57
3	P.	*Such.* Kunegun.	6:21	17:17	14:38	4:35
4	S.	*Such.* Kazim.	6:18	17:18	16:02	5:09
5	N.	Jana Józefa	6:15	17:20	17:25	5:36
6	P.	Wiktora	6:13	17:22	18:47	6:04
7	W	Tomasza z A.	6:11	17:24	20:08	6:31
8	Ś.	Wincentego K.	6:09	17:26	21:25	6:58
9	C.	Franciszki rz.	6:07	17:27	22:38	7:27
10	P.	40 Męczen.	6:04	17:29	23:45	8:01
11	S.	Konstantyna W.	6:02	17:31	—	8:39
12	N.	Grzegorza	6:00	17:33	0:46	9:24
13	P.	Krystyny p.	5:58	17:35	1:38	10:14
14	W.	Matyldy kr.	5:56	17:36	2:23	11:08
15	Ś.	Klemensa k.	5:53	17:38	3:01	12:07
16	C.	Juliana m.	5:51	17:40	3:31	13:09
17	P.	Jana Sark., Ger.	5:48	17:42	3:58	14:12
18	S.	Edwarda	5:46	17:44	4:22	15:16
19	N.	*Józefa Oblub.*	5:44	17:45	4:44	16:21
20	P.	Aleksandry	5:41	17:47	5:06	17:27
21	W.	Benedyk. op.	5:39	17:48	5:26	18:34
22	Ś.	Katarzyny p.	5:37	17:50	5:49	19:43
23	C.	Feliksa m., Józ.	5:34	17:52	6:15	20:51
24	P.	Gabriela arch.	5:32	17:54	6:43	22:00
25	S.	*Zwiast. NMP.*	5:29	17:56	7:18	23:07
26	N.	Teodora b. m	5:27	17:57	8:00	—
27	P.	Jana Dam.	5:25	17:59	8:51	0:10
28	W.	Jana Kapistr.	5:23	18:01	9:53	1:04
29	Ś.	Wiktoryna m.	5:20	18:02	11:02	1:51
30	C.	Jana Klimaka	5:17	18:04	12:18	2:32
31	P.	Balbiny p.	5:15	18:06	13:37	3:06

1939

ZAPISKI NA MARZEC 1939

KWIECIEŃ

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	S.	Wikt. i Szczep.	5:13	18:08	14:57	3 36
2	N.	Franciszka z P.	5:11	18:10	16:18	4 02
3	P.	Ryszarda b.	5:08	18:11	17:39	4:29
4	W.	Izydora b., B.	5:06	18:13	18:58	4:56
5	Ś.	Wincentego	5:03	18:15	20:13	5:25
6	C.	*W. Czwartek*	5:01	18:17	21:25	5:57
7	P.	*Wielki Piątek*	4:59	18:19	22:30	6:33
8	S.	*Wielka Sobota*	4:57	18:20	23:28	7:16
9	N.	**Wielkanoc**	4:55	18:22	—	8:05
10	P.	**Pon. Wielk.**	4:53	18:23	0:16	8:59
11	W.	Leona W. p.	4:50	18:25	0.57	9:57
12	Ś.	Wiktora m.	4:48	18:27	1:31	10:58
13	C.	Hermenegilda	4:46	18:29	2:00	12:01
14	P.	Justyna m. Wal.	4:44	18:31	2:25	13:04
15	S.	Anastazji m.	4:42	18:32	2:47	14:08
16	N.	Benedykta	4:40	18:34	3:09	15:14
17	P.	Pawła i Izydora	4:37	18:35	3:30	16:21
18	W.	Apoloniusza	4:35	18:37	3:52	17:29
19	Ś.	Leona p., Jer.	4:32	18:39	4:17	18:39
20	C.	Agnieszki p.	4:30	18:41	4:45	19:49
21	P.	Anzelma b.	4:28	18:42	5:19	20:58
22	S.	Sotera p.	4:26	18:44	5:59	22 02
23	N.	Wojciecha b. m.	4:24	18:45	6 48	23.01
24	P.	Grzegorza	4:22	18:47	7:46	23.50
25	W.	Marka ewang.	4:20	18:49	8 54	—
26	Ś.	M. B. Dob. R.	4:18	18:51	10:07	0 32
27	C.	Zyty p., Piotra	4:16	18:53	11:23	1:08
28	P.	Pawła od Krz.	4:14	18:54	12:41	1 38
29	S.	Piotra m., Paul.	4:12	18:56	13:59	2 04
30	N.	Katarzyny p.	4:09	18:58	15:18	2.30

1939

ZAPISKI NA KWIECIEŃ 1939

MAJ

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	P.	Filipa	4:07	19:00	16:35	2:56
2	W.	Zygmunta kr.	4:05	19:01	17:51	3:24
3	Ś.	**Król. Kor. P.** ☺	4:04	19:03	19:04	3:53
4	C.	Floriana	4:02	19:04	20:13	4:28
5	P.	Piusa V p.	4:00	19:06	21:15	5:08
6	S.	Jana w Oleju	3:58	19:08	22:07	5:54
7	N.	Domiceli	3:56	19:10	22:53	6:47
8	P.	Stanisława	3:55	19:11	23:30	7:43
9	W.	Grzegorza z N.	3:53	19:13	—	8:44
10	Ś.	Izydora rolnika	3:52	19:14	0:01	9:46
11	C.	Franciszka ☾	3:50	19:16	0:27	10:49
12	P.	Pankracego m.	3:48	19:17	0:51	11:54
13	S.	Serwacego b.	3:46	19:19	1:13	12:58
14	N.	Bonifacego m.	3:44	19:21	1:34	14:04
15	P.	Zofii	3:43	19:22	1:55	15:12
16	W.	Andrzeja Boboli	3:41	19:24	2:18	16:20
17	Ś.	Pawła m., Br.	3:40	19:25	2:44	17:31
18	C.	**Wniebowst. P.**	3:38	19:27	3:16	18:42
19	P.	Piotra Celest. ●	3:37	19:28	3:53	19:50
20	S.	Bernardyna z S.	3:35	19:30	4:40	20:53
21	N.	Tymoteusza m.	3:34	19:31	5:37	21:47
22	P.	Julii	3:33	19:33	6:43	22:33
23	W.	Dezyderiusza	3:32	19:34	7:56	23:11
24	Ś.	*N.M.P. Wsp. w*	3:30	19:36	9:13	23:42
25	C.	Grzegorza VII	3:29	19:37	10:30	—
26	P.	Filipa Ner. ☽	3:28	19:38	11:48	0:09
27	S.	*Wig.*, Jana p. m.	3:26	19:39	13:04	0:35
28	N.	**Zielone Św.**	3:25	19:41	14:21	1:00
29	P.	**Poniedz. Św.**	3:24	19:43	15:36	1:27
30	W.	Feliksa p. m.	3:23	19:44	16:48	1:55
31	Ś.	*Such.*, Anieli	3:22	19:45	17:58	2:26

1939

ZAPISKI NA MAJ 1939

CZERWIEC

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	C.	Bł. Jakuba Str.	3:21	19:46	19:02	3:03
2	P.	*Such.*, Sadoka	3:21	19:47	19:59	3:46
3	S.	*Such.*, Klotyldy	3:20	19:48	20:47	4:36
4	N.	Franciszka C.	3:20	19:49	21:28	5:32
5	P.	Bonifacego	3:19	19:50	22:01	6:31
6	W.	Norberta	3:18	19:51	22:30	7:33
7	Ś.	Roberta op.	3:17	19:52	22:54	8:36
8	C.	**Boże Ciało**	3:16	19:53	23:17	9:40
9	P.	Felicjana m.	3:16	19:54	23:38	10:44
10	S.	Małgorzaty	3:15	19:55	23:58	11:48
11	N.	Barnaby	3:15	19:56	—	12:54
12	P.	Jana	3:15	19:56	0:20	14:01
13	W.	Anton. Pad.	3:14	19:57	0:45	15:10
14	Ś.	Bazylego b. dK.	3:14	19:57	1:13	16:20
15	C.	Jolenty, Wita m.	3:14	19:58	1:47	17:31
16	P.	*N. Serca P. J.*	3:14	19:58	2:29	18:37
17	S.	Marciana m.	3:14	19:59	3:21	19:37
18	N.	Efrema diak.	3:14	19:59	4:25	20:27
19	P.	Gerwazego	3:14	20:00	5:37	21:09
20	W.	Sylweriusza p.	3:14	20:00	6:56	21:44
21	Ś.	Alojz. Gonz.	3:14	20:00	8:16	22:14
22	C.	Paulina b., Jana	3:14	20:00	9:35	22:42
23	P.	Zenona m., Fel	3:15	20:01	10:5[illegible]	23:06
24	S.	Jana Chrz.	3:15	20:01	12:11	23:32
25	N.	Łucji p. m.	3:15	20:01	13:25	23:59
26	P.	Jana i Pawła	3:15	20:01	14:38	—
27	W.	Władysława kr.	3:16	20:01	15:48	0:29
28	Ś.	Leona II p.	3:16	20:01	16:53	1:03
29	C.	**Piotra i Pawła**	3:17	20:01	17:52	1:43
30	P.	Wsp. św. Pawła	3:17	20:01	18:43	2:30

1939

ZAPISKI NA CZERWIEC 1939

LIPIEC

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	S.	*Krwi P. Jez.*	3:18	20:01	19:26	3:23
2	N.	*Nawiedz. NMP*	3:19	20:00	20:02	4:20
3	P.	Anatola b.	3:19	20:00	20:33	5:22
4	W.	Teod. b., In.	3:20	19:59	20:59	6:24
5	Ś.	Antoniego	3:21	19:59	21:22	7:29
6	C.	Łucji m., Dom.	3:22	19:58	21:43	8:31
7	P.	Cyryla i Metod.	3:23	19:57	22:04	9:35
8	S.	Elżbiety kr. wd.	3:24	19:57	22:25	10:39
9	N.	Weroniki p.	3:25	19:56	22:48	11:45
10	P.	7 braci męcz.	3:26	19:56	23:14	12:52
11	W.	Piusa I p. m.	3:27	19:55	23:44	14:01
12	Ś.	Jana Gwalb.	3:28	19:54	—	15:09
13	C.	Eugeniusza b.	3:29	19:54	0:20	16:16
14	P.	Bonawentury b.	3:30	19:53	1:08	17:20
15	S.	Henryka c., Fil.	3:31	19:52	2:04	18:15
16	N.	*M. B. Szkapl.*	3:32	19:51	3:13	19:02
17	P.	Aleksego	3:34	19:49	4:30	19:41
18	W.	Szymona z L.	3:35	19:48	5:51	20:15
19	Ś.	Winc. à Paulo	3:37	19:47	7:14	20:44
20	C.	Czesł., Hier.	3:38	19:46	8:35	21:11
21	P.	Andrzeja, Julii	3:39	19:45	9:55	21:37
22	S.	Marii Magdal.	3:40	19:44	11:13	22:05
23	N.	Apolinarego	3:42	19:42	12:28	22:33
24	P.	Kingi kr.	3:43	19:41	13:39	23:07
25	W.	Jakuba ap.	3:44	19:39	14:45	23:45
26	Ś.	Anny m. NMP.	3:46	19:38	15:46	—
27	C.	Feliksa, Julii	3:47	19:36	16:39	0:28
28	P.	Wiktora p. m.	3:49	19:35	17:24	1:18
29	S.	Marty p., Urb.	3:50	19:33	18:04	2:13
30	N.	Rufina m., Jul.	3:52	19:32	18:36	3:13
31	P.	Ignacego	3:53	19:31	19:03	4:15

1939

ZAPISKI NA LIPIEC 1939

SIERPIEŃ

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	W.	Piotra w okow.	3:55	19:29	19:27	5:18
2	Ś.	*M. B. Anielsk.*	3:56	19:27	19:50	6:22
3	C.	Znal. r. ś. Sz.	3:58	19:25	20:11	7:25
4	P.	Dominika w.	3:59	19:24	20:32	8:29
5	S.	*M. B. Śnieżnej*	4:01	19:22	20:53	9:33
6	N.	*Przemienienie P.*	4:02	19:20	21:18	10:38
7	P.	Kajetana	4:04	19:18	21:45	11:45
8	W.	Emiliana b.	4:06	19:16	22:19	12:52
9	Ś.	Jana Vianneya	4:07	19:14	22:59	13:58
10	C.	Wawrzyńca m.	4:09	19:12	23:48	15:01
11	P.	Zuzanny p.	4:11	19:10	—	16:00
12	S.	Klary p., Herk.	4:12	19:08	0:50	16:50
13	N.	Hipolita m.	4:14	19:06	2:01	17:33
14	P.	*Wig.*, Euzeb.	4:15	19:04	3:21	18:10
15	W.	**Wnieb. NMP.**	4:17	19:02	4:43	18:43
16	Ś.	Rocha w., Joach.	4:19	19:00	6:07	19:11
17	C.	Jacka w., Pawła	4:21	18:59	7:30	19:39
18	P.	Heleny ces.	4:22	18:57	8:52	20:07
19	S.	Ludwika b.	4:24	18:55	10:10	20:36
20	N.	Bernarda op. b.	4:25	18:53	11:25	21:09
21	P.	Joanny Fr.	4:27	18:50	12:35	21:46
22	W.	Tymoteusza m.	4:29	18:48	13:39	22:27
23	Ś.	Filipa Ben.	4:31	18:46	14:34	23:16
24	C.	Bartłomieja ap.	4:32	18:44	15:22	—
25	P.	Ludwika kr.	4:33	18:42	16:04	0:10
26	S.	*M. B. Częstoch.*	4:35	18:40	16:38	1:07
27	N.	Józefa Kalasan.	4:36	18:37	17:07	2:08
28	P.	Augustyna	4:38	18:35	17:33	3:10
29	W.	*Ścięcie J. Ch.*	4:40	18:33	17:56	4:14
30	Ś.	Róży Lim.	4:42	18:31	18:17	5:17
31	C	Paulina b., Mar	4:43	18:29	18:38	6:21

1939

ZAPISKI NA SIERPIEŃ 1939

WRZESIEŃ

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	P.	Bronisławy	4:45	18:26	19:00	7:25
2	S.	Stefana kr., Fil.	4:46	18:24	19:23	8:30
3	N.	Szymona Sł.	4:48	18:21	19:50	9:36
4	P.	Róży	4:50	18:19	20:20	10:41
5	W.	Wawrzyńca	4:52	18:16	20:56	11:46
6	Ś.	Zachariasza	4:54	18:14	21:42	12:49
7	C.	Melchiora Gr.	4:55	18:12	22:36	13:48
8	P.	*Narodz. NMP.*	4:57	18:10	23:41	14:40
9	S.	Piotra Klaw.	4:58	18:07	—	15:25
10	N.	Mikołaja w.	5:00	18:05	0:54	16:03
11	P.	Prota i Jacka	5:02	18:03	2:13	16:38
12	W.	*Najśw. Im. M.*	5:04	18:01	3:35	17:08
13	Ś.	Filipa m., Jul.	5:05	17:58	4:59	17:37
14	C.	*Podw. św. Krz.*	5:06	17:56	6:21	18:05
15	P.	*M. B. Bol.*	5:08	17:54	7:44	18:35
16	S.	Kornela p.	5:10	17:51	9:02	19:07
17	N.	St. św. Fran.	5:12	17:49	10:16	19:43
18	P.	Józefa w.	5:13	17:47	11:25	20:24
19	W.	Januarego b. m.	5:15	17:45	12:26	21:11
20	Ś.	*Such.*, Eust.	5:16	17:42	13:18	22:04
21	C.	Mateusza	5:18	17:40	14:01	23:01
22	P.	*Such.*, Tomasza	5:20	17:37	14:39	—
23	S.	*Such.*, Tekli	5:22	17:34	15:09	0:01
24	N.	Gerarda	5:24	17:32	15:36	1:02
25	P.	Kleofasa	5:25	17:30	16:00	2:05
26	W.	Cypriana m.	5:27	17:27	16:22	3:08
27	Ś.	Kosmy i Dam.	5:28	17:25	16:44	4:12
28	C.	Wacława kr.	5:30	17:22	17:05	5:16
29	P.	*Michała archan.*	5:32	17:20	17:29	6:21
30	S.	Hieronima dK.	5:34	17:18	17:55	7:26

1939

ZAPISKI NA WRZESIEŃ 1939

PAŹDZIERNIK

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach
1	N.	Jana z D.	5:35	17:15	18:23	8:33
2	P.	Aniołów Str.	5:37	17:13	18:59	9:38
3	W.	Teresy od D. J.	5:38	17:11	19:40	10:41
4	Ś.	Franc. z Assyżu	5:40	17:09	20:31	11:41
5	C.	Apolinarego b.	5:42	17:06	21:30	12:34
6	P.	Brunona w. ☾	5:44	17:04	22:37	13:20
7	S.	*MB. Różańc.*	5:45	17:02	23:51	14:00
8	N.	Piotra m., Bryg	5:47	17:00	—	14:35
9	P.	Dionizego	5:49	16:58	1:09	15:06
10	W.	*Dzięk. za zw. ch*	5:50	16:55	2:30	15:34
11	Ś.	*Macierz. NMP.*	5:52	16:53	3:51	16:02
12	C.	Serafina w. 🌑	5:54	16:50	5:13	16:31
13	P.	Edwarda kr.	5:56	16:48	6:34	17:01
14	S.	Kaliksta p. m.	5:58	16:46	7:51	17:37
15	N.	Teresy p., Aur	5:59	16:44	9:05	18:16
16	P.	Jadwigi	6:01	16:42	10:10	19:02
17	W.	Małgorzaty Al	6:02	16:40	11:08	19:54
18	Ś.	Łukasza ew.	6:04	16:37	11:56	20:50
19	C.	Piotra w., Fel	6:06	16:35	12:37	21:50
20	P.	Jana Kant. ☽	6:08	16:33	13:10	22:52
21	S.	Urszuli p. m.	6:10	16:31	13:39	23:55
22	N.	Filipa b. m.	6:11	16:29	14:03	—
23	P.	Ignacego	6:13	16:27	14:27	0:57
24	W.	Rafała archan.	6:15	16:25	14:48	2:01
25	Ś.	Kryspina m.	6:17	16:23	15:09	3:04
26	C.	Ewarysta p. m.	6:19	16:21	15:32	4:09
27	P.	Sabiny m., Win.	6:20	16:19	15:57	5:15
28	S.	Szymona i T. 🌕	6:22	16:17	16:26	6:23
29	N.	*Chryst. Króla*	6:24	16:15	16:59	7:29
30	P.	Marcelego m.	6:26	16:13	17:39	8:34
31	W.	*Wig.*, Anton.	6:27	16:11	18:27	9:36

1939

ZAPISKI NA PAŹDZIERNIK 1939

LISTOPAD

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	Ś.	**Wszystk. Św.**	6:30	16:09	19:24	10:31
2	C.	*Dzień Zaduszny*	6:32	16:07	20:29	11:19
3	P.	Huberta b., Hil.	6:34	16:05	21:39	12:00
4	S.	Karola Bor.	6:35	16:04	22:54	12:37
5	N.	Zachariasza	6:37	16:02	—	13:08
6	P.	Feliksa	6:39	16:00	0:11	13:35
7	W.	Antoniego m.	6:41	15:58	1:29	14:02
8	Ś.	Sewera m.	6:43	15:56	2:48	14:30
9	C.	Teodora m.	6:44	15:55	4:08	14:59
10	P.	Andrzeja z Aw.	6:46	15:53	5:26	15:31
11	S.	**Święto Niep.**	6:47	15:52	6:40	16:08
12	N.	5 pust. w Polsce	6:49	15:50	7:51	16:51
13	P.	Stan. Kostki	6:51	15:48	8:54	17:40
14	W.	Jozafata b. m.	6:53	15:47	9:47	18:35
15	Ś.	Gertrudy p.	6:55	15:45	10:33	19:35
16	C.	*M. B. Ostrobr.*	6:56	15:44	11:09	20:38
17	P.	Salomei p.	6:58	15:43	11:40	21:41
18	S.	Romana m.	7:00	15:42	12:06	22:44
19	N.	Elżbiety kr.	7:01	15:40	12:30	23:47
20	P.	Feliksa	7:03	15:38	12:52	—
21	W.	*Ofiarow. NMP.*	7:05	15:37	13:13	0:50
22	Ś.	Cecylii p., M.	7:07	15:36	13:35	1:54
23	C.	Klemensa p.	7:08	15:35	13:59	3:00
24	P.	Jana od Krzyża	7:10	15:34	14:26	4:06
25	S.	Katarzyny p. m	7:12	15:33	14:57	5:13
26	N.	Sylwestra op.	7:13	15:32	15:34	6:21
27	P.	Waleriana	7:15	15:31	16:20	7:25
28	W.	Grzegorza p.	7:16	15:30	17:15	8:25
29	Ś.	Saturnina b. m	7:18	15:29	18:19	9:17
30	C.	Andrzeja, I.	7:20	15:29	19:29	10:02

1939

ZAPISKI NA LISTOPAD 1939

GRUDZIEŃ

			Słońca		Księżyca	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	P.	Mariana m.	7:21	15:29	20:44	10:40
2	S.	Pauliny m	7:23	15:28	22:00	11:11
3	**N.**	Franciszka	7:24	15:27	23:17	11:40
4	P.	Barbary	7:25	15:26	—	12:07
5	W.	Juliusza	7:27	15:26	0:35	12:33
6	Ś.	Mikołaja b.	7:28	15:25	1:52	13:01
7	C.	Ambrożego b.	7:29	15:25	3:08	13:30
8	**P.**	**Niepok. Pocz.**	7:30	15:24	4:22	14:04
9	S.	Walerii, Juliana	7:31	15:24	5:33	14:43
10	**N.**	*M. B. Loret.*	7:33	15:23	6:39	15:29
11	P.	Damazego p.	7:34	15:23	7:36	16:22
12	W.	Aleksandra	7:35	15:23	8:25	17:19
13	Ś.	Łucji p. m.	7:36	15:23	9:07	18:21
14	C.	Teodora m.	7:37	15:23	9:40	19:25
15	P.	Waleriana	7:38	15:24	10:09	20:29
16	S.	Euzebiusza	7:39	15:24	10:34	21:32
17	**N.**	Floriana	7:40	15:24	10:56	22:35
18	P.	Wiktora	7:41	15:24	11:18	23:39
19	W.	Grzegorza b.	7:41	15:24	11:39	—
20	Ś.	*Such.*, Teofila	7:42	15:25	12:02	0:42
21	C.	Tomasza	7:42	15:25	12:26	1:47
22	P.	*Such.*, Zenona	7:43	15:25	12:51	2:54
23	S.	*Such.*, Wiktorii	7:43	15:26	13:29	4:01
24	**N.**	*Wigilia*	7:44	15:27	14:10	5:07
25	**P.**	**Boże Narodz.**	7:44	15:27	15:01	6:11
26	**W.**	**Szczepana**	7:45	15:28	16:02	7:08
27	S.	Jana apost. ew.	7:45	15:29	17:12	7:57
28	C.	Młodzianków	7:45	15:30	18:27	8:39
29	P.	Tomasza z K.	7:45	15:31	19:46	9:15
30	S	Eugeniusza b	7:46	15:31	21:05	9:46
31	**N**	Sylwestra p.	7:46	15:32	22:23	10:13

1939

ZAPISKI NA GRUDZIEŃ 1939

Skrócony kalendarz na r. 1940.

Półrocze I.	N	P	W	Ś	C	P	S
Styczeń		**1**	2	3	4	5	**6**
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
	28	29	30	31			
Luty					1	**2**	3
	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29		
Marzec						1	2
	3	4	5	6	7	8	9
	10	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	**25**	26	27	28	29	30
	31						
Kwiecień		1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
	28	29	30				
Maj				1	**2**	**3**	4
	5	6	7	8	9	10	11
	12	**13**	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	**23**	24	25
	26	27	28	29	30	31	
Czerwiec							1
	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	**29**
	30						

Półrocze II.	N	P	W	Ś	C	P	S
Lipiec		1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
	28	29	30	31			
Sierpień					1	2	3
	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	**15**	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	31
Wrzesień	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30					
Październik			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30	31		
Listopad						**1**	2
	3	4	5	6	7	8	9
	10	**11**	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28	29	30
Grudzień	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	**25**	**26**	27	28
	29	30	31				

Tłuste liczby oznaczają dni świąteczne.

POLSKI ZWIĄZEK NARCIARSKI

FÉDÉRATION POLONAISE DE SKI — POLISH SKI ASSOCIATION
POLNISCHER SKI-VERBAND — FEDERAZIONE POLACCA DI SCI

NARCIARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA – FIS
ZAKOPANE 11-19 II. 1939

SEKRETARIAT GENERALNY

KRAKÓW, 9 listopada 1938 r.

L. 9381/38

Do Firmy

Dr. A. W a n d e r S.A.

K r a k ó w

Panowie zwrócili się do nas z prośbą o opublikowanie naszych doświadczeń z Ovomaltyną.

Tego rodzaju zaświadczenie wydajemy po raz pierwszy, czyniąc wyłom w naszych zasadach jedynie z uwagi na to, że możemy z pełnym przekonaniem stwierdzić, iż Ovomaltyna zasługuje na zaufanie każdego sportowca.

Ovomaltynę znamy od wielu lat i mieliśmy sposobność stwierdzić, że ten napój energiotwórczy, który ceniony jest w międzynarodowych kołach sportowych, rzeczywiście oddaje sportowcom nieocenione usługi jako koncentrat odżywczo-witaminowy, pozbawiony wszelkiego balastu, łatwostrawny i łatwoprzyswajalny.

Najlepszym dowodem naszego uznania dla Ovomaltyny jest fakt, że postaraliśmy się o to, aby nasi zawodnicy na Narciarskie Mistrzostwa Świata / F.I.S. / w Zakopanem, odżywiani byli przez cały okres treningu Ovomaltyną, w przekonaniu, że osiągnięcie najwyższej sprawności fizycznej zależy w bardzo dużej mierze od racjonalnego odżywiania.

Za Komisję Sportową
Polskiego Związku Narciarskiego

[signatures; stamp: FIS ZAKOPANE 1939]

P. Ż. N.

WŁADZE I INSTYTUCJE POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO

Adres: Kraków, Piłsudskiego 13, telefon 157-33, skrót telegraficzny: Skipol — Kraków, Konto P.K.O. Nr 400.225. Sekretariat czynny w dni powszednie (z wyjątkiem sobót) od 18-tej do 20-tej.

RADA NARCIARSKA PZN

Prezes: inż. Aleksander Bobkowski, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Komunikacji; **pierwszy wiceprezes:** red. Stanisław Faecher; **drugi wiceprezes:** prof. dr Zygmunt Klemensiewicz; **trzeci wiceprezes:** płk. Stanisław Barzykowski; **czwarty wiceprezes:** dr Aleksander Boniecki; **sekretarz generalny:** dr Stanisław Kowenicki; **zastępca sekretarza:** dyr. Kazimierz Lewandowski; **skarbnik:** Tadeusz Kozień; **zastępca skarbnika:** mgr Andrzej Rie-; **członkowie:** płk. dypl. Mikołaj Bołtuć, mjr dypl. int. Marian Frühauf, Hugo Grosman, dyr. Michał Guzecki, prof. Julian Kolankowski, mgr Władysław Krygowski, Jan Lubowczan, dyr. Roman Loteczka, mjr Leszek Lubicz-Nycz,

dr Bolesław Macudziński, mjr Augustyn Stasiak, mjr dypl. Tadeusz Wallich, płk. Franciszek Wagner, płk. Alojzy Wir-Konas, inż. Eugeniusz Zaczyński, dr Kazimierz Załuski.

ZARZĄD GŁÓWNY PZN

Przewodniczący: inż. Aleksander Bobkowski, Podsekretarz Stanu Ministerstwa Komunikacji; **I zastępca przewodniczącego:** dr Aleksander Boniecki; **II zastępca przewodniczącego:** dr Kazimierz Załuski; **sekretarz:** dr Stanisław Kowenicki; **zastępca sekretarza:** dyr. Kazimierz Lewandowski; **skarbnik:** Tadeusz Kozień; **zastępca skarbnika:** mgr Andrzej Rieger; **członkowie:** red. Stanisław Faecher, Hugo Grosman, dyr. Roman Loteczka, mjr Leszek Lubicz-Nycz, dr Bolesław Macudziński, płk. Alojzy Wir-Konas.

KOMISJA REWIZYJNA PZN

Członkowie: dyr. Tadeusz Bukowiecki, kpt. Jan Gorazdowski, mgr Witold Mączka; **zastępcy:** Edward Güntner, Apolinary Knobloch.

KOMISJA SPORTOWA PZN

Przewodniczący: Hugo Grosman; **zastępca przewodniczącego:** dyr. Władysław Kasztelewicz; **sekretarz:** mgr Jan Stella-Sawicki; **członkowie miejscowi:** dr Aleksander Boniecki, Władysław Cyrek, Tadeusz Kozień, dr Gustaw Landau, dyr. Roman Loteczka, Bolesław Pągowski, dr Kazimierz Załuski; **członkowie zamiejscowi:** Ignacy Bujak, Jan Cybulski, kpt. Jan Góra, Stanisław Górski, inż. Marian Kozłowski, inż. Tadeusz Kuchar, dr Józef Lankosz, Andrzej Słoninka, inż. Andrzej Teisseyre, por. Franciszek Trzepałko, inż. Stanisław Turski, por. Edmund Witkowski, Bohdan Załuski.

KAPITAN ZWIĄZKOWY PZN

Dr Henryk Szatkowski.

KOMISJA WYSZKOLENIOWA PZN

Przewodniczący: mjr Leszek Lubicz-Nycz; **zastępca przewodniczącego:** mjr dr Zdzisław Szydłowski; **sekre-**

tarz: Stefan Radkiewicz; **zastępca sekretarza:** Antoni Pietraszewski; **członkowie:** mgr Tadeusz Biernakiewicz, Bronisław Czech, Hugo Grosman, Michał Kaseja, prof. Stefan Kisieliński, Juliusz Kluk, kom. P.P., Edward Kwaśnica, por. Jerzy Lewiński, dr Jakub Merunowicz, mgr Leopold Moser, kpt. Bruno Pawlik, prof. Konstanty Pietkiewicz, por. Zbigniew Sadowski, Jan Skład, mjr. Augustyn Stasiak, Barbara Wiśniewska, por. Tadeusz Wysocki; **lekarze:** dr Stanisław Janicki, kpt. dr Józef Mazurek.

KOMISJA TURYSTYCZNA PZN

Przewodniczący: dr Kazimierz Załuski; **zastępca przewodniczącego:** Adam Alberti; **sekretarz:** Tadeusz Spiess; **członkowie miejscowi:** Tadeusz Czajkowski, dr Włodzimierz Gosławski, dr Stanisław Janicki; **członkowie zamiejscowi:** inż. Maksymilian Dudryk, Roman Górski, dyr. Michał Guzecki, mjr Zygmunt Hofbauer, dyr. Władysław Kasztelewicz, Stanisław Lubieniecki, Józef Oppenheim, dr Adam Zieliński.

KOMISJA NARCIARSTWA NIZINNEGO PZN

(adres: Warszawa, Marszałkowska 97, m. 2, tel. 7-12-49).
Przewodniczący: płk Stanisław Barzykowski; **zastępca przewodniczącego:** mjr Henryk Jiruszka; **sekretarz:** mjr int. dypl. Marian Fruhauf; **członkowie:** kpt. Tadeusz Kawalec, prof. Julian Kozłowski, Komendant P. P. Edward Kwaśnica, mgr Leopold Moser, mgr Zbigniew Przybysławski, mjr Włodzimierz Sekunda.

KOMISJA WYDAWNICZA PZN

Przewodniczący: red. Włodzimierz Długoszewski; **członkowie:** Jan Nowak, Bolesław Pągowski, Roman Puchalski, dr Henryk Szatkowski, dr Adam Zieliński.

KOMISJA SANECZKARSKA PRZY PZN

Przewodniczący: dyr. Roman Loteczka; **zastępca przewodniczącego:** dr Ferdynand Pawlowski; **sekretarz:** Stanisław Porzycki; **skarbnik:** Stanisław Rechowicz; **kapitan sportowy:** Bronisław Witkowski; **członkowie:** inż. B. Baldinger, Józef Kamyk, Andrzej Nowikow, Kazimierz Wiśniewski, Kazimierz Żarlikowski.

TABELKA ROZWOJOWA P. Z. N. za sezony 1919/20—1937/8.

Sezon narciarski	Towarzystw związkowych	Liczba zrzeszonych narciarzy	Średnia klubowa	Zawodników		Instruktorów	Sędziów	Przodowników Odznaki Górskiej	Odznak za Sprawność	Odznak Górskich	Odznak Nizinnych
				mężczyzn	kobiet						
1919/20	5	579	116	—	—	—	—	—	—	—	—
1920/21	6	915	152½	—	—	—	—	—	—	—	—
1921/22	8	1.229	153½	—	—	—	—	—	—	—	—
1922/23	9	1.318	146	—	—	—	—	—	—	—	—
1923/24	14	1.810	129	—	—	—	—	—	—	—	—
1924/25	18	1.874	104	—	—	—	—	—	—	—	—
1925/26	22	1.988	90 1/3	—	—	—	—	—	—	—	—
1926/27	26	2.041	78½	—	—	—	—	—	120	—	—
1927/28	31	2.361	76	335	46	—	—	—	115	—	—
1928/29	44	3.536	80	384	50	—	—	—	645	—	—
1929/30	59	4.646	78 3/4	318	35	—	—	—	929	—	—
1930/31	82	5.358	65 1/4	446	39	—	—	—	1.535	—	—
1931/32	99	6.252	63	656	42	—	—	—	3.808	—	—
1932/33	147	14.236	97	1.123	55	181	254	177	4.492	517	—
1933/34	168	10.951	65	1.058	73	476	369	401	3.357	1.098	—
1934/35	202	10.203	50½	1.155	98	823	426	481	4.824	1.667	—
1935/36	211	16.084	76	1.370	120	1.001	336	363	2.029	1.108	—
1936/37	247	24.522	107 4/5	1.555	131	1.379	471	658	4.030	1.224	345
1937/38	264	23.536	89	1.574	116	1.066	491	673	5.681	1.126	427

DWUDZIESTOLECIE POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO

Sezon narciarski 1938/9 r. jest dwudziestym z kolei rocznym okresem działalności Polskiego Związku Narciarskiego. (W łączności z tym odbędzie się w bieżącym sezonie zimowym, uroczysty obchód upamiętniający dwudziestolecie istnienia P. Z. N.) Praca organizacyjna dla dobra polskiego narciarstwa, prowadzona niezmordowanie przez Związek w ciągu dotychczasowego jego istnienia — uwieńczona została wielkimi osiągnięciami. Pomiędzy innymi — znalazły one swój wyraz **w ogromnym upowszechnieniu się narciarstwa w całym kraju,** w opanowaniu różnych dziedzin i kierunków narciarstwa sportowego i turystycznego, w dźwignięciu jego poziomu technicznego i ideowego, oraz w umocnieniu organizacyjnym całego narciarstwa zrzeszonego. przy równoczesnym korzystnym oddziaływaniu na zastępy narciarzy niezorganizowanych.

Przy sposobności obchodu dwudziestolecia Polskiego Związku Narciarskiego, warto streścić pokrótce dzieje tej organizacji. Przypomnieć trzeba, że narciarstwo na ziemiach polskich znane było już przed kilku wiekami, jednakże z biegiem czasu poszło niemal w zupełne zapomnienie. Dopiero w ostatnich dziesiątkach lat XIX-go wieku, poczęli u nas krzewić nowoczesne narciarstwo pierwsi pionierzy tego sportu w Polsce. Zastępy zwolenników narciarstwa zwolna rosły i w okresie lat 1906 i 1907 **powstały pierwsze towarzystwa narciarskie** na terenie Małopolski. Już po kilku latach istnienia, okrzepły one tak dalece, że poczęły zabiegać o utworzenie **wspólnej organizacji nadrzędnej.** Jej zadaniem miało być koordynowanie poczynań istniejących wówczas pięciu towarzystw narciarskich we: Lwowie, Krakowie (2), Zakopanem i Bielsku. Jednakże ówczesny układ stosunków politycznych, oraz wybuch wielkiej wojny w 1914 r. — przeszkodziły wysił-

kom zmierzającym do założenia Polskiego Związku Narciarskiego jeszcze w latach przedwojennych.

UTWORZENIE P. Z. N. I PIERWSZY ZARZĄD

Dopiero w odrodzonym Państwie Polskim powstały po temu odpowiednie warunki. **Inicjatywa** utworzenia Polskiego Związku Narciarskiego rzucona została w Krakowie, dnia 11-go października 1919 r., w czasie obrad „Zjazdu Towarzystw Turystycznych“, zwołanego przez rząd dla uzgodnienia pracy organizacyjnej w turystyce. Biorący udział w obradach zjazdu delegaci towarzystw narciarskich: inż. Aleksander Bobkowski, inż. Jan Czerwiński, Jan Gadomski, dr Walery Goetel, Teofil Janikowski, dr Roman Kordys, dr Adam Kroebl, Kazimierz Lubieniecki i dr Mieczysław Świerz — utworzyli „Komitet Organizacyjny Polskiego Związku Narciarskiego“ i zlecili specjalnej komisji (w składzie inż. Kazimierz Kaczanowski i dr Adam Kroebl) zwołanie zebrania konstytuującego P. Z. N.

W wyniku tych zabiegów odbyło się w Zakopanem, dnia 26-go grudnia 1919 r. pierwsze zebranie delegatów towarzystw narciarskich w Polsce. Zebranie to uchwaliło jednogłośnie **założenie Polskiego Związku Narciarskiego**, jako zrzeszenia jednoczącego wszystkie organizacje narciarskie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej dla pracy około rozwoju narciarstwa. Dzień zatem 26-go grudnia 1919 r. jest oficjalną, historyczną datą powstania Polskiego Związku Narciarskiego. **Założycielami jego były**: Karpackie Towarzystwo Narciarzy we Lwowie (delegaci: **prof. dr Zygmunt Klemensiewicz i ppor. Zdzisław Rittersschild**), Sekcja Narciarska Towarzystwa Tatrzańskiego w Zakopanem (delegaci: **por. Stanisław Faecher i dr Mieczysław Świerz**), Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy w Krakowie (delegaci: **inż. Aleksander Bobkowski i dr Adam Lardemer**), Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego w Krakowie (delegat: **Stanisław Jentys**), oraz Wintersportklub w Bielsku.

Na zebraniu założycielskim utworzono „komitet statutowy“ przekazując mu opracowanie zasad organizacyjnych P. Z. N. W wyniku jego prac odbył się w lutym 1920 r. w Zakopanem **„Walny Zjazd Delegatów P. Z. N.“**,

który uchwalił normy statutowe, oraz ustalił siedzibę Związku — na pierwszy rok w Zakopanem. Walny Zjazd Delegatów dokonał także wyboru pierwszych władz Związku a mianowicie Zarządu Głównego P. Z. N. **Skład pierwszego Zarządu Głównego Polskiego Związku Narciarskiego** był następujący: prezes — **dr Mieczysław Świerz**, wiceprezesi — **inż. Aleksander Bobkowski i prof. dr Zygmunt Klemensiewicz**, sekretarz — **por. Stanisław Faecher**, skarbnik **ppor. Zdzisław Ritterschild**, członkowie Zarządu Głównego — **dr Adam Kroebl i Jan Gadomski.**

ORGANIZACYJNE POCZĄTKI P. Z. N.

W pierwszym roku istnienia (1919/20 r.) liczył Polski Związek Narciarski pięć towarzystw z ogólną ilością 579 zrzeszonych narciarzy. **Pierwsze Mistrzostwa Polski** rozegrane zostały w Zakopanem, przy czym przyznano podówczas tylko tytuł „mistrza Polski w biegu". Rozpoczęta w ten sposób została nieprzerwana w następnych latach seria imprez mistrzowskich, organizowanych co roku przez Polski Związek Narciarski z coraz większym nakładem pracy i przy coraz większym udziale zawodników krajowych i zagranicznych. Żywsza działalność w pierwszym roku istnienia P. Z. N. była ograniczona, gdyż większość członków władz Polskiego Związku Narciarskiego służących w wojsku, brała udział w toczącej się podówczas wojnie. Jednakże najważniejsze prace, tj. samo utworzenie Związku, organizacyjne jego ujęcie, przygotowanie i rozegranie mistrzostw itp. zostały wykonane w całości.

Już w drugim roku istnienia Polskiego Związku Narciarskiego uznano za niezbędne, aby objął on swą działalnością cały kraj i starał się oddziaływać na tworzenie towarzystw narciarskich we wszystkich dzielnicach Polski. W łączności też z chęcią stworzenia dla P. Z. N. odpowiednich warunków pracy — postanowiono **przenieść siedzibę Polskiego Związku Narciarskiego do Warszawy.** Przewodnictwo Zarządu Głównego P. Z. N. objął **inż. Aleksander Bobkowski,** który godność tę nieprzerwanie (z wyjątkiem 1924 r.) sprawuje po dzień dzisiejszy. Drugi rok istnienia P. Z. N. był właściwym okresem kładzenia fundamentów pod normalną pracę Polskiego Związku Narciarskiego i okresem wytyczania jego głównych dróg rozwojowych na przyszłość. Stały one zrazu pod znakiem silnego rozwoju kierunku sportowego w narciarstwie.

Międzynarodowe stosunki polskiego narciarstwa z zagranicznymi związkami nawiązane zostały już w trzecim roku istnienia P. Z. N. (1921/22). Wtedy też przeszczepiono do Polski nowoczesny program narciarstwa sportowego a mianowicie konkurencje klasyczne. Odtąd — stosunki międzynarodowe w sporcie miały stanowić ważny przedmiot zabiegów władz związkowych w całych późniejszych dziejach P. Z. N. Rozwijający się zaś żywo kierunek sportowy w narciarstwie krajowym, skłonił władze związkowe już w następnym roku do utworzenia specjalnej **„Komisji Sportowej"** (w sezonie 1922/3 r.), która była pierwszą komisją fachową P. Z. N. Urządzono też wówczas pierwsze w kraju, na dużą skalę, zawody międzynarodowe z udziałem licznych zawodników zagranicznych. Wreszcie w piątym roku istnienia Polskiego Związku Narciarskiego (sezon 1923/4) doszedł do skutku start narciarskiej drużyny reprezentacyjnej w pierwszej zimowej olimpiadzie odbywającej się w Chamonix.

W ciągu tego pierwszego pięciolecia szedł naprzód **liczbowy rozwój** Polskiego Związku Narciarskiego. Z pięciu pierwotnie należących do P. Z. N. towarzystw, urosła liczba członków Związku do czternastu a zastępy zrzeszonych narciarzy zwiększyły się czterokrotnie (do ok. 2 tys.). Przy końcu też tego okresu nastąpiła rozbudowa ośrodków pracy organizacyjnej P. Z. N. „Komisja Sportowa" przeniesiona została do Krakowa, gdzie pozyskano dla pracy związkowej nowe zastępy doświadczonych pracowników. Odtąd też w Krakowie skupiać się zaczęła coraz większa liczba doniosłych prac i inicjatyw Polskiego Związku Narciarskiego.

DRUGIE PIĘCIOLECIE

Na początek drugiego pięciolecia przypadła wzmożona praca organizacyjna. W szóstym roku istnienia P. Z. N. (sezon 1924/5), skodyfikowano przede wszystkim przepisy sportowe (regulamin zawodów), powołano do życia **„Komisję Wydawniczą P. Z. N."** w Krakowie, która rozpoczęła wydawnictwo rocznika narciarskiego pod nazwą „Narciarstwo polskie", oraz utworzono instytucję „Kapitana Sportowego". W dążeniu do harmonijnego rozwoju wszystkich kierunków narciarstwa w Polsce założono pierwsze podwaliny pod rozkwit turystyki zimowej. Dla jej na-

leżytego poparcia uzyskał Polski Związek Narciarski w siódmym roku swego istnienia (sezon 1925/6) **zniżki kolejowe** dla wszystkich narciarzy zrzeszonych (przyznane po raz pierwszy w Polsce instytucji turystycznej). Ponadto pozyskał Związek dla swych członków uprawnienia wynikające z polsko-czechosłowackiej **konwencji turystycznej**.

Na czas ten (sezon 1925/6) przypadają początki na wielką odtąd skalę przez Polski Związek Narciarski prowadzonej akcji wyszkoleniowej. Odbył się wielki kurs związkowy dla początkujących narciarzy, w którym wzięło udział przeszło trzystu uczestników. Z doniosłych zaś spraw organizacyjnych, na wymienienie zasługuje utworzenie „komisyj okręgowych" we: Lwowie, Krakowie, Bielsku i Zakopanem, które stały się zawiązkami późniejszych Okręgów Narciarskich. Związek przejął też podówczas i rozbudował wielką skocznię narciarską na Krokwi w Zakopanem, oraz dał inicjatywę dla budowy innych skoczni w Karpatach. Po raz pierwszy w dziejach sportu polskiego opracowany został regulamin narciarskiej odznaki sprawnościowej. Wprowadzenie w życie tak bardzo później popularnej **„Odznaki za Sprawność P. Z. N."** (która stała się wzorem dla wszystkich innych tego rodzaju instytucyj w Polsce) — nastąpiło w ósmym roku istnienia Związku.

Pomyślano też wówczas (sezon 1926/7) o utworzeniu „funduszu rozdawnictwa nart" przewidując w dalszym rozwoju zdarzeń — powołanie do życia specjalnego **„Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa"**. (Towarzystwo to, jako szczególnie ważna placówka P. Z. N. powstało z jego inicjatywy w cztery lata później). W ramach akcj propagandowej ukazał się drugi tom rocznika narciarskiego. Stosunki międzynarodowe coraz żywiej utrzymywane, tak przez starty za granicą jak przez organizowanie zawodów międzynarodowych w kraju — doznały wzmocnienia, gdy prezes Zarządu Głównego inż. Aleksander Bobkowski wszedł do dyrekcji Międzynarodowej Federacji Narciarskiej F. I. S. (w sezonie 1926/7).

W dziewiątym roku istnienia P. Z. N. (1927/8) utworzony został po raz pierwszy na wielką skalę ośrodek olimpijski w Zakopanem. Doniosłym też zdarzeniem był start polskiej drużyny narciarskiej na zawodach drugiej olimpiady zimowej w St. Moritz. W tym samym sezonie ukazał się po raz pierwszy **„Informacyjny Kalendarz**

Narciarski P. Z. N.", wydawany odtąd co roku i dostarczany bezpłatnie wszystkim członkom Związku. „Kalendarz Informacyjny P. Z. N." był zrazu niewielką książeczką, z biegiem jednak lat rozrósł się do pokaźnych rozmiarów, będąc zawsze ważnym narzędziem propagandy zamierzeń Polskiego Związku Narciarskiego i cennym świadczeniem przypadającym wszystkim narciarzom zrzeszonym w P. Z.N

ZAWODY F. I. S. 1929 r.

Godnym zakończeniem pierwszego dziesięciolecia istnienia Związku (sezon 1928/9) była organizacja pierwszych w dziejach narciarstwa światowego zawodów F. I. S. w Zakopanem. Decyzja przyznająca Polsce organizację tych zawodów zapadła na kongresie Federacji w St. Moritz, w roku 1928. Polski Związek Narciarski prowadził kilkanaście miesięcy wytężone prace przygotowawcze, mające na celu postawienie tych zawodów na możliwie najwyższym poziomie. Pamiętna też impreza zawodów F. I. S. w Zakopanem w 1929 r. **zgromadziła na starcie siedemnaście związków narciarskich i pięciuset zawodników.** Były to pierwsze w dziejach sportu polskiego zawody o skali światowej, a ich organizacja uznana została za wzorową tak w kraju jak i za granicą

Skupiając większość swych wysiłków około organizacji zawodów F. I. S. w Polsce — nie zaniedbał P. Z. N. swych normalnych prac, mających na celu ciągłą rozbudowę polskiego narciarstwa. Z ważniejszych działań ówczesnych na wymienienie zasługuje dokonane w tym sezonie (1928/9 r.) utworzenie „**Komisji Turystycznej**", powołanie do życia „**Komisji Narciarstwa Kobiecego**", założenie „**Komisji Kajakowej**" z zadaniem utworzenia przez nią Polskiego Związku Kajakowego (co w następnym roku zostało uskutecznione), wreszcie utworzenie „**Komisji Saneczkarskiej**". Wszystkie te nowe instytucje P. Z. N. rozszerzyły i usprawniły pracę Związku, oraz przyczyniły się do szybszej realizacji jego zamierzeń.

Celem upamiętnienia pierwszego dziesięciolecia istnienia P. Z. N. wydał Związek trzeci tom swego pamiętnika („Narciarstwo polskie"), który objął także dokładne sprawozdanie z zawodów F. I. S. Pod koniec pierwszego dziesięciolecia — liczył Polski Związek Narciarski 44 towarzystwa związkowe, a ogólna liczba członków-narciarzy wynosiła 3.536. Na owe czasy były to znaczne stosunkowo osiągnięcia, które zachęcały do dalszej pracy, jaka musiała

już być prowadzona z bardzo dużym rozmachem. Urządzone bowiem w Polsce zawody F. I. S. stanowiły znakomitą propagandę narciarstwa, które też jęło pozyskiwać ogromne rzesze nowych zwolenników. Wymagało to od Związku przestawienia się na działalność wszerz, oraz wymagało przebudowy organizacji Związku w ten sposób, by mógł on sprostać narastającym, coraz trudniejszym zadaniom.

Początek też trzeciego dziesięciolecia P. Z. N. stał pod znakiem na kilka lat rozłożonej reorganizacji Związku. Szła ona zarówno w kierunku wzmocnienia centrali, jak też rozbudowy warunków dla pracy w terenie. Szczególnie doniosła była praca w terenie, gdzie Polski Związek Narciarski — obok zadań sportowych i turystycznych — upatrywał **doniosłe cele gospodarcze**, ważne dla ludności ziem karpackich. Z jego też głównie inicjatywy powstawały nowe zimowiska i centra ruchu zimowo-turystycznego w Karpatach oraz nowe możliwości gospodarki turystycznej dla ludności tych stron.

ROZBUDOWA P. Z. N.

W jedenastym sezonie (1929/30) utworzone zostały **okręgi narciarskie:** warszawski, wileński, lwowski, podhalański, krakowsko-śląski i krynicki. Uregulowano coraz bardziej doniosłe zagadnienia wyszkoleniowe i ogłoszono po raz pierwszy oficjalne **listy instruktorów egzaminowanych**. Opracowano zasady organizacyjne dla **sędziów i instruktorów**, wdrażając te instytucje w ramy porządku i dyscypliny. Jedenasty rok istnienia P. Z. N. zaznaczył się także wzmożoną akcją w dziedzinie propagandy. Związek uruchomił jako swe własne wydawnictwo **miesięcznik „Zima“** i odtąd troska o stałe wydawnictwo narciarskie stanowić miała przedmiot usilnych zabiegów ze strony władz związkowych.

Dwunasty rok istnienia P. Z. N. (1930/1) ujawnił występujące coraz bardziej przesuwanie się prac wykonawczych oraz inicjatywy **na organizacyjny ośrodek krakowski.** „Komisja Sportowa P. Z. N.“ (z siedzibą w Krakowie) obejmowała coraz szersze agendy i wyrabiała coraz liczniej-

szy zastęp pracowników, przygotowując w ten sposób warunki dla przeniesienia i scentralizowania wszystkich władz związkowych w Krakowie. Równocześnie też zarysowała się w Krakowie wzmożona aktywność „Komisji Wydawniczej" i „Turystycznej". Pomiędzy innymi akcja ta spowodowała rozbudzenie na większą skalę zainteresowania ze strony towarzystw narciarskich **inwestycjami schroniskowymi w Karpatach.** Powstała też w tym roku zw. „Komisja Porozumiewawcza" Polskiego Związku Narciarskiego z Polskim Towarzystwem Tatrzańskim, która przez kilka następnych lat uzgadniała wszystkie ważniejsze problemy gospodarki turystycznej w Karpatach.

W następnym — trzynastym z kolei — sezonie (1931/2) nastąpiły w organizacji i pracy władz Polskiego Związku Narciarskiego duże przemiany. Próba utworzenia dwóch odrębnych grup Zarządu Głównego P. Z. N. w Warszawie i Krakowie — dokonana z końcem ubiegłego sezonu — nie dała odpowiednich wyników. Natomiast podkreśliła ona jeszcze raz niezbędność rychłego scentralizowania wszystkich agend związkowych w jednym ośrodku. Dlatego też krakowska grupa Zarządu Głównego przygotowała w sezonie 1931/2 szczegółowe plany reorganizacji Związku. Przyjęte one zostały na najbliższym walnym zjeździe który uchwalił zmianę statutu P. Z. N i **przeniesienie siedziby Związku do Krakowa.** Z ważniejszych zdarzeń trzynastego roku istnienia P. Z. N. na wyróżnienie zasługuje start polskiej drużyny narciarskiej na zawodach trzeciej olimpiady zimowej w Lake Placid.

Niemal natychmiast po przeniesieniu siedziby Związku do Krakowa zaznaczył się — w czternastym roku istnienia P. Z. N. (1932/3) — **bardzo duży rozwój narciarstwa w Polsce.** Pomiędzy innymi znalazł on swój wyraz w tym, że osiągnięta w 1932 r. liczba 99 klubów i 6.252 członków P.Z.N. wzrosła od razu na 147 towarzystw i 14.236 członków a wzrost ten nastąpił w ciągu jednego tylko roku. Nierównie jednak ważniejsze były wielkie **osiągnięcia organizacyjne.** Nowy bowiem statut zapewnił centralizację pracy kierowniczej, oraz dobre warunki dla pracy w terenie. Na uwagę zasługuje utworzenie Rady Narciarskiej, odgrywającej rolę czynnika kierowniczego. Ponadto nastąpiła rozbudowa okręgów, do których

prócz przedtem istniejących — przybyły jeszcze nowo utworzone.

Szczególnie ważnym etapem prowadzonej przez P. Z. N. akcji wyszkoleniowej był **związkowy kurs dla nauczycieli narciarstwa i sędziów.** Odbył się on w Zakopanem w formie wielkiego obozu, liczącego 257 kandydatów i stanowił ogromny krok naprzód w dziedzinie wyszkolenia. W tym samym roku wreszcie wprowadzona została w życie **„Odznaka Górska P. Z. N.“**, mająca ogromne znaczenie dla popularyzacji turystyki narciarskiej. Była to pierwsza w Europie instytucja tego rodzaju, która później znalazła liczne naśladownictwa w czynnej turystyce tak za granicą, jak i w kraju.

W końcu trzeciego pięciolecia (piętnasty sezon — 1933/4) doznał Polski Związek Narciarski pewnego uszczerbku przez skasowanie ze strony władz, indywidualnych zniżek kolejowych, z których (dla celów turystycznych) korzystali uprzednio wszyscy narciarze zrzeszeni w P. Z. N. Przyniosło to przejściowo zniżkę liczby członków do 11 tys., nie zahamowało jednak dalszej ekspansji Polskiego Związku Narciarskiego. Nie powstrzymało też silnego zwrotu do turystyki zimowej, która wówczas coraz silniej dominowała w polskim narciarstwie. Dla celów propagandy, uruchomił P. Z. N. w tym samym sezonie po raz drugi swe wydawnictwo „Zima“, dostarczane bezpłatnie obok „Kalendarza Informacyjnego“ każdemu zrzeszonemu narciarzowi. Opanowując wreszcie nową ważną dziedzinę narciarstwa w Polsce utworzył P. Z. N. specjalną **„Komisję Narciarstwa Nizinnego“** z siedzibą w Warszawie.

WIELKA AKCJA WSZERZ

Najtrudniejszym, ale także najbardziej owocnym okresem działalności Polskiego Związku Narciarskiego był okres czwartego jego pięciolecia. Akcja wyszkoleniowa i turystyczna postąpiły niezwykle naprzód. Z zakresu wyszkolenia na uwagę zasługuje utworzenie tzw. **„Centrum Wyszkolenia“** w Zakopanem. W dziedzinie turystyk — poszczególne towarzystwa narciarskie wspomagane przez P. Z. N. zwielokrotniły tempo wytężonej akcji inwestycyjnej w górach. Na hasła turystyczne zareagowały żywo rzesze narciarzy. Rozwinęły się także w tym czasie nowe formy nar-

ciarstwa sportowego a zwłaszcza narciarstwa zjazdowego.

Stworzone podówczas — częściowo z inicjatywy Polskiego Związku Narciarskiego — **popularne formy turystyki,** sprzyjały jej szybkiemu rozwojowi. Celem propagandy turystyki zimowej przystąpił Polski Związek Narciarski wraz z innymi organizacjami, do wydawania przy poparciu Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji — miesięcznika pod nazwą: **„Turysta w Polsce"** dostarczanego bezpłatnie wszystkim Członkom Związku. Szesnasty rok istnienia P. Z. N. (sezon 1934/5) zaznaczył się wielką ekspansją Związku i przygotowaniem warunków dla dalszej znacznej jego rozbudowy.

Rozbudowa ta nastąpiła już w następnym, siedemnastym sezonie (1935/6). Liczba członków — narciarzy zrzeszonych w P. Z. N. bardzo poważnie wzrosła i osiągnęła cyfrę przeszło 16.000. Przygotowania, a później udział narciarskiej drużyny reprezentacyjnej w czwartej zimowej olimpiadzie w Garmisch-Partenkirchen, zajęły wprawdzie większość wysiłków władz Związku, ale nie przeszkodziły ważnym pracom bieżącym.

Pomiędzy innymi, szczególnie ważne było ze strony Związku oświadczenie się jego za budową **kolei linowej w Tatrach.** Władze Związku uznały budowę kolei linowej na szczyt Kasprowego Wierchu za niezbędną dla dalszego rozwoju narciarstwa turystycznego i sportowego, a zwłaszcza dla narciarstwa zjazdowego. Zarówno wzmożona akcja inwestycyjna w Karpatach prowadzona przez towarzystwa związkowe, jak też stanowisko P. Z. N. w sprawie budowy kolei linowej — wywołały opory natury międzyorganizacyjnej a nawet próby szkodzenia Związkowi. Próby te jednak władze P. Z. N. zdołały opanować w zupełności.

Osiemnasty rok istnienia Polskiego Związku Narciarskiego (sezon 1936/7) był — pomiędzy innymi — widownią szczególnie wielkiego sukcesu, zainicjowanej na większą skalę akcji zrzeszeniowej. Liczba towarzystw zorganizowanych w P. Z. N. wyniosła nienotowaną dotychczas cyfrę **247 klubów i sekcyj, z zastępem 24.522 członków-narciarzy.** Rok ten był także pamiętny dużym rozszerzeniem akcji wyszkoleniowej P. Z. N., która od kilku już lat stanęła najwyżej w całym polskim sporcie. Na podstawie przeprowadzonych uprzednio prób i doświadczeń, rozpo

czął Związek **unifikację** nauczania jazdy na nartach, uruchomił **własne szkoły** itp. Dla celów propagandy narciarstwa nizinnego, wprowadzono w tym sezonie **„Odznakę Nizinną P. Z. N.“**, która obok „Odznaki za Sprawność“ i „Odznaki Górskiej“, (cieszących się coraz większym powodzeniem), stała się trzecią z kolei związkową instytucją powszechnego wychowania fizycznego w narciarstwie.

Zakres agend P. Z. N. powiększył się niezwykle w następnym roku (1937/8 r.). Sezon ten stanął niemal całkowicie **pod znakiem wielkich przygotowań do narciarskich mistrzostw świata** (zawody FIS). Ich organizacja na luty 1939 r. powierzona została Polskiemu Związkowi Narciarskiemu jednogłośną uchwałą kongresu Międzynarodowej Federacji Narciarskiej w Helsinkach w roku 1938. Zdając sobie sprawę z powagi zadania i propagandowych korzyści związanych z zawodami F. I. S. w Polsce, przystąpiły władze Związku przede wszystkim do wykonania prac technicznych, aby **przygotować i uzbroić Zakopane** do tej wielkiej imprezy.

Przygotowując jednak narciarskie mistrzostwa świata na rok 1939 nie zaniedbały władze związkowe swe, normalne, działalności organizacyjnej. W dalszym więc ciągu, z dużym natężeniem prowadzona była **akcja zrzeszeniowa krzewicielska, wyszkoleniowa, sportowa, turystyczna** i.p. Liczba towarzystw zrzeszonych w P. Z. N. i liczba narciarzy zorganizowanych w Związku, była w sezonie 1937/8 równie wielka, jak w roku poprzednim. Cyfry organizacyjne P. Z. N. upoważniają do twierdzenia, że **Polski Związek Narciarski stał się najsilniejszą organizacją sportowo-turystyczną w Polsce.**

Dwudziesty rok istnienia Polskiego Związku Narciarskiego (sezon zimowy 1938/9) kulminujący w urządzaniu narciarskich mistrzostw świata w Zakopanem — winien godnie dopełnić dwudziestolecia dotychczasowej pracy naczelnej magistratury polskiego narciarstwa. Praca Związku, nacechowana zawsze wysokim poimowaniem **służby dla państwa i społeczeństwa,** oraz współdziałanie towarzystw zrzeszonych w P. Z. N. — stworzyły potrzebne warunki dla dalszego rozwoju narciarstwa w Polsce.

OKRĘGI P. Z. N.

NAZWY, SIEDZIBY I ADRESY

I. Warszawski Okręg PZN — Warszawa, Marszałkowska 97, m. 2, tel. 6-29-00.

II. Wileński Okręg PZN — Wilno, D. O. War., pl. Jezuicki 3, Nowicki Mieczysław.

III. Lwowski Okręg PZN — Lwów, Akademicka 23.

IV. Podhalański Okręg PZN — Zakopane, Kościuszki, Hotel Europejski, p'k. F. Wagner.

V. Krakowski Okręg PZN — Kraków, Rynek Główny 25. III. p. T. T. N.

VI. Śląski Okręg PZN — Katowice, Kilińskiego 23.

VII. Grodzieński Okręg PZN — Grodno, Orzeszkowej Nr 30.

VIII. Przemyski Okręg PZN — Przemyśl, Łukasińskiego 7.

IX. Pomorski Okręg PZN — Toruń, Wały 21, Okręgowy Urząd WF i PW, Kijaniówna Janina.

X. Wołyński Okręg PZN — Krzemieniec, Liceum, prof. Kozłowski Julian.

GRANICE OKRĘGÓW

(Według podziału administracyjnego państwa sprzed 1. IV. 1938 r. — Nowy podział zostanie ogłoszony po ustaleniu granic administracyjnych).

Na zasadzie decyzji Rady Narciarskiej Okręgi P. Z. N. mają następujący podział terytorialny z ważnością w sezonie 1938 39:

I. Warszawski Okręg P. Z. N. obejmuje: miasto Warszawę; z województwa warszawskiego powiaty: błoński, ciechanowski, gostyniński, grójecki, kutnowski, łowicki, makowski, miński, mławski, płocki, płoński, przasnyski, pułtuski, radzymiński, rawski, sierpecki, skierniewicki, sochaczewski i warszawski; z województwa kieleckiego powiaty: iłżecki, konecki, kozienicki, opatowski, opoczyński, radomski-grodzki, radomski, sandomierski, włoszczowski; województwo łódzkie (w całości); z województwa poznańskiego powiaty: czarnkowski, gnieźnieński-grodzki, gnieźnieński, gostynski, jarociński, kępiński, kościański, krotoszyński, leszneński, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, ostrowski, poznański-grodzki, poznański, rawicki, szamotulski, śremski, środzki, wolsztyński i wrzesinski; województwo lubelskie (w całości); województwo poleskie (w całości); z województwa pomorskiego: powiat działdowski.

II. Wileński Okręg P. Z. N. obejmuje: województwa: wileńskie (w całości) i nowogrodzkie (w całości).

III. Lwowski Okręg P. Z. N. obejmuje: z województwa lwowskiego: miasto Lwów i powiaty: bóbrecki, lwowski, rawski, sokalski i żółkiewski; województwo stanisławowskie (w całości) i województwo tarnopolskie (w całości).

IV. Podhalański Okręg P. Z. N. obejmuje: powiat nowotarski bez dorzecza Raby, tj. bez miejscowości: Rabka, Chabówka, Raba Wyżna i Sieniawa z okolicą.

V. Krakowski Okręg P. Z. N. obejmuje: z województwa krakowskiego: miasto Kraków oraz powiaty: bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, myślenicki, nowosądecki, tarnowski i wadowicki; ponadto z powiatu nowotarskiego: Rabkę, Chabówkę, Rabę Wyżną i Sieniawę z okolicą (podział wód między Rabą a Dunajcem) i z powiatu żywieckiego: Suchą, Lachowice i Hucisko z okolicą; z wojew. kieleckiego powiaty: jędrzejowski, kielecki, miechowski, olkuski, pińczowski i stopnicki.

VI. Śląski Okręg P. Z. N. obejmuje: województwo śląskie (w całości); z województwa kieleckiego powiaty: będziński, częstochowski-grodzki, częstochowski, sosnowiecki-grodzki i zawierciański: z województwa krakowskiego powiaty: bialski i żywiecki, ten ostatni bez Lachowic, Suchej i Huciska z okolicą.

VII. Grodzieński Okręg P. Z. N. obejmuje województwo białostockie (w całości).

VIII. Przemyski Okręg P. Z. N. obejmuje: z województwa lwowskiego powiaty: brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecki, jarosławski, jaworowski, kolbuszowski, krośnieński, leski, lubaczowski, łańcucki, mościski, niski, przemyski, przeworski, rudecki, rzeszowski, samborski, sanocki, tarnobrzeski i turczański; z województwa krakowskiego powiaty: jasielski, mielecki i ropczycki.

IX. Pomorski Okręg P. Z. N. obejmuje: województwo pomorskie z wyjątkiem powiatu działdowskiego; z województwa poznańskiego powiaty: bydgoski grodzki, bydgoski, chodzieski, inowrocławski grodzki, inowrocławski, mogilneński, szubiński, wągrowiecki, wyrzyski i żniński; z województwa warszawskiego powiaty: lipnowski, nieszawski, rypiński, włocławski a ponadto Wolne M. Gdańsk.

X. Wołyński Okręg P. Z. N. obejmuje: województwo wołyńskie (w całości).

SPIS KLUBÓW

(Cyfra arabska oznacza stały numer porządkowy danego towarzystwa w ewidencji Polskiego Związku Narciarskiego. Cyfra rzymska w nawiasie oznacza przynależność okręgową danego towarzystwa. Numeracja Okręgów: I — Warszawski, II — Wileński, III — Lwowski, IV — Podhalański, V — Krakowski, VI — Śląski, VII — Grodzieński, VIII — Przemyski, IX — Pomorski, X — Wołyński.)

Andrychów (V).

80. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Beskid".
93. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Makkabi".

Berezne (X).

49. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Berezne" — poczta Ludwipol.

Będzin (VI).

78. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego — ul. Kołłątaja 43.

Biała (VI).

36. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — ul. Cyniarska 12, p. Władysław Zajączek.

Białystok (VII).

179. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Jagiellonia" — Słonimska 28, m. 7, p. Borowski Tadeusz.

Bielsko (VI).

6. Wintersportklub des Beskidenverein — Wzgórze 14.
13. Żydowskie Towarzystwo Turystyczno-Narciarskie „Makkabi"— skrytka pocztowa 88.
15. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego.
62. Sekcja Narciarska Towarzystwa Turystycznego „Przyjaciele Przyrody w Polsce" — pl. Narutowicza, Dom Robotniczy.

241. Koło Narciarzy Oddziału Turystycznego „Sokoła", Pasaż 1, p. Nowotarski Czesław.

264. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Pierackiego 5.

Borszczów (III).

50. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Borszczów".

Borysław (VIII).

132. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego Wychowania Fizycznego „Biali" — skrytka pocztowa nr 172, inż. Kowalski Czesław.

250. Sekcja Narciarska Samodzielnego Baonu Związku Strzeleckiego — ul. Legionów.

Broszniów (III).

196. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Strzelec" — pocz. Krechowice, p. Jakub Jacob.

Brzeszcze (VI).

63. Oddział Narciarski „Sokoła" — pow. Oświęcim

Brzeżany (III).

240. Oddział Narciarsko Kajakowy „Sokoła".

Bukowina Tatrzańska (IV).

199. Klub Narciarski „Bukowina" — p.Kobierski Adam.

Bydgoszcz (IX).

94. Bydgoski Klub Narciarski — ul. Jagiellońska 4, p. adw. Śmigielski.

248. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Zygmunta Augusta 14, Miejski Dom Turystyczny.

Bystra (VI).

164. Sekcja Narciarska przy Związku Strzeleckim — Wilkowice, nr 100, pow. Biała, p. Widuchowski Tadeusz.

Chełmek (V).

245. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego Związku Strzeleckiego — pow. Chrzanów.

Chełmża (IX).
189. Klub Narciarski.

Chodorów (III).
251. Sekcja Narciarska T. G. „Sokół".

Chodzież (IX).
177. Chodzieski Klub Narciarzy — Mickiewicza 15.

Chorzów (VI).
163. Sekcja Narciarska przy Klubie Sportowym „Stadion" — Michała Grażyńskiego 28, p. Kowalczyk.
210. Sekcja Narciarska K. S. „Chorzów" przy P. F. Z. A. Chorzów III.

Chrzanów (V).
47. Sekcja Narciarska T. G. „Sokół" — ul. Kościuszki, p. Kozłowski.
105. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — p. Majchrowicz Zbigniew. Adres do wys. Tenczynek. Urząd Gminny, p. Palka Wincenty.
114. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Makkabi" — Pierackiego 6, p. Nusbaum Mendel.
218. Sekcja Narciarska T. S. O. „Fablok".

Cieszyn (VI).
8. Sekcja Narciarska przy Śląskim Oddziele Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego „Watra" — pl. Króla Sobieskiego 5.
39. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — Kraszewskiego 1.
101. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego.
161. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego Związku Strzeleckiego — skrytka pocztowa 92.

Częstochowa (VI).
34. Częstochowskie Towarzystwo Narciarzy — I Aleja 14.
176. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — ul. Kościuszki 28, p. Jaroń Włodzimierz.
195. Sekcja Narciarska Ż. T. G. S. „Makkabi" — ul. Katedralna 13.

Dawidgródek (I).
51. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Dawidgródek".

Dederkały (X).

54. Sekcja Narciarska W. K. S. „Dederkały".

Drohobycz (VIII).

61. Sekcja Narciarska Oddziału Drohobyckiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Drohobycz 2, „Polmin", p. inż. Kozłowski Marian.

159. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Betar" — p. Halberstein, skrytka pocztowa 36.

204. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — Dom Legionowo Strzelecki.

Gdańsk (IX).

46. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — Gdańsk Langfuhr, Heeresanger 11, p. Woyna Stanisław.

Gdynia (IX).

40. Klub Narciarski „Skimka" Polskiej YMCA — ul. Sędzickiego 13.

Głębokie (II).

55. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Głębokie".

Gorlice (V).

146. Sekcja Narciarska Tow. Gimn. „Sokół".

266. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Grodno (VII).

56. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Grodno".

Grudziądz (IX).

243. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego, Centrum Wyszkolenia Kawalerii.

Hoszcza (X).

57. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Hoszcza".

Inowrocław (IX).

138. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Inowrocław".

Iwieniec (II).

58. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Iwieniec".

Iwonicz-Zdrój (VIII).

186. Iwonicki Klub Narciarski.

Janowa Dolina (X).

207. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Strzelec" — Wołyń, pow. Kostopol.

Jarosław (VIII).

167. Sekcja Narciarska W. C. K. S. „Ognisko" — dowództwo Baonu Telegr., p. mjr Bernacki.

254. Jarosławskie Towarzystwo Narciarzy — Pod Klasztorem 6, p. Tadeusz Pliszka.

Jasło (VIII).

118. Sekcja Narciarska T. G. „Sokół" — Kasa Oszczędności, p. Tadeusz Garbacik.

Jaworzno (V).

87. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół" — Dyrekcja Kopalń, p. Władysław Kwiatek.

Jordanów (V).

69. Oddział Narciarski „Sokoła".

Kalisz (I).

192. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Prosna" — Dywizja Piechoty.

249. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Pułaskiego 13.

Katowice (VI).

18. Śląski Klub Narciarski — Pocztowa 16.

60. Schlesischer Wintersportverein — skrzynka pocztowa 18.

162. Sekcja Narciarska T. G. „Sokół" — Powstańców 49, p. Skórkiewicz.

174. Harcerski Klub Narciarski — Francuska 12/1.
200. Sekcja Narciarska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego — D. O. K. P. pokój 207, p. Szczepanik Kazimierz.
256. Sekcja Narciarska Stowarzyszenia Robotniczych Klubów Sportowych Wojew. Śląskiego — Powstańców 2, parter.
259. Sekcja Narciarska Oddziałów Młodzieży Powstańczej — Młyńska 47.

Kęty (VI).

117. Klub Narciarski — Piłsudskiego p. inż. Edward Bilczewski.

Kielce (V).

168. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego, skrytka pocztowa 343.

Kleck (II).

71. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Kleck".

Kołomyja (III).

31. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, Oddziału Czarnohorskiego — skrytka poczt. 63.
231. Sekcja Narciarska Wojskowo-Cywilnego Klubu Sportowego „Pokucie".

Komorowo (VII).

214. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Komorowo", k/Ostrowi Mazowieckiej.

Końskie (I).

246. Sekcja Narciarska Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół".

Kopyczyńce (III).

141. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Kopyczynce".

Kraków (V).

2. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — ul. Tadeusza Kościuszki 12.
3. Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy — Rynek Gł 25.

33. Sekcja Narciarska Żydowskiego Klubu Sportowego „Makkabi“ — skrytka pocztowa 372, ul. Mikołajska 9.

38. Sekcja Narciarska Polskiej Y. M. C. A. „Skimka“ — Krowoderska 8.

65. Sekcja Narciarska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego — pl. Matejki 12, Dyrekcja Kolejowa.

68. Sekcja Narciarska Żydowskiego Akademickiego Koła Miłośników Krajoznawstwa — ul. Sobieskiego 14, p. Dortheimer M.

75. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Jutrzenka“, Krakowska 49, p. Beter.

98. Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa — Piłsudskiego 13.

102. Towarzystwo Wioślarsko-Narciarskie, — Zyblikiewicza 9, p. inż. Propst Juliusz.

103. Sekcja Narciarska Krakowskiego Klubu Tenisowego — Sereno-Fenna 4, dr. J. Stahr.

144. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastycznego — Orzeszkowej 7.

150. Sèkcja Narciarska Klubu Sportowego „Cracovia“ — Felicjanek 6, parter.

182. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół“ — Piłsudskiego 27.

183. Sekcja Narciarska Oddziału Sportowego Towarzystwa Urzędników Miejskich — Al. Krasińskiego 18.

205 Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Wawel“ — Rakowicka 29.

208. Sekcja Narciarska Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej — Straszewskiego 18.

223. Harcerski Klub Narciarski — Grzegórzecka 20, Dom Medyków.

257. Sekcja Narciarska Robotniczego Klubu Sportowego „Legia“ — Batorego 3, Ubezpieczalnia Społeczna, p. Szokalski Zygmunt.

260. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Potockiego 4.

Krasne (II).

82. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Krasne“ — Krasne n/Uszą, woj. Wileńskie.

Krosno (VIII).

119. Krośnieńskie Towarzystwo Narciarskie — Staszica 102, p. Bergman St.

Krynica-Zdrój (V).

23. Krynicki Klub Narciarski — Dom Zdrojowy.
66. Sekcja Narciarska Kółka Sportowego „Krynica".
86. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — p. J. Iwański. Komisja Zdrojowa.

Krzemieniec (X).

121. Sekcja Narciarska Żydowskiego Klubu Sportowego „Hasmonea" — Słowackiego 14, p. Mojżesz Barac.
122. Sekcia Narciarska Policyjnego Klubu Sportowego „Horyń", Powiatowa Komenda Policji Państwowej.
123. Sekcja Narciarska Krzemienieckiego Klubu Sportowego — Zarząd Drogowy, p. inż. Pomykalski
149. Oddział Narciarski przy Zjednoczeniu Organizacyj Społecznych powiatu Krzemienieckiego — Kołłątaja 16.

Lesko (VIII).

222. Leskie Towarzystwo Narciarskie.

Lublin (I).

16. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Unia" — Peowiaków 12.

Ludwikowo (I).

142. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Ludwikowo".

Lwów (III).

1. Karpackie Towarzystwo Narciarzy — Bolesława Prusa 10.
5. Sekcja Narciarska I Lwowskiego Wojskowo-Cywilnego Klubu Sportowego „Czarni" — Pełczyńska 55, p. Szendorowicz.
7. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Pogoń" — Piekarska 1b, skrytka pocztowa 176.
14. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — Marszałkowska 1, Nowy Uniwersytet.
17. Sekcia Narciarska Lwowskiego Klubu Sportowego „Lechia" — Batorego 26, p. Solewski Leopold.
29. Sekcja Narciarska Klubu Tenisowego 1924 — Potockiego 16, IIa, p. Blaustein A.
52. Sekcja Narciarska „Sokół — Macierz", Zimorowicza 8.

85. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Dror“ — ul. Tarnowskiego 61, p. I. Herzberg.

88. Sekcja Narciarska Żydowskiego Koła Miłośników Krajoznawstwa — Sykstuska 14, I sch.

92. Sekcja Narciarska Żydowskiego Klubu Sportowego „Hasmonea“ — Szymona 1.

96. Sekcja Narciarska i Turystyczna Kolejowego Przysposobienia Wojskowego — Anczewskich 1/1, p. Witkowski Józef.

109. Sekcja Narciarska Związku Oficerów Rezerwy — Chorążczyzny 7, II p.

131. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Polsce — pl. Mariacki 5, I schody, III p.

158. Sekcja Narciarska Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Akademicka 23.

188. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — Zyblikiewicza 33.

197. Sekcja Narciarska Akademickiego Oddziału Związku Strzeleckiego — Kordeckiego 30, m. 10, p. Klepacki Franciszek.

198. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Bourlarda 5, I p.

232. Sekcja Narciarska Przysposobienia Wojskowego Leśników — Chorążczyzny 17.

Łódź (I).

169. Sekcja Narciarska Ż. T. G. S. „Bar-Kochba“ — Piotrkowska 111.

175. Sekcja Narciarska Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Piotrkowska 120, m. 10.

194. Sekcja Narciarska Żydowskiego Klubu Sportowego „Makkabi“ — Kościuszki 21.

221. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Geyer“ — Piotrkowska 289.

227. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Piotrkowska 101.

255. Sekcja Narciarska „Skimka“ Polskiej YMCA — Moniuszki 4a.

Łuck (X).

187. Sekcja Narciarska Wołyńskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Opieki nad Zabytkami Przeszłości — Al. B. Chrobrego 15.

Łużki (II).

83. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Łużki"

Maków Podhalański (V).

201. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — Zarząd Miejski, p. Świstek W.

Mościce (V).

45. Towarzystwo Narciarskie — Państwowa Fabryka Związków Azotowych, p. inż. Barzykowski Tadeusz.
233. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — Państwowa Fabryka Związków Azotowych.

Niemenczyn (II).

43. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Niemenczyn".

Nowe Święciany (II).

84. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Nowe Święciany".

Nowy Sącz (V).

22. Nowosądeckie Koło Narciarzy — Jagiellońska 28.
77. Sekcja Narciarska Strzeleckiego Klubu Sportowego — Grottgera 7, p. Uczkiewicz Mieczysław
107. Sekcja Narciarska Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół" — Miejska Komunalna Kasa Oszczędności, p. Krajewski Stefan.
173. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego.
184. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Polsce — Jagiellońska 12, p. inż. Salpeter Naftali.
235. Sekcja Narciarska Żydowskiego Klubu Sportowego „Makkabi" — Dunajewskiego 7, p. Armkraut H.

Nowy Targ (IV).

90. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego — Kościelna 9, p. Aron Stamler.
139. Sekcja Narciarska Powiatowego Związku Strzeleckiego — Rynek.
180. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Podhale" — Urząd Skarbowy, p. Fuchs.

190. Oddział Narciarsko-Kajakowy Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół" — Długa 51, p. Mieczysław Chodorowicz.

Okocim (V).
151. Okocimski Klub Narciarski.

Orany (II).
95. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Orany".

Osowiec (VII).
110. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Osowiec".

Ostrowiec Świętokrzyski (I).
170. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Górzysta 3.

Ostróg (X).
111. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Ostróg".

Ostrów Wlkp. (I).
247. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Piłsudskiego 10.

Oświęcim (VI).
133. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno - Sportowego „Kadimah" — Kolejowa 18, p. Littner Pinek.

Pabianice (I).
153. Sekcja Narciarska T. S. Pracowników Firmy „Krusche i Ender" — Zamkowa 3.

Pionki (I).
157. Sekcja Narciarska K. S. „Proch".

Płock (I).
106. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Piekarska 5, m. 8.

Podbuż k/Sambora (VIII).
185. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — p. Kordasiewicz Józef.

Podświle (II).

115. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Podświle".

Porąbka (VI).

242. Sekcja Narciarska Oddziału Związku Strzeleckiego.

Poznań (I).

25. Sekcja Narciarska Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Fredry 10, p. 369.
59. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — Zamek.
155. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego Kolejowego Przysposobienia Wojskowego — ul. Skarbowa 10. Dyrekcja Kolei Państwowych.
224. Poznański Klub Narciarski — Pierackiego 12. Wagons Lits Cook.

Przemyśl (VIII).

19. Przemyskie Towarzystwo Narciarzy — Słowackiego 14.
262. Sekcja Narciarska P. T. T. Oddziału Przemysko-Jarosławskiego — Mickiewicza 42. Ośrodek W. F.

Puławy (I).

228. Koło Narciarskie Puławskiego Klubu Wioślarskiego — Instytut N. G. W., Wydział Gleboznawczy, p. inż. Zajączkowski Wiktor.

Raba Wyżna (V).

234. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego.

Rabka-Zdrój (V).

100. Sekcja Narciarska Ogniska Związku Podhalan — Pierackiego 50, dr Żebracki Witold.

Radom (I).

89. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Broń" — Fabryka Broni.

Radomsko (I).

244. Sekcja Narciarska Strzeleckiego Klubu Sportowego „Korona" — ul. Limanowskiego 43, p. mjr Wyczółkowski Stefan.

Rakowice k/Krakowa (V).
219. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Ikar" — miejscowy p. lotniczy.

Rokitno Wol. (X).
120. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Rokitno".

Rybnik (VI).
28. Rybnicki Klub Narciarski — skrytka pocztowa 7. dra Grażyńskiego 20.

Rypne koło Doliny (III).
253. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego.

Sambor (VIII).
72. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego Komendy Powiatowej — Kopernika 13, skrytka pocztowa 31.
128. Towarzystwo Narciarskie Wojskowego Klubu Sportowego.

Sanok (VIII).
81. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Sanok".
203. Oddział Narciarsko-Kajakowy Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół" — ul. Mickiewicza.
261. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego „Sanoczanka" — Sobieskiego 5, p. Stropek.

Sejny (VII).
125. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Sejny".

Sienkiewicze (I).
126. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Sienkiewicze".

Skoczów (VI).
165. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Komunalna Kasa Oszczędności, p. Czulak Wilhelm.

Skole (III).
76. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — ul. Piłsudskiego, gmach „Sokoła".

Slawsko (III).

30. Narciarski Klub „Bieszczady".

Snów (II).

127. Sekcja Narciarska W. K. S. „Snów".

Sosnowiec (VI).

166. Sekcja Narciarska Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Zagłębiu Dąbrowskim — Modrzejowska 32/III. p. Łogiewa L.

263. Harcerski Klub Narciarski — Orla 18, p. Żydaczewski Stefan.

Stalowa Wola (VIII).

267 Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Stalowa Wola".

Stanisławów (III).

24. Sekcja Narciarska Oddziału Stanisławowskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Szydłowskiego 7.

108. Klub Narciarsko-Turystyczny Kolejowego Przysposobienia Wojskowego, p. Franciszek Dylski (Biuro Kontroli Dochodów P. K. P.), Grunwaldzka 11.

230. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Hakoah" — Sobieskiego 3, I p.

265. Oddział Narciarsko-Kajakowy „Sokół I." — Sapieżyńska 17, gimn. III., Z. Gromnicki.

Starachowice (I).

134. Sekcja Narciarska Związku Pracowników Przemysłowych i Handlowych — skrytka pocztowa 29.

171. Towarzystwo Narciarzy przy Starachowickim Klubie Sportowym — Starachowickie Zakł. Górn., p. Firkowski.

Stryj (III).

137. Sekcja Narciarska Wojskowo-Cywilnego Klubu Sportowego „Pogoń" — por. Wojciechowski.

212. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — ul. 3 Maja, Miejska Kasa Oszczędności.

Suwałki (VII).

147. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego.

Szczawnica (IV).

140. Sekcja Narciarska Towarzystwa Sportowego „Wisła" — Pensjonat „Sobieski".

Szczyrk (VI).

202. Klub Narciarski „Szczyrk“ — nr 65, p. Łaciak Fr.

Tarnopol (III).

136. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego Związku Strzeleckiego — Słowackiego 2.

268. Sekcja Narciarska Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-krajoznawczego — ul. Kopernika 2.

Tarnów (V).

67. Sekcja Narciarska Oddziału Tarnowskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — ul. Panny Marii 16, I p., dr Fink Henryk.

112. Sekcja Narciarska Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół“ — B. G. K. Krakowska 19, p. Żelechowski Antoni.

113. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Samson“ — skrytka pocztowa 150.

Tomaszów Mazowiecki (I).

26. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — Oddział Zbiorowy Związku Strzeleckiego.

225. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Tomaszowianka“ — Spalska 96a, p. Onderka Tadeusz.

Toruń (IX).

216. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Gryf“ — skrytka pocztowa 117 — Wola Zamkowa, Dom Żołnierza.

217. Sekcja Narciarska W. K. S. „Sęp“ — p. lotniczy.

Troki (II).

129. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Troki“.

Trzebinia (V).

181. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Trzebinia“, Rafineria Nafty, p. Hanel St.

Ustrzyki Dolne (VIII).

206. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego.

Wadowice (V).

116. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Makkabi“ — p. Wischik Alfred.

9. Warszawski Klub Narciarski — Marszałkowska 97, m. 2.

10. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — Polna 50, m. 18.

35. Sekcja Narciarska Warszawskiego Klubu Wioślarek— Al. Trzeciego Maja 16 m. 2. Adres letni Wioślarska 2.

37. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Makkabi" — Nalewki 2a.

41. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego Rodziny Urzędniczej — Wilcza 68, m. 26.

42. Sekcja Narciarska Związku Rezerwistów — Wiejska 19, m. 7.

48. Sekcja Narciarska Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Nowy Świat 19, m. 3.

53. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Rodzina Wojskowa" — Królewska 2, m. 54.

64. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Królewska 51.

74. Sekcja Narciarska Zjednoczenia Zrzeszeń Pracowników Publicznych Instytucyj Finansowych Rzeczypospolitej Polskiej Klubu Sportowego „Zjednoczenie" — Marszałkowska 138/3. Zrzeszenie Pracowników P. K. O.

97. Klub Narciarski Warszawskiego Towarzystwa Wioślarskiego — Pierackiego 19.

99. Harcerski Klub Narciarski — Łazienkowska 7, II p., pok. 35.

124. Sekcja Narciarska Klubu Wioślarskiego „Wisla" — Waliców 3, m. 9, p. Zgliński Jan.

143. Sekcja Narciarska Klubu Urzędników Polskiej Służby Zagranicznej — Plac Małachowskiego 4.

145. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Polonia" — Chmielna 2.

148. Sekcja Narciarska Klubu Sportowego „Zuaw" — Pierackiego 17, m. 1.

152. Sekcja Narciarska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego — Chałubińskiego 4, pokój 105.

154. Sekcja Narciarska Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Nowy Świat 41, m. 1.

178. Sekcja Narciarska Polskiego Touring Klubu — Kredytowa 5.

191. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Żoliborz“ — Dygasińskiego 18.
193. Sekcja Narciarska Warszawskiego Klubu Sportów Wodnych „Nurt“ — Al. Jerozolimskie 3a, pok. 12.
209. Klub Narciarski „Skimka“ — Konopnickiej 6.
211. Sekcja Narciarska Klubu Wioślarskiego „Syrena“ — Senatorska 35, m. 67, p. Radzio Kazimierz.
213. Oddział Narciarski Sekcji Sportowej Bratniej Pomocy Słuchaczy Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego — Bielany.
220. Klub Narciarski Oficerów Geografów — Al. Jerozolimskie 91, W. I. G.
226. Sekcja Narciarska Związku Pracowników Skarbowych — Al. Ujazdowskie 36.
229. Sekcja Narciarska Strzeleckiego Klubu Sportowego „Fort Bema“ — Powązkowska 47a.
238. Sekcja Narciarska Sportowego Towarzystwa Skarbowców — Rymarska 3/5, pok. 5.
239. Sekcja Narciarska Związku Robotniczych Stowarzyszeń Okręgu Warszawskiego — Czerwonego Krzyża 20

Wilejka (II).

130. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Wilejka“.

Wilno (II).

21. Sekcja Narciarska Akademickiego Związku Sportowego — św. Jana 10.
70. Sekcja Narciarska Towarzystwa Pracowników Kolejowych „Ognisko“ — Kolejowa 19.
156. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Śmigły“ — Zygmuntowska 20.
172. Harcerski Klub Narciarski — Szeptyckiego 13, m. 2, p. Nowicki Mieczysław.
258. Sekcja Narciarska Związku Rezerwistów — św. Anny 2.

Włocławek (IX).

236. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Cuiavia“ — Żytnia, p. kpt. Fleischmann Jan.

Włodzimierz Woł. (X).

237. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Wołożyn (II).

44. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Wołożyn".

Worochta (III).

215. Sekcja Narciarska Worochciańskiego Klubu Sportowego „Prut".

Zakopane (IV).

4. Sekcja Narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Dworzec Tatrzański, ul. Krupówki.

11. Oddział Narciarski Towarzystwa „Sokół" — Hotel Sport, p. Karpowicz A.

20. Sekcja Narciarska Towarzystwa Sportowego „Wisła" — Ul. Kościuszki, Hotel „Europejski" płk. F. Wagner.

27. Sekcja Narciarska Związku Strzeleckiego — skryt. poczt. 158.

32. Harcerski Klub Narciarski — Sanatorium Akademickie, p. inż. Bieńkowski.

73. Sekcja Narciarska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego.

91. Sekcja Narciarska Żydowskiego Klubu Sportowego „Makkabi" — skrytka pocztowa 214.

160. Narciarski Klub Zjazdowy — skrytka pocztowa 126.

Zwardoń (VI).

104. Towarzystwo Przyjaciół Zwardonia — Oddział Narciarski „Rachowiec".

Żurawica (VIII).

252. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Pancerni".

Żytyń (X).

135. Sekcja Narciarska Wojskowego Klubu Sportowego „Żytyń".

Żywiec (VI).

12. Sekcja Narciarska Oddziału Babiogórskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

79. Sekcja Narciarska Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Makkabi" — Żywiec, Zabłocie.

PRZYJMOWANIE KLUBÓW I SEKCYJ

JAK TOWARZYSTWO ZOSTAJE CZŁONKIEM PZN.

Polski Związek Narciarski zrzesza jedynie organizacje, zajmujące się narciarstwem. W statutach tych organizacyj musi być wyraźnie zaznaczone uprawianie narciarstwa względnie narciarstwo jako główny cel. **Statut Polskiego Związku Narciarskiego rozróżnia trzy grupy członków zwyczajnych** (§ 6 statutu PZN).

GRUPY CZŁONKÓW

Do pierwszej grupy są zaliczone Kluby i Towarzystwa narciarskie, oparte na samodzielnych statutach, zatwierdzonych przez władze państwowe.

Do grupy drugiej są zaliczone Sekcje (Oddziały) narciarskie wszelkiego rodzaju towarzystw turystycznych, zimowych, ogólno-sportowych lub innych, w statutach których między innymi celami — są wymienione także cele uprawiania i popierania narciarstwa oraz możność zawiązywania Sekcyj. **Sekcje te mogą zrzeszać jedynie członków zwyczajnych pełnoprawnych swych organizacyj macierzystych** i muszą mieć regulaminy zatwierdzone przez organizacje macierzyste. Poza tym organizacja macierzysta osobną deklaracją bierze odpowiedzialność materialną za swą Sekcję (Oddział).

Do grupy trzeciej zaliczone mogą być sekcje (Oddziały) narciarskie stowarzyszeń i organizacyj PW i WF, klubów Związku Strzeleckiego, Harcerstwa oraz organizacyj spo-

UDOGODNIENIA DLA CZŁONKÓW

I.

UPRAWNIENIA NARCIARZY ZRZESZONYCH W PZN.

Członkowie organizacyj, zrzeszonych w Polskim Związku Narciarskim, korzystają z uprawnień, jakie dane Towarzystwo dla swych członków wyjedna, a ponadto z następujących przywilejów:

1) na podstawie **legitymacji PZN (czarnej)**, zaopatrzonej w nalepkę ważności na dany sezon:
Z ulg taryfowych na Polskich Kolejach Państwowych przy przejazdach indywidualnych i zbiorowych w celach narciarskich i turystycznych według zasad, ogłoszonych w **komunikatach** PZN na podstawie corocznie ustalanych przez **Ministerstwo Komunikacji** norm szczegółowych.

2) Na podstawie legitymacji PZN (czarnej) zaopatrzonej w nalepkę ważności na sezon 1938/39 korzystają członkowie ze zniżek 33% **przy przejazdach kolejkami górskimi:**
a) koleją linową Kuźnice—Kasprowy Wierch,
b) wyciągiem saniowym na Kasprowym Wierchu,
c) kolejką górską w Zakopanem na Gubałówkę,
d) kolejką górską w Krynicy na Parkową Górę.

3) Na podstawie legitymacji PZN (czarnej), zaopatrzonej w nalepkę ważności na sezon 1937/38, korzystają członkowie **ze zniżek we wszystkich schroniskach należących do towarzystw zrzeszonych w PZN.** oraz **ze zniżki cen schroniskowych w wysokogórskiej stacji turystyczno-narciarskiej TKN w budynku dworcowym na Kasprowym Wierchu.**

4) Na podstawie legitymacji PZN (czarnej), zaopatrzonej w nalepkę ważności na sezon 1938/39, korzystają członkowie ze **zniżki opłat na kursach „Szkoły Narciarskiej PZN"** w Zakopanem i jej oddziałach

5) Na podstawie **legitymacji turystycznej PZN żółtej** zaopatrzonej w nalepkę ważności na sezon bieżący oraz w wizę władzy administracyjnej I instancji i najbliższego Konsulatu Republiki Czechosłowackiej:

a) z uprawnień, wynikających z **konwencji turystycznej**, zawartej z Czechosłowacją, tj. swobodnego **przekraczania granicy polsko-czechosłowackiej** i swobodnego poruszania się w pasie turystycznym.

b) z 25% **zniżki na kolejach czechosłowackich** w pasie turystycznym, o ile liczba uczestników wycieczki wynosi **10 osób.**

(Uwaga: wszelkie zmiany i zarządzenia władz odnośnie punktu 5 a) i b) będą ogłaszane w komunikatach Zarządu Głównego PZN.)

6) Członkowie Towarzystw zrzeszonych w PZN, korzystają z ulg przy nabywaniu **wydawnictw związkowych.**

7) Członkowie Towarzystw, zrzeszonych w PZN, wykupujący nalepkę ważną na dany sezon, otrzymują bezpłatnie **„Informacyjny Kalendarz Narciarski"**, wydawany przez Polski Związek Narciarski.

8) Członkowie Towarzystw, zrzeszonych w PZN, wykupujący nalepkę ważną na dany sezon, otrzymują miesięczne ilustrowane pismo narciarsko-turystyczne (**„Turysta w Polsce"**). Pismo będzie doręczane przez Komisję Wydawniczą PZN **bezpośrednio do domu każdego zrzeszonego narciarza.** Dla uniknięcia pomyłek, należy w swym Towarzystwie podać dokładny adres na specjalnych przez Związek rozsyłanych blankietach adresowych, które należy wypełnić przy sposobności wpisu do Towarzystwa.

9) Członkowie Towarzystw zrzeszonych w PZN, okazujący ważną legitymację na sezon 1938/39, mają prawo na przebywanie bez specjalnych zezwoleń oraz bez opłat na terenie lasów państwowych (zarządzenie Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28. IX. 1935 r.).

II.

50% KOLEJOWE ZNIŻKI NARCIARSKIE W SEZONIE 1938/39 R.

W sezonie 1938/39 r. korzystają narciarze zrzeszeni w towarzystwach należących do Polskiego Związku Narciarskiego i wykazujący się ważnymi na ten sezon legitymacjami członkowskimi („czarna" legitymacja P. Z. N. z nalepką ważności na sezon 1938/39) z ulgowych (50%) przejazdów na P. K. P. w okresie od 1-go grudnia 1938 do 15-go maja 1939.

Ulga stosowana jest w dwojakiej formie, a mianowicie:

1) **dla przejazdów odległych,** za wykupieniem biletu ulgowego na przejazd jednorazowy (osobno w kierunku do punktu narciarskiego i osobno na przejazd z powrotem).

2) **dla przejazdów lokalnych,** za wykupieniem biletu normalnego do określonego punktu narciarskiego, przy czym bilet ten uprawnia do bezpłatnego powrotu.

Zniżki na przejazdy odległe.

Ulgę na przejazdy odległe stosuje się w klasie I, II i III pociągów osobowych i pospiesznych, pomiędzy następującymi stacjami:

a) od stacyj:

Andrychów, Augustów, Baranowicze, Będzin, Biała-Lipnik, Biała Podlaska, Białystok, Bielsko, Bielszowice, Bochnia, Bogumin, Borszczów, Borysław, Brasław, Brodnica, Brody, Brześć n/B., Brzeziny Śląskie, Buczacz, Brzeżany, Bydgoszcz, Chebzie, Chełmno, Chełmża, Chodorów, Chodzież, Chojnice, Chojny, Chorzów, Chrzanów, Cieszyn, Czechowice, Czerwionka, Częstochowa, Czortków, Gdańsk, Dąbrowa Śląska, Dąbrowa Górnicza, Dąbrowica, Delatyn, Dolina, Drohobycz, Dubno, Działdowo, Dziedzice, Frysztat, Gdynia, Gdynia-Orłowo, Głębokie, Gniezno, Gołonóg, Gorlice, Grodno, Gródek Jagielloński, Grudziądz, Hajduki, Horodziej, Inowrocław, Iwonicz, Jarosław, Jasło, Jordanów, Kalisz, Kałusz, Kamionka Strumiłowa, Katowice,

Kartuzy, Karwina, Kazimierz, Kielce, Knurów, Kobryń, Kochłowice, Koluszki, Kołomyja, Końskie, Kopyczynce, Kostopol, Kostuchna, Kościerzyna, Kowel, Kraków, Krasne, Krosno, Krzemieniec, Krynica, Kutno, Leszno, Lida Lidzbark, Lublin, Lubliniec, Lwów, Łazy, Łęczyca, Łomża, Łowicz, Łódź, Łuck, Łuniniec, Maczki, Miechów, Mielec, Mikołów, Mościce, Mszana Dolna, Mysłowice, Myszków, Nadwórna, Narocz, Nowa Wieś Śląska, Nowogródek, Nowojelnia, Nowy Sącz, Nowy Targ, Nowy Zagórz, Obszary, Olkusz, Opatówek, Orłowa, Orzesze, Ostrołęka, Ostrowiec, Ostróg, Ostróg Wielkopolski, Oświęcim, Pabjanice, Piekary Śląskie, Piekary Śląskie-Szarlej, Pińsk, Pionki, Piotrków Tryb., Piotrowice Śląskie, Płock, Poznań, Przemyśl, Pszczyna, Puck, Rabka, Radom, Radomsko, Radziechów, Rogoźno, Równe, Ruda Śląska, Rybnik, Rychwałd, Rzeszów, Sambor, Sandomierz, Sanok, Sarny, Siedlce, Siemianowice Śląskie, Skałat, Skarżysko-Kamienna, Skawina, Skierniewice, Skoczów, Skole, Słonim, Słotwina Brzesko, Sochaczew, Sosnowiec, Stalowa Wola, Stanisławów, Starachowice, Starogard, Stary Sambor, Stary Sącz, Stołpce, Stryj, Strzemieszyce, Suwałki, Szamotuły, Szopienice, Szczakowa, Święciany, Świętochłowice, Tarnobrzeg, Tarnopol, Tarnowskie Góry, Tarnów, Tczew, Tomaszów Mazowiecki, Toruń, Trembowla, Trzebinia, Trzyniec, Tuchola, Turka n/Str., Tychy, Wadowice, Warszawa, Wierzbnik, Wilno, Włocławek, Włodzimierz, Wodzisław Śl., Wołkowysk, Zakopane, Zaleszczyki, Zamość, Zawiercie, Ząbkowice, Zbaraż, Zbąszyń, Zdołbunów, Złoczów, Zwierzyniec, Żnin i Żywiec;

b) do stacyj:

Biały Dunajec, Broszniów, Bystra, Bystra-Wilkowice Bystrzyca n. O., Chabówka, Cięcina, Czarne k. Zwardonia, Delatyn, Diłok, Dobra k. Limanowej, Dolina, Dobra, Dziechcinka, Gnojnik, Goleszów, Grodziec Śląski, Gródek Śląski, Hrebenów, Hucisko, Jabłonka Niżna, Jabłonków, Jamna, Jaremcze, Jaremcze-Wodospad, Jawora, Jaworze-Jasienica, Jeleśnia, Jordanów, Kamień Dobosza, Kasina Wielka, Komańcza, Krynica, Krynica-Wieś, Lasek, Lubiżnia, Ławoczne, Łodygowice, Łojowa, Łomna Dolna, Łomnica, Łososina Wielka, Łupków, Maków Podhalański, Mikuliczyn, Mikuszowice, Milik, Milówka, Mosty Śl., Mszana Dolna, Muszyna, Muszyna Miasto, Nadwórna, Nowy Łupków, Nowy Targ, Oblaziec, Osielec, Pietrzyko-

wice, Piwniczna, Piwniczna-Zdrój, Podleśniów, Pogórze, Polana, Poronin, Powroźnik, Raba Wyżna, Rabka, Rabka-Zaryte, Rachin, Radziechowy Wieprz, Rajcza, Rokiciny Młp., Rozłucz, Rożniatów-Krechowice, Różanka, Rytro, Serafinów, Sianki, Sieniawa, Skaliste, Skoczów, Skole, Sławsko, Sokoliki Górskie, Sól, Stary Sącz, Sucha, Synowódzko Wyżne, Szaflary, Szaflary Wieś, Świerczynowiec, Tatarów, Trzycież, Tuchla, Turka n/Stryjem, Tymbark, Ustroń, Wapienica, Wędrynia, Węgierska Górka, Wierchomla, Wisła, Wisła Głębce, Wołosianka, Worochta, Woronienka, Wygoda, Zakopane, Zełemianka, Zwardoń, Żegiestów-Zdrój, Żeniec i Żywiec.

(Zniżkę na przejazdy odległe stosuje się, jeżeli odległość przejazdu w jedną stronę wynosi najmniej 30 km. Bilety nabywać można w jednej ze stacyj podanych pod a), do jednej ze stacyj podanych pod b), jak również w kierunku odwrotnym. Również nabywać można bilety ulgowe na przejazdy pomiędzy dwoma stacjami wymienionymi tylko pod b), tj. między stacjami docelowymi punktów narciarskich).

Zniżki na przejazdy lokalne.

Zniżki na przejazdy lokalne stosuje się w I, II i III klasie pociągów osobowych i pospiesznych, wyłącznie tylko przy nabyciu biletów tam i z powrotem, od stacji nabycia biletu do stacji wycieczkowej (docelowej).

W szczególności więc:

1) Z Będzina, z Będzina-Miasta, Dąbrowy Górniczej, Gołonogu, Kazimierza, Łazów, Sosnowca płn. i płd., Starachowic, Strzemieszyc płn. i płd., Szczakowej, Zawiercia i Ząbkowic — jechać można do: Białej-Lipnika, Kielc, Kunowa, Złotego Potoku i Zagnańska.

2) Z Bielska, Chrzanowa, Dziedzic i Oświęcimia — jechać można do Andrychowa, Białej-Lipnika, Lanckorony, Kalwarii Zebrzydowskiej, Kęt, Skawiec i Wadowic.

3) Z Bielszowic, Chebzia, Chorzowa, Chorzowa-M., Czerwionki, Hajduk, Katowic, Katowic-Ligoty, Knurowa, Kochłowic, Kostuchny, Mikołowa, Mysłowic, Nowej Wsi Śląskiej, Obszarów, Piekarów Śl., Pszczyny, Rudy Śląskiej, Rybnika, Siemianowic Śląskich, Szopienic, Świętochłowic, Tarnowskich Gór i Tych — jechać można do: Białej-Lipnika, Kielc, Kunowa, Złotego Potoku i Zagnańska.

4) Z Bydgoszczy, Chełmży, Gdańska, Gdyni, Gdyni-Orłowa, Grudziądza, Poznania i Torunia — jechać można do: Chojnic, Kościerzyny, Wieżycy i Żukowa.

5) Z Chojnów i Łodzi — jechać można do: Kielc, Kunowa i Zagnańska.

6) Z Częstochowy — jechać można do: Kielc, Kunowa, Złotego Potoku i Zagnańska.

7) Z Krakowa — jechać można do: Andrychowa, Białej-Lipnika, Kalwarii, Lanckorony, Kalwarii Zebrzydowskiej, Kęt, Skawiec i Wadowic.

8) Z Lublina i Radomia — jechać można do: Kielc, Kunowa, Nałęczowa, Puław i Zagnańska.

9) Ze Lwowa i Stanisławowa — jechać można do: Peczeniżyna, Słobody Rungurskiej i Kut.

10) Ze Lwowa i Przemyśla — jechać można do Truskawca.

11) Ze Lwowa, Mościc, Przemyśla, Tarnowa i Rzeszowa — jechać można do: Beska, Iwonicza, Krościenka, Leska, Łukawicy, Nowosielec-Gniewosza, Nowego Zagórza, Obozu Szybowcowego, Olszanicy, Rymanowa, Sanoka, Starzawy, Uherców, Ustrzyk Dolnych, Ustjanowej, Załuża i Zarszyna.

12) Z Mościc i Tarnowa — jechać można do: Bogoniowic-Ciężkowic, Grybowa, Ptaszkowej i Tuchowa.

13 i 14) Z Warszawy — jechać można do: Augustowa, Kunowa, Nałęczowa, Puław, Kielc i Zagnańska.

15) Z Wilna — jechać można do: Augustowa, Białowieży, Druskienik, Naroczy i Zułowa.

16) Z Białegostoku — jechać można do Augustowa i Białowieży.

(Bilet na przejazd lokalny traci ważność na przejazd w kierunku z powrotem, jeżeli przed dokonaniem powrotu nabyto drugi bilet, na podstawie następnej rubryki notatnika „książeczki". Bilety na przejazdy lokalne, wydaje się z ważnością na przejazd w kierunku pierwotnym **jedynie w niedziele, święta, soboty i dni przedświąteczne, jak również po godzinie 12-tej w piątki i w dni poprzedzające bezpośrednio dni przedświąteczne.** Przejazd z powrotem może być rozpoczęty najwcześniej w niedzielę lub święto, a najpóźniej do godziny 12-tej w poniedziałek lub dzień po-

świąteczny. Jeżeli zbiegają się dwa święta ze sobą, przejazd z powrotem może być również rozpoczęty przed godziną dwunastą w dniu następującym po drugim święcie).

Warunki stosowania ulg.

Narciarskie ulgi kolejowe w wysokości 50% (tabela 7) przysługują narciarzom zrzeszonym, za okazaniem **legitymacji członkowskiej P. Z. N.**, z nalepką ważności na sezon 1938/39, oraz za okazaniem tzw. **„książeczki narciarskiej"**, ważnej na ten sam sezon, odpowiednio wypełnionej i podpisanej. Cena „książeczki narciarskiej" wynosi zł 7.50, przy czym wydając „książeczkę narciarską" kasa biletowa wypełnia stronę 1 i 2 „książeczki", zaopatruje ją datownikiem oraz podpisem kasjera, tudzież wydaje bilet ulgowy bądź na przejazd odległy, bądź też bilet normalny na przejazd lokalny tam i z powrotem.

Wydanie pierwszego biletu, jak też następnych jest zaznaczone przez kasę biletową wypełnieniem, ostemplowaniem i podpisaniem kolejnych rubryk, których jest 32 w notatniku „książeczki narciarskiej". Każda rubryka służyć może do odnotowania bądź biletu na przejazd odległy (tylko w jednym kierunku), bądź też biletu normalnego na przejazd lokalny powrotny. Przy odprawie w pociągu z przystanków nieobsadzonych kasami biletowymi, kasuje rubrykę notatnika konduktor, kładąc w niej datę i podpis.

Przy korzystaniu z ulgi na **przejazdy lokalne** — nie należy biletu wykupionego na przejazd pierwotny i oznaczonego dokładnie w rubryce notatnika „książeczki narciarskiej" — oddawać przy opuszczeniu stacji. **Bilet ten bowiem służy do bezpłatnego przejazdu z powrotem** i dlatego przed rozpoczęciem powrotu należy go przedstawić w kasie biletowej do ostemplowania na odwrocie. W razie rozpoczęcia przejazdu z powrotem z przystanku nie posiadającego kasy biletowej — oznacza bilet na odwrocie konduktor w pociągu datą i podpisem.

Bezpłatny przejazd z powrotem na podstawie biletu na przejazd lokalny może się odbyć tylko trasą, klasą i pociągiem na jaki opiewa bilet na przejazd pierwotny i tylko do stacji wydania biletu. W razie użycia drogi, za którą przypada wyższa opłata niż za drogę wskazaną na bilecie, tudzież w razie użycia klasy wyższej niż wskazana na bilecie lub pociągu droższego niż ten, na jaki uprawnia bilet — pobiera

się dopłatę w wysokości różnicy cen właściwych biletów na dany przejazd obliczonych według tabeli opłat normalnych.

Po wyczerpaniu rubryk notatnika, jak również po upływie całego sezonu narciarskiego (15-go maja 1939 r.) „książeczka“ traci ważność i powinna być zwrócona wraz z biletem. **Pierwszy przejazd ulgowy** nastąpić winien z jednej ze stacyj sprzedaży „książeczki narciarskiej“, tj. tzw. stacyj dojazdowych (podanych pod a), przy czym stacią docelową pierwszej podróży może być tylko jedna ze stacyj docelowych (podanych pod b). (Można jednak również pierwszą podróż odbyć na podstawie biletu na przejazd lokalny z jednej ze stacyj podanych od 1—16). **Następne przejazdy mogą się** odbyć z którejkolwiek stacji podanej pod b) do stacyj wymienionych pod a) lub odwrotnie, czy też za biletem na przejazd lokalny. Dla przejazdów za biletem na przejazd odległy nie potrzeba zachowywać ani kolejności kierunku pierwotnego (powrotnego), ani też odbywać powrotu z tej samej stacji, do której odbyto poprzednią podróż.

Przejście do klasy wyższej lub pociągu droższego z biletem:

a) na przejazd odległy — dozwolone jest za dopłatą różnicy cen odnośnych biletów obliczonej według tabeli opłat ulgowych, przy czym dopłatę ulgową stosuje się także w pociągu,

b) na przejazd lokalny — dozwolone jest za dopłatą różnicy cen odnośnych biletów obliczonej według tabeli opłat normalnych. **Okaziciele biletów ważnych na przejazd w klasie III pociągu pospiesznego mogą korzystać z przejazdów w pociągach motorowych-ekspresowych (MTE) za wykupieniem tzw. „miejscówki“** w każdym kierunku osobno.

Przerwy w podróży za narciarskimi biletami ulgowymi nie są dozwolone. Za niewykorzystane „książeczki narciarskie“ (w części lub w całości) nie zwraca się należności pobranych za „książeczki“. W razie gdy z „książeczki narciarskiej“ korzysta osoba inna, niż wymieniona w legitymacji lub gdy książeczki tej użyto do przejazdów innych niż przewidzianych przepisami, jak również w razie ujawnienia innych nadużyć — podróżnego uważa się za nieuprawnionego do korzystania z ulgi i „książeczka narciarska“ zostanie odebrana bez odszkodowania.

POD PROTEKTORATEM PANA PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
PROF. IGNACEGO MOŚCICKIEGO

I PANA MARSZAŁKA POLSKI
GENERALNEGO INSPEKTORA SIŁ ZBROJNYCH
EDWARDA ŚMIGŁEGO-RYDZA

URZĄDZA
POLSKI ZWIĄZEK NARCIARSKI

NA ZLECENIE
MIĘDZYNARODOWEJ
FEDERACJI NARCIARSKIEJ

ZAWODY FIS
NARCIARSKIE
MISTRZOSTWA
ŚWIATA

ZARAZEM

XX ZAWODY
O MISTRZOSTWO
POLSKI

W ZAKOPANEM 11—19 II. 1939

F. I. S.

MIĘDZYNARODOWA FEDERACJA NARCIARSKA

Międzynarodowa Federacja Narciarska (F. I. S.), której doroczne oficjalne zawody (Narciarskie Mistrzostwa Świata) odbywają się w sezonie 1938/9 w Polsce, w Zakopanem (11—19 luty) jest organizacją, zrzeszającą państwowe związki narciarskie na całej kuli ziemskiej. Federacja utworzona została na ósmym międzynarodowym kongresie narciarskim w Chamonix, w lutym 1924 r. przy udziale delegatów: Anglii, Austrii, Czechosłowacji, Finlandii, Francji, Jugosławii, Norwegii, Polski, Rumunii, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Szwajcarii, Szwecji, Węgier i Włoch. W sezonie 1938/9 r. jednoczy Międzynarodowa Federacja Narciarska 26 państwowych związków narciarskich.

Jeszcze przed utworzeniem Federacji, istniała żywa i z każdym rokiem zacieśniająca się **współpraca międzynarodowa na polu narciarstwa.** Pierwszy międzynarodowy kongres został zwołany z inicjatywy Norweskiego Związku Narciarskiego do Oslo w r. 1910 i stworzył warunki dla uzgadniania najważniejszych spraw, interesujących ogół narciarzy we wszystkich krajach. Na czoło wysunęły się wówczas zagadnienia wspólnego dla całego narciarstwa **„regulaminu zawodów"**. Regulamin ten jako plon pracy kilku po sobie następujących kongresów został uchwalony jeszcze w latach przedwojennych. Wspólne zainteresowania wszystkich związków narciarskich doprowadziły do utworzenia Federacji w 1924 r.

Głównym zadaniem Federacji stało się rozwiązywanie spraw narciarskich o charakterze międzynarodowym. **Statut** jej stwierdzał, że w Międzynarodowej Federacji Narciarskiej winno panować wzajemne poszanowanie wolności, państwowych związków narciarskich, do których spraw wewnętrznych Federacja nie będzie się mieszać. Statut stwierdzał także, iż Federacja winna przychodzić z pomocą poszczególnym związkom państwowym, oraz tworzyć pomiędzy nimi węzły trwałej zgody, aby wzmocnić ich władzę sportową. Zadaniem Federacji ma być ponadto uzgodnienie s kodyfikowanie regulaminów sportowych, jakie mają obowiązywać w międzynarodowych zawodach narciarskich.

Na czele Międzynarodowej Federacji Narciarskiej stoi tzw. „**komitet dyrekcji F. I. S.**". Pierwszy skład dyrekcji, wybrany w roku 1924 był następujący: prezes: płk. Holmquist (Szwecja), wiceprezes: Hysing-Olsen (Norwegia), sekretarz i skarbnik: Nordenson (Norwegia), członkowie: dr Minelle (Francja), kpt. Levalahti (Finlandia). Synacek (Czechosłowacia), dr Gsur (Austria), i dr Frey (Niemcy). W następnych latach — stosownie do uchwał kongresów międzynarodowych — skład dyrekcji F. I. S. ulegał zmianom. W ciągu całego pierwszego dziesięciolecia prezesem Federacji był płk Iwar Holmquist (Szwecja), a od roku 1934 godność tę sprawuje mjr N. R. Oestgaard (Norwegia).

Jednym z najważniejszych łączników światowego narciarstwa są rozgrywane pod egidą Międzynarodowej Federacji Narciarskiej doroczne zawody, które po raz pierwszy otrzymały tytuł **oficjalnych zawodów F. I. S.** w Polsce, w 1929 r. W pięć lat później — w roku 1935 — po raz pierwszy zawody te nazwane zostały **narciarskimi mistrzostwami świata** i od tego czasu rozgrywane są pod tym oficjalnym tytułem. Zawody te odbywają się co roku kolejno w coraz to innym kraju, a ich organizacja przyznawana jest danemu Związkowi Narciarskiemu uchwałą kongresu F. I. S., który obraduje co dwa lata.

W sezonie 1938/9 **Dyrekcja Międzynarodowej Federacji Narciarskiej** ma następujący skład: prezes: mjr N. R. Oestgaard (Norwegia), I wiceprezes: hr. C. G. D.

Hamilton (Szwecja), II wiceprezes: dr J. Moser (Czechosłowacja), sekretarz generalny: inż. J. de Rytter-Kielland (Norwegia), członek wydziału wykonawczego: Guy Schmidt (Niemcy), członkowie dyrekcji: wicem. inż. A. Bobkowski (Polska), hr. A. Bonacossa (Włochy), dr F. Lacq (Francja), A. Lunn (Anglia), dr F. Martin (Niemcy), dyr. F. Schuler (Szwajcaria), Tauno Aarre (Finlandia). Dyrekcja FIS utworzyła osobne komitety techniczne dla spraw biegu zjazdowego i slalomu, normalizacji skoczni itd.

W sezonie 1938/9 członkami Międzynarodowej Federacji Narciarskiej są:

Anglia: Ski Club of Great Britain,
Australia: Australian National Ski Federation,
Belgia: Ligue de Sports d'Hiver,
Bułgaria: Union Bulgare de Ski,
Czechosłowacja: Svaz Lyzaru Republiky Československe,
Estonia: Eesti Tal.espordi Liit,
Finlandia: Suomen Hiihtoliitto,
Finlandia: Svenska Finlands Skiförbund,
Francja: Federation Française de Ski,
Grecja: Club Alpin Hellenique,
Hiszpania: Federacion Española de Esqui,
Holandia: Nederlandsche Ski-bond,
Japonia: National Ski Association of Japan,
Jugosławia: Jugoslavenski Zimsko-Sportski Savez,
Kanada: Canadian Amateur Ski Association,
Łotwa: Latvijas Zjemas Sporta Savien:ba,
Niemcy: Deutscher Reichsbund für Leibesübungen, Reichsführung, Fachamt Skilauf,
Norwegia: Norges Skiforbund,
Polska: Polski Związek Narciarski,
Rumunia: Federatiunea Romana a Societatilor de Ski,
Stany Zjedn. A. P.: National Ski Association of America,
Szwajcaria: Schweizerischer Skiverband,
Szwecja: Svenska Skiförbundet,
Turcja: Türk Spor Kurumu,
Węgry: Magyar Si Szövetseg,
Włochy: Federatione Italiana degli Sport Invernali.

MIĘDZYNARODOWY REGULAMIN ZAWODÓW

(Wyciąg z postanowień o Mistrzostwach Świata.)

Najważniejsze postanowienia **Regulaminu Zawodów Międzynarodowych**, na podstawie którego urządzane są także narciarskie mistrzostwa świata (Zawody F. I. S.) są następujące:

Międzynarodowe Zawody Narciarskie odbywają się na zasadzie regulaminu zawodów międzynarodowych 'F. I. S.) i są dostępne tylko dla związków narciarskich zrzeszonych w Federacji, przy czym **wszyscy członkowie F. I. S. muszą być na takie zawody zaproszeni.**

Za amatorów zawodników nie będą uznani: a) zawodnicy, którzy startowali za zapłatą, b) zawodnicy, którzy ubiegali się o nagrody pieniężne; c) zawodnicy, którzy świadomie startowali w zawodach z udziałem współuczestników zdyskwalifikowanych na podstawie przepisów o amatorstwie. **Zawodnik zdyskwalifikowany** z powodu uchybienia przepisom o amatorstwie, może odzyskać amatorstwo **po upływie dwóch lat**, powtórna jednak dyskwalifikacja jest już **dożywotnia**.

Międzynarodowe Zawody Narciarskie mogą obejmować tylko: a) **skoki**, b) **bieg 15—18 km**, c) **bieg 30—60 km**, d) **bieg złożony** (skok i bieg 18 km punktowane łącznie); e) **bieg zjazdowy**, f) **slalom**, g) **złożony bieg zjazdowy** (zjazd i slalom punktowane łącznie), h) **bieg rozstawny.**

Narciarskie mistrzostwa świata (Zawody F. I. S.) mają na celu: a) urządzanie corocznego spotkania, by ustalić stan sportowego poziomu międzynarodowego narciarstwa, oraz b) pozyskiwanie dla sportu narciarskiego nowych zwolenników. W latach zimowych igrzysk olimpijskich mogą te igrzyska całkowicie lub częściowo zastąpić zawody F. I. S. a rozstrzyga o tym każdorazowo Kongres Narciarski.
Kongres Narciarski uchwałą swą porucza organizację Zawodów F. I. S. poszczególnym związkom narciarskim. **Zawody F. I. S. mogą mieć drugą nazwę „Mistrzostwa**

Świata". Kongres postanawia także, które z konkurencyj mają być przeprowadzone, przy czym o ile możności winny się one odbyć w jednym i tym samym kraju, oraz w jednej miejscowości. Wszystkie konkurencje narciarskich mistrzostw świata **winny być przeprowadzone w przeciągu ośmiu dni.**

Zawody F. I. S. (Narciarskie Mistrzostwa Swiata) odbywają się przeważnie w połowie lutego. **W czasie Zawodów F. I. S. nie wolno bez specjalnego zarządzenia Federacji organizować żadnych międzynarodowych spotkań w tych samych konkurencjach.** Zarząd Federacji może ograniczyć liczbę uczestników w Zawodach F. I. S. a kolegium sędziów winno być zatwierdzone przez Zarząd Federacji, który ponadto ma prawo mianowania członków kolegium sędziów.

We wszystkich biegach zjazdowych F. I. S. stosuje się losowanie grupami. Zawodnika zalicza się wtedy do **pierwszej grupy** o ile w biegu zjazdowym F. I. S. znalazł się w liczbie pierwszych dziesięciu zawodników, lub też w złożonym biegu F. I. S. znalazł się wśród pierwszych dziesięciu zawodników. **Do drugiej grupy** zalicza się zawodnika wtedy, o ile w biegu zjazdowym F. I. S. lub w złożonym biegu zjazdowym F. I. S. znalazł się w liczbie pierwszych dwudziestu zawodników. **Do trzeciej wreszcie grupy** przydziela się w razie uzyskania przez zawodnika lokaty w obrębie pierwszych trzydziestu w biegu zjazdowym lub złożonym biegu zjazdowym F. I. S. **Odpowiednie liczby dla biegu pań są:** pierwszych siedem zawodniczek, czternaście zawodniczek, dwadzieścia jeden zawodniczek.

O przynależności do grup w biegach zjazdowych decyduje **„komitet przydziału"**, który — poza powyższymi normami — uprawniony jest (ale nie zobowiązany) do zaliczenia do pierwszej grupy również i tych zawodników, którzy bądź w tych samych zawodach, bądź w innych **zwyciężyli co najmniej czterech** spośród zawodników zaliczonych do pierwszej grupy. Podobnie postąpić może „komitet przydziału" przy zaliczeniu zawodników do innych grup.

Trasy biegów zjazdowych w czasie zawodów F. I. S. nie mogą zawierać odcinków płaskich lub wymagających podchodzenia, przerywających zjazd. **Różnica poziomów** biegu zjazdowego F. I. S. powinna być nie mniejsza jak 800 m, a nie większa jak 1.000 m dla panów, oraz nie mniejsza jak 600 m i nie większa, jak 800 m dla pań. **Trasy zjaz-**

dowe na zawodach F. I. S. muszą zawierać odpowiednią liczbę stromych i trudnych odcinków.

Różnica poziomów **trasy slalomu** na zawodach F. I. S. wynosić ma co najmniej 200 m o ile przewidziane są dwa przebiegi i co najmniej 400 m jeżeli trasę przejeżdża się tylko raz. Co najmniej czwarta część trasy slalomu na zawodach F. I. S. musi prowadzić przez stok, którego nachylenie wynosi co najmniej 30 stopni.

Jeżeli przeprowadzenie programu zawodów F. I. S. **w przeciągu czasu zapowiedzianego** okaże się niemożliwe, wtedy można **przedłużyć zawody o dalsze trzy dni.** Jednakże konkurencje, które w ciągu tego dodatkowego terminu nie zostaną rozegrane względnie ukończone — muszą być skreślone.

Biegi zjazdowe i slalom na Zawodach F. I. S. rozgrywane są **w konkurencji indywidualnej i drużynowej.** Każdy państwowy związek narciarski nie może zgłosić więcej, jak **czterech zawodników dla biegu panów i pań.** Tylko trzej pierwsi zawodnicy reprezentujący dany państwowy związek narciarski wchodzą pod uwagę przy ocenie wyników drużyny. Jeżeli dany Związek Narciarski zgłasza tylko trzech zawodników, to przysługuje mu prawo zgłoszenia ich bądź do indywidualnych bądź do drużynowych konkurencyj, bądź też do obydwóch

Najważniejsze postanowienia **w sprawie klasycznych punktów programu narciarskiego** są następujące:

Uczestnicy biegu muszą mieć ukończony 20-ty rok życia i obowiązani są poddać się na żądanie **badaniu lekarskiemu** zarówno przed biegiem, jak i po biegu. Badanie lekarskie przy biegu dystansowym (30—60 km) jest bezwzględnie obowiązujące.

Uczestnicy konkursów skoków muszą mieć ukończony 18-ty rok życia, a przepisaną granicę wieku muszą ukończyć przed 1-szym tego roku, w którym odbywają się zawody.

MISTRZOWIE F. I. S. 1929-38

I ZAWODY F. I. S.

Zakopane 1929

Bieg 50 km: A. Knuuttila (Finlandia); bieg 18 km: V. Saarinen (Finlandia); skok otwarty: S. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: H. Vinjarengen (Norwegia).

Poza oficjalnym programem: bieg zjazdowy panów: B. Czech (Polska); bieg zjazdowy pań: D. Elliot (Anglia); bieg klasyczny pań: B. Staszel-Polankowa.

II ZAWODY F. I. S.

Holmenkollen 1930

Bieg 50 km: S. Utterstroem (Szwecja); bieg 18 km: T. Rudstastuen (Norwegia); skok otwarty: G. Andersen (Norwegia); klasyczny bieg złożony: H. Vinjarengen (Norwegia).

III ZAWODY F. I. S.

a) **Oberhof 1931**

Bieg 50 km: O. Stenen (Norwegia); bieg 18 km: H. Groetumsbraaten (Norwegia); skok otwarty: B. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: H. Groetumsbraaten (Norwegia).

b) **Mürren 1931**

Bieg zjazdowy pań: Mc. Kinnon (Anglia); bieg zjazdowy panów: G. Prager (Szwajcaria); slalom pań: Mc. Kinnon (Anglia); slalom panów: D. Zogg (Szwajcaria).

IV ZAWODY F. I. S.

a) **Lake Placid 1932**

(III Olimpiada zimowa)

Bieg 50 km: V. Saarinen (Finlandia); bieg 18 km: S. Utterstroem (Norwegia); skok otwarty: B. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: H. Groettumsbraaten (Norwegia).

b) **Cortina d'Ampezzo 1932**

Bieg zjazdowy pań: P. Wiesinger (Włochy); bieg zjazdowy panów: G. Lantschner (Austria); slalom pań: R. Streiff

(Szwajcaria); slalom panów: H. Dauber (Niemcy); złożony bieg zjazdowy pań: R. Streiff (Szwajcaria); złożony bieg zjazdowy panów: O. Furrer (Szwajcaria).

V ZAWODY F. I. S.

Innsbruck 1933

Bieg 50 km: V. Saarinen (Finlandia); bieg 18 km: N. Englund (Szwecja); skok otwarty: J. Reymond (Szwajcarja); złożony bieg klasyczny: S. Erickson (Szwecja); bieg rozstawny 4 x 10 km: Szwecja; bieg zjazdowy pań: I. W. Lantschner (Austria); bieg zjazdowy panów: H. Prager (Szwajcaria); slalom pań: I. W. Lantschner (Austria); slalom panów: A. Seelos (Austria); złożony bieg zjazdowy pań: I. W. Lantschner (Austria); złożony bieg zjazdowy panów: A. Seelos (Austria).

VI ZAWODY F. I. S.

a) **Solleftea 1934**

Bieg 50 km: H. Wiklund (Szwecja); bieg 18 km: P. Nurmela (Finlandia); skok otwarty: J. Johansen (Norwegia); klasyczny bieg złożony: O. Hagen (Norwegia); bieg rozstawny 4 x 10 km: Finlandia.

b) **St. Moritz 1934**

Bieg zjazdowy pań: A. Ruegg (Szwajcaria); bieg zjazdowy panów: D. Zogg (Szwajcaria); slalom pań: C. Cranz (Niemcy); slalom panów: L. Pfnur (Niemcy); złożony bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); złożony bieg zjazdowy panów: D. Zogg (Szwajcaria).

VII ZAWODY F. I. S.

a) **Łomnica 1935**

Bieg 50 km: H. Englund (Szwecja); 18 km: K. Karppinen (Finlandia), skok otwarty: B. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: O. Hagen (Norwegia); bieg rozstawny 4 x 10 km: Finlandia.

b) **Mürren 1935**

Bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); bieg zjazdowy panów: A. Zingerle (Austria); slalom pań: A. Ruegg (Szwajcaria); slalom panów: A. Seelos (Austria); złożony bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); złożony bieg zjazdowy panów: A. Seelos (Austria).

VIII ZAWODY F. I. S.

a) Garmisch-Partenkirchen 1936

(IV Olimpiada zimowa)

Bieg 50 km: H. Wiklund (Szwecja); bieg 18 km: E. Larsson (Szwecja); skok otwarty: B. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: O. Hagen (Norwegia); bieg rozstawny 4×10 km: Finlandia; bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); bieg zjazdowy panów: B. Ruud (Norwegia); slalom pań C. Cranz (Niemcy); slalom panów: F. Pfnür (Niemcy); złożony bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); złożony bieg zjazdowy panów: F. Pfnür (Niemcy).

b) Innsbruck 1936

Bieg zjazdowy pań: E. Pinching (Anglia); bieg zjazdowy panów: R. Rominger (Szwajcaria); slalom pań: H. Paumgarten (Austria); slalom panów R. Matt (Austria); złożony bieg zjazdowy pań: E. Pisching (Anglia); złożony bieg zjazdowy panów: R. Rominger (Szwajcaria).

IX ZAWODY F. I. S.

Chamonix 1937

Bieg 50 km: P. Niemi (Finlandia); bieg 19 km: L. Bergendahl (Norwegia); skok otwarty B. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: J. Roen (Norwegia), bieg rozstawny 4×10 km: Norwegia; bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); bieg zjazdowy panów: F. Allais (Francja); slalom pań: C. Cranz (Niemcy); slalom panów: F. Allais (Francja); złożony bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); złożony bieg zjazdowy panów: F. Alla s (Francja).

X ZAWODY F. I. S.

a) Lahti 1938

Bieg 50 km: Jalkanen (Finlandia); bieg 18 km: Pitkanen (Finlandia); skok otwarty: A. Ruud (Norwegia); klasyczny bieg złożony: Hoffsbakken (Norwegia); bieg rozstawny 4×10 km: Finlandia.

b) Engelberg 1938

Bieg zjazdowy pań: Resch (Niemcy); bieg zjazdowy panów: Couttet (Francja); slalom pań: C. Cranz (Niemcy); slalom panów: Rominger (Szwajcaria); złożony bieg zjazdowy pań: C. Cranz (Niemcy); złożony bieg zjazdowy panów: F. Allais (Francja).

PROGRAM SZCZEGÓŁOWY NARCIARSKICH MISTRZOSTW ŚWIATA (ZAWODÓW F. I. S.) W ZAKOPANEM

Luty 1939

Sobota 11: Uroczystość otwarcia zawodów — godz. 12

Niedziela 12: Bieg zjazdowy panów — godz. 12; bieg zjazdowy pań — godz. 13.

Poniedziałek 13: bieg rozstawny 4 × 10 km — godz. 9.

Wtorek 14: Slalom panów — godz. 10; slalom pań — godz. 11.30; rozdanie nagród za zjazdową część programu mistrzostw — godz. 18.

Środa 15: bieg 18 km otwarty i dla biegu złożonego — godz. 10.

Czwartek 16: konkurs skoków dla biegu złożonego — godz. 12.

Piątek 17: z okazji narciarskich Mistrzostw Świata, odbędzie się w tym dniu wojskowy bieg patrolowy w konkurencji międzynarodowej — godz. 8.

Sobota 18: bieg 50 km — godz. 9.

Niedziela 19: konkurs skoków — godz. 11; rozdanie nagród i uroczystość zamknięcia zawodów — godz. 18.

F. I. S. W ZAKOPANEM

ZNACZENIE ZAWODÓW

XV-ty Kongres Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (F. I. S.), który w lutym 1938 r. obradował w Helsinkach, we Finlandii — jednogłośną swą uchwałą poruczył **Polskiemu Związkowi Narciarskiemu organizację Narciarskich Mistrzostw Świata (Zawodów F. I. S.)** w sezonie zimowym 1938/9 r., w Polsce. Zawody te odbędą się w Zakopanem w czasie od 11 do 19 lutego 1939 r., obejmując pełny program sportowy, tj. zarówno konkurencje klasyczne, jak i zjazdowe.

Program narciarskich mistrzostw świata obejmuje bieg 18 km, bieg 50 km, bieg rozstawny 4 × 10 km, konkurs skoków otwartych, złożony bieg klasyczny (18 km i skoki), bieg zjazdowy pań i panów, slalom pań i panów, oraz złożony bieg zjazdowy pań i panów (bieg zjazdowy i slalom oceniane łącznie). Przy sposobności Mistrzostw Świata w Zakopanem, odbędzie się także narciarski bieg patroli wojskowych w konkurencji międzynarodowej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Profesor Ignacy Mościcki i Pan Marszałek Polski, Generalny Inspektor Sił Zbrojnych, Edward Śmigły Rydz raczyli przyjąć Protektorat nad Narciarskimi Mistrzostwami Świata 1939 r. w Polsce. Celem zaś wszechstronnego przygotowania tej imprezy i możliwie najlepszego przeprowadzenia zawodów pod względem sportowo-technicznym, powołany został pod egidą Polskiego Związku Narciarskiego specjalny Komitet Organizacyjny Zawodów F. I. S. w Polsce.

Narciarskie mistrzostwa świata (zawody F. I. S.) w Zakopanem, będą równocześnie XX-ymi Międzynarodowymi Mistrzostwami Polski w narciarstwie. Uświetnią zatem jubileusz 20-lecia istnienia Polskiego Związku Narciarskiego. (Szczegółowy program Zawodów i informacje techniczne podane są odrębnie.)

Po raz pierwszy w dziejach Międzynarodowej Federacji Narciarskiej zostały rozegrane zawody F. I. S. przed dziesięciu laty w lutym 1929 r. — w Zakopanem. Ówczesna organizacja zawodów F. I. S. przeprowadzona przez Polski Związek Narciarski stała na bardzo wysokim poziomie i stała się wzorem dla innych krajów, którym z kolei przypadł zaszczyt organizowania tych doniosłych zawodów. W sezonie 1938/9 r. Polski Związek Narciarski **już po raz drugi** w dziejach Federacji, będzie urządzał te zawody budzące w całym świecie ogromne zainteresowanie.

Narciarskie Mistrzostwa Świata (Zawody F. I. S.) są **największą doroczną imprezą sportową narciarstwa zrzeszonego w Międzynarodowej Federacji Narciarskiej** obejmującej wszystkie związki narciarskie calej kuli ziemskiej. Zawsze też gromadzą takie zawody najlepszych narciarzy ze wszystkich krajów zrzeszonych w Federacji. Spotkanie mistrzów narciarstwa światowego w ramach Zawodów F. I. S., jest najdonioślejszym zdarzeniem sportowym każdego sezonu zimowego.

Organizację Zawodów F. I. S. w Polsce przeprowadza z ramienia Polskiego Związku Narciarskiego **„Komitet“**, składający się z Prezydium, Sekretariatu Generalnego, Wydziału Ogólno Organizacyjnego i Komisyj Specjalnych. Podstawą regulaminową zawodów są zasady **Międzynarodowego Regulaminu Zawodów**, według którego postanowień rozstrzygane są wszystkie zagadnienia techniczno-sportowe związane z zawodami. Do udziału w zawodach dopuszczeni są zawodnicy wszystkich w Międzynarodowej Federacji Narciarskiej zrzeszonych państwowych związków narciarskich.

Zwycięzcom w poszczególnych konkurencjach nadane zostaną oficjalne **tytuły mistrzów świata**, a to zgodnie ze zwyczajami Międzynarodowej Federacji Narciarskiej. Ponadto przyznane zostaną **tytuły mistrza Polski** (za złożony bieg klasyczny) oraz **mistrzów Polskiego Związku Narciarskiego** (we wszystkich innych konkurencjach) — zgodnie z postanowienia P. Z. N. Zdobywcy pierwszych miejsc otrzymają nagrody honorowe i żetony w ilości zależnej od liczby sklasyfikowanych, a wszyscy startujący zawodnicy otrzymają medale pamiątkowe i dyplomy.

Podobnie jak w roku 1929 — kiedy Polski Związek Narciarski organizował pierwsze Zawody F. I. S. w Polsce,

będą organizowane w lutym 1939 Narciarskie Mistrzostwa Świata w Zakopanem **próbą organizacyjną polskiego narciarstwa** i sposobnością propagandy Polski, karpackich terenów narciarskich i Zakopanego. Każdy narciarz zrzeszony winien starać się być świadkiem tej wspaniałej manifestacji światowego narciarstwa urządzonej na ziemiach polskich. **Udogodnienia przejazdowe,** ułatwiają uczestniczenie w zawodach F. I. S. w Zakopanem szerokim rzeszom narciarzy.

INWESTYCJE

W łączności z urządzanymi przez Polski Związek Narciarski **mistrzostwami świata w narciarstwie** (zawody F. I. S.) w lutym 1939 r. w Zakopanem — podjęte zostały i wykonane **liczne prace inwestycyjne,** mające na celu przysposobienie Zakopanego do organizacji tych zawodów. Dzięki poparciu władz państwowych z Ministerstwem Komunikacji na czele, mógł **Polski Związek Narciarski, a także Liga Popierania Turystyki oraz Zarząd miasta Zakopanego** stworzyć wiele ważnych urządzeń turystyczno-sportowych zarówno w Tatrach, jak też w samym Zakopanem. Urządzenia te zapewniły pożądane warunki dla przeprowadzenia wielkich zawodów, a zarazem stały się **ważną zdobyczą całego polskiego sportu zimowego i turystyki,** tudzież wielkim krokiem naprzód w rozwoju Zakopanego.

Należąca do Polskiego Związku Narciarskiego wielka **skocznia na Krokwi** została w całości przebudowana. Profil jej doprowadzono w zupełności do wymagań zawartych w przepisach normalizacyjnych Międzynarodowej Federacji Narciarskiej, a tzw. **„punkt krytyczny" skoczni został przesunięty na 75 m.** Wskutek tego skocznia na Krokwi będąca, ze względu na swe położenie, jedną z najpiękniejszych w Europie, stała się także **jedną z największych.** Punkt krytyczny bowiem leżący na 75 m zezwala teoretycznie na skoki w granicach do 75 m, w praktyce jednak skoki mogą być znacznie dłuższe. Roboty ziemne związane z terenową przebudową skoczni, wymagające przerzucenia około 8.000 mtr. sześć. ziemi i skały, zajęły cały niemal sezon budowlany 1938 r.

Równocześnie stworzył Polski Związek Narciarski u stóp skoczni na Krokwi **nowoczesny stadion narciarski.** Stało się to możliwe po zakupieniu przez P. Z. N. rozległego

kompleksu gruntów na polanie pod Skocznią. Teren ten został wyrównany, odwodniony i zadarniowany, oraz ujęty w łuk **trybun wzniesionych w stylu regionalnym.** Dla widzów na miejscach stojących zbudowano po obu stronach stadionu ziemne tarasy. Trybuny po obu stronach zeskoku zostały na nowo wybudowane. Wzniesiono też zupełnie nowe, przystosowane do nowych warunków wieże dla sędziów, sygnalizacji itp. Na szczyt skoczni po obu stronach zeskoku przeprowadzono ścieżki wiodące zakosami. Cały stadion narciarski został wyposażony w kompletną **aparaturę komunikacyjną, sygnalizacyjną itp.** Niezależnie od potrzeb narciarstwa stadion w przyszłości będzie mógł służyć do urządzania **imprez letnich na wolnym powietrzu,** zwiększając w ten sposób atrakcyjność Zakopanego.

Celem przygotowania odpowiednich warunków dla zjazdowej części programu narciarskich mistrzostw świata przetrasował Polski Związek Narciarski **nowe szlaki wyścigowe w rejonie Kasprowego Wierchu.** Przy ich budowie połączono wymagania techniczno-terenowe z walorami widokowymi i możliwie najlepszego ośnieżenia. Przy różnicy wzniesień 800—900 m, trasy te dają możność urządzania różnych biegów zjazdowych, każdy o długości około 4 km. Przy sposobności budowy nowych tras zjazdowych dla celów Zawodów F. I. S. wykonał Polski Związek Narciarski także **przebudowę popularnej trasy zjazdowej** z Kasprowego Wierchu, założył nowy zupełnie **zjazd z Hali Gąsienicowej przez Olczyska do Jaszczurówki** (łączna długość zjazdu 8 km), oraz zbudował nowoczesną **ścieżkę letnią** ze szczytu Kasprowego Wierchu do Myślenickich Turni.

Jako **teren slalomu** o mistrzostwo świata wybrano Suchy Żleb nad Kalatówkami w Tatrach. W związku z tym P. Z. N. poparł wydatnie starania **Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy z Krakowa,** mające na celu wzniesienie na Kalatówkach nowego, **wielkiego schroniska-hotelu turystycznego.** W ciągu lata 1938 r. murowane to schronisko zostało wykończone i wyposażone w całkowitą instalację techniczną oraz wewnętrzne urządzenia. Schronisko na Kalatówkach, będące trwałą, nader cenną zdobyczą gospodarki turystycznej w górach, zostało połączone z Kuźnicami **nową drogą jezdną,** dostępną także dla ruchu samochodowego.

W lecie 1938 r. **podjęła i wykonała Liga Popierania Turystyki budowę górskiej kolei linowo-terenowej z Zakopanego na szczyt Gubałówki.** Dzięki budowie tej kolei udostępniony został dla szerokiego ogółu jeden z najpiękniejszych punktów widokowych na Tatry, ulubiony cel wycieczkowy letników zakopiańskich oraz **piękne tereny narciarskie Gubałówki.** Na szczycie Kasprowego Wierchu założyła L. P. T. **od strony Hali Gąsienicowej saniowy wyciąg narciarski** na trasie o długości 260 m przy różnicy poziomów 120 m. Dokończyła także **Liga Popierania Turystyki** w ciągu 1938 r. budowy wielkiego **garażu samochodowego w Zakopanem,** ulepszając dzięki temu warunki dla rozwoju turystyki motorowej na Podhalu.

Prócz urządzeń sportowo-turystycznych pozostających w łączności z narciarskimi mistrzostwami świata, przyspieszone zostały w Zakopanem w ciągu 1938 r. także i **inne liczne inwestycje,** mające wielkie znaczenie dla rozwoju turystyki. W szczególności więc Ministerstwo Komunikacji przebudowało całkowicie i rozszerzyło **osobowy dworzec kolejowy w Zakopanem** oraz przystąpiło do założenia wielkiej rozmiarami **stacji postojowej.** Ministerstwo Komunikacji oraz Fundusz Pracy zapewniło także pomoc dla **przebudowy i modernizacji ulic zakopiańskich.** Zarząd miasta Zakopanego mógł znacznie posunąć naprzód swe roboty około unowocześnienia i upiększenia ulic w uzdrowisku. Pomiędzy innymi na uwagę zasłużyło stworzenie nowych połączeń ulicznych **ze stadionem narciarskim u stóp Krokwi.**

Z innych robót spowodowanych bezpośrednio lub pośrednio zamierzoną organizacją narciarskich mistrzostw świata w Zakopanem w lutym 1939 r., zasłużyły na uwagę **inwestycje w dziedzinie telekomunikacji** (dodatkowe obwody telefoniczne, rozszerzenie poczty itd.), nowe wyposażenie widowni **stadionu lodowego** (z uwagi na zamierzoną organizację łyżwiarskich mistrzostw Europy z początkiem lutego 1939 r.) oraz wielu urządzeń **specjalnych.** Podjęta zatem przez Polski Związek Narciarski organizacja zawodów o narciarskie mistrzostwa świata na r. 1939 stała się **bodźcem wielkiego postępu Zakopanego** i wszechstronnego jego przysposobienia do roli największej w Polsce stacji sportu zimowego i turystyki.

CENY WSTĘPÓW NA ZAWODY F. I. S.

(NARCIARSKIE MISTRZOSTWA ŚWIATA) ZAKOPANE 11—19 LUTY 1939 ROKU

	Ceny bez zniżki	Ceny ze zniżką
Wstęp na cały czas zawodów . . .	zł 20.—	zł 12.—
Jednorazowy wstęp na bieg zjazdowy	„ 3.—	„ 2.—
Jednorazowy wstęp na slalom. . . .	„ 3.—	„ 2.—
Wstęp na bieg 4×10 km	„ 2.—	„ 1.—
Wstęp na bieg 18 km	„ 2.—	„ 1.—
Wstęp na bieg 50 km	„ 2.—	„ 1.—
Jednorazowy wstęp na skoki dn. 16. II.	„ 5.—	„ 3.—
Jednorazowy wstęp na skoki dn. 19. II.	„ 5.—	„ 3.—
Dopłata na trybunę stadionu na poszcz. skoki	„ 6.—	„ —.—
Dopłata do loży na zeskoku na poszcz. skoki	„ 4.—	„ —.—
Dopłata na trybunę Stadionu na poszcz. bieg	„ 2.—	„ —.—
Wstęp na Stadion na otwarcie Zawodów	„ 1.—	„ —.—
Wstęp na rozdanie nagród i uroczyste zamknięcie	„ 2.—	„ 1.—

Bilety zniżkowe można nabywać tylko w przedsprzedaży.

Ze zniżek korzystają tylko członkowie Towarzystw, należących do Polskiego Związku Narciarskiego oraz młodzież szkolna do lat 18 i wojskowi do sierżanta.

SPORT
I WYSZKOLENIE

MISTRZOWIE POLSKI W NARCIARSTWIE W LATACH 1920—38

1920 — Mistrz Polski w biegu: **Franciszek Bujak** (SN PTT) Zakopane; bieg seniorów: Franciszek Bujak (SN PTT) Zakopane; skoki seniorów: Leszek Pawłowski (SN Czarni) Lwów; bieg pań: Zofia Hołubianka (SN AZS) Kraków; bieg z przeszkodami: Aleksander Schiele (SN PTT) Zakopane; slalom: Ignacy Bujak (SN PTT) Zakopane; wojskowy bieg patrolowy: Szkoła Wysokogórska — Zakopane.

1921 — Mistrz Polski: **Franciszek Bujak** (SN PTT) Zakopane; bieg seniorów: Stanisław Zubek (SN PTT) Zakopane; skoki seniorów: Aleksander Rozmus (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Ela Ziętkiewiczowa (SN PTT) Zakopane; bieg z przeszkodami: Aleksander Schiele (SN PTT) Zakopane; slalom: Aleksander Schiele (SN PTT) Zakopane; wojskowy bieg patrolowy: Szkoła Wysokogórska — Zakopane.

1922 — Mistrz Polski: **Andrzej Krzeptowski I.** (SN PTT) Zakopane; bieg seniorów: Andrzej Krzeptowski I. (SN PTT) Zakopane; skoki seniorów:

Aleksander Rozmus (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Ela Ziętkiewiczowa (SN PTT) Zakopane; mistrz armii: ppor. Leszek Pawłowski (14 Pułk Ułanów); wojskowy bieg patrolowy: DOK Lwów.

1923 — Mistrz Polski: **Andrzej Krzeptowski I.** (SN PTT)Zakopane; bieg seniorów: Henryk Mückenbrunn (SN PTT) Zakopane; skoki seniorów: Andrzej Krzeptowski I. (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Hanna Schielowa (SN PTT) Zakopane; slalom: Andrzej Krzeptowski (SN PTT) Zakopane; wojskowy bieg patrolowy: DOK Kraków.

1924 — Mistrz Polski: **Henryk Mückenbrunn** (SN PTT) Zakopane; bieg 15 km: Andrzej Krzeptowski I. (ON Sokół) Zakopane; skoki: Henryk Mückenbrunn (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Wanda Dubieńska (SN AZS) Kraków; bieg rozstawny 5×10 (SN PTT) Zakopane; bieg z przeszkodami: Henryk Mückenbrunn (SN PTT) Zakopane; mistrz armii: strz. Andrzej Krzeptowski II.

1925 — Mistrz Polski: **Henryk Mückenbrunn** (SN PTT) Zakopane; bieg 15 km: Władysław Gąsienica (SN PTT) Zakopane; skoki: Henryk Mückenbrunn (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Ela Ziętkiewiczowa (SN PTT) Zakopane; bieg 30 km: Józef Bujak (SN PTT) Zakopane; wojskowy bieg patrolowy: 3 Pułk Strzelców Podhalańskich — Bielsko.

1926 — Mistrz Polski: **Franciszek Wende** (HDW) Czechosłowacja; bieg 18 km: Ottakar Nemecky (CSL) Czechosłowacja; skoki: Franciszek Wende (HDW) Czechosłowacja; bieg pań: Janina Loteczkowa (KTN) Lwów; bieg rozstawny 5×10: SN PTT (Zakopane).

1927 — Mistrz Polski: **Ottakar Nemecky** (CSL) Czechosłowacja; bieg 18 km: Vladimir Novak (CSL) Czechosłowacja; bieg 50 km: Franciszek Bujak

(SN PTT) Zakopane; skoki: Franciszek Wende (HDW) Czechosłowacja; bieg pań: Janina Loteczkowa (KTN) Lwów; bieg rozstawny 5×10 km: (SN PTT) Zakopane; wojskowy bieg patrolowy: 3 Pułk Strzelców Podhalańskich — Bielsko.

1928 — Mistrz Polski: **Bronisław Czech** (SN PTT) Zakopane; bieg 18 km: Ottakar Nemecky (CSL) Czechosłowacja; bieg 50 km: Ottakar Nemecky (CSL) Czechosłowacja; skoki: Bronisław Czech (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Janina Loteczkowa (KTN) Lwów; bieg rozstawny 5×10 km: SN PTT (Zakopane).

1929 — Mistrz Polski: **Hans Vinjarengen**, Norwegia; bieg 18 km: Veljo Saarinen, Finlandia; bieg 50 km: Aare Knuttilla, Finlandia; skoki: Sigmund Ruud, Norwegia; bieg pań: Bronisława Staszel-Polankowa (ON Sokół) Zakopane; bieg zjazdowy: Bronisław Czech (SN PTT) Zakopane; bieg rozstawny 5×10 km: SN PTT (Zakopane).

1930 — Mistrz Polski: **Karol Szostak** (SN PTT) Zakopane; bieg 18 km: Zdzisław Motyka (Wisła) Zakopane; bieg 50 km: Zdzisław Motyka (Wisła) Zakopane; skoki: Franciszek Cukier (Sokół) Zakopane; bieg pań: Bronisława Staszel-Polankowa (Sokół) Zakopane; bieg zjazdowy: Władysław Suleja (SN PTT) Zakopane; bieg rozstawny 5×10 km: SN PTT (Zakopane).

1931 — Mistrz Polski: **Antonin Barton** (CSL) Czechosłowacja; bieg 18 km: Antonin Barton (CSL) Czechosłowacja; bieg 50 km: Zdzisław Motyka (Wisła) Zakopane; skoki: Sigmund Schwab (AOe SV) Austria; bieg pań: Bronisława Staszel-Polankowa (Sokół) Zakopane; bieg zjazdowy: Stanisław Marusarz (SN PTT) Zakopane; bieg rozstawny 5×10 km: SN PTT (Zakopane).

1932 — Mistrz Polski: **Stanisław Marusarz** (SN PTT) Zakopane; bieg 18 km: Władysław Berych (SN

PTT) Zakopane; bieg 50 km: Władysław Berych (SN PTT) Zakopane; skoki: Stanisław Marusarz (SN PTT) Zakopane; bieg pań: Zofia Stopkówna (SN PTT) Zakopane; bieg zjazdowy: Władysław Suleja (SN PTT) Zakopane; bieg rozstawny 5×10 km: SN PTT (Zakopane).

1933 — Mistrz Polski: **Izydor Łuszczek** (Wisła) Zakopane; bieg 18 km: Cyryl Musil, Czechosłowacja (CSL); bieg 50 km: Cyryl Musil, Czechosłowacja (CSL); skoki: Stanisław Marusarz (SNPTT) Zakopane; bieg pań: Zofia Stopkówna (SNPTT) Zakopane; bieg zjazdowy: Stanisław Marusarz (SNPTT) Zakopane; slalom: Jan Schindler (Wisła) Zakopane; kombinacja alpejska: Stanisław Marusarz (SNPTT) Zakopane; bieg zjazdowy pań: Bronisława Staszel-Polankowa (Sokół) Zakopane; bieg rozstawny 5×10 km: SNPTT (Zakopane).

1934 — Mistrz Polski: **Bronisław Czech** (SNPTT) Zakopane; bieg 18 km: Cyryl Musil, Czechosłowacja (CSL); bieg 50 km: Cyryl Musil, Czechosłowacja (CSL); skoki: Nils Eie, Norwegia (NSF); bieg zjazdowy pań: Bronisława Staszel-Polankowa (Sokół) Zakopane; bieg zjazdowy: Franz Kraus, Czechosłowacja (HDW); slalom: Hubert Heim, Jugosławia (JZSS); kombinacja alpejska: Franz Kraus, Czechosłowacja (HDW); bieg rozstawny 5×10 km: SN „Wisła" (Zakopane).

1935 — Mistrz Polski: **Stanisław Marusarz** (SNPTT) Zakopane; bieg 18 km: Martin Matsbo, Szwecja (SSF); bieg 50 km: Władysław Czech (ON Sokół) Zakopane; skoki: Reidar Andersen, Norwegia (NSF); bieg zjazdowy pań: Bronisława Staszel-Polankowa (ON Sokół) Zakopane; bieg zjazdowy: Reidar Andersen, Norwegia (NSF); slalom pań: Karolina Bednarzówna (ON Sokół) Zakopane; slalom: Reidar Andersen, Norwegia (NSF); kombinacja zjazdowa: Reidar Andersen, Norwegia (NSF); kombinacja zjazdowa pań: Zofia Stopkówna (SNPTT) Zakopane; bieg rozstawny 4×10 km: SN Wisła (Zakopane).

1936 — Mistrz Polski: **Stanisław Marusarz** (SNPTT) Zakopane; bieg 18 km: Stanisław Karpiel (SN Zw. Strzeleckiego) Zakopane; skoki: Stanisław Marusarz (SNPTT) Zakopane; bieg zjazdowy pań: Helena Marusarzówna (SNPTT) Zakopane; bieg zjazdowy panów: Walter Hollmann, Czechosłowacja (HDW); slalom pań: Bronisława Staszel-Polankowa (ON Sokół) Zakopane; slalom: Bronisław Czech (SNPTT) Zakopane; kombinacja zjazdowa: Bronisław Czech (SNPTT) Zakopane; kombinacja zjazdowa pań: Helena Marusarzówna (SNPTT) Zakopane; bieg rozstawny 4×10 km: SNPTT (Zakopane).

1937 — Mistrz Polski: **Bronisław Czech** (SNAZS) Kraków; bieg 18 km: Edward Nowacki (SN Strzelec) Zakopane; bieg 50 km: Jan Czepczor (SKN) Katowice; skoki: Stanisław Marusarz (SNPTT) Zakopane; bieg zjazdowy pań: Bronisława Staszel-Polankowa (ON Sokół) Zakopane; bieg zjazdowy panów: Bronisław Czech (SNAZS) Kraków; slalom pań: Helena Marusarzówna (SNPTT) Zakopane; slalom panów: Hubert Kotschy (OSV) Austria; kombinacja zjazdowa panów: Bronisław Czech (SNAZS) Kraków; kombinacja zjazdowa pań: Helena Marusarzówna (SNPTT) Zakopane; bieg rozstawny 4×10 km: SN Strzelec (Zakopane).

1938 — Mistrz Polski: **Mieczysław Wnuk** (SN Wisła) Zakopane; bieg 18 km: Karpiel Stanisław (SN PW Leśników) Lwów; bieg 50 km: Rehrl Josef (Austria); skoki: Stanisław Marusarz (SN PTT) Zakopane; bieg zjazdowy pań: Gödl Helga (Austria); bieg zjazdowy panów: Rehrl Josef (Austria); slalom pań: Gödl Helga (Austria); slalom panów: Rehrl Josef (Austria); kombinacja zjazdowa panów: Rehrl Josef (Austria); kombinacja zjazdowa pań: Gödl Helga (Austria); bieg rozstawny 4 × 10 km: SN Zw. Strzeleckiego (Zakopane).

K O M I S J E EGZAMINACYJNE P. Z. N.

Komisje: Sportowa i Wyszkoleniowa P. Z. N. ustaliły na sezon narciarski 1938/9 poniższe Okręgowe Komisje Egzaminacyjne:

a) dla sędziów P. Z. N.

I. **Warszawki Okręg P. Z. N.:** płk dypl. Barzykowski Stanisław, mjr dypl. Frühauf Marian, mjr dypl. Jiruszka Henryk, Kulman Karol, kpt. dr Mazurek Józef, Niedenthal Władysław, inż. Schiele Aleksander, dr Wyżykowski Stanisław.

II. **Wileński Okręg P. Z. N.:** kpt. Żmudziński Jan, Nowicki Mieczysław, Rynkiewicz Wacław.

III. **Lwowski Okręg P. Z. N.:** dr Bialikiewicz Stanisław, inż. Rzepecki Jerzy, Rodzynkiewicz Ryszard, Pawłowski Leszek, Prugar Brunon.

IV. **Podhalański Okręg P. Z. N.:** inż. Schiele Kazimierz, Bujak Franciszek, Paudyn Tadeusz.

V. **Krakowski Okręg P. Z. N.:** Czajkowski Tadeusz, dr Kowenicki Stanisław, Cyrek Władysław, mgr Christoff Otto, Knobloch Apolinary, Nitribitt Roman, Nowikow Andrzej, dr Żebracki Witold, Zawiła Stanisław.

VI. **Śląski Okręg P. Z. N.:** prof. Kisieliński Stefan, dr Cieszyński Ignacy, Lipowczan Józef, mjr Niemiec Mieczysław, mgr Rieger Andrzej, Szotkowski Władysław.

VII. **Grodzieński Okręg P. Z. N.:** kpt. Dobrowolski Cyprian Władysław, kpt. Jabłoński Józef, Rio Arno.

VIII. **Przemyski Okręg P. Z. N.:** płk dypl. Kawiński Rudolf, inż. Heiler Stanisław, płk Hofbauer Zygmunt, prof. Kolankowski Juliusz, Rynikiewicz Edward, por. Witkowski Edmund, hr. Załuski Bohdan.

IX. **Toruński Okręg P. Z. N.:** mgr Wójcicki Zbigniew, Kijaniówna Janina, mgr Cholewa Jan.

X. Wołyński Okręg P. Z. N.: prof. Kozłowski Julian, Gronowski Ludwik, prof. Stankiewicz Stanisław, kpt. Dziewulak Wacław.

b) dla pomocników instruktorów P. Z. N.

I. Okręg Warszawski P. Z. N.: płk dypl. Barzykowski Stanisław, mgr Biernakiewicz Tadeusz, mjr dypl. Fruhauf Marian, Kawa Franciszek, mjr dypl. Kępski Stanisław, mgr Moser Leopold, inż. Schiele Aleksander, Sklad Jan, kpt. Baran Józef.

II. Wileński Okręg P. Z. N.: Pietkiewicz Konstanty, Niecieeki Jarosław, Hermanowicz Jerzy, Grabowiecki Jan.

III. Lwowski Okręg P. Z. N.: Englert Kazimierz, Matlak Marian, inż. Rzepecki Jerzy, Rodzynkiewicz Ryszard, Łukowska Alina, Piątkiewiczowa Jadwiga.

IV. Podhalański Okręg P. Z. N.: Bujak Franciszek, Służewski Stanisław, Paudyn Tadeusz, Czech Bronisław, Zubek Stanisław.

V. Krakowski Okręg P. Z. N.: Alberti Adam, inż. Maurizio Marian, Radkiewicz Stefan, Płonka Zbigniew, mgr Christoff Otto, dr Kowenicki Stanisław, mgr Katz Tobiasz.

VI. Śląski Okręg P. Z. N.: prof. Kisieliński Stefan, mgr Rieger Andrzej, mgr Rybicki Stanisław, prof. Kozdruń Mieczysław, prof. Szczotkowski Władysław.

VII. Grodzieński Okręg P. Z. N.: kpt. Jabłoński Józef, kpt. Schreiber Kazimierz, kpt. Chojnacki Kazimierz, kpt. Różycki Gustaw, por. Sobczyk Edward, ppłk lek. Krzywiec Jerzy.

VIII. Przemyski Okręg P. Z. N.: prof. Kolankowski Julian, Dyki Rudolf, kpt. Kasprzak Artur, kpt. Rutkowski Jan, por. Witkowski Edmund, inż. Ziółkowski Zdzisław.

IX. Toruński Okręg P. Z. N.: rtm. Koprowski Franciszek, mgr Wójcicki, kpt. Szpyrłak.

X. Wołyński Okręg P. Z. N.: prof. Kozłowski Julian, Gronowski Ludwik, prof. Stankiewicz Stanisław, kpt. Dziewulski Wacław.

OFICJALNA LISTA SĘDZIÓW P. Z. N.

Zgodnie z postanowieniami regulaminu sportowego ogłasza Komisja Sportowa poniższą listę sędziów z ważnością na sezon narciarski 1938/9 r. Lista ułożona jest w porządku alfabetycznym, przy uwzględnieniu podziału sędziów na Okręgi PZN. (Cyfra rzymska w nawiasie przy nazwisku każdego sędziego oznacza przynależność do Okręgu: I — Warszawski, II— Wileński, III — Lwowski, IV — Podhalański, V — Krakowski, VI — Śląski, VII — Białostocki, VIII — Przemyski, IX — Pomorski, X — Wołyński.)

Wszyscy sędziowie są obowiązani podać do dnia 31 maja 1939 r. sprawozdanie ze swych czynności w sezonie, tudzież zawiadomić w jakim towarzystwie należącym do PZN są zrzeszeni (numer legitymacji „czarnej" i numer nalepki na sezon 1938/9). Informacje te wraz z ewentualnymi zmianami dat personalnych, miejsca zamieszkania itp. należy przesłać pod adresem Komisji Sportowej Polskiego Związku Narciarskiego, Kraków, ul. Piłsudskiego 13.

I SĘDZIOWIE MIĘDZYNARODOWI

Inż. Bobkowski Aleksander (I), dr Boniecki Aleksander (V), red. Faecher Stanisław (V), Loteczka Roman (V), dr Macudziński Bolesław (V), inż. Schiele Kazimierz (IV), dr Szatkowski Henryk (IV), płk. Wagner Franciszek (IV), dr Załuski Kazimierz (V), ppłk. Ziętkiewicz Władysław (III).

II SĘDZIOWIE ZWIĄZKOWI

Alberti Adam (V), Aschenbrenner Fritz (VI), płk. Barzykowski Stanisław (I), dr Bialikiewicz Stanisław (III), Boczar Mieczysław (I), Borzęcki Mieczysław (I), mgr Bośniacki Zygmunt (V), mgr Breuer Stanisław (I), Bujak Franciszek (IV), Bujak Ignacy (IV), Bujak Józef (IV), Ciesielski Tadeusz (III), dr Cieszyński Ignacy (VI), Czech Bronisław (IV), dr Dorawski Jan (V), por. Folwarczny Roman (VIII), mjr int. dypl. Frühauf Marian (I), Georgiades Wiktor (VI), Grabowiecki Jan (II), kpt. Góra Jan (VI), Gór-

ski Stanisław (IV), Gronowski Ludwik (X), Grosman Hugo (V), mjr Hofbauer Zygmunt (VIII), Iwelski Stefan (V), inż. Jakóbczyński Marian (III), inż. Kaliciński Eugeniusz (VI), kpt. Kasprzyk Artur (VIII), mjr Kempski Stanisław (I), Kischa Jan (VI), Kisieliński Stefan (VI), dr Klemensiewicz Zygmunt (III), prof. Kolankowski Julian (VIII), Kormicki Stefan (V), dr Kowenicki Stanisław (V), Kozdruń Mieczysław (VI), Kozłowski Julian Jan (X), König Kurt (VI), dr Kroebl Adam (I), Krzeptowski Andrzej I (IV), Kullman Karol (I), ppłk Kurcz Stanisław (II), k. P. P. Kwaśnica Edward (I), Lachman Odo (IX), dr Landau Gustaw (V), lek. med. Lankosz Józef Kazimierz (III), Leisten Zygmunt (IV), prof. Leszko Ludwik (V), Lipowczan Jan (VI), Lipowczan Józef (VI), Lipowczan Karol (VI), mjr Łucki Jerzy (I), Machauf Jan (VI), Malczewski Rafał (IV), Mangel Leon (IV), inż. Maurizio Marian (V), dr Mazurek Józef (I), dr Merunowicz Jakub (V), mgr Moser Leopold (I), mjr Niemiec Mieczysław (VI), Nitribitt Roman (V), Oppenheim Józef (IV), Paudyn Tadeusz (IV), kpt. Pawlik Bruno (I), Pawłowski Leszek (III), Rayski Zygmunt (I), dr Rapaport Bernard (III), mgr Rieger Andrzej (VI), Rittersschild Zdzisław (IV), dr Robinsohn Otto (VI), Roehr Jan Kanty (VI), Rozmus Aleksander (I), dr Rucker Zygmunt (III), inż. Rudnicki Janusz (I), Rzepecki Jerzy (III), Ryszówna Nola (V), Schiele Aleksander (I), Spiess Tadeusz (V), kpt. Stiller Ernest (VI), inż. Stobiecki Tadeusz (III), dr Stonawski Edward (VI), Szałowska-Loteczkowa Janina (V), Szotkowski Władysław (VI), Szwykowski Ludwik (II), rtm. Tuczemski-Mryc Adam (I), dr Wajda Stanisław (V), Wertheimer Henryk (V), por. Witkowski Edmund (VIII), Woyna Stanisław (IX), dr Wyżykowski Stanisław (I), Zajączek Władysław (VI), gen. Zaruski Mariusz (I), Zdyb Stanisław (IV), Zeitinger Walter (VI), Ziętkiewiczowa Ela (III), Zubek Stanisław (IV), Zylberman Leopold (I), Żarlikowski Kazimierz (V), Żytkowicz Władysław (I).

III SĘDZIOWIE OKRĘGOWI

Inż. Abeles Robert (V), por. Antonów Jan (III), Bałdy Artur (VI), Bandrowski Zbigniew (III), inż. Barzykowski Tadeusz (V), por. Baszniak Edward (III), Bąbała Władysław (IV), Bąkowski-Jaxa Ludwik (I), Belina Rudolf (VIII), Bereśniewicz Aleksander (IX), mjr Bernacki Wiktor (VIII),

Bernaś Bronisław (III), Bezucha Jan (VIII), kpt. Biały Leszek (II), por. Bidas Michał (I), mgr Biernakiewicz Tadeusz (I), Biernakiewiczowa Jadwiga (V), Biłko Andrzej (VI), ppor. Błażewicz Józef (II), Błażowska Maria (VIII), gen. Bobkowski Henryk (V), mgr Bojcun Władysław (I), sierż. Borkowski Franciszek (V), prof. Borkowski Stanisław (V), Budil Hugon (VI), Bujalski Bolesław (I), Bukowski Włodzimierz (V), Bury Stanisław (VI), por. Bysko Stanisław (III), mjr Cehak Leon (III), kpt. Cesarz Władysław (VI), por. Chełchowski Piotr (III), rtm. Chludziński Witold (V), Chmura Jan (IV), Chodorowicz Mieczysław (IV), Chowańczak Jan (I), Chrapkiewicz Stanisław (VI), mgr Christoff Otto (V), Chromy Jan (V), inż. Chyczewski Stanisław (I), Cieślar Michał (VI), Ciszek Józef (I), Cybulski Jan (IV), Cybulski Jerzy (V), Cybyk Aleksander (III), Cyprian Jan (VI), Cyrek Władysław (V), płk Czapliński Emil (I), por. Czarnecki Stefan (I), Czech Władysław (IV), ppor. Czerniawski Bronisław (II), por. Czernik Stefan (II), Czyszczoń Władysław (V), kpt. Czyż Władysław (II), Czyżewski Mieczysław (V), dr Dawidowski Stanisław (VI), Dąmbski Zygmunt (VIII), kpt. Dobrowolski Cyprian Władysław (VII), Drewnowski Jan (I), Drózd Jerzy (VI), Dubieńska Wanda (V), Dublaszewski Jan (VI), inż. Dudryk Maksymilian (I), Dyki Bolesław (VIII), Dyrek Ferdynand (IV), kpt. Dziewulak Wacław (X), Danziger Otton (IV), Eberle Aleksander (IV), Eizenberg Chaim (I), por. Federowicz Kazimierz Stanisław (III), Feiler Beniamin (VI), kpt. Fijałkowski Stefan (I), Finder Janusz (V), mgr Firsoff Włodzimierz (V), Fischer Jan Józef (V), Fischer Jan Michał (V), Fischer Józef Tomasz (V), płk Fonferko Tadeusz (I), Frey Salomon (IV), Fuchs Augustyn (IV), inż. Fucik Wiktor (VI), mgr Fuller Michał (V), Gajda Rudolf (VI), Gałuszka Brunon (VI), Garbacik Tadeusz (VIII), Gazurek Ignacy (VI), Gąsior Antoni (III), mgr Gdowski Jan (VI), sierż. Gleizer M. (II), plt. Glinski Wacław (II), inż. Głodkiewicz Mieczysław (III), mjr Głowacki Jerzy Franciszek (V), rtm. Gorczyca Stanisław (I), Gotard Franciszek (II), inż. Górka Henryk (VIII), Górny Stanisław (I), Górski Roman (VI), płk Grodzicki Mieczysław (I), Gruszka Józef (VI), Grynfeld Henryk (I), Hajek Karol (VI), Hałama Jan (VI), por. Halka Władysław (III), Hamer Joachim (IX), sierż. Heidrych Teodor (I), Heiler Stanisław (VIII), dr Hirsch Leon (V), inż. Horowitz Dawid (IV), Horowitz Oswald (III), lek. Huczyński Janusz (V), por. Hussakowski Antoni

(VI), dr Jabłczyńska-Jędrzejewska Hanna (I), kpt. Jabłoński Józef (VII), Jacewicz Emil (IX), por. Jaguczański F. (II), Janicki Zygmunt (IX), kpt. Jankowski Bronisław (II), kpt. Jarosiewicz Marian (III), Jaroszewski Wiesław (IX), por. Jaworski Zbigniew (III), Jaworzynski Józef (V), Joniec Marian (IV), por. Kaczmarek Marian (VIII), dr Kaden Kazimierz (V), por. Kaja Tadeusz (I), por. Kaliński Jan (VIII), Kamieński Julian (VI), por. Kaniowski Władysław (I), Kapusta Zygmunt (V), kpt. dypl. Karnibad Stanisław (III), kpt. Karolczyk Roman (II), Karuga Wincenty (VI), por. Kasprzyk Alfred (I), mgr Kaszper Tadeusz (VI), Kasztelewicz Władysław (IV), Kaudelko Eugeniusz (V), płk Kawiński Rudolf (VIII), Kempys Antoni (VI), Kędzierzawski Henryk (I), Kijaniówna Janina (IX). Kleck Wacław (I), Kleczewski Adam Tadeusz (V), kpt. Klemens Rudolf (VI), Klempka Władysław (V), por. Klepacki Jan Marian (VIII), Klimonda Roman (VI), Kluzik Władysław (VI) Kmietowicz Michał (IV), Knobloch Apolinary (V), Kobierski Adam (IV), Kobyliński Henryk (X) dr Koerbel Stanisław (V), dr Kohutek Ludwik (VI), Kołakowski Zdzisław (IV), inż. Kolder Władysław (V), inż. Koperkiewicz Konrad (VIII), rtm. Koprowski Franciszek (IX), Korejwo Józef (II), Korzeniowski Rudolf (VI), Kowala Rudolf (VI), por. Kowalik E. (II), Kowalski Tadeusz (VIII), ppor. Kowszun M. (II) Kozień Tadeusz (V), Kozło Włodzimierz (III), Kozłowski Jan (V), rtm. Kozubowski Adam (VIII), Kożbiał Klemens (VI), kpt. Krannerwetter Alojzy (VIII), Kroker Karol (VI), inż. Krystek Zbigniew (V),Krzeczkowski Bronisław (I),Kubal Michał (III), Kudłaty Józef (VIII), Kugler Emil (VI), mgr Kulpiński Zbigniew (III), Kupniewski Edmund (III), por. Kurkowski Stefan Leon (VI), Lachman Rudolf (I), Lachowicz Ignacy (VIII), Lachowiczowa Anna (VIII), Lancmański Wacław (I), płk dypl. Lawicz Wilhelm (VIII), Lebenbaum Gustaw (I), Lech Edward (VIII), inż. Lekszycki Józef (I), Lerner Stanisław (V), Lewin Arnold Jan (I), por. Lewiński Jerzy (I), dr Libański Józef (VI), płk dypl. Lichtarowicz Ludwik (I), Lichtenstein Henryk Bolesław (VI), Lipiński Wacław (I), Litwin Henryk (V), mgr Lubaczewski Marian (V), mjr Lubicz-Nycz Leszek (I), dr Łaba Włodzimierz (V), por. Łabno Edward Paweł (VIII), Łach Witold (III), por. Łopaciński Jan (VIII), Łukasiewicz Mikołaj (I), Machanek Hubert (VI), Machniewicz Marian (III), Maciak Stanisław (I), Mackiewicz Stefan (III), Macura Stanisław (VI), Madeyski Czesław (IV), mgr Madles Karol (III), Maj-

chrowicz Zbigniew (V), Malinowski Stanisław (I), kpt. Małysko Zenon (V), Masłyk Rudolf (VIII), Matlak Marian (II), Matowski Stefan (II), ppłk. Matuszek Jan (VII), Meisels Henryk (III), inż. Mendocha Roman (V), Merta Stanisław (VI), Michalski Stanisław (IV), Miecznikowski Jerzy (I), mjr Mierzejewski Czesław (II), Mietelski Władysław (IV), Międzybrodzki Lesław (III), Miłobędzki Adam (I), Minkiewicz Andrzej (I), Mińkowski Aleksander (I), Mirek Bronisław (V), por. Miś Bartłomiej (III), Miśkiewicz Bronisław (IV), Miśkiewicz Eugeniusz (IV), por. Mizerski Witold (V), Morsztynkiewicz Ludwik (I), Motyka Stanisław (IV), Münnich Irena (III), Münnich Tadeusz Aleksander (V), por. Myśliński Piotr (I), ppłk Nakoniecznikow Przemysław (III), Nieciecki J. (II), Nowicki Mieczysław (II), Nowikow Andrzej (V), Ochotnicki Edward (IV), Olszewski Jerzy (II), ppor. Olsztyński F. (II), Onderka Tadeusz (I), Ostrowski Mieczysław (I), Owiński Tadeusz (III), por. Pachoński Czesław Jan (VI), Palka Wincenty (V), Pańków Mikołaj (IV) Papieski Hipolit (II), por. Patyra Jan (II), kpt. Pawłowicz Józef (II), Petrusewicz Stanisław (II), prof. Piechota Jan (I), por. Pieniak Franciszek (VIII), prof. Pietkiewicz Konstanty (II), Piętka Stanisław (V), ppor. Piętkowski B. (II), Pisz Bronisław (I), Piwok Leonard (IV), Piwok Maurycy (IV), Płonka Franciszek (VIII), Płonka Zbigniew (V), Polturak Leopold (III), dr Popielówna Irena (V), Preiss Walenty (II), kpt. Proń Bronisław Marian (VII), Prugar Bruno (III), kpt. Prus Stanisław (VIII), Przybyszowski Feliks (IV), Puchalski Roman (III), Rady Kazimierz (I), inż. Rafalski Witold (I), Ralska Kazimiera (III), Ratkowski Sylwester (VI), Rio Arno (II), Risz Michał (X), Rom Teodor (I), por. Romański Maciej (X), inż. Rother Bolesław (I), kpt. Rozenmann Izydor (X), Rubinowski Rudolf (IV), Ruszczycki Czesław (II), kpt. Rutkowski Jan II (VIII), inż. Rutkowski Mieczysław (III), Rybicki Stanisław (VI), Rybka Aleksander (V), Rychlik Emil (V), Rydlewski Marian (IX), Rygiel Antoni (VIII), Rynkiewicz Wacław (II). Rynikiewicz Edward (VIII) Rzyman Franciszek (VI), mjr Sabatowski Tadeusz (I), Sabela Adam (VI), Scheinbach Józef (V), Schimsheimer Fryderyk (IV), kpt. Schubert Józef (III), Sękowski Stanisław (VI), Siekierzyński Walter (VI), dr Sielużycki Eugeniusz (IX), Siemaszkiewicz Adam ((VIII), por. Sieńko Franciszek (I), Sikora Franciszek (VI), por. Sikorski Józef (I), Singer Jakub (IV), Siutówna Janina (III), Skład Jan (I), Składowa Hilda

(I), Skotnicki Franciszek (I), Skórkiewicz Piotr (VI), por. Słapczyński Antoni (VIII), sierż. Słowik Florian (VIII), Smełty Artur (VI), Smoluchowski Wilhelm (I), Sobiecki Stanisław Edmund (X), Sokal Stanisław (III), mjr Sokólski Eugeniusz (II), Spiro Bernard (I), kpt. Spyrłak Stanisław (IX), inż. Stamatello Henryk (I), sierż. Stankiewicz Eugeniusz (VII), Stankiewicz Stanisław (X), inż. Stanowski Jerzy (I), Staszkiewicz Rudolf (VI), Steczkowski Stanisław (VIII), Strycharzewski Aleksander (II), Studencki Kazimierz (VI), kpt. Suchorzewski Kazimierz (V), Süss Marian (X), ppor. Szacki M. (II), Szczepanik Kazimierz (VI), Szczepański Karol (VI), Szczepanowski Jerzy (III), Szenderowicz Romuald (III), Szkólnik Mieczysław (I), Szotkowski Emil (VI), Szybalski Stefan (III), por. Szymański Stefan (V), Szumański Tadeusz (VI), por. Szumowski Zygmunt (VII), por. Śledziejowski Stanisław (IX), Śniegoń Karol (VI), inż. Tarchalski Bolesław (I), kpt. Tarkowski Ludomir (X), Tchórzewski Bronisław (VI), por. Teichen Henryk (V), Teisseyre Andrzej (III), Tkaczyński Piotr (X), por. Tomaszewski Aleksander (II), mgr Toppercer Jan (III), mgr Towarnicki Tadeusz (VI), ppor. Truszkowski T. (II), Trzciński Piotr (X), por. Trzepałko Franciszek (I), Turski Stanisław (III), Wachsberger Szymon (IV), inż. Walczak Janusz (III), kpt. Wanacki Bonifacy (VIII), Wasung Aleksander (V), st. sierż. Wawro Marian (V), por. Wayda Antoni (VIII), Weber Alfred (V), inż. Weker Wacław (I), Wendt Herman (I), dr Werner Artur Karol (IV), Węglorz Emil (I), por. Więckowski Stanisław (II), dr Wilder Oskar (III), Wilga Edward (IV), Wilke Wiktor (VI), por. Wilkojć Jan Józef (II), Winiarski Czesław (I), płk Wir-Konas Alojzy (VI), Wiro-Kiro Władysław (II), Wiśniewski Józef (V), por. Wiśniowski Stanisław (VIII), dr Witeszczak Wacław (IV), Wodecki Zygmunt (V), Wodziszewski Tadeusz (V), Wojnar Józef (VIII), Wolski Władysław (VI), Woroniecki Adam (IV), ppor. Woróg Anatol (II), Wójcicki Antoni (IX), por. Wronka Mieczysław (III), Wróbel Tomasz (VI), Wrzód Paweł (VI), Wusatowski Zygmunt (V), dr Zabawska-Domosławska (I), Zaczek Jan (VIII), Zając Jan (V), ppor. Zajączkiewicz Zbigniew (II), Zaionz Willi (VI), Załuski Bogdan (VIII), Zapolska Zofia (I), kpt. Zaremba Stanisław (III), mgr Zawiła Stanisław (V), mgr Ziegler Emil (V), Ziemba Stanisław (VI), inż. Ziolkowski Zdzisław (III), dr Żebracki Witold (V), por. Żmudziński Jan (II).

TERMINARZ ZAWODÓW W SEZONIE 1938/9 R.

(Zestawienie poniższe obejmuje tylko imprezy ważniejsze. Pełny program ustalony na konferéncji przedzimowej w Zakopanem 12. XI. 1938 — ogłoszony został w specjalnym Komunikacie P. Z. N. z dnia 14. XI. 1938 r.)

I.

TATRY i KARPATY ZACHODNIE

GRUDZIEŃ 1938:

8. **Zakopane** — Otwarcie sezonu (IV Podh. Okr. P.Z.N.).
11. **Zakopane** — Próbny slalom (IV Podh. Okr. P. Z. N.).
17—18. **Nowy Targ** — Bieg 18 km i konkurs skoków (SN „Podhale“ Nowy Targ).
18. **Zakopane** — Próbne skoki (IV Podh. Okr. P. Z. N.).
18. **Szczawnica** — Konkurs skoków (SN „Wisła“ Szczawnica).
25. **Szczyrk** — Konkurs skoków (KN „Szczyrk“).
26. **Zakopane** — Konkurs skoków (IV Podh. Okr. P. Z. N.).
31. **Zakopane** — Mistrzostwo Polski w biegu rozstawnym 4×10 km — o puchar im. Stanisława Faechera (K. S. P. Z. N.).

STYCZEŃ 1939:

1. **Zakopane** — Konkurs skoków (IV Podh. Okr. P. Z. N.).

1\. **Rabka** — Konkurs skoków (ON Ogn. Zw. Podhalan, Rabka-Zdrój).
1\. **Krynica** — Konkurs skoków (SN Zw. Strzeleckiego Krynica).
2\. **Krynica** — Bieg zjazdowy z Góry Parkowej (SN Zw. Strzeleckiego Krynica).
4—6. **Bukowina Tatrzańska** — Zawody Międzyklubowe — Jubileusz 15-lecia SN A. Z. S. Warszawa.
6\. **Zakopane** — Drużynowy konkurs skoków (IV Okr. Podh. P. Z. N.).
6\. **Milówka** — Bieg 15 km o puchar im. Inż. Deutscha (SN „Makkabi", Bielsko).
6\. **Limanowa** — Zawody propagandowe (V Krak. Okręg P. Z. N.).
6\. **Klimczok** — Bieg zjazdowy (KN „Szczyrk").
6\. **Szczyrk** — Zawody Jubileuszowe, 10-lecie KN „Sokół" Bielsko.
6\. **Wielki Luboń** — Bieg zjazdowy (SN Ogn. Zw. Podhalan Rabka).
6\. **Szczawnica** — Konkurs skoków (SN „Wisła" Szczawnica).
6—8 **Wisła** — Zawody Jubileuszowe (10-lecie Śląskiego Klubu Narciarskiego.
8\. **Nowy Targ** — Konkurs skoków (SN „Podhale" Nowy Targ).
8\. **Krynica** — Bieg patrolowy ze strzelaniem (SN Zw. Strzeleckiego, Krynica).
8\. **Nowy Targ** — Zawody „Sokoła" („Sokół" N. Targ).
8\. **Andrychów** — Zawody propagandowe (V Krak. Okręg P. Z. N. i SN „Beskid" Andrychów).
14—15. **Krynica** — Mecz narciarski — Nowy Sącz—Krynica (SN Zw. Strzeleckiego, Krynica).
14—15. **Zakopane** — Bieg złożony 18 km i skoki (IV Podh. Okręg P. Z. N.).
14—15. **Nydek** — Zawody o Mistrzostwo VI Śl. Okr. P. Z. N. (bieg złożony 18 km i skoki).
15\. **Zakopane** — Bieg złożony juniorów (ON „Sokół" Zakopane).
15\. **Nowy Targ** — Bieg zjazdowy z Turbacza (SN „Podhale" Nowy Targ).
15\. **Rabka** — Zawody juniorów (SN Ogn. Związku Podhalan).
15\. **Sucha** — Zawody propagandowe (V Krak. Okręg P. Z. N.).

16. **Zakopane** — Bieg złożony oraz konkurs skoków (ON „Sokół" Zakopane).
21—22. **Zakopane** — Zjazdowy bieg złożony (IV Podh. Okręg P. Z. N.).
21—22. **Rabka** — Zawody o Mistrzostwo V. Krak. Okr. P. Z. N., bieg złożony (SN Ogn. Związku Podhalan).
21—22. **Rabka** — Zawody międzyokręgowe (V i VI Okr. P. Z. N.).
22. **Cieszyn** — Konkurs skoków (SN P. T. T. „Watra" Cieszyn).
22. **Nowy Targ** — Bieg 8 i 16 km (SN „Sokół" N. Targ).
25. **Zakopane** — Bieg rozstawny 4×10 km o Mistrzostwo IV Podh. Okr. P. Z. N.
27. **Gorlice** — Zawody propagandowe (SN „Sokół" Gorlice).
28—29. **Zakopane** — Zawody o Mistrzostwo IV Podh. Okr. P. Z. N. (18 km i skoki).
28—29. **Nydek** — Klubowe Zawody (SN K. S. „Groń" Bystrzyca).
29. **Rabka** — Zawody Juniorów (SN Ogniska Związku Podhalan).
29. **Krynica** — Bieg patrolowy (Komenda P. W. i W. F. Nowy Sącz).
29. **Stożek** — Bieg zjazdowy o Mistrzostwo VI Śląsk. Okr. P. Z. N. (KN „Sokół" Bielsko).
29. **Milówka** — Bieg 18 km o memoriał dra Wienera (SN „Makkabi" Bielsko).
29. **Piasek** — Bieg złożony 18 km, skoki (SN „Beskid Śląski" w Orłowej).

LUTY 1939:

1—2. **Rabka** — Bieg złożony 18 km i skoki (SN Ogniska Związku Podhalan).
2. **Zakopane** — Zawody Juniorów o Mistrzostwo IV Podh. Okr. P. Z. N.
2. **Jordanów** — Zawody propagandowe i bieg złożony o mistrz. „Sokoła".
2—5. **Krynica** — IX Międzynarodowe Zawody Akademickie (SN A. Z. S. Warszawa).
2—5. **Szczyrk** —Jubileuszowe Zawody (10-lecie Schlesischer Wintersportverein Katowice).
5. **Nowy Targ** — Konkurs skoków (SN „Sokół" N. Targ).

4—5. **Zakopane** — Zawody o Mistrzostwo IV. Podh. Okr. P. Z. N. w biegach zjazdowych.
5. **Rabka** — Bieg rozstawny 4 × 10 km (SN Ogn. Związku Podhalan Rabka).
5. **Szczyrk** — Bieg 15 km o puchar Komisji Klimatycznej (SN K. S. „Szczyrk").
5. **Nydek** — Zawody młodzieży (SN K. S. „Groń" Bystrzyca).
11—19. **Zakopane — Narciarskie Mistrzostwa Świata F. I. S. oraz XX Międzynarodowe Zawody Narciarskie o Mistrzostwo Polski.**
20. II—4. III. **Istebna** — Wędrówka narciarska („Skimka" Łódź).
23—26. **Rabka** — Wędrówka gwiaździsta (SN Ogniska Zw. Podhalan Rabka).
25. **Trzy Kopce—Jaworze** — Zawody dzielnicowe (KN „Sokół" Bielsko).
25—26. **Zakopane** — Zawody o Mistrzostwo „Sokoła" — bieg 18 km, skoki, bieg zjazdowy, slalom (ON „Sokół" Zakopane).
25—26. **Nowy Targ** — Bieg złożony (18 km i skoki) o puchar Nowego Targu (SN „Podhale" Nowy Targ).
25—26. **Szczyrk** — Międzynarodowe Zawody Narciarskie o puchar Beskidów (Wintersportklub Bielsko).
26. **Krynica** — Zawody o Mistrzostwo V Krak. Okr. P. Z. N. w biegach zjazdowych (SN Zw. Strzelecki Krynica).
26. **Turbacz** — Bieg zjazdowy (SN Ogniska Zw. Podhalan Rabka).
26. **Szczawnica** — Bieg Przehyba—Szczawnica (SN „Wisła" Szczawnica).
26. **Milówka** — Bieg zjazdowy o puchar Beskidu Wysokiego (SN „Makkabi" Bielsko).
26. **Nowy Sącz** — Zawody propagandowe (SN „Sokół" Kraków).
26. **Krynica** — Zawody młodzieży (SN Związku Strzeleckiego Krynica).
26. **Kozubowa** — Bieg rozstawny 4 × 10 km oraz bieg zjazdowy (SN „Beskid Śląski" Orłowa).

MARZEC 1939:

3—4. **Zakopane** — Zawody zjazdowe o Mistrzostwo Tatr — IV Podh. Okr. P. Z. N.

3—8. **Beskidy Zaolzańskie** — II Raid narciarski (SN P. T. T. Drohobycz).
4—5. **Nowy Targ** — Zawody narciarskie (SN Zw. Prac. Skarb. Warszawa).
5. **Krynica** — Zjazdowy bieg złożony (SN Zw. Strzeleckiego, Krynica).
5. **Szczawnica** — Konkurs skoków (SN „Wisła" Szczawnica).
5. **Mosty** — Zjazdowy bieg złożony (VI Śląski Okręg P. Z. N.).
12. **Zakopane** — „Dni zjazdowe Krakowa" (V Krak. Okręg P. Z. N.).
12. **Nowy Targ** — Konkurs skoków (SN „Podhale" Nowy Targ).
12. **Trzy Kopce — Jaworze** — Bieg zjazdowy i slalom (KN „Sokół" Bielsko).
17—18. **Zakopane** — Zjazdowy bieg złożony o puchar Jaworzyny (IV Podh. Okręg P. Z. N.).
18—19. **Zakopane** — Bieg złożony zjazdowy o Mistrzostwo I. Warsz. Okręgu P. Z. N.
19. **Zakopane, Kasprowy** — Konkurs skoków (ON „Sokół" Zakopane).
19. **Zakopane, Kasprowy** — Bieg zjazdowy K. Ż. w Polsce (SN „Makkabi" Zakopane).
26. **Zakopane, Szeroka Jaworzyńska** — „Slalom-gigant", zawody drużynowe — (Tatrz. Tow. Narc. Kraków).
31. **Zakopane** — Drużynowe Mistrzostwa IV Podh. Okr. P. Z. N. w biegach zjazdowych.

KWIECIEŃ 1939:

1. **Zakopane** — Złożony bieg zjazdowy (Narc. Kl. Zjazd. Zakopane).
2. **Zakopane** — Zawody zjazdowe Katowice—Kraków (V Krak. Okr. P Z. N.).
9. **Zakopane** — Bieg zjazdowy (ON „Sokół" Zakopane).
10. **Kasprowy** — Konkurs skoków (ON „Sokół" Zakopane).
13—14. **Zakopane** — Biegi złożone zjazdowe (Narc. Kl. Zjazd. Zakopane).
27—28. **Zakopane** — Wiosenny bieg zjazdowy (IV Podh. Okr. P. Z. N.).

II.

KARPATY WSCHODNIE

GRUDZIEŃ 1938:

8. **Orów** — Otwarcie sezonu — bieg zjazdowy z Ciuchowego Działu (SN P. T. T. Drohobycz).
25. **Orów** — Bieg rozstawny 4 × 4 km (SN P. T. T. Drohobycz).
26. **Lwów** — Bieg 12 km (SN Związku Strzeleckiego Lwów).
31. **Sianki** — Bieg rozstawny 4 × 10 km (Przemyskie Tow. Narciarzy).

STYCZEŃ 1939:

1. **Sławsko** — Bieg zjazdowy (SN P. T. T. Lwów).
6. **Lwów** — Bieg rozstawny 4 × 10 km (SN Związku Strzeleckiego Lwów).
6. **Skole** — Zawody „Sokoła" (SN „Sokół" Kraków).
6—8. **Liszna** — Zawody propagandowe (SN P. T. T. Sanok).
6—10. **Worochta** — Zawody propagandowe dla młodzieży (Komisja Klimatyczna, Worochta).
8. **Lwów** — Zawody propagandowe dla młodzieży (SN P. T. T. Lwów).
14—15. **Sławsko** — Bieg złożony 18 km, skoki (Karpackie Tow. Narciarzy — Lwów).
15. **Przemyśl** — Bieg rozstawny 4 × 10 km o Mistrzostwo VIII Przem. Okr. P. Z. N. (SN W. K. S. „Pancerni" Żurawica).
21—22. **Brzuchowice** — Zawody o Mistrzostwo III Lwowskiego Okr. P. Z. N. (bieg złożony — 18 km i skoki).
21—22. **Iwonicz** — Zawody o Mistrzostwo VIII Przem. Okr. P Z. N. (bieg złożony, 18 km i skoki).
26. **Orów** — Zawody międzymiastowe Borysław—Drohobycz—Sambor (SN P. T. T. Drohobycz).
29. **Lwów** — Bieg 18 km i 9 km (SN Zw. Strzeleckiego Lwów).
29. **Brzuchowice** — Bieg patrolowy 25 km (SN Zw. Strzeleckiego Lwów).

LUTY 1939:

1—2. **Drohobycz** — Zawody międzyuczelniane, bieg 9 km i skoki o puchar (SN P. T. T. Drohobycz).

1—2. **Skole** — Zawody międzysekcyjne o puchar „Bieszczad" (SN P. T. T. Lwów).

1—4. **Worochta** — Zawody dla młodzieży (SN „Prut" Worochta).

5. **Lwów** — Zawody dla młodzieży (SN Zw. Ofic. Rezerwy, Lwów).

5—6. **Borysław** — Zawody dla młodzieży szkół średnich, bieg 9 km i skoki (SN P. T. T. Drohobycz).

26—28. **Lwów** — Zawody o Mistrzostwo Ż. K. S. „Makkabi" (SN „Hasmonea" Lwów).

26. **Brzuchowice** — Międzynarodowy konkurs skoków (SN P. T. T. Lwów).

Worochta — Marsz Zimowy Huculskim Szlakiem II Brygady Legionów Polskich (termin będzie ustalony później).

MARZEC 1939:

4—5. **Sianki** — Zawody złożone (zjazdowe) o Mistrzostwo VIII Przem. Okr. P. Z. N. (Przemyskie Tow. Narciarzy).

5. **Sławsko** — Bieg zjazdowy z Trościana (Karpackie Tow. Narciarzy Lwów).

5. **Liszna** — Konkurs skoków (SN P. T. T. Sanok).

10—14. **Beskidy Huculskie** — Narciarska wędrówka (SN P. T. T. Stanisławów).

12. **Sławsko** — Bieg zjazdowy (SN P. T. T. Lwów).

12—13. **Orów** — Raid narciarski (SN P. T. T. Drohobycz).

19. **Zarośłak** — Bieg zjazdowy (SN P. T. T. Stanisławów).

KWIECIEŃ 1939:

1—2. **Maryszeska** — Zawody o Mistrzostwo III Lwowskiego Okr. P. Z. N. w biegach zjazdowych (Karpackie Tow. Narciarzy Lwów).

5—12. **Czarnohora** — Raid narciarski (SN P. T. T. Drohobycz).

9—10. **Żabie—Pop Iwan** — Zawody w biegach zjazdowych (SN A. Z. S. Warszawa).

20—26. **Czarnohora** — Raid narciarski (SN P. T. T. Drohobycz).

III.

TERENY NIZINNE

STYCZEŃ 1939:

1. **Wilno** — Otwarcie sezonu (II Wil. Okręg P. Z. N.).
5. **Wilno** — Bieg propagandowy dla niestowarzyszonych (II Wil. Okręg P. Z. N.).
15. **Wilno** — Bieg 15 km (II Wil. Okręg P. Z. N.).
22. **Wilno** — Bieg dookoła Wilna (II Wil. Okręg P. Z. N.).
29. **Starachowice** — Propagandowe zawody (SN Pol. Zw. Zawod. Pracown. Przemysł. i Handl. Starachowice).
29. **Wilno** — Konkurs skoków i bieg narciarski (II Wil. Okręg P. Z. N.).

LUTY 1939:

2—5. **Wilno** — Zawody narciarskie o Mistrzostwo II Wil. Okręgu P. Z. N. w biegu złożonym (18 km i skoki) (II Wil. Okręg P. Z. N.).

24—26. **Zułów—Wilno** — IV Marsz Zimowy Zułów—Wilno ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

MARZEC 1939:

5. **Wilno** — Zawody Sokole (SN „Sokół" Kraków).

* * *

Prócz zawodów sportowych odbywać się będą w całym kraju w ciągu całego sezonu narciarskiego — liczne próby o „odznakę za sprawność P. Z. N.".

WIELKIE MARSZE NARCIARSKIE

Czołowymi imprezami o charakterze sportowym i przysposobienia wojskowego są w polskim narciarstwie dwa tradycyjne marsze, rozgrywane w każdym sezonie zimowym na zasadzie odrębnych regulaminów, ustalanych przez władze wojskowe. Stale powiększające się zainteresowanie tymi marszami, wyrażające się ciągłym wzrostem liczby startujących, świadczy o wielkim znaczeniu tych imprez. Towarzystwa, kluby i sekcje zrzeszone w Polskim Związku nie tylko biorą coraz liczniejszy udział w tych marszach, ale przygotowują się do nich coraz lepiej, przeprowadzając specjalną zaprawę, jakiej każdy taki marsz wymaga. Poniżej podane są zwięzłe informacje dotyczące obu marszów tj. „Marszu Narciarskiego Zułów—Wilno ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego" i „Marszu Zimowego Huculskim Szlakiem II Brygady Legionów". Szczegółowe przepisy regulaminowe, normujące pomiędzy innymi także warunki startu stowarzyszeń cywilnych zrzeszonych w PZN ukazują się przed każdym sezonem narciarskim.

MARSZ NARCIARSKI ZUŁÓW—WILNO KU CZCI PIERWSZEGO MARSZAŁKA POLSKI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Marsz ten ma na celu **uczczenie pamięci i oddanie hołdu Twórcy Państwa Polskiego, Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu** w miejscu Jego urodzenia i spoczynku Jego Serca — przez wysiłek zespołowy w zimowym marszu ze strzelaniem. Trasa marszu wiedzie przez historyczne miejscowości na Wileńszczyźnie związane z życiem Józefa Piłsudskiego. Celem marszu jest także **rozpowszechnienie narciarstwa nizinnego,** szczególnie na kresach północno-wschodnich.

Marsz stanowi narciarskie zawody zimowe o mistrzostwo Wojska, Przysposobienia Wojskowego i Polskiego Związku Narciarskiego, a organizuje go Wojsko przy udziale PZN. Marsz odbywa się bez względu na pogodę zasadniczo na

nartach w dwóch etapach dziennych. Jeżeli nie ma śniegu na całej trasie lub jej części — marsz odbywa się pieszo z nartami na ramieniu. W marszu biorą udział **patrole i zawodnicy indywidualni.**

Patrole są w składzie: dowódcy i trzech narciarzy. Patrole dzielą się na 2 klasy: **I klasa** — patrole wojskowe, Korpusu Ochr. Pogr., Straży Granicznej i Policji Państwowej. **II klasa** — 1) *Grupa P. W.* — patrole organizacji Przysposobienia Wojskowego, 2) *grupa sportowa* — patroli klubów zrzeszonych w Polskim Związku Narciarskim, 3) *grupa regionalna* — patrole miejscowe i regionalne. Każdy narciarz wchodzący w skład patrolu, musi być uzbrojony w karabin, pięć naboi ostrych (dowódca pistolet), pas główny 2 ładownice typowe oraz plecak z zawartością 5 kg. W plecaku mają być przybory do jedzenia, mycia, koc, manierka. Każdy patrol ma mapę 1:100000 z terenu marszu.

Zawodnicy **indywidualni** startują w stroju dowolnym bez broni.

Marsz odbywa się **na trasie Zułów—Wilno,** podzielonej na dwa etapy po około 35 km. W drugim dniu odbywa się **strzelanie** obowiązkowe dla wszystkich patroli. Żadna formacja ani Klub, nie może wysłać dwóch patroli i w marszu tym nie mogą brać udziału patrole i zawodnicy, którzy startowali w tym samym roku w Marszu Huculskim Szlakiem II Bryg. Leg. Pol.

Patrole P. W. i Klubów PZN, otrzymują zlecenia na przyjazd z Okr. Urz. W. F. i P. W., uczestnicy indywidualni otrzymują 33% ulgi kolejowe na podstawie „zaświadczeń" wydawanych przez Urz. Wych. Fiz. i P. W. Zakwaterowanie na sposób wojskowy, wyżywienie dla patroli na koszt P. Urz. Wych. Fiz. i P. W. Zawodnicy indywidualni wpłacają kwatermistrzowi marszu na wyżywienie kwoty według obowiązującego równoważnika.

Zgłaszanie patroli PZN do udziału w marszu następuje zawsze **przez Zarząd Główny Polskiego Związku Narciarskiego w Krakowie.**

Uczestnicy marszu, którzy go ukończyli i otrzymali z Komitetu Organizacyjnego Marszu odnośne zaswiadczenie, mogą otrzymać w Komisji Narciarstwa Nizinnego PZN **„Odznakę Nizinną P. Z. N."** brązową lub jeżeli już ją posiadają, zaliczają sobie odpowiednią ilość punktów do otrzymania następnych wyższych stopni tej odznaki.

MARSZ ZIMOWY HUCULSKIM SZLAKIEM II BRYGADY LEGIONÓW

Celem tego Marszu jest **uczczenie czynu II Brygady Legionów,** przez marsz zimowy historycznym szlakiem karpackim i rozpowszechnienie idei zbiorowego wysiłku w pokonywaniu trudów stworzonych przez surową przyrodę górską. Marsz ma **charakter zawodów górskich** o mistrzostwo Wojska, Przysposobienia Wojskowego i Polskiego Związku Narciarskiego. Inicjatorem tego Marszu jest p. gen. Tadeusz Kasprzycki, minister Spraw Wojskowych.

Marsz odbywa się w połowie lutego, zasadniczo na nartach, w trzech etapach dziennych wynoszących od 18—30 km marszu ze strzelaniem. W wypadku braku śniegu na trasie, marsz odbywa się pieszo z nartami na ramieniu. *W latach parzystych* marsz odbywa się na trasie Rafajłowa, Przełęcz Pantyrska, Taupiszyrka, Rafajłowa, Jabłonica, Worochta, w latach *nieparzystych:* Berezów, Kosmacz, Żabie, Worochta.

Jeżeli marsz odbywa się z Rafajłowej, to wszystkie patrole przynoszą wieńce uplecione z gałęzi jedliny ze wstęgami biało czerwonymi, z wypisaną na nich nazwą patrolu i układają je dla uczczenia czynu II Brygady Legionów Polskich **pod Krzyżem Legionów na Przełęczy Rogodze.** W dniu tym delegacja Kół Pułkowych II Brygady pobiera ziemię spod Krzyża Legionów na Rogodzy i wręcza ją w urnie przy rozdaniu nagród w Worochcie zwycięskiemu patrolowi, który zanosi ją na Sowiniec na Kopiec Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

W marszu biorą udział **patrole** w składzie: dowódca i 3 narciarzy, oraz **zawodnicy indywidualni.**

Patrole dzielą się na **dwie klasy:** Klasa I — Patrole Wojskowe, Korpusu Ochr. Pogr., Straży Granicznej i Policji Państwowej. **Klasa II** — Patrole organizacyj P. W., sportowych i regionalnych. Żadna formacja ani Klub nie może wysłać dwóch patroli na marsz Każdy narciarz wchodzący w skład patrolu musi być uzbrojony w karabin, 5 naboi ostrych (dowódca pistolet), pas główny, 2 ładownice typowe oraz plecak z zawartością 5 kg. W plecaku mają być przybory do jedzenia, mycia, koc, menażka, każdy patrol ma mieć mapę 1:100000 z terenu marszu.

Zawodnicy indywidualni startują w dowolnym stroju bez broni i obciążenia.

Patrole P. W. i Klubów P. Z. N. dopuszczone do marszu przez Komitet Organizacyjny Marszu w Stanisławowie, otrzymują zlecenia na przejazd zniżkowy według taryfy wojskowej z odnośnych Okr. Urz. Wych. Fiz. i P. W. Uczestnicy indywidualni otrzymują 33% ulgi kolejowe na podstawie zaświadczeń wydawanych przez Okr. Urz. Wych. Fiz. i P. W. po dopuszczeniu ich do udziału w Marszu przez Komitet Organizacyjny Marszu. Zakwaterowanie zawodników na sposób wojskowy, wyżywienie z kotła dla patroli na koszt Państw. Urz. Wych. Fiz. i P. W. Zawodnicy indywidualni wpłacają na koszta wyżywienia obowiązujący równoważnik.

Zgłaszanie patroli PZN do udziału w marszu następuje zasadniczo **przez Zarząd Główny P. Z. N. w Krakowie.**

WYSZKOLENIE NARCIARSKIE

INFORMACJE OGÓLNE

Szkolenie nowych narciarzy oraz stałe doskonalenie czynnych narciarzy w jeździe na nartach, uznane jest za najważniejsze zadanie Polskiego Związku Narciarskiego. Władze związkowe za pośrednictwem Komisji Wyszkoleniowej P. Z. N. przykładają szczególną wagę do prawidłowego szkolenia, upatrując w nim podstawę racjonalnego rozwoju narciarstwa w Polsce. Dlatego też P. Z. N. apeluje do wszystkich organizacyj zrzeszonych w Związku, oraz do wszystkich instytucyj wychowania fizycznego zamierzających urządzać kursy narciarskie, a także do czynnych narciarzy — **o bezwzględne podporządkowanie się** w narciarskiej akcji wyszkoleniowej wszystkim wydanym normom i zarządzeniom, które w streszczeniu podane są poniżej.

Normy obowiązujące dla wyszkolenia narciarskiego są następujące:

I. *„Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach"* wydane przez Komisję Wyszkoleniową P. Z. N.

II. *„Zasady akcji wyszkoleniowej P. Z. N."* — jako oficjalna instrukcja K. W. P. Z. N.

III. *Komunikaty* — wydawane przez Komisję Wyszkoleniową P. Z. N.

1. WYTYCZNE NAUCZANIA I ZASADY JAZDY NA NARTACH P. Z. N.

zostały zatwierdzone przez Dyrektora P. U. W. F. i P. W. jako podstawowa instrukcja szkolenia narciarskiego w organizacjach p. w. i stowarzyszeniach w. f. i zawierają:

1) Rodzaje i podział kursów narciarskich oraz obowiązujące mianownictwo.

2) Wytyczne nauczania z podziałem techniki narciarskiej, tokami nauczania dla poszczególnych kategorii kursów, wskazówkami dla nauczycieli narciarstwa.

3) Suchą zaprawę.
4) Naukę jazdy na nartach ze szczegółowym opisem ćwiczeń i sposobami nauczania.
5) Zakresy i programy ramowe dla poszczególnych kursów.

II. ZASADY AKCJI WYSZKOLENIOWEJ P. Z. N.

Jako oficjalna instrukcja K. W. P. Z. N. podają:

1) Wytyczne dla akcji wyszkoleniowej — tyczące się zasad ogólnych, centrum szkolenia P. Z. N., szkolenie nauczycieli narciarstwa, przepisy o szkoleniu ogólnym tj. organizacji ośrodków narciarskich, kursów narciarskich i tzw. szkół autoryzowanych przez P. Z. N.

2) Zasady organizacyjne dla nauczycieli narciarstwa P. Z. N. składające się z następujących działów: podziału na kategorie nauczycieli, obowiązków i uprawnień nauczycieli, składu komisji egzaminacyjnych i przepisów o egzaminach i mianowaniach — oraz przepisów porządkowych.

3) Komunikaty K. W. P. Z. N. regulują bieżące sprawy dotyczące szkolenia narciarskiego i zawierają zarządzenia w sprawie kursów i obozów, a wszczególności normy dotyczące ulgowych przejazdów na P. K. P. dla uczestników kursów szkolenia ogólnego i specjalnego oraz kursów instruktorskich. Ponadto komunikaty zawierają zasady dla akcji kontrolnej nad całokształtem wyszkolenia narciarskiego oraz doraźne zarządzenia Komisji Wyszkoleniowej P. Z. N. względnie innych władz związkowych w sprawach dotyczących akcji wyszkoleniowej nieprzewidzianych w istniejących instrukcjach.

* * *

Wytyczne nauczania i zasady jazdy na nartach wydane są drukiem i każdy nauczyciel narciarstwa P. Z. N. winien jest je zakupić (uregulowane komunikatem K. W. P. Z. N. nr 2/38).

Zasady akcji wyszkoleniowej P. Z. N. ogłoszone drukiem, zostały rozesłane przy Komunikacie K. W. P. Z. N. nr 1/38 wszystkim instruktorom P. Z. N.

NAUCZYCIELE NARCIARSTWA PZN

(*Wyciąg z „Zasad akcji wyszkoleniowej PZN“* §§ 24—45).

Nauki jazdy na nartach udzielać mogą wyłącznie ci nauczyciele, którzy złożyli przepisany egzamin przed odpowiednią Komisją Egzaminacyjną Polskiego Związku Narciarskiego, otrzymali legitymację instruktorską PZN z potwierdzeniem Okręgowego Urzędu WF i PW, na którego terenie zdali egzamin i znajdują się na liście nauczycieli narciarstwa, ogłoszonej przez Związek, posiadając równocześnie legitymację PZN („czarną“) z nalepką ważności na dany sezon.

PODZIAŁ

Nauczyciele narciarstwa dzielą się na *honorowych, amatorów i zawodowych.*

Nauczycielami honorowymi mianuje dożywotnio Zarząd główny PZN osoby zasłużone na polu narciarstwa. Osoby te mogą być równocześnie nauczycielami amatorami lub zawodowymi, o ile stosują się do przepisów tyczących tych nauczycieli.

Nauczycielami amatorami mogą być osoby zdrowe fizycznie, o nieskazitelnej przeszłości, odpowiedniego charakteru i poziomu moralnego. Muszą dawać pewność, że będą się zajmowały szkoleniem. Mają być amatorami w myśl zasad międzynarodowego regulaminu zawodów (F. I. S.) oraz regulaminu sportowego PZN. Za wykonanie prac instruktorskich przysługuje zwrot kosztów według norm dla nauczycieli amatorów (Osoby, które z racji swej funkcji służbowej udzielają nauki narciarstwa i otrzymują za to wynagrodzenie w ramach przepisów służbowych danej instytucji — są uważane za nauczycieli amatorów.)

Nauczycielami zawodowymi mogą być czynni narciarze, o takich samych kwalifikacjach jak nauczyciele amatorzy, — pod warunkiem złożenia egzaminu na nauczy-

cieli zawodowych i podporządkowania się przepisom obowiązującym zawodowych nauczycieli. Nauczyciele zawodowi pozostają uprawnieni do startu we wszystkich zawodach, zgodnie z postanowieniami M. R. Z. (F. I. S.) i reg. sport. PZN. Za pracę swą otrzymują wynagrodzenie według norm corocznie ustalanych przez K. W. PZN dla nauczycieli zawodowych.

* * *

Nauczania jazdy na nartach udzielać mogą nauczyciele narciarstwa honorowi, amatorzy i zawodowi, którzy poza tym winni zajmować się organizacyjną pracą tak w zakresie sportu, jak też i turystyki, jak też w kierunku krzewicielskim, oraz łączyć swe zadania wyszkoleniowe z uprawnieniami sędziowskimi.

Ze względu na kwalifikacje techniczne nauczyciele narciarstwa dzielą się na następujące stopnie: 1) *trener*, 2) *pomocnik trenera*, 3) *instruktor*, 4) *instruktor narciarstwa nizinnego*, 5) *pomocnik instruktora*, 6) *pomocnik instruktora narciarstwa nizinnego*. Pod względem dyscyplinarnym, ewidencyjnym i wyszkoleniowym podlegają wszyscy nauczyciele Komisji Wyszkoleniowej PZN. Rutynowanych, doświadczonych i zasłużonych nauczycieli narciarstwa od stopnia instruktora włącznie wzwyż, mianuje KW tzw. instruktorami dyplomowanymi (oznaczonymi w oficjalnej liście znakiem*), uprawnionymi do składania Komisyj Egzaminacyjnych PZN w trybie przewidzianym przepisami.

EGZAMINY

Do przeprowadzenia egzaminów na nauczycieli narciarstwa istnieje 1) *Centralna Komisja Egzaminacyjna KW PZN* (dla egzaminów na wszystkie stopnie nauczycieli narciarstwa) oraz *Okręgowe Komisje Egzaminacyjne* (dla egzaminów jedynie na stopnie pomocników instruktora). Komisje egzaminują jedynie absolwentów „obozów szkolenia instruktorskiego". Sposób powoływania Komisyj Egzaminacyjnych, tryb egzaminowania, sposób przedstawiania wniosków do KW PZN, określenie norm zwrotu kosztów podróży dla członków Komisyj Egzaminacyjnych ustalają odnośne §§ „Zasad akcji wyszkoleniowej PZN".

Komisje Egzaminacyjne **Wojskowe** ustalane są rozkazami wojskowymi według zarządzeń Pana Ministra Spraw Wojskowych i tytuły uzyskane przed wojskowymi Komisjami Egzaminacyjnymi są automatycznie uznawane przez K. W. P. Z. N., po przesłaniu przez władze wojskowe listy mianowanych nauczycieli narciarstwa, pod warunkiem, że osoba wojskowa jest członkiem PZN.

Absolwenci kursów instruktorskich, organizowanych przez organa P. U. W. F. i P. W., Min. W. R. i O. P., oraz przez Związek Wychowawców Fizycznych uzyskują w wypadku zrzeszenia się w PZN tytuły PZN., jeśli Komisja Egzaminacyjna składa się z instruktorów, uznanych niniejszymi przepisami i skład Komisji został zgłoszony do PZN. Przewodniczący Komisyj Egzaminacyjnych mają przesyłać wykazy absolwentów, z określeniem uzyskanego tytułu.

Instruktorów wyżej wymienionych obowiązują wyszczególnione w niniejszych przepisach zasady o amatorstwie, przeszkoleniu itd.

Egzaminy są teoretyczne i praktyczne, a ich zakres dla każdego stopnia nauczycieli narciarstwa określony jest szczegółowo w „Zasadach akcji wyszkoleniowej PZN". Po dokonanych egzaminach przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej przesyła rezultaty wraz z odpowiednimi wnioskami do KW PZN, która może mianować nauczycieli i wydać legitymacje. Stanowią one uprawnienia ze strony PZN i muszą być zaopatrzone wizą urzędową według instrukcji PUWF i PW.

UPRAWNIENIA

Pomocnikiem instruktora może być osoba odpowiadająca kwalifikacjom według „Zasad organizacyjnych dla nauczycieli narciarstwa PZN" — o ile ukończy 10-dniowy obóz dla kandydatów na pomocników instruktora i złoży egzamin z wynikiem odpowiadającym warunkom podanym w normach egzaminacyjnych. Pomocnik instruktora uprawniony jest do nauczania narciarstwa jedynie w ramach obozu względnie kursu pod kierownictwem instruktora, nie może więc nauczać samodzielnie ani prowadzić samodzielnych kursów.

Instruktorem (narciarstwa nizinnego) może zostać pomocnik instruktora, który po trzyletniej praktyce pod kierownictwem instruktora, ukończy 2-tygodniowy kurs instruktorski i złoży egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną z wynikiem według przewidzianych norm egzaminacyjnych. Instruktor jest uprawniony do organizowania wszelkich obozów i kursów tak w towarzystwach związkowych, jak i w innych organizacjach oraz do nauczania względnie organizowania szkół, autoryzowanych przez PZN. Do pracy na obozach pomocników instruktorskich organizowanych przez Okręgi musi otrzymać zatwierdzenie Komisji Wyszkoleniowej. O ile instruktor otrzymuje uprawnienie instruktora dyplomowanego, to jest uprawniony do prowadzenia kursów instruktorskich według norm dla „szkolenia kadr" poza tym może organizować szkoły, autoryzowane przez PZN. Po przejściu w stan nieczynny lub też w czasie spełniania funkcyj, może być mianowany instruktorem honorowym.

Pomocnikiem trenera może zostać dyplomowany instruktor lub instruktor, który po trzyletnim stanie czynnym jako amator lub dwuletnim stanie czynnym jako zawodowy nauczyciel — ukończy 3-tygodniowy obóz trenerski przy „Centrum Wyszkolenia" i złoży egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną z wynikiem odpowiadającym warunkom podanym w normach egzaminacyjnych. Pomocnik trenera jest uprawniony do prowadzenia samodzielnych treningów w klubach, stowarzyszeniach itd. oraz w ramach obozów treningowych.

Trenerem może zostać pomocnik trenera po dwuletniej praktyce o ile złoży egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną z wynikiem wymaganym przez normy egzaminacyjne. Trener uprawniony jest do samodzielnego prowadzenia wszystkich kursów szkolenia specjalnego tak w klubach, towarzystwach jak i organizacjach oraz szkołach autoryzowanych. Na prowadzenie obozu trenerskiego względnie na stanowisko kierownika grupy w obozie musi otrzymać upoważnienie od KW PZN.

OBOWIĄZKI

Wszyscy nauczyciele narciarstwa są obowiązani do stałego uprawiania narciarstwa oraz prowadzenia akcji wy-

szkoleniowej przy zastosowaniu się do obowiązujących przepisów. Obowiązkiem wszystkich nauczycieli narciarstwa jest zrzeszanie się w dowolnym towarzystwie, należącym do PZN. Nie stosowanie się do tego wymogu, jak też naruszanie obowiązujących zasad wyszkoleniowych powoduje skreślenie z oficjalnej listy nauczycieli narciarstwa PZN.

Pomocnicy instruktorów są obowiązani do odbycia praktyki 3-letniej jako amatorzy, względnie 2-letniej jako zawodowi, pod kierunkiem doświadczonego instruktora, oraz odbycia po tym okresie w ciągu dwóch lat obozu instruktorskiego według przepisów umieszczonych w dziale „Uprawnienia pomocników instruktorów". W przeciwnym wypadku zostają skreśleni z listy pomocników instruktorów.

UNIFIKACJA

Wszyscy nauczyciele narciarstwa, począwszy od stopnia instruktora w zwyż, są obowiązani ukończyć zawodowi co 3 lata, amatorzy co 4 lata tzw. obóz przeszkoleniowy. Po pomyślnym wyniku obozu zostaje im przedłużony dany tytuł nauczycielski z równoczesnym odnowieniem legitymacji nauczycielskiej. W wypadku nieodbycia obozu przeszkoleniowego, zostają skreśleni z listy instruktorów.

Na obozy przeszkoleniowe będą przyjmowani tylko ci nauczyciele narciarstwa, którzy przedłożą zaświadczenie referatu wyszkolenia Okręgu, że w ciągu przewidzianego dla nich okresu byli czynni co najmniej przez 2 sezony.

Nauczyciele narciarstwa, którzy zgłoszą się na obozy przeszkoleniowe, zawodowi po 4-ch latach, amatorzy po 5-ciu latach od daty zdania egzaminu na nauczyciela narciarstwa, muszą zdawać egzamin sprawdzający. W razie jednokrotnego niezdania egzaminu, zostaną skreśleni z listy instruktorskiej. Podstawą do liczenia wspomnianych okresów jest data złożenia egzaminu na nauczyciela narciarstwa.

W myśl powyższych przepisów i komunikatu Komisji Wyszkoleniowej 3/37, pkt 4. winni byli w ciągu sezonu zimowego 1937/38 przejść przeszkolenie wszyscy instruktorzy narciarstwa dyplomowani oraz zawodowi jak również i wszyscy ci, którzy byli mianowani do roku 1934 włącznie. Olbrzymia większość instruktorów zastosowała się do niniejszych przepisów i kursy unifikacyjne ukończyła.

Wszyscy ci na oficjalnej liście instruktorów są specjalnie oznaczeni znakiem „u".

Wszyscy ci intruktorzy, którzy nie zastosowali się ani do komunikatu 3/37 ani komunikatu 4/38 — o ile do 15. XII. br. nie nadeślą zobowiązania, że w sezonie 1938/39 przejdą przeszkolenie zostaną skreśleni z listy instruktorów a legitymacje ich z dniem tym stracą ważność.

W sezonie 1938/39 winni przejść przeszkolenie wszyscy pozostali nauczyciele narciarstwa. Terminy kursów będą podane w komunikatach Komisji Wyszkoleniowej. Wszyscy ci instruktorzy, którzy ukończyli kurs unifikacyjny z wynikiem niepomyślnym winni powtórzyć kurs w sezonie bieżącym aż do otrzymania wyniku dodatniego — przy czym w ciągu sezonu można kurs powtarzać tylko dwukrotnie.

TAKSY

Nauczyciele narciarstwa amatorzy udzielają nauki jazdy na nartach w zasadzie bezpłatnie, mogą jednak otrzymać zwrot rzeczywistych kosztów, a w szczególności: 1) przejazdu, 2) mieszkania, 3) utrzymania na miejscu, bez żadnych dodatkowych wynagrodzeń lub odszkodowań. Przy przejazdach koleją przysługuje zwrot kosztów biletu III klasy pociągiem osobowym (do 100 km) lub pociągiem pospiesznym (ponad 100 km). Koszta mieszkania i utrzymania nie mogą przekraczać kosztów pobytu w średnim pensjonacie danej miejscowości.

Nauczyciele narciarstwa zawodowi udzielają nauki jazdy na nartach za ustalonym wynagrodzeniem. Nauczycieli tych obowiązują następujące przepisy — poza ogólnymi normami i zasadami:

Zawodowymi nauczycielami narciarstwa mogą zostać tylko te osoby, co do których istnieje pewność, że będą w przyszłości udzielały nauki jazdy na nartach oraz, że będzie ich można użyć poza miejscem ich stałego zamieszkania. Zawodowych nauczycieli narciarstwa mianuje Komisja Wyszkoleniowa PZN spośród nauczycieli amatorów lub odrębnych kandydatów — na ich własne życzenie lub też według swego uznania i na podstawie opinii Okręgów oraz klubów. Grupa zawodowych nauczycieli narciarstwa podlega odrębnym przepisom porządkowym oraz ma co roku ustalone wysokości pobieranych przez nich wynagrodzeń.

Na sezon 1938/39 ustaliła Komisja Wyszkoleniowa PZN dla zawodowych nauczycieli następujące normy wynagrodzenia (przy 6-cio godzinnej pracy w ciągu dnia, przy czym 4—5 godzin może zająć nauczanie praktyczne, a 1—2 godziny wykłady teorii lub pokazy):

Pomocnik instruktora pobierać może — zależnie od miejscowości 8 do 12 zł, instruktor 12 do 18 zł, pomocnik trenera 16—20 zł, trener 20—24 zł. Za lekcje indywidualne (1 godzina) pobierać może pomocnik instruktora zależnie od miejscowości — 2 do 3 zł, instruktor 3 do 5 zł, pomocnik trenera 5 do 6 zł, trener 6 do 8 zł. Za lekcję indywidualną należy uważać taką, w której udziela się nauki tylko jednej osobie.

Do powyższych wynagrodzeń mogą być doliczane rzeczywiste koszta podróży III kl. pociągu osobowego (do 100 km), lub pociągu pospiesznego (ponad 100 km).

Normy opłat w szkołach autoryzowanych PZN wynoszą za kurs 1-dniowy zależnie od miejscowości 4—5 zł, za kurs 3-dniowy 6—11 zł od osoby, za kurs 6-dniowy 12—17 zł od osoby, za każdy następny tydzień 10—12 zł.

Maksymalne cyfry niniejszej taryfy mogą być stosowane tylko w Zakopanem i Krynicy.

LEGITYMACJE

Nauczyciele legitymują się książeczkami legitymacyjnymi, a to amatorzy „niebieskimi“, zawodowi „czerwonymi“. Legitymacje te nie są ważne bez legitymacji członkowskiej PZN („czarna“) z nalepką na dany sezon. Nauczyciele nie zrzeszeni nie mają prawa nauczania oraz zostają skreśleni z oficjalnej listy. Legitymacje instruktorskie (nowe —„czerwone“ i „niebieskie“) otrzymują instruktorzy począwszy od sezonu 1937/38 tylko po przejściu wymaganego przeszkolenia. Instruktorzy, którzy w sezonie 1937/38 nie mogli jeszcze przejść przeszkolenia, zachowają swe „białe“ legitymacje, — aż do ukończenia kursu unifikacyjnego w sezonie 1938/39. Wszyscy nowomianowani nauczyciele narciarstwa otrzymują już legitymacje nowego typu.

Wszyscy nauczyciele narciarstwa są obowiązani do podawania pod adresem Komisji Wyszkoleniowej PZN swych adresów i zmian miejsca zamieszkania oraz wszel-

kich zmian personalnych. W razie zgubienia legitymacji należy natychmiast zgłosić to do KW PZN, która unieważni daną legitymację. Wszyscy nauczyciele narciarstwa są obowiązani do noszenia odznak nauczycielskich jak następuje: 1) odznaka metalowa *niebieska dla amatorów* z godłem PZN i stosownym napisem, — dla nauczycieli amatorów, oraz podobna *czerwona dla nauczycieli zawodowych* — noszone w lewej klapie kostiumu narciarskiego, 2) odznaki *sukienne* na rękawach (opaski) a to dla amatorów opaska niebieska z czarnym sukiennym napisem, dla instruktorów zawodowych opaska czerwona z czarnym sukiennym napisem.

W czasie nauczania na obozach, w szkołach itd. instruktorzy są obowiązani bezwzględnie do noszenia opasek, a to dla odróżnienia się od pokątnych nauczycieli narciarstwa, a tym samym, celem ich zwalczania. Odznaki i opaski wydawane będą za zwrotem kosztów wraz z legitymacjami nauczycielskimi. Dotychczasowi nauczyciele otrzymywać je będą na tych samych warunkach po ukończeniu kursów przeszkoleniowych. Odznaki opatrzone są numerem ewidencyjnym, odpowiadającym numerowi legitymacji oraz pieczątką PZN.

OFICJALNA LISTA INSTRUKTORÓW NA SEZON 1938/9

Poniższa lista ułożona jest w porządku alfabetycznym przy uwzględnieniu podziału na kategorie i stopnie. Cyfra rzymska w nawiasie przy nazwisku każdego nauczyciela narciarstwa oznacza przynależność do okręgu: I — warszawski, II — wileński, III — lwowski, IV — podhalański, V — krakowski, VI — śląski, VII — grodzieński, VIII — przemyski, IX — pomorski, X — wołyński Umieszczona przed niektórymi nazwiskami **gwiazdka** (*) oznacza instruktora dyplomowanego. Komisje Egzaminacyjne mogą się składać wyłącznie z instruktorów dyplomowanych.

Wszyscy nauczyciele narciarstwa, którzy stosując się do przepisów zasad akcji wyszkoleniowej ukończyli kurs unifikacyjny, są zaznaczeni w oficjalnej liście nauczycieli narciarstwa P. Z. N. **znakiem „u"** oraz nazwiska ich są oznaczone tłustym drukiem.

* * *

Nauczyciele narciarstwa, którzy zostali mianowani przed r. 1934 i do tej pory nie przeszli kursu unifikacyjnego, zostaną skreśleni z listy — jako nieczynni.

Wyjątkowo K. W. P. Z. N. zachowa wymienionych na liście, o ile w sezonie 38/39 przejdą kurs unifikacyjny oraz podadzą powody, dla których do tej pory nie zastosowali się do przepisów K. W. P. Z. N. ogłoszonych w komunikacie nr 3/37, pkt. 4.

Nauczyciele narciarstwa, którzy przeszli w sezonie 37/38 kurs unifikacyjny jednakże z wynikiem ujemnym, winni kurs ten powtórzyć w ciągu najbliższych dwóch sezonów, o ile możności jednak w ciągu sezonu najbliższego.

I. HONOROWI NAUCZYCIELE NARCIARSTWA

W stopniu instruktora

(u) ***dr Anczyc Władysław** (V), *płk Barzykowski Stanisław (I), *inż. Bobkowski Aleksander (I), *gen. Bobkowski Henryk (V), *dr Boniecki Aleksander (V), *Bujak Ignacy (IV), (u) ***Bujak Franciszek** (IV), *Faecher Stanisław (V), *Grabowiecki Jan (II), *Grosman Hugo (V), *inż. Kaliciński Eugeniusz (VI), *mjr dypl. Kempski Stanisław (I), (u) * **prof. dr Klemensiewicz Zygmunt** (III), *prof. Kolankowski Julian (VIII), *Krzeptowski Andrzej I. (IV), *ppłk Kurcz Stanisław (II), (u) ***prof. Leszko Ludwik** (V), *płk. Lewakowski Jerzy (I), *Lipowczan Jan (VI), *dr Macudziński Bolesław (V), *dr Majewski Wacław (III), *Malczewski Rafał (IV), *Miłobędzki Adam (I), *płk Nakoniecznikoff Przemysław (III), *Nitribitt Roman (V), *Oppenheim Józef (IV), *gen. Przeździecki Wacław (VI), (u) ***Ritterschild Zdzisław** (IV), *inż. Schiele Aleksander (I), (u) ***inż. Schiele Kazimierz** (IV), *Szałowska-Loteczkowa Janina (V), *dr Szatkowski Henryk (IV), *dr Załuski Kazimierz (V), *gen. Zaruski Mariusz (I), *mjr Zawadzki Antoni (I), *Zdyb Stanisław (IV), *płk Ziętkiewicz Władysław (III), (u) ***Ziętkiewiczowa Ela** (III), *Zubek Stanisław (IV).

II NAUCZYCIELE NARCIARSTWA — AMATORZY

W stopniu trenera

(u) ***Czech Bronisław** (IV), *Jakubowski Zbigniew (I), (u) ***kpt. Kasprzyk Artur** (VIII), (u) ***lek. med. Lankosz Józef Kazimierz** (III), (u) ***mjr Łucki Jerzy** (I), (u) ***mgr. Żytkowicz Władysław** (I).

W stopniu pomocnika trenera

Gajduschek Leopold (VI), *Gazurek Ignacy (I), Gronowski Ludwik (X), Hermanowicz Jerzy (I), Jakubowski Tadeusz (III), (u) ***Katz Tobiasz** (V), *Kozdruń Mieczysław (VI), (u) ***Kruk Jan** (V), (u) ***inż. Kurpiel-Łękawski Jerzy** (X), Łabuć Czesław (II), (u) ***Orlewicz-Woyna Marian** (IV), (u) ***Radkiewicz Stefan** (IV), Szotkowski Władysław (VI), *Teisseyre Andrzej (III), (u) ***por. Vieweger Rufin** (I), por. Wodziński Tadeusz (X).

W stopniu instruktora

(u) **Adamczak Edward** (I), (u) **ppor. Adamowicz Stefan** (III), *Alberti Adam (V), Albinowski Jerzy (VI), Aleksandrowicz Infeld Berta (V), (u) **Andrejew Grzegorz** (II), Ameisen Józef (V), Andruszkiewicz Oskar (I), (u) **por. Antonów Jan** (III), Apołonik Piotr (II), (u) ***Arczyński Ferdynand** (V) Aschenbrenner Fritz (VI) (u) **Awzan Zygmunt** (II), (u) ***mgr Balcer Mieczysław** (I), (u) **Batkówna Zofia** (V), Bereśniewicz Aleksander (IX), mjr Bernacki Wiktor (VIII), *dr Bialikiewicz Stanisław (III), (u) ***por. Bidas Michał** (I), (u) **por. Biegański Bronisław** (I), (u) **asp. str. gran. Bielecki Kazimierz** (III), mjr dypl. Bielski Wiktor (VII), Bienstock Jakub (III), (u) **Biernakiewicz Jadwiga** (V), mgr Biernakiewicz Tadeusz (I), (u) Bilczewski Wiktor (VI), (u) **mjr dypl. Bilewski Jan** (I), **kpt. Bilewski Józef** (III), por. Bobkowski Janusz (I), (u) **por. Bochenek Mieczysław** (VII), (u) **kpt. Boenisch Mieczysław** (I), kpt. Bogucki Kazimierz (VIII), kpt. Bojanowski Wacław Adam (II) Bojara Adam (I), por. Bokowiec Kazimierz (II), kpt. dr Bong Alfred (III), (u) **Borecki Feliks** (I), (u) **ppor. Borusiewicz Władysław** (I), Borzęcki Mieczysław (I), mgr Bośniacki Zygmunt (V), por. Breza Henryk (V), Bryniczka Jan (I), Buchner Feliks (I), Budil Hugon (VI) mgr Bugajski Jan (V), Bukowski Mieczysław (V), por. Burgielski Kazimierz (IX), por. Bysko Stanisław (III), Bystrzanowska Stefania (III), *kpt. dr Cajler Franciszek (I), (u) ***kpt. Cesarz Władysław** (VI), por. Chełchowski Piotr (III), Chełmicki Ludwik (I), por. Chełmoński Bohdan (V), kpt. Chlipała Józef (I), (u) **kpt pil. Chłopik Tadeusz** (IX), por. Chocholski Bolesław (VII), (u) ***mgr Christoff Otto** (V). Chromy Jan (V), por. Chruściel Marian (V), inż. Chyczewski Stanisław (I), Cieślar Michał (VI), *dr Cieszyński Ignacy (VI), (u) **por. Ciszek Franciszek** (X), Cybulski Jan (IV), Cybyk Aleksander (III), mgr Cyrekówna Bogumiła (V), (u) **mgr Cyrkowicz Jerzy** (V). (u) **por. Czarnecki Marian** (VIII), por. Czarnecki Stefan (I), Czarniecki Władysław (I), Czarnik Henryk (I), por. Czerniawski Roman (I), Cziklówna Józefa (VI), (u) **ppor. Daniec Jan** (V), (u) **Danecki Julian** (I), *Daniec Julian (VIII), Daniel Bernard (I). (u) **Drobniak Napoleon** (V), (u) **por Drożeński Marian** (VI), Dubielówna Zofia (I), Dublaszewski Jan (VI), (u) **por. Duchiewicz Jerzy Otton** (IX), Dusik Józef (V), (u) ***Dyki Bolesław**

(VIII), (u) **Dylski Antoni** (V), (u) ***kpt. Dziewulak Wacław** (X), por. Dzięciołowski Stanisław (VI), Englert Kazimierz (III), (u) **Ehrlich Markus** (V), Federowicz Edward (VI), (u) ***Feiler Beniamin** (VI), por. Fiedler Eugeniusz (VI), (u) **Finkowa Olga** (V), mgr Florkiewicz Wojciech (V), por. Folwarczny Roman (VIII), (u) ***ppłk Friser Karol** (I), (u) ***mjr int. dypl. Frühauf Marian** (I), Georgiades Wiktor (VI), Gielewski Kazimierz (I), inż. Głodkiewicz Mieczysław (III), kpt. Godek Włodzimierz (I), Gołogórski Daniel (VI), ppor. dr Gorzeński Marian (VIII), (u) **kpt. Góra Jan** (VI), Gruszka Józef (VI), (u) **por. Gruszka Tadeusz** (V), Grzegorczyk Władysław (V), (u) **por. Hałka Władysław** (III), Haratyk Jan (VI), Harhaiówna Maria (V), Harlik Bruno (III), Heinrich Antoni (I), (u) **Herbert Ludwik** (I), kpt. Herchold Franciszek Jan (I), dr Hirsch Leon (V), (u) **Hirsch Stanisław** (III), Hoffman Wojciech (I), Horowitz Oswald (III), (u) ***Humen Włodzimierz** (I), (u) ***por. Husakowski Antoni** (VI), Hutschiński Józef (VI), Iwaszkiewiczówna Halina (I), *Iwelski Stefan (V), *Jabłoński Michał Hubert (IV), Jabrzemski Marian (I), (u) **por. Jadas Aleksander** (I), Jakimiew Adam (VI), mgr Janaszowa Teresa (V), Janicki Kazimierz (V), (u) **kpt. Jarosiewicz Marian** (III), Jasińska Stefania (VI), Jastrzębska Cecylia (VIII), (u) **Jastrzębski Stanisław** (VI), dr Jaworski Władysław lek. (V), (u) **por. Jaworski Zbigniew** (III), (u) ***mgr Jesionka Zygmunt** (I), kpt. pil. Kaczmarczyk Paweł (I), (u) ***kpt. Kahanek Wilhelm** (IX), Kaliński Stefan (V), Kałuża Jan (I), por. Kałuża Józef (I) por. Kałuża Roman (I) Kamieński Julian (VI), (u) **ppor. Kamiński Tadeusz** (I), por. Kaniowski Władysław (I), Kapusta Zygmunt (V), (u) **por. Kapura Sergiusz** (VI), Kapuściński Władysław (III), (u) **mgr Karp Zbigniew** (V), (u) ***kpt. Kaseja Michał** (VIII), por. Kasprzyk Alfred (I), (u) **kpt. Katrał Włodzimierz** (I), Kauder Oswald (VI), *Kawa Franciszek (I), (u) **Kazimierowicz Bogumił** (I), Kącik Zbigniew (I), (u) **Kempys Antoni** (VI), Kędzior Fryderyk (V), Kędziorówna Michalina (VIII), por. Kiedacz Zbigniew (I), (u) **Kieraszewicz Marian** (I), (u) **kpt. Kiesewetter Ludomir** (X), Kijaniówna Janina (IX), Kischa Jan (VI), (u) ***prof. Kisieliński Stefan** (VI), (u) **por. Kiśluk Jan** (I), (u) **por. Klar Tadeusz** (IX), (u) **por. Kleban Eugeniusz** (I), (u) **kpt. Klemens Rudolf** (VI), Klepacki Franciszek (III), (u) **por. Kliś Bronisław** (I), (u) **Kluk Juliusz** (I), por. Kłosiński Antoni (V),

Kmietowicz Michał Józef (IV), st. przod. Kocur Ferdynand (VI), Kohutek Ludwik (VI), (u) **por. Koleśnik Józef** (I), (u) **por. Kołaczkowski Wojciech** (I), mgr Kołodziejczyk Antoni (V), mgr Konieczny Adam (V), (u) ***kpt. Konopacki Tadeusz** (I), (u) ***rtm. Koprowski Franciszek** (IX), (u) ***dr Kowenicki Stanisław** (V), *Kozłowski Adam (V), *prof. Kozłowski Julian (X), (u) **kpt Kozłowski Władysław** (I), Koli Edmund (III), mjr Krannerwetter Alojzy (VIII), kpt. Krasnodębski Stefan (I), (u) **Kressak Emil** (VIII), (u) **por. Kraszewski Stanisław** (X), mjr. Kropiński Adam (I), (u) **Krystkowa-Dolińska Krystyna** (III), (u) ***kpt. Krywałd Aleksander** (III), (u) **mgr Kubalska Helena** (V), Kugler Emil (III), por. Kulbicki Walerian (I), kpt. Kurkowski Stefan (VI), *kom. P. P. Kwaśnica Edward (I), Kwaśnicki Mieczysław (IV), mgr Langoszówna Kazimiera (V), Laska Józef (III), du Laurans Bolesław (VI), (u) ***Leisten Zygmunt** (IV), (u) **por. Lerch Jerzy** (III), *kpt. pil. Leszczyński Stanisław (II), (u) ***por. Lewiński Jerzy** (I), dr Libański Józef (VI), por. Lichtarowicz Piotr (III), Lisieniecki Orest (III), kpt. Loedl Marian (V), (u) **Lokaiski Eugeniusz** (I), por. de Lorme Stanisław (I), (u) **mgr Lubaczewski Marian** (V), (u) ***mjr Lubicz-Nycz Leszek** (I), Lubieniecki Stanisław (III), mgr Lubowiecki Jakub (V), (u) **por. Łabno Edward Paweł** (VIII), por. Ładoś Jan (IX), (u) ***kpt. Łapiński Jerzy** (I), Łazówna Bronisława (III), (u) **Łozianka Maria** (I), (u) **Łukowska Alina** (III), (u) **Machnicki Andrzej** (VI), Majchrowiczówna Anna (III), (u) Majerówna Maria (V), Makowiecki Wincenty (III), Makowski Leszek (I), ppłk. Malik Karol (V), kpt. Małecki Stanisław (III), (u) ***kpt. Małysko Zenon** (V), (u) ***Mangel Leon** (IV), (u) **por. Marek Eugeniusz** (VI), Marusarz Jędrzej sen. (IV), Marusarz Stanisław (IV), (u) **mgr Maszewski Antoni** (I), (u) **Matlak Marian** (III), mgr Matusiak Stanisław (VI), (u) ***dr mjr Mazurek Józef** (I), (u) **Mazurkowa** Maria (I), Mecha Erwin (VI), por. Medwecki Mieczysław (V), Mendocha Roman (V), Merlińska Maria (I), mgr Michałek Antoni (V), mgr Michałekowa Maria (V), Michowicz Zdzisław (III), (u) **Mieloch Kazimierz** (I), mgr Miłówka Kazimierz (V), (u) **por. Miś Bartłomiej** (III), por. Miśków Bolesław (III), (u) **kpt. Mizerski Jerzy** (V), por. Mnich Zdzisław (I), Monné Lucy (VI), *mgr Moser Leopold (I), kpt. Mroczkiewicz Józef (I), Musiolik Zofia (VI), (u) **kpt. Müller Maksymilian** (I), Munnich Tadeusz Aleksander (V), Nadajczyk Kazimierz (VI), Najzarek Zyg-

munt (VI), Nardelli Walter (VI), *Nieciecki Jarosław (II), kpt. pil. Niedźwiecki Kazimierz (V), dr Niedźwirski Emil (IX), *mjr Niemiec Mieczysław (VI), Nowak Henryk (I), (u) **Nowakówna Kazimiera** (IV), Nowicki Mieczysław (II), *Nowikow Andrzej (V), Nowińska Helena (V), (u) **Nowińska Zofia** (V), kpt. Nowobilski Albin (VI), (u) ***Obfidowiczowa Anna** (III), Olejczyk Alfred (V), pchor. Opioła Zbigniew (VII), (u) ppor. pil. **Ostaszewski Piotr** (I), (u) **Ostrowski Mieczysław** (I), (u) **Otfinowska Wanda** (V), dr Owinski Tadeusz (III), *kpt. Pachoński Czesław Jan (V), *Paczyński Władysław (VII), (u) **por. Pankiewicz Mikołaj** (I), Pańkow Mikołaj (IV), (u) **ppor. Paradowski Stefan** (V), (u) **Paszkiewicz Wiktor** (II), (u) ***kpt. Pawlik Bruno** (I), plut. Pawluszkiewicz Jan (VI), (u) **Petri Helena** (III), *Petrusewicz Stanisław (IX), mgr Pfefferberg Leopold (V), (u) ***prof. Pietkiewicz Konstanty** (II), (u) **Pimpicki Mieczysław** (II), Pisz Bronisław (I), (u) **ppor. Pitkiewicz Franciszek** (VIII), Plonka Franciszek (VI), (u) **ppor. Potoczka Włodzimierz** (VIII), (u) **Profit Franciszek** (V), (u) **kpt. Proń Bronsław Marian** (VII), Prószyński Jerzy (I), (u) **Prytyś Władysław** (I), (u) **Przyborowski Zygmunt** (I), (u) **mgr Przybysławski Zbigniew** (I), Raburski Józef (I), *Radkiewicz Bogdan (IV), Radło Józef (III), (u) **ppor. Radoniewicz Zbigniew** (III), (u) **Radwański Andrzej** (I), naucz. gimn. Ramsza Jan (II), *Rayski Zygmunt (I), Redel Tadeusz (VI), mgr Reizer Stanisław (V), (u) ***mjr Reyman Henryk** (I), (u) ***Rieger Andrzej** (VI), (u) **Riegerowa Antonina** (VI), inż. Ritterman Julian (V), *Rodzynkiewicz Ryszard (III), Rogowski Mieczysław (VI), Romański Maciej (VIII), (u) ***Roszko Roman** (I), Rottenberg Dawid (V), (u) **Rowińska Anna** (V), kpt. Rozenman Izydor (I), Rozwadowska-Kamińska Anna (IX), por. Różański Józef (VII), (u) **Ruppenthal Wilhelm** (I), mgr. Russer Zdzisław (V), kpt. Rutkowski Jan II. (VIII), (u) ***Rybicki Stanisław** (VI), inż. Rzepecki Jerzy (III), (u) **kpt. Rzymowski Zbigniew** (I), (u) ***por. Sadowski Eugeniusz Zbigniew** (V), (u) ***Sagański Adam** (I), Sawicki Stella Jan Andrzej (V), Scheuerówna Lidia Romana (V), (u) **dr Schinagel Raul** (V), inż. Schönfeld Ernest (V), (u) **kpt. dypl. Schreiber Rudolf** (VII), (u) ***mjr Schubert Józef** (III), por. Schubert Stefan (V), (u) **rtm. Schwarzenberg Czerny Jerzy** (V), inż. Scott Malcolm (VI), por. Siekierski Marian (III), Siekierzyński Walter (VI), ppor. Sierosławski Eugeniusz

(X), por. Sikorski Antoni (I), kpt. Sikorski Stanisław (I), Sikorski Zbigniew (I), (u) ***Skład Jan** (I), (u) **Składowa Hilda** (I), (u) **Skoczylas Józef** (I), *Skotnicki Franciszek (I), Skórkiewicz Piotr (VI), (u) **Skupień Jan** (IV), (u) **Skupień Stanisław** (IV), Skwarczyński Eugeniusz (V), por. Słaby Franciszek (III), (u) **ppor. Słowik Marian** (VIII), (u) **Służewska Janina** (V), Sobiecki Stanisław Edmund (X), mjr Sokólski Eugeniusz (II), (u) ***Spiess Tadeusz** (V), *kpt. Spyrłak Stanisław (IX), (u) ***st. sierż. Stamm Feliks** (I), mgr Staniszewski Albert (VIII), Stankowski Franciszek (X), (u) **Starkiewicz Mieczysław** (II), (u) **ppor. Stawicki Feliks** (IX), mgr Stawnyczyj Michał (II), kpt. Stefaniak Stanisław (I), (u) **Stefański Adam Mieczysław** (V), Stiel Jan (IV), *kpt. Stiller Ernest (VI), dr Stobiecka Maria (V), (u) **por. Stoklas Wacław** (VII), *Stopkówna Zofia (IV), por. Stradomski Jan (V), kpt. Stromich Stanisław (I), Strycharzewski Aleksander (II), Stuczyński Czesław (V), Studencki Kazimierz (VI), (u) ***kpt. Suchorzewski Edward** (I), Szczepanik Kazimierz (VI), (u) **Szczepanowski Jerzy** (III), inż. Szczepanowski Stanisław (III), (u) **Szczygłówna Maria** (V), Szeligiewicz Kazimierz (VI), (u) **Szkólnik Mieczysław** (I), Szotkowski Emil (VI), Sztolf Tadeusz (V), Szumański Tadeusz (VI), *por. Szumowski Zygmunt (VII), *kpt. Szuszkiewicz Rafał (I), *kpt. Szydłowski Adam (VI), (u) ***dr mjr Szydłowski Lubicz Zdzisław** (V), por. Szymański Stefan (VI), Śmiałowski Antoni (III), por. Taczak Stanisław (VIII), Tatarczyk Józef (VI), por. Teichen Henryk (V), inż. Teisseyre Stanisław (III), por. Tomaszewski Aleksander (II), Trojanowski Edward (VIII), Turski Stanisław (III), (u) **Turzański Adam** (III), Ustupski Jerzy Jan (V), Uwierzanka Maria (III), sierż. Wacnik Jan (III), (u) ***dr Wajda Stanisław** (V), inż. De Walden Stefan (I), (u) ***mjr Wallich Tadeusz** (I), Wardasówna Maria (I), *chor. Wawro Marian (V), Wegner Iser (V), kpt. Więckowski Stanisław (II), Wielowieyska Zofia (V), Wiener Zygfryd (VI), (u) **mgr Wietrzny Władysław** (V), kpt. Wirszyłło Henryk (I), Wiślińska Helena (VII), (u) **Wiśniewska Barbara** (V), (u) **por. Wiśniowski Stanisław** (VIII), Wójcicki Antoni (IX), (u) **ppor. Woiński Mieczysław** (VII), (u) **inż. Wojnar Józef** (VIII), (u) **ppor. Wrona Bogumił** (VIII), por. Wronka Mieczysław (VII), Wyka Tadeusz (V), (u) ***por. Wysocki Tadeusz** (III), por. Wyżga Leon (I), (u) **ppor. Zaczyński Roman** (VI), (u) **por.**

Zając Bronisław (II), (u) **Zakrzewski Andrzej** (VI), Zaleski-Korsak Michał (I), por. Zaleski Stanisław (I), Zarugiewicz Wacław (III), (u) ***mgr Zawiła Stanisław** (V), Zieliński Antoni (I), por. Zieliński Tadeusz (V), Ziemba Stanisław (VI), (u) **ppor. Ziemba Zygmunt** (III), inż. Zienkowicz Jan Marian (I), st. sierż. Ziółkowski Jan Paweł (I), inż. Ziółkowski Zdzisław (VIII), Zobel Reinhard (V), *Zylberman Leopold (I), por. Żurek Józef (VI), *Żytkowiczowa Stanisława (I).

W stopniu pomocnika instruktora

Inż. Abeles Robert (V), mgr Arciszewski Stanisław (I), Argand Chaim (V), Bahdaj Adam (IV), Bachnerówna Gena (V), Balicki Aleksander (III), Balasiński Tadeusz (I), Barski Mieczysław (I), Baudisch Leopold (VI), Bąk Józef (V), Berezowski Marian (III), pchor. Bes Władysław (VII), (u) **Biel Bronisław** (V), mgr Bieniasówna Maria (V), Biernat Franciszek (VI), sierż. Binder Jan (VIII), (u) **Bohdanowicz Gleb** (II), ppor. Borowski Tadeusz (VII), (u) **ppor. Brachocki Zygmunt** (V), Brav Henryk (V), Brąglewicz Zofia (VI), Brenner Aleksander (V), Brodacki Roman (V), Bronikowski Konstanty (I), Brodowski Gleb (VI), Bruski Jan (I), Bryk Simcha (X), Bryskin Izrael (I), Brzeziński Tomasz (I), por. Brzozowski Maksymilian (I), Buckiewicz Jerzy (III), Bujalski Bolesław (I), Burgielski Zbigni w (VIII), mjr Cehak Leon (III), Chladek Tadeusz (III), rtm. Chludziński Witold Bohdan (V), Chrzczonowicz Zofia (II), por. Chudy Władysław (VII), Chylińska Klara (V), Cieślar Jan (VI), Cieślar Emil (VI), Cupryś Jan (VI), (u) Cybulska-Ustupska Krystyna (IV), plut. Czaja Józef (VIII), Czajkowski Tadeusz (V), (u) **Czechówna Janina** (IV), ppor. Czekalski Władysław (VI), Czerniak Józef (VI), dr Dawidowski Stanisław (VI), Dąbkowski Andrzej (I), Dąbrowski Ignacy (X), (u) **Dembicka Anna** (I), (u) **Dębowicz Bolesław** (VIII), kpt. Dobrowolski Cyprian (VII), (u) **por. Domaradzki Jerzy** (III), Donner Henryk (III), (u) **mgr Draga Gerhard** (I), (u) **Drozdowski Kazimierz** (I), Drózd Jerzy (VI), Dubiel Anna (III). Dudek Edward (VI), Dzerowicz Franciszek (V), Ehrlich Janina (V), Eliasiewicz Tadeusz (III), Eliasiewicz Roman (III), (u) **Epstein Tadeusz** (III), Faliński Władysław (VI), por. Fedeorowicz Kazimierz (III), Fischer Henryk (V), Flaszyńska Zofia (I), (u) **por. Fus Stefan** (I),

inż. Fyda Kazimierz (VI), Gajewski Henryk (I), Gaś Jan (VI), (u) **Gawdzik Marian** (V), (u) **Geblówna Barbara** (IV), Gibała Alojzy (V), sierż. Gibes Jacenty (VI), Gliklis Szaja (X), Glucksman Konrad (VI), Gniadek Jan (V), Goldberg Chaskel (I), Gołębski Jerzy (V), Gołogórski Leopold (V), (u) **por. Gorzyński Antoni** (IX), Gotard Franciszek (I), Górecki Zbigniew (X), (u) **Grochal Władysław** (V), ogn. Grosicki Józef (VII), Gruszka Konrad (VI), Grzeszczuk Antoni (III), Grzędzielski Stanisław (VI), Gut Józef (IV), Gwozdowski Julian (II), Hahn Edward (I), (u) **Hałaszyński Zbigniew** (III), Hanke Karol (VI), pchor. Hamburger Józef (VII), Hamerlak Franciszek (VI), Harasymowicz Eugeniusz (III), Harcula Kazimierz (V), Harnberger Jan (V), st. wachm. Heidrich Teodor (VIII), Heinrich Kurt (VI) (u) **Henelt Józef Zenon** (V), Heskin Michał (I), Hordliczka Jan Karol (I), Iłowski Mieczysław (III), inż. Inwald Tadeusz (VI), Irzyńska Maria (V), por. Iskierko Mieczysław (V), kpt. Jabłoński Józef (VII), Jacewicz Emil (IX), Jaczewski Jerzy (I), Jaglarz Józef (I), (u) **Jakubecki Roman** (III), Janikówna Maria (V), Jaroszewski Wiesław (IX), Jeleniewska Janina (V), Jendreczek Sylwester (VI), (u) **Jenik Adam** (III), Jochemczyk Alojzy (VI), Johanowicz Zygmunt (X), (u) **Juny Mieczysław** (III), Juszczyński Michał (II), por. Kaczorowski Stanisław (III), Kahanówna Natalia (V), Kaiser Adolf (III), Kaltus Jakub (IV), Kania Leopold (VI), ppor. Kasprowicz Włodzimierz (I), Kaufman Marian (V), Kellerówna Felicja (VI), Kempny Engelbert (VI), Kędzierzawski Henryk (I), pchor. Kielar Karol (VII), Kieslerówna Helena (V), (u) **Klatzo Igor** (II), Kleiner Jakub (V), por. Klepacki Jan Marian (VIII), Klier Jan (I), por. Knapik Franciszek (X), Knobloch Apolinary (V), Kolarzówna Irena (V), Kołodziej Jan (VI), Kołodziej Mieczysław (III), Konderla Jan (V), por. Konopacki Jan (I), (u) **Kończacki Zbigniew** (III), Kopera Zygmunt (V), Kordasiewicz Józef (VIII), Kornblit Izrael (I), Kostańska Maria (I), Kostecki Adam (V), Kotas Franciszek (VI), Kowal Juliusz (VIII), (u) **Kowalski Adam** (I), inż. Kozłowski Jeremi (VI), Kreyser Maria (I), (u) **Królicki Henryk** (VI), Krupop Herbert (VI), Krym Stanisław (II), Kubaczka Robert (VI), Kubiaczyk Aleksander (VI), Kubiak Józef (III), Kuna Stanisław (VIII), (u) **Kunakow Igor** (VII), Kwiatek Władysław (V) mgr Kwiatkowska Helena (III), (u) **Kwiatkowski Tadeusz** (I), (u) **Lachman Rudolf** (I), Lachowicz Ignacy (VIII), Lachowiczowa Anna

(VIII), (u) **Lang Zygmunt** (III), Laszczak Józef (VI), (u) **Lech Mieczysław** (IX), Lehrhaub Bernard (V), (u) **Lerski Jerzy** (III), por. Lesisz Edmund (I), Leśkiewicz Mirosław (I), por. Lew Alfred (III), Lewicka Janina (VI), Lewicki Michał (III), (u) **Łapiński Stanisław** (II), Łohiński Tadeusz (IX), Łonicka Jadwiga (VI), por. Łopaciński Jan (VII), Łukaszewicz Mieczysław (I), (u) **Łysakowski Ryszard** (I), kpt. Łysakowski Władysław (I), Łyseńko Roman (I), Machaut Jan (VI), (u) **Macura Karol** (V), Madej Tadeusz (VI), płk. Madeyski Felicjan (V), Majznarski Jan (VIII), por. Makowski Eugeniusz (IX), Malerman Dawid (III), Malinowska Wanda (V), Mandelbaumówna Jadwiga (V), mgr Marcinkowski Marian (V), Marczewski Jan (I), Marynowski Jan (I), mgr Matuszkiewicz Stanisław (III), Meszczyszyn Leonard (III), Michalski Antoni (VI), (u) **Mika Feliks** (IV), Milczanowska Irena (III), Milicer Bronisław (I), Miller Ewa (VIII), Minkiewicz Andrzej (I), (u) **Mińkowski Aleksander** (I), Mirek Bronisław (V), Miszke Krystyna (VI), Młynarski Czesław (I), inż. Morawski Jan (I), (u) **Murzyn Leon** (I), Musioł Florian (VI), mgr Neuman Michał (V), (u) mgr **Neyman Stefan** (III), Niewiński Bronisław (III), (u) **Niszawicz Misza** (I), Nossol Alice (VI), por. Nowak Wojciech (IX), Nowicki Tadeusz (I), (u) **Noworyta Robert** (IV), Noworyta Stanisław (I), Nowosad Włodzimierz (III), (u) **Nowosadowa Maria** (III), Nowotarski Czesław (VI), Nusbaum Zofia (V), Nyczkówna Cecylia (V), Ochalski Jan (VII), **Ogiela Jan** (V), (u) **Ogorzały Tadeusz** (V), (u) **Olszewski Kazimierz** (III), (u) **Onderek Oswald** (I), Oszacki Jan (V), Ozaist Adam (VI), Pachla Józef (V), por. Paczowski Czesław (V), Padias Stanisław (X), Padoł Zygmunt (VI), Pawlik Jan (V), (u) **Pawłowski Zbigniew** (III), Pągowski Bolesław (V), por. Pentz Jan (V), Perek Zygmunt (V), Pękalska Władysława (V), inż. Pfanhauzer Jerzy (I), (u) **Pigoniówna Aniela** (I), mgr Poloniecki M. Bernard (III), Połoński Andrzej (I), Popiel Czesław Zygmunt (III), Poprawski Roman (VIII), (u) **Portas Walenty** (VII), Posmyk Hubert (VI), Progulski Andrzej (III), Przesiecki Wacław (III), mgr Puchalski Roman (I), Pućkowski Stanisław (II), Pyrć Józef (V), Rabsztyn Włodzimierz (VI), Raciborska Ewa (VIII), Radkiewicz Tadeusz (IV), (u) **dr Radwańska-Kuleszyna Zofia** (I), Rajzberg Izaak (I), Rakowski Czesław (I), Retinger Stanisław (II), Rom Teodor (I), (u) **por. Różycki Gustaw** (VII), Ruff

Oskar (III), Rusiecka Halina (V), Ruszczycki Czesław (II), Rynikiewicz Edward (VIII), Rząśnicki Władysław (I), (u) **Saloni Juliusz** (I), (u) **Sawicki Zygmunt** (I), Scherer Józef (V), Schlamp Józef (V), Schlesinger Kazimierz (V), Schreiner Hugo (V), ppor. Seniuta Jan (III), Seredyński Edward (VI), Setkowicz Mieczysław (III), Sękowski Stanisław (VI), Sibistowicz Cecylia (V), st. sierż. Sikorski Stanisław (VI), Silberman Henryk (V), Silbersteinówna Ada (III), (u) **Siudyła Zdzisław** (I), (u) **Skąpska Jadwiga** (I), Skoryk Ferdynand (V), dr Skotnicki Jakub Henryk (I), (u) **Skrzypecki Kazimierz** (III), rtm. Słapczyński Antoni (II), Słoninka Andrzej (V), Słowikowski Walerian (I), Sobczak Tadeusz (I), (u) **Soroka Piotr** (X), Spiesbach Arszer (III), Stamatello Krystyna (I), Starysoler Herman (X), Stawowczyk Władysław (V), (u) **Stefanowicz Wojciech** (II), por. Steininger Aleksander (I), Stenzel Jerzy Julian (III), Stokłosa Mieczysław (V), (u) **Stolarczyk Bolesław** (III), por. Stróżak Juliusz (VIII), Struczowski Adam (I), Sycz Marian (V), ppor. Szaflarski Franciszek (II), Szarle Mieczysław (I), Szczepański Józef (VI), ppor. Szmulewski Wiktor (I), por. Sznajder Tadeusz (I), Szostak Edward (V), Szubertówna Leokadia (I), Szubra Tadeusz (VI), Szymik Emil (VI), Ślizowski Julian (V), Ślusarek Aleksander (I), Świderski Bohdan (I) (u) **Targoński Jan** (X), Tchórzewska Krystyna (V), Tkocz Teodor (VI), Tokarz Augustyn (VI), Tołłoczko Zdzisław (IX), Toporkiewicz Mieczysław (VI), (u) **Topór Franciszek** (IV), Tor Zdzisław (VI), mgr Towarnicki Tadeusz (VI), Trachman Dawid (V), Trzciński Piotr (X), Turman Feliks (V), (u) **Wachsmanówna Leonora** (V), (u) **Wajdowa Iza** (V), inż. Wakar Romuald (I), Walkowski Witold (I), Wasilewska Helena (VI), (u) **ppor. Wawrzyński Janusz** (VIII), Wilczek Tadeusz (V), Wiśniewski Lesław (V), (u)* **por. Witkowski Edmund** (VIII), (u) **Witkowski Stanisław** (IV), (u) **Witkowski Zygmunt** (II), (u) **Wodecki Zygmunt** (V), Wojnar Jan (VI), Wojnarowa Hermina (VIII), pchor. Wojnarowski Konstanty (VII), Wojtaszkiewicz Stefan (I), Wojtowicz Artur (V), Wójcik Ema (VI), Wójcik Kazimierz (V), Wróbel Tomasz (VI), Wrzód Paweł (VI), Wurzel Emilia (VI), Zając Jan (V), (u) **Zakrzewski Eugeniusz** (I), Zarugiewicz-Pawelska Zofia (III), (u) **Zasławski Jarosław** (III), (u) **Zatwarnicki Roman** (III), Zawilski Zdzisław (V), (u) **Zbożilówna Franciszka** (V), Zbroja Ryszard (I), Zetel Aleksander (I), Ziajka Józef Stanisław (III), Zieliński Cze-

sław (III), Zieliński Jerzy (I), Zieliński Karol (I), kapr. Zienkiewicz Ludwik (VI), sierż. Ziora Władysław (VII), Ziółkowski Ryszard (I), por. Zych Edward (VIII), Żochowski Wacław (I), Żyder Adolf (VI), Żywociński Karol (V).

W stopniu instruktora narciarstwa nizinnego

(u) **St. sierż. Falkowski Józef** (I), (u) **Kiszczyński Stanisław** (I), (u) **Kwaśniewski Wacław** (I), (u) **por. Marciniak Wincenty** (X), (u) **kpt. Masłowski Kazimierz** (I), (u) **Mościcki Tadeusz** (I), ppłk. Nikonieczni-koff Przemysław (III), Rochon Feliks (IX), Rossoński Stanisław (I), Roszko Roman (I), Skład Jan (I), (u) **plut. Stomczykowski Mieczysław** (I), (u) **sierż. Zioło Wojciech** (I), Zülke Leon (IX).

W stopniu pomocnika instruktora narciarstwa nizinnego

(u) **Awzan Zygmunt** (II), ppor. Dąbrowski Władysław (I), Derengowski Tadeusz (I), (u) **Janutan Józef** (I), Kuś Antoni (VI), Kwaśniewski Wacław (I), (u) **Lipiński Józef** (II), kpt. Łysakowski Władysław (I), (u) **Milewski Czesław** (II), Sosenkiewicz Wacław (X), (u) **Szejkis Leon** (II), Szymiczek Karol (VI), Tendyra Wiktor (VI).

III ZAWODOWI NAUCZYCIELE NARCIARSTWA

W stopniu pomocnika trenera

(u)***Besner Izrael** (III), (u) ***Masłyk Rudolf** (VIII), (u) ***Rozmus Aleksander** (I).

W stopniu instruktora

(u) **Baran Tadeusz** (I), (u) **Bednarski Henryk** (V), (u) **Bielatowicz Jerzy** (IV), (u) **Bigosz Kazimierz** (IV), (u) **Bitta Bolesław** (IV), (u) **Brach Wilhelm** (IV), (u) **Bury Stanisław junior** (VI), (u) **Chramiec Józef** (IV), (u) ***Czech Władysław** (IV), (u) **Droździkowska Janina** (V), Faden Józef (IV), (u) **Figwer Franciszek** (V), (u) **Firsoff Włodzimierz** (V), (u) **Gabryś Ludwik** (IV), (u) **Galiński Kazimierz** (IV), Gawlikowski Eugeniusz (IV), Gąsienica Byrcyn Stanisław (IV), Górka Alfons Romuald (IV), Górny Stanisław (I), (u) **Grabowska Irena** (I), inż. Horowitz Dawid (IV), (u) **Juhas Wojciech** (IV),

(u) **Kapeniak Józef** (IV), (u) **Kądziołka Tadeusz** (IV), (u) **Kobierski Adam** (IV), Kosturek Edward (V), *Kowalski Mieczysław (IV), (u) **Kozło Włodzimierz** (III), (u) **Kuranówna Maria** (III), Lauda Herbert (VI), (u) **Legierski Jan** (VI), (u) **Lipowski Jan** (IV), (u) **Lorek Eugeniusz** (IV), (u) **Lorek Karol** (IV), (u) **Łuszczek Izydor** (IV), (u) **Majer Władysław**, (IV), (u) **Marusarz Jan** (IV), (u) **Marusarz Andrzej** (IV), (u) ***inż. Maurizio Marian** (V), (u) **Mieloch Mieczysław** (IV), (u) **Motorkow Borys** (X), (u) ***Motyka Stanisław** (IV), Michalski Stanisław (IV), (u) ***Mietelski Władysław** (IV), Mihułkówna Genowefa (I), *Motyka Zdzisław (IV), (u) **Nowak Stanisław** (V), (u) **Ochotnicki Edward** (IV), *Olbrychtowicz Dionizy (V), (u) **Osuchowski Aleksander** (V), Paudyn Tadeusz (IV), Piątkiewiczowa Mozer Jadwiga (III), (u) ***Płonka Zbigniew** (V), (u) ***Polankówna Staszel Bronisława** (IV), (u) **Schindler Zdzisław** (III), (u) **Schreiner Juliusz** (V), (u) **por. Skonieczny Konstanty** (I), Skoruk Jan (II), (u) ***Służewski Stanisław** (IV), mgr Socha Stanisław (VI) (u) **Sumera Jan** (V), (u) **Sumera Władysław** (IV), (u) **Szaliński Józef** (IV), Szeligiewicz Marian (V), Szymański Antoni (VI), (u) **Szymiczek Alina** (V), (u) **Tereszkiewiczowa Helena** (VIII), (u) **Topór Rudolf** (V), Trzyna Adam (VIII), Wawro Teofil (IV), (u)***Wawrytko Krzeptowski Andrzej** (IV), (u) **Wowkonowicz Tadeusz** (IV), (u) **Wójcicki Franciszek** (IV), (u) **Wójcik Zygmunt** (IV), (u) **Zajonc Karol** (IV), (u) **Zaydel Tadeusz** (IV), (u) **Żabnicki Stanisław** (V).

W stopniu pomocnika instruktora

Bahdaj Jan (IV), Beck Samuel (IV), (u) **Bielański Roman** (III), Blau Julian (IV), (u) **Błoński Józef** (III), Brzozówna Józefa (IV), (u) **Burnat Kazimierz Wiktor** (IV), (u) **Chodzicki Mieczysław** (IV), Christ Feliks (V), (u) **Chrobak Józef** (IV), (u) **Ciepiela Antoni** (IV), (u) **Cnota Feliks** (IV), (u) **Cupryś Stanisław** (VI), (u) **Czerwiński Zdzisław** (IV), (u) **Dawidek Jan** (IV), (u) **Dawidek Teodor** (IV), Dwornicki Tadeusz (IV), (u) **Folkman Szymon** (IV), (u) **Fraenkel Maksymilian** (IV), (u) **Gawlikowski Władysław** (IV), (u) **Gąsienica Franciszek** (IV), (u) **Gąsienica-Jarząbek Jan** (IV), (u) **Gąsienica Władysław** (IV), (u) **Gewont Tadeusz** (IV), (u) **Góralczyk Zygmunt** (IV), Grabiec Zygmunt (VI), (u) **Groborz Józef**

(VI), (u) **Gut Jan** (IV), (u) **Heppé Zbigniew** (III), (u) **Holek Kazimierz** (IV), (u) **Holy Jan** (IV), (u) **Holy Tadeusz** (IV), Jankowski Tadeusz (IV), (u) **Jarosz Józef** (IV), (u) **Jarosz Stanisław** (IV), (u) **Jaskier Zbigniew** (IV), Jenner Roman (III), (u) **Jodko-Narkiewicz Paweł** (V), Jura Ludwik (V), (u) **Juras Stanisław** (IV), Kaiser Józef (III), (u) **Kałużny Roman** (IV), (u) **Klamerus Bolesław** (IV), (u) **Klocek Stanisław** (IV), (u) **Kubiński Ryszard** (IV), Kulaś Włodzimierz (III), (u) **Kulczycki Kazimierz** (IV), (u) **Kuźlik Władysław** (IV), (u) **Kysiak Teodor** (IV), (u) **Kysiak Wincenty** (IV), Laszczak Władysław (VI), (u) **Łapanowski Stanisław** (V), Malinka Maria (V), (u) **Marduła Franciszek** (IV), (u) **Mietelski Kazimierz** (IV), (u) **Motykowa Helena** (IV), (u) **Niemkiewicz Bohdan** (I), Oberleder Irena (V), Pietras Władysław (IV), (u) **Piwowarczyk Józef** (IV), Rarogiewicz Jerzy Mieczysław (VIII), Schmidt Fryderyk (V), Schreiner Leopold (V), Schwarzbardt Benno (IV), Serafin Roman (IV), Berwid-Skulska Zofia (V), (u) **Słobodzińska Ewa** (IV), (u) **Słobodziński Jerzy** (IV), (u) **Stawarski Władysław** (IV), (u) **Stopka Józef** (IV), (u) **Sztochryn Włodzimierz** (III), (u) **Tołkacz Włodzimierz** (IV), (u) **Trzebunia Władysław** (IV), (u) **Walkosz Władysław** (IV), Wilga Jan (IV), (u) **Wojs Andrzej** (V), (u) **Żabnicki Jan** (VI).

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI NARCIARSTWA P. Z. N.

(*Wydane przez Komisję Wyszkoleniową P. Z. N.*)

W związku z wprowadzeniem w życie **nowej instrukcji wyszkoleniowej** na kursach unifikacyjnych i w terenie, Komisja Wyszkoleniowa w ciągu sezonu 1937/38 **zauważyła u instruktorów PZN cały szereg błędów w nauczaniu,** pochodzących czy to z fałszywej interpretacji instrukcji czy też z niedokładnego zaznajomienia się z nią. Błędy te pochodzą również z **bezkrytycznego stosowania jedynie rzeczy nowych,** jak np. techniki rozmachowej, stosowanej zawsze i wszędzie bez uwagi na to, co mówi instrukcja.

W związku z tym, zwraca się uwagę wszystkim instruktorom na wstęp do instrukcji, która mówi:

„W opracowaniu niniejszego systemu nauczania kierowano się zasadą, by przy uwzględnieniu wszystkich nowoczesnych poglądów na metody nauczania i technikę jazdy — nie popaść w skrajne poglądy. Wypośrodkowano więc drogę, zachowując co dobre i pożyteczne tak z dawniejszej szkoły jazdy jak i metod, oraz przyswajając celowe, pożyteczne i ułatwiające nauczanie jazdy, nowe wskazania i poglądy tak z dziedziny techniki jazdy jak i metody nauczania".

Nie chcąc dopuścić do powtórzenia się błędów w sezonie 1938/39 Komisja Wyszkoleniowa podaje niniejszym uwagi następujące:

Podstawą przy dostosowaniu toku nauczania jest: 1) kogo się naucza, 2) w jakim wieku jest nauczany i jaką ma sprawność osobistą, 3) dla jakiego celu, 4) jaki czas stoi do dyspozycji.

Odpowiednio do tego należy **dobierać tok nauczania** przy czym w odniesieniu do doboru techniki stosować się należy do następujących wytycznych:

1) Dla wszystkich nauczanych **początkujących** podstawą początkową jest opanowanie kroku zwykłego po równym i w podejściu, łatwych zjazdów na wprost i w poprzek stoku oraz zjazdów po fałdach terenowych, dostosowanych do stopnia sprawności i wieku ucznia. Dobre opanowanie jazdy w postawie w poprzek stoku. Nie wolno za wcześnie uczyć zmiany kierunku i hamowania.

2) W dalszym ciągu toki nauczania są już rozmaite, zależnie od wieku i stopnia sprawności ucznia, tzn.:

a) **młodzież do lat 17** uczyć tylko techniki rozmachowej i skocznej jak podają programy, unikając techniki oporowej,

b) **młodzież od lat 17 i wszystkich sprawnych fizycznie** uczyć początkowo techniki rozmachowej skocznej doprowadzając do nauki kristianii do stoku, potem przejść do nauki techniki oporowej, tj. pługu i kristianii oporowej,

c) wszystkich **mało sprawnych oraz starszych wiekiem** — uczyć głównie techniki oporowej zaczynając od pługu, potem zmian kierunku, wolnych, tj. łuku z pługu i następnie z oporu, a równocześnie próbować nauki ześlizgu jako hamowania.

Pamiętać o tym, że **podstawą jazdy terenowej jest technika oporowa** i dla sprawniejszych i młodszych jest nią **kristiania oporowa**, a dla mało sprawnych i starszych wiekiem — **łuk z oporu.**

Na kursach **dla wprawnych** uczyć każdej techniki, tj. rozmachowej, najpierw jako wprowadzającej do kristianii oporowej, a następnie przez doskonalenie kristianii oporowej doprowadzać do nauki śmigów.

Nie zapominać przy nauczaniu wprawnych o **powtarzaniu i doskonaleniu** w zmianach kierunków wolnych, tj. łuku z oporu z wszystkimi odmianami, które są konieczne w ciężkiej jeździe terenowej. Technikę skoczną zawsze prowadzić krótko ale często.

W odniesieniu do podstawowej części składowej techniki **rozmachowej,** tj. do nauki ześlizgu, pamiętać, by nie popadać w przesadę w pracy ramionami i ciałem, pamiętać, że zasadniczą rzeczą w nauce ześlizgu i jego wykończeniu jest postawa w poprzek stoku, na której opracowanie musi być położony specjalny duży nacisk. Uczyć od początku

opanowanej pracy ramion i ciała przez naukę głównie balansu skośnego, tj. wyrzucania ciała z postawy w poprzek stoku w kierunku w przód i w skos od stoku, oraz opanowanego skrętu ciała z równoczesnym powrotem do wyjściowej postawy w poprzek stoku.

Wszelka przesada w skrętach ciała i rozmachu powoduje manierę, której należy unikać. Błąd ten zakorzeniony jest u wielu instruktorów i w nauczaniu i w technice ich samych.

Częstym błędem również jest za wczesne nauczanie ześlizgów osób, które ledwo chodzą i trzymają się na nartach, względnie u starszych wiekiem, którym ześlizg w ogóle nie jest potrzebny. Bezmyślne nauczanie i stosowanie błędów ruchów ciała i ramion w nauce ześlizgu u wszystkich i wszędzie — jest **dowodem złego stosowania instrukcji** i złego jej zrozumienia względnie jej zupełnej nieznajomości.

W nauce łuków należy również więcej nacisku kłaść na postawę wyjściową w poprzek stoku, a następnie po odsunięciu kątowej narty górnej na przerzucenie ciężaru ciała z wychyleniem go od stoku, a nie nakręcenie tułowiem, które ma być tylko ruchem pomocniczym i nie przesadzonym. Zasadniczym ruchem jest **przerzucenie ciężaru ciała** i przejście z jednej postawy w poprzek stoku do drugiej w przeciwnym kierunku.

Przy wykonywaniu ewolucji do stoku w każdej ewolucji czy to rozmachowej czy oporowej wykonywanej jazdy w poprzek stoku, postawą wyjściową jest bezwzględnie i jedynie postawa w poprzek stoku, jak również powrót do niej. W wypadku zaś wykonywania ewolucji od stoku, podstawą wyjściową jest tak samo postawa w poprzek stoku następnie końcową, przejście przy wykańczaniu ewolucji do postawy w poprzek stoku lecz w odwrotnym kierunku.

Nauka w skrócie winna wyglądać następująco:

1) **Na kursach narciarskich.**
Początek dla wszystkich jednaki, tj. chód, zjazdy na wprost, zjazdy w poprzek stoku, fałdy terenowe.

W dalszym ciągu toku nauczania:
a) młodzież do lat 16 przez naukę ześlizgu doprowadza się do kristianii do stoku potem na fałdach terenowych do

kristianii od stoku i przez doskonalenie jej — do śmigów. Technikę skoczną prowadzić równolegle często ale krótko,

b) młodzież od lat 17 i wszyscy sprawniejsi — przezześlizg do stoku i przez kristianię do stoku i pług dojść do kristianii oporowej, a przez nią znów do śmigów. Technikę skoczną prowadzić równolegle, często a krótko,

c) mało sprawniejsi i starsi wiekiem — początek jak poprzednio, tj. chód, zjazdy na wprost i w poprzek stoku oraz fałdy terenowe, dostosowane odpowiednio do stopnia sprawności i wieku, potem pług, łuk z pługu, łuk z oporu przy tym próbować ześlizg i jeśli idzie, to uczyć kristianię z oporu. Technikę skoczną ograniczyć do minimum,

d) dla wprawnych — początek jak wyżej, tylko w trudniejszym terenie, potem przez ześlizg i kristianię zwykłą następnie pług dojść do kristianii oporowej, a przez kristianię oporową do śmigów; równolegle uczyć zmian kierunków powolnych, tj. łuków w terenie trudnym i stromym. Technikę skoczną prowadzić równolegle.

2) Dla szkół narciarskich.

Jako podstawę dla szkół narciarskich należy brać podział na grupy zależne od stopnia zaawansowania i sprawności i w grupach tych uczyć następująco:

I-sza grupa — chód, zjazdy na wprost i w poprzek stoku, fałdy terenowe,

II-ga grupa — pług, łuk z pługu, łuk z oporu,

III-cia grupa — ześlizg, kristiania do stoku, pług,

IV-ta grupa — pług, kristiania z oporu,

V-ta grupa — kristiania z oporu w ciężkim śniegu, śmig,

VI-ta grupa — śmig, slalom, biegi zjazdowe.

Przechodzenie do grup po egzaminie z umiejętności i sprawności — przesuwanie z grupy do grupy stopniowe, przy czym dla sprawnych i młodszych wiekiem można omijać grupę II-gą.

Szczegółowe programy dla szkół będą opracowane i wydane drukiem oraz rozesłane wszystkim szkołom autoryzowanym.

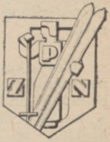
ODZNAKI

Za sprawność

Górska

Nizinna

ODZNAKI SPRAWNOŚCIOWE P. Z. N.

Polski Związek Narciarski wprowadził w ciągu kilkunastu ostatnich lat trzy odznaki sprawnościowe, a mianowicie sportową „Odznakę za Sprawność PZN", turystyczną „Górską Odznakę PZN", i marszową „Nizinną Odznakę PZN". Ich celem jest stale krzewienie narciarstwa wśród szerokich rzesz, oraz wpływanie na podniesienie poziomu ogólnego kultury fizycznej za pośrednictwem narciarstwa. Odznaki są zaszczytnymi wyróżnieniami, nadawanymi przez Polski Związek Narciarski na znak uznania tym narciarzom, którzy spełnili normy wymagane regulaminami odznak. Dlatego też odznaki są przyznawane tylko na podstawie weryfikacji, dokonywanej przez Związek i mogą być noszone jedynie przez uprawnionych, wykazujących się legitymacjami.

Najstarszą z odznak sprawnościowych Polskiego Związku Narciarskiego jest „Odznaka za Sprawność PZN". Ustanowiona ona została w roku 1926 i jest pierwszą na ziemiach

polskich i jedną z pierwszych w świecie odznak sprawnościowych, która potem znalazła liczne naśladownictwa w innych działach sportu. Drugą z kolei odznaką jest „Górska Odznaka PZN“ utworzona w roku 1932. Była ona pierwszą na ziemiach polskich a także i w Europie odznaką turystyczną, która także znalazła liczne naśladownictwa w turystyce. Trzecią wreszcie odznaką była ustanowiona w roku 1936 „Nizinna Odznaka PZN“ przeznaczona dla krzewienia narciarstwa uprawianego na niżu.

Wszystkie odznaki sprawnościowe PZN opierają się na regulaminach i postanowieniach szczegółowych. Odbitki regulaminów rozsyłane są do towarzystw związkowych, a wszyscy zainteresowani nabyć je mogą za zwrotem kosztów w biurze Zarządu Głównego PZN Kraków, Piłsudskiego 13, tel. 157-33.

Odznaki nabyć mogą tylko uprawnieni po ustalonych cenach w biurze Zarządu Głównego PZN. Wzór, wykonanie i własność wszystkich odznak, zastrzeżone zostały wyłącznie dla Polskiego Związku Narciarskiego na podstawie rejestracyjnego świadectwa Urzędu Patentowego. Przeciw osobom lub firmom, podrabiającym lub sprzedającym „Odznakę za Sprawność PZN“, „Odznakę Górską PZN“, lub „Odznakę Nizinną PZN“ wystąpi Polski Związek Narciarski na drogę sądową.

Liczne rzesze narciarzy i narciarek, uprawiających narciarstwo w Polsce, winny dążyć do zdobywania odznak. Sprawnościowe bowiem odznaki PZN czynią zadość zarówno szerokim zainteresowaniom sportowym, jak i turystycznym, jak wreszcie potrzebom sportowo-turystycznym narciarstwa uprawianego na niżu. Odznaki nie stawiają wymagań rekordowych, przystępne są dla ogółu, oraz przystosowane do wymagań wieku, płci i możliwości uprawiania narciarstwa przez szerokie rzesze. Zdobyć więc każdą odznakę i przejść wszystkie jej stopnie aż do stopnia złotego, może każdy narciarz i każda narciarka. Stały wzrost liczby osób, ubiegających się o odznaki sprawnościowe PZN, świadczy najlepiej o popularności tych instytucji wśród mas narciarzy, a także o stałym dzięki odznakom postępie ogólnej kultury fizycznej za pośrednictwem narciarstwa.

I.

O D Z N A K A ZA SPRAWNOŚĆ P. Z. N.

REGULAMIN

I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. Polski Związek Narciarski przyznaje odznakę za sprawność jako uznanie za pracę zmierzającą do podniesienia wychowania fizycznego w zakresie narciarstwa.

§ 2. Celem odznaki jest:

1. Budzenie jak najszerszego zainteresowania do ćwiczeń na nartach.
2. Zachęcanie młodzieży do racjonalnego uprawiania sportu narciarskiego.
3. Utrzymanie sprawności narciarskiej do jak najpóźniejszego wieku.

§ 3. Do ubiegania się o odznakę dopuszczony jest każdy **nieposzlakowany obywatel polski,** który ukończył 18 rok życia i spełnił niżej podane warunki w zakresie sprawności narciarskiej.

Prócz tego dopuszczoną jest do ubiegania się o osobną odznakę młodzież w wieku 12—18 lat, spełniająca warunki w zakresie sprawności narciarskiej, przewidziane dla młodzieży.

§ 4. Kierownictwo rozdziału i ewidencji odznaki zastrzeżone jest Zarządowi Głównemu P. Z. N., który ponadto czuwa, by:

1. odznaka była zawsze wysoko ceniona wśród ogółu,
2. osiągnięcie przewidzianych regulaminem warunków otrzymania odznaki było zawsze jak najbardziej rzetelne,
3. by warunki uzyskania odznaki dostosowywano do rozwoju narciarstwa.

§ 5. Odznaka ma następujące kategorie i stopnie:

Kategoria I. Dla mężczyzn i kobiet — stopnie: brązowy. srebrny i złoty.

Kategoria II. Dla młodzieży — stopnie: brązowy, srebrny i złoty.

Rysunek odznaki dla obu kategoryj i wszystkich stopni jest jednakowy, przy czym wymiary odznaki dla młodzieży są o jedną trzecią mniejsze od wymiaru odznaki dla starszych.

§ 6. Posiadacz odznaki otrzymuje od Związku legitymację odznaki, względnie zaświadczenie na legitymacji członkowskiej.

Wolno nosić odznakę tylko najwyższego posiadanego stopnia.

§ 7. Zarząd Główny PZN. ma prawo nie udzielenia, względnie odebrania odznaki, tym wszystkim spełniającym warunki osobom, które:

1. zostały dożywotnio zdyskwalifikowane,
2. działają na szkodę Związku,
3. którym udowodniono przekroczenia natury etycznej.

§ 8. Nazwiska odznaczonych i ich przynależność klubowa wraz z wynikami są podane za pomocą oficjalnego komunikatu P. Z. N. do ogólnej wiadomości.

II ZASADY UBIEGANIA SIĘ O ODZNAKĘ

§ 9. Konkurencja o odznakę odbywać się może:

1. podczas specjalnie dla konkurencji o odznakę organizowanych imprez,
2. podczas oficjalnych zawodów narciarskich w kraju,
3. podczas zawodów zagranicznych (w tym wypadku nieodzowne jest zaświadczenie danego Związku narciarskiego, stwierdzające prawdziwość danych).

§ 10. Szlaki biegów muszą być **dokładnie wymierzone i wyznaczone** oraz odpowiadać warunkom regulaminu zawodów P. Z. N., przy czym start i meta muszą znajdować się w jednym miejscu. Zarząd Główny P. Z. N. ma prawo ukarać Towarzystwo urządzające konkurencję o odznakę, odebraniem prawa organizowania tej konkurencji w przyszłości, gdyby warunki zawodów były nieodpowiednie. W większych ośrodkach narciarskich kon-

kurencja o narciarską odznakę za sprawność odbywa się na stałych trasach ustalonych przez K. S. P. Z. N.

§ 11. Konkurencję urządza Towarzystwo należące do P. Z. N. względnie organizacja, która utrzyma mandat od P. Z. N. (K. S. P. Z. N.).

§ 12. Dla ważności konkurencji o odznakę niecodzowną jest **obecność przynajmniej dwóch sędziów okręgowych P. Z. N.** (z wyjątkiem zawodów zagranicznych). Wyniki mają być bezzwłocznie podane do wiadomości **Komisji Sportowej P. Z. N.**, która przeprowadza ich weryfikację, zaciąga do kart ewidencyjnych i wydaje odznaki.

§ 13. **Odznakę zdobyć można tylko raz w roku narciarskim** (kilkakrotne próby są dopuszczalne). Zdobywanie odznaki możliwe jest tylko według kolejności stopni, których przeskakiwać nie można. Konkurencja zaczyna się od zdobycia odznaki brązowej.

§ 14. **Badanie lekarskie uczestników konkurencji jest obowiązujące.**

III WARUNKI ZDOBYCIA ODZNAKI ZA SPRAWNOŚĆ

Odznaka dla starszych.

§ 15. *Narciarze* w wieku: 1) 18—31 lat (włącznie), 2) 32—39 lat (włącznie), 3) 40—49 lat (włącznie), 4) 50—59 lat (włącznie), 5) 60 lat i więcej, ubiegają się o odznakę kategorii I-szej wszystkich stopni na podstawie warunków zebranych w tabeli (p. str. 154 i 155). Wystarczy spełnić tylko jeden z podanych warunków, których wybór jest dowolny.

§ 16. *Narciarki* ponad 17 lat ubiegają się o odznakę za sprawność kategorii I-szej, wszystkich stopni, na podstawie warunków wykazanych w tabeli zamieszczonej na str. 156 od góry.

Tabela warunków zdobycia odznaki za sprawność dla narciarzy ponad 18 lat (Cz. I)

Nr konkurencji	Rodzaj konkurencji o odznakę		Odznaka brązowa					Odznaka srebrna		
			18—31 lat	32—39 lat	40—49 lat	50—59 lat	60 lat i więcej	18—31 lat	32—39 lat	40—49 lat
1	Bieg 12—18 km. Należy osiągnąć	12 km.	1:30.24	1:33.24	1:36.48	1.45.00	2:00.00	1:12.00	1:18.00	1:22.00
		15 km	1:53.45	1:57.30	2:01.45	2:16.15	2:41.15	1:32.00	1:39.45	1:44.45
		18 km.	2:17.24	2.22.14	2:27.00	2:55.30	3:27.00	1:53.24	2:03.00	2:09.00
2	Bieg 30 km. Należy osiągnąć		3:55.00	4:02.30	4:11.00	5:00.00	5:52.30	3:12.00	3:30.00	3:42.30
3	Bieg 50 km. Należy osiągnąć		7:05.00	7:17.30	7:31.40	9:01.00	10:50.00	5:30.00	6:02.30	6:27.30
4	Bieg złożony: Z ogółu klasyfik. należy być w następ. pierwszych częściach		5/10	6/10	8/16	—	—	4/10	5/10	7/10
5	Powtórzenie norm niższego stopnia		—	—	—	—	—	Trzykrotne powtórzenie norm dla odznaki brązowej		

Tabela warunków zdobycia odznaki za sprawność dla narciarzy ponad 18 lat (Cz. II)

Nr konkurencji	Rodzaj konkurencji o odznakę		Odznaka srebrna		Odznaka złota				
			50—59 lat	60 lat i więcej	18—31 lat	32—39 lat	40—49 lat	50—59 lat	60 lat i więcej
1	Bieg 12—18 km. Należy osiągnąć	12 km.	1:30.00	1:36.00	1:00.00	1:12.00	1:18.00	1:26.00	1:30.00
		15 km.	1:55.00	2:02.30	1:16.30	1:32.00	1:39.45	1:50.00	1:55.00
		18 km.	2:24.00	2:33.00	1:34.30	1:52.24	2:03.00	2:16.30	2:24.00
2	Bieg 30 km. Należy osiągnąć		4:07.30	4:20.00	2:40.00	3:12.00	3:30.00	3:52.30	4:07.30
3	Bieg 50 km. Należy osiągnąć		7:13.20	7:34.10	4:35.00	5:30.00	6:05.00	6:48.20	7:13.20
4	Bieg złożony. Z ogółu klasyfik. należy być w nast. pierwszych częściach		—	—	3/10	4/10	6/10	—	—
5	Powtórzenie norm niższego stopnia		Trzykrotne powtórzenie norm dla odznaki brązowej		Trzykrotne powtórzenie norm dla odznaki srebrnej				

Bieg 8 km w terenie pagórkowatym	17—29 lat	30—39 lat	40 lat i więcej
Brązowa odznaka. Należy osiągnąć:	1:10:00	1:19:00	1:27:00
Srebrna odznaka[1]). Należy osiągnąć:	52:00	1:06:00	1:14:00
Złota odznaka[2]). Należy osiągnąć:	48:00	1:00:00	1:08:00

§ 17. *Odznaka dla młodzieży.*

O odznakę kategorii II-giej dla młodzieży ubiegają się następujące klasy młodzieży; 1) Młodsi 12—14 lat, 2) Juniorzy 15—17 lat, 3) Dziewczęta 12—13 lat, 4) Dziewczęta 14—16 lat.

A) *Młodsi 12—14 lat:* Odznakę brązową zdobyć mogą młodsi 12—14 lat, jeżeli łącznie: a) w biegu 4 km w terenie pagórkowatym osiągną czas 40 min., oraz b) na małej skoczni osiągną skok bez upadku 8 m długi.

Odznakę srebrną dla młodzieży zdobyć mogą młodsi, jeżeli trzykrotnie (każdorazowo raz do roku) normę powyższą powtórzą.

(Uwaga: Zdobycie w tym okresie jedno- lub dwukrotnie odznaki brązowej albo zdobycie odznaki srebrnej wlicza się po przekroczeniu 15 lat wieku do okresu juniorów.)

B) *Juniorzy 15—17 lat:* Odznakę brązową zdobyć mogą juniorzy, którzy w młodszym wieku nie zdobyli srebrnej odznaki, jeżeli łącznie: a) w biegu 9 km w terenie pagórkowatym osiągną czas 1:28:00, oraz b) na średniej

---

[1]) Można także zdobyć przez trzykrotne powtórzenie norm wymaganych dla odznaki brązowej.

[2]) Można także zdobyć przez trzykrotne powtórzenie norm wymaganych dla odznaki srebrnej.

skoczni osiągną skok z notą co najmniej 11 przy minimalnej długości skoków 13 m.

Odznakę srebrną zdobyć mogą posiadacze odznaki brązowej (może być ona zdobyta w młodszym wieku), jeżeli normę wymaganą dla tej odznaki trzykrotnie powtórzą lub łącznie: a) w biegu 9 km w terenie pagórkowatym osiągną czas 1:18:00, oraz b) na średniej skoczni osiągną skok z notą przynajmniej 13, przy minimalnej długości 15 m.

Odznakę złotą dla młodzieży mogą zdobyć juniorzy, posiadający odznakę srebrną, powtarzając trzykrotnie normy dla niej wymagane.

C) *Dziewczęta 12 i 13 lat:* Odznakę brązową zdobyć mogą dziewczęta 12 i 13 lat, jeżeli w biegu 3 km w terenie pagórkowatym osiągną czas 0:30:00.

Odznakę srebrną zdobyć mogą dziewczęta 12 i 13 lat, jeżeli normę powyższą dwukrotnie powtórzą.

(Uwaga: Identycznie jak w uwadze przy ustępie A niniejszego paragrafu.)

D) *Dziewczęta 14—16 lat:* Odznakę brązową zdobyć mogą dziewczęta w tym wieku, które uprzednio nie zdobyły żadnej odznaki, jeżeli w biegu 4 km, w terenie pagórkowatym osiągną czas 0:55:00.

Odznakę srebrną zdobyć mogą posiadaczki odznaki brązowej (może być ona zdobytą w młodszym wieku), jeżeli powtórzą dwukrotnie normy wymagane dla odznaki brązowej lub też w biegu 4 km, w terenie pagórkowatym osiągną czas 0:45:00.

Odznakę złotą mogą zdobyć tylko posiadaczki odznaki srebrnej (może być ona osiągnięta w młodszym wieku), jeżeli dwukrotnie powtórzą normy wymagane dla odznaki srebrnej.

IV BIEGI WOJSKOWE ZE STRZELANIEM

§ 18. Biegi wojskowe ze strzelaniem są dwojakie:

a) **bieg 12-kilometrowy dla narciarzy w wieku 18—21 lat**
b) **bieg 25-kilometrowy dla narciarzy w wieku 22—50 lat.**

1) Startować w biegach mogą narciarze wojskowi, stowarzyszeni lub nie.

2) Urządzać bieg mogą jedynie oddziały wojskowe lub organizacje P. W., które dostarczają broni, nabojów, urządzają strzelnice bojowe i delegują sędziów strzelania. Współpraca z organami P. Z. N. w myśl regulaminu odznaki w zakresie trasy, sędziowania itd. jest konieczna.

3) Wszystkie wymagania regulaminu odznaki dotyczące np. badań lekarskich, zapisów startowych, sędziowania itp. muszą być zachowane.

4) Ubiegający się o odznakę startują w stroju dowolnym, ponadto: pas z ładownicami i 10-ma nabojami, karabin używany w piechocie armii polskiej, z przepisowym sposobem noszenia. Plecak z obciążeniem 5 kg.

5) O dopuszczeniu ubiegającego się o odznakę na start, ze względu na kwalifikacje strzeleckie i umiejętność obchodzenia się z bronią, decydują władze wojskowe lub P. W.

6) Trasa biegu odpowiadać ma warunkom biegu dystansowego. Strzelnica znajdować się winna w drugiej połowie trasy. Obowiązuje ustawienie 2-ch stacyj odżywczych. Pomoc sanitarną w zależności od warunków, zabezpieczają organizatorzy.

7) Ubiegający się o odznakę startują po kontroli obciążenia i rynsztunku, w odstępach nie częstszych jak 2 minuty. Startujący otrzymują na piśmie dane dotyczące stanowiska strzeleckiego i numeru tarczy strzeleckiej, względnie sposobu strzelania.

8) Czas zużyty na strzelanie wlicza się do czasu ogólnego.

9) Na strzelnicy polowej lub stałej, startujący w pozycji leżącej bez podpór, pod kontrolą ładuje broń i strzela, po czym kontrola odprawia go pieczętując kartkę przywiązaną do karabinu.

10) Dystans na strzelnicy 100 m, cel: popiersie, ilość strzałów 10. Liczy się każdy strzał trafiony. O trafie-

niach decydują nieodwołalnie i ostatecznie sędziowie strzelania, którzy sporządzają protokół, będący dodatkiem do protokółu biegu. Niewypały uzupełnia się. Oddane strzały do obcej tarczy nie liczy się. Z więcej trafionych aniżeli oddanych strzałów skreśla sie nadwyżkę.

11) Za każdy strzał trafiony całkowicie w tarczę liczy się startującemu: w wieku 18—21 oraz 22—31 lat — 2 minuty, w wieku 32—39 lat — 2 minuty i 30 sek., powyżej 40 lat — 3 minuty. Czasy te odlicza się z czasu biegu tworząc tak zwany czas ostateczny ważny dla normy.

12) W wypadku gdy liczba trafień równa się 0, liczy się startującym we wszystkich klasach wieku — 10 minut karnych, które dolicza się do czasu biegu, tworząc tzw. czas ostateczny ważny dla normy.

13) Startujący, który w ogóle nie strzelał nie może być klasyfikowany.
(Szczegóły odnośnie strzelań reguluje instrukcja PUWF)

14) Normy czasowe dla biegu 25-kilometrowego (po uwzględnieniu strzelania) są następujące:

	22—31 lat	32—39 lat	40—50 lat
Odznaka brązowa	3:50:00	4:02:30	4:10:50
Odznaka srebrna	3:07:30	3:22:30	3:32:30
Odznaka złota	2:35:00	3:07:30	3:22:30

Ponadto powtórzenia norm w/g zasad regulaminu odznaki.

15) Normy czasowe dla biegu 12-kilometrowego (po uwzględnieniu strzelania) są następujące:
odznaka brązowa 1:45:00
odznaka srebrna 1:30:00
odznaka złota 1:20:00
Ponadto powtórzenia norm według zasad regulaminu odznaki.

16) Uzyskane czasy ostateczne ustalają na podstawie czasów biegu i protokołów strzelania tylko sędziowie PZN., którzy sporządzają ostateczny protokół w/g wymagań regulaminu.

V POSTANOWIENIA PORZĄDKOWE

§ 19. Komisja Sportowa P. Z. N. wydaje corocznie **„Wskazówki do urządzania zawodów o odznakę"**, które:

a) interpretują niniejszy regulamin,

b) zawierają wymagania K. S. odnośnie przeprowadzania i weryfikacji zawodów o odznakę.

§ 20. 1) Zarząd Główny Polskiego Związku Narciarskiego nadaje prawo urządzania konkursów o odznakę za sprawność niektórym Towarzystwom.

Prawo to może być cofnięte.

2) Każde zawody, mogące dać wyniki przewidziane dla konkursu o odznakę za sprawność, muszą mieć odnośną zapowiedź. Wszystkie zawody, urządzane przez Związek lub przez niego poruczone do zorganizowania któremukolwiek towarzystwu, (§§ 7 i 9 Regulaminu zawodów P. Z. N.) oraz mistrzostwa okręgowe mają **bez zapowiedzi** ważność dla ubiegania się o odznakę za sprawność i w tym celu winny dostosować się do niniejszego regulaminu i „Wskazówek".

3) Każdy mający zamiar wziąć udział w konkursie o odznakę winien przed startem zgłosić odnośne życzenie do kolegium sędziów względnie do komitetu organizacyjnego. Jeżeli konkuruje tylko o odznakę za sprawność — wychodzi ze startu po zawodnikach.

4) W specjalnie dla odznaki urządzanych konkursach dozwolona jest mniejsza trasa, wymagająca kilkakrotnego obiegu.

5) Każdy dopuszczony do startu w konkursie o odznakę za sprawność winien zapłacić wpisowe 50 gr na sporządzenie kartoteki ewidencyjnej. W tym celu Towarzystwo organizujące konkurencję zaopatruje się w K. S. PZN. w tzw. „zapisy startowe", w cenie 50 gr za sztukę. Wyniki **konkurencji bez zapisów startowych należycie wypełnionych i opłaconych, nie mogą być weryfikowane.**

6) Przy specjalnie dla odznaki urządzanych konkursach można pobierać dodatkowe wpisowe nie wyższe jak 50 gr dla Towarzystwa organizującego.

7) Wręczenie numerowanej odznaki za sprawność wraz z legitymacją, względnie zaświadczeniem na legitymacji związkowej, dokonuje się z reguły przez Towarzystwo za zaliczeniem kosztów odznaki. O ile osoba zdobywająca odznakę nie należy do żadnego Towarzystwa, wtedy odznakę przesyła Zarząd Główny P. Z. N. pocztą po zaliczeniu kosztów odznaki i przesyłki.

8) Cena odznaki brązowej i srebrnej dla stowarzyszonych, oraz cena odznaki każdego stopnia dla młodzieży wynosi 1.50 zł. Cena odznaki złotej dla stowarzyszonych, oraz cena odznaki każdego stopnia dla niestowarzyszonych wynosi 2.50 zł. Wymiany odznak na stopnie wyższe dokonuje P. Z. N. za opłatą 1 zł, oraz za zwrotem kosztów przesyłki.

9) Przydziału odznak dokonuje P. Z. N. każdorazowo po zweryfikowaniu wyników i wciągnięciu ich do ewidencji.

10) W każdym środowisku narciarskim Zarząd Główny P. Z. N. zleca członkom swoim baczenie, czy odznaka jest noszoną przez uprawnionych. Winnych przekroczenia ogłosi się w komunikatach P. Z. N. i ukarze.

11) **Odznak za sprawność P. Z. N. nie wolno wymieniać na żadne inne odznaki** ani też pozbywać, pod rygorem anulowania wyniku uprawniającego do noszenia odznaki.

12) Przy osiągnięciu wyższego stopnia dawna odznaka powinna być zwrócona.

13) W wypadku zgubienia odznaki wydaje Zarząd nową odznakę po otrzymaniu kosztów odznaki. Fakt zgubienia odznaki ogłasza się w komunikatach P. Z. N.

14) Stare lub zupełnie zniszczone odznaki mogą być wymienione przez Zarząd Główny P. Z. N. za zwrotem kosztów.

PRZYSTOSOWANIE ODZNAKI ZA SPRAWNOŚĆ DO POTRZEB NARCIARSTWA NIZINNEGO

Sezon 1938/39 będzie trzynastym rokiem funkcjonowania **„Odznaki za Sprawność Polskiego Związku Narciarskiego"**. Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że instytucja tej odznaki cieszy się bardzo dużym powodzeniem **także na nizinach Polski,** gdzie jednak występują trudności wyznaczenia **trasy zgodnej z regulaminem Odznaki za Sprawność** (podbiegi i zjazdy). Mając więc na uwadze potrzeby rozwojowe narciarstwa nizinnego, oraz chcąc udostępnić konkurencję o Odznakę za Sprawność PZN dla narciarzy zamieszkałych na niżu, Komisja Sportowa PZN wprowadziła **przystosowanie regulaminu odznaki za sprawność PZN do potrzeb narciarstwa nizinnego — z ważnością od początku sezonu 1936/7.**

Szczegółowe postanowienia w tej sprawie są następujące:

1) Zasadniczy **regulamin** odznaki za sprawność PZN obowiązuje bezwzględnie w całości, z wyjątkiem norm wyszczególnionych poniżej:

   a) Trasy biegów muszą być dokładnie wymierzone i wyznaczone, przy czym start i meta muszą znajdować się w jednym miejscu. W terenie nizinnym, trasy winny być prowadzone naturalnie, tj. bez sztucznego wyszukiwania podejść i zjazdów. Dopuszczalna jest trasa całkowicie płaska, a włączanie urozmaiceń terenu jest zalecone.

   b) Za trasę nizinną może być uznana: 1) trasa, która na przestrzeni 12 km nie wykazuje więcej jak 80 metrów różnicy poziomów (liczone tylko podejścia), 2) trasa, która na przestrzeni 15 km nie wykazuje więcej jak 100 metrów różnicy poziomów (liczone jak wyżej); 3) trasa, która na przestrzeni 18 km nie wykazuje więcej, jak 120 metrów róż-

nicy poziomów (liczone jak wyżej); 4) trasa, która na przestrzeni 30 km nie wykazuje więcej jak 150 m różnicy poziomów (liczone j. w.); 5) trasa, która na przestrzeni 50 km nie wykazuje więcej jak 180 metrów różnicy poziomów (liczone j. w.).

c) O nizinnym charakterze trasy orzekają zasadniczo organizatorzy prób o Odznakę za Sprawność. Jednakże Komisji Sportowej PZN przysługuje prawo uznania każdej trasy za trasę nizinną na podstawie przedłożonych danych, oraz prawo zastosowania wymaganych norm czasowych.

d) Na trasach uznanych za trasy nizinne obowiązują odrębne normy minimów czasowych dla narciarzy w wieku powyżej 18 lat, według załączonej tabeli (strony: 164 i 165).

e) Wszystkie trasy dla narciarek, wszystkie trasy dla młodzieży, wszystkie trasy dla biegów wojskowych ze strzelaniem — mogą być w terenie nizinnym prowadzone jako płaskie, przy czym jednak normy minimów czasowych dla uczestników tych prób (zawarte w regulaminie Odznaki za Sprawność PZN) pozostają bez zmiany.

2) Zasadnicze **„wskazówki oficjalne"** Komisji Sportowej PZN do urządzania zawodów o Odznakę za Sprawność obowiązują bezwzględnie w całości, z poniższymi uzupełnieniami:

a) Organizatorzy winni dokładać starań, aby w próbach o Odznakę za Sprawność PZN urządzanych w terenie nizinnym, startowano — o ile możności — na nartach typu nizinnego według wzoru zaleconego przez Komisję Narciarstwa Nizinnego PZN.

b) Trasy nizinne należy tyczyć zgodnie z charakterem narciarstwa nizinnego, a w szczególności: 1) włączać długie, płaskie odcinki, 2) nie unikać lasu i krzaków, 3) wyłączać niebezpieczeństwa i większe przeszkody, 4) wyzyskiwać podejścia

Tabela warunków zdobycia odznaki za sprawność P. Z. N. w terenach nizinnych dla narciarzy ponad 18 lat (cz. I)

Nr konkurencji	Rodzaj konkurencji o odznakę		Odznaka brązowa					Odznaka srebrna		
			18-31 lat	32-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 lat i więce	18-31 lat	32-39 lat	40-49 lat
1	Bieg 12—18 km. Należy osiągnąć czas	12 km:	1:25:48	1:28:42	1:31:54	1:39:42	1:50:24	1:08:24	1:14:06	1:17:54
		15 km:	1:48:00	1:51.48	1:55:40	2:09:24	2:33:36	1:27:24	1:34:42	1:39:30
		18 km:	2:10:30	2:15:24	2:19:48	2:46:42	3:16:48	1:47:42	1:56:48	2:02:30
2	Bieg 30 km. Należy osiągnąć czas		3:44:00	3:50:00	3:59:00	4:45:00	5:35:00	3:02:30	3:19:30	3:31:00
3	Bieg 50 km. Należy osiągnąć czas		6:44:00	6:56:00	7:09:00	8:48:00	10:18:00	5:13:30	5:44:00	6:08:00
4	Powtórzenie norm niższego stopnia		—	—	—	—	—	Trzykrotne powtórzenie norm dla odznaki brązowej		

Tabela warunków zdobycia odznaki za sprawność P. Z. N. w terenach nizinnych dla narciarzy ponad 18 lat (cz. II)

Nr konkurencji	Rodzaj konkurencji o odznakę		Odznaka srebrna		Odznaka złota				
			50-59 lat	60 lat i więcej	18-31 lat	32-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60 lat i więcej
1	Bieg 12—18 km. Należy osiągnąć czas	12 km:	1:25:30	1:31:12	0:57:00	1:08:24	1:14:06	1:21:42	1:25:30
		15 km:	1:49:12	1:56:18	1:12:36	1:27:24	1:34:42	1:44:30	1:49:00
		18 km:	2:16:08	2:25:18	1:29:48	1:47:42	1:56:36	2:09:36	2:16:48
2	Bieg 30 km. Należy osiągnąć czas		3:55:00	4:07:00	2:32:30	3:02:00	3:20:00	3:36:00	3:55:00
3	Bieg 50 km. Należy osiągnąć czas		6:52:00	7:12:00	4:22:00	5:13:00	5:47:00	6:28:00	6:52:00
4	Powtórzenie norm niższego stopnia		Trzykrotne powtórzenie norm dla odznaki brązowej		Trzykrotne powtórzenie norm dla odznaki srebrnej				

i zjazdy (wzgórki, wały, szerokie rowy itp.); 5) pętle dla tras zakładać szeroko i nie kluczyć. Należy założyć dobry tor i przetrzeć ślad dla kijków. Przy tyczeniu należy unikać przekraczania torów kolejowych.

c) Organizatorom zaleca się zachowanie szczególnej ostrożności w czasie mgły lub zadymki, kiedy niebezpieczeństwo zbłądzenia jest duże. Zaleca się także unikanie przejścia trasy po lodzie jezior i rzek niedostatecznie zamarzłych. Bezpośrednio po starcie ostatniego uczestnika winien wyruszyć kilkuosobowy zespół zamykający bieg — i przejść całą trasę.

3) Wszystkie **przepisy manipulacyjne** a w szczególności: wypełnianie zapisów startowych, sporządzanie protokołów zawodów o Odznakę za Sprawność oraz wszystkie wskazane terminy— pozostają w mocy zgodnie z zasadniczym regulaminem.

WSKAZÓWKI O URZĄDZANIU ZAWODÓW O ODZNAKĘ ZA SPRAWNOŚĆ P. Z. N.

(Wydane na podstawie § 19. Regulaminu.)

1. Organizatorzy zawodów o odznakę winni jak najskrupulatniej i jak najrzetelniej stosować się do regulaminu. Nie można dopuścić, aby wysiłek masy startujących poszedł na marne, gdyż naruszenie regulaminu grozi unieważnieniem wyników przy weryfikacji przez K. S. P. Z. N.

2. Inicjatywa organizatorów winna być jak najszersza, urządzać więc trzeba wszystkie rodzaje zawodów przewidziane w regulaminie zarówno dla narciarzy i narciarek starszych, jak i dla młodzieży K. S. zaleca urządzanie raczej biegów dłuższych 15—18 km, dla których norma czasu jest łagodniejsza niż dla biegów krótszych 12—15 km. Szczególnie pożądane jest organizowanie biegów wojskowych ze strzelaniem.

3. O ile możności należy organizować zawody o odznakę w osobnych imprezach i nie łączyć ich ze zwykłymi zawodami (Wyjątek stanowią zawody wspomniane w § 20, pkt. 2 regulaminu odznaki.)

4. Konkurencje o odznakę należy organizować jak najczęściej, aby w ciągu całego sezonu narciarze mieli sposobność do poddania swej sprawności kontroli.

5. Należy baczyć, aby narciarze startowali w biegach odpowiadających ich wiekowi. Dla uniknięcia pomyłek podaje się, że w sezonie 1938/9.

mają lat	mężczyźni urodzeni w r.
12—14	1924—1926
15—17	1921—1923
18—31	1907—1920
32—39	1899—1906
40—49	1889—1898
50—59	1879—1888
60 i powyżej	1878 i wcześniej

mają lat:	kobiety urodzone w r.
12—13	1925—1926
14—16	1922—1924
17—29	1909—1921
30—39	1899—1908
40 i powyżej	1898 i wcześniej

6. Przy organizowaniu imprez o odznakę za sprawność mają być wykonane następujące formalności:

A) Zawody mają być ogłoszone publicznie co najmniej na tydzień przed terminem, przyczym należy podać:

a) dokładną nazwę zawodów: „Zawody o Odznakę za Sprawność Polskiego Związku Narciarskiego".

b) Termin zamknięcia zgłoszeń i wpłacania wpisowego.

c) Termin i miejsce badań lekarskich.

d) Termin i miejsce losowania numerów startowych.

e) Termin i miejsce zbiórki i rozdania numerów startowych.

f) Godzinę i miejsce startu.

B) Dla każdego zawodnika winien być przy jego zgłoszeniu się do zawodów, wypełniony dokładnie „zapis startowy", który podpisuje własnoręcznie zawodnik, otrzymując odcinek odłączony od zapisu startowego. Zapis startowy w cenie 50 gr za sztukę, winno się sprowadzić z Komisji Sportowej PZN. Wyniki zawodów bez zapisów startowych i bez wpłacenia wpisowego do K. S. P. Z. N. uwzględnione nie będą.

C) Wszyscy startujący muszą być poddani badaniu lekarskiemu, które najlepiej przeprowadzić w przeddzień zawodów. Orzeczenie lekarskie wraz z podpisem lekarza ma być umieszczone na zapisie startowym. Brak orzeczenia unieważnia wynik.

D) Konkurencję przeprowadzić według podanych poniżej wskazówek (ustęp 8).

E) Natychmiast po ukończeniu zawodów przystąpić do sporządzenia wymaganych protokołów i załączników i wysłać je najpóźniej w 8 dni po zawodach do Komisji Sportowej P. Z. N., celem weryfikacji.

W razie nienadejścia ich w ciągu dni 14 po zawodach, Komisja Sportowa P. Z. N. może nałożyć na opieszałe kluby kary:

a) odebranie prawa urządzenia zawodów o odznakę za sprawność,

b) karę pieniężną w wysokości do 200 zł.

Odnośnie organizacyj niezrzeszonych w PZN, którym KS udzieliła pozwolenia na urządzenie zawodów o odznakę za sprawność (jak np. Dowództwom pułków, Szkołom, Komendom PW i WF itd.), niewypełnienie powyższych wymogów lub uchybienia organizacyjne pociągną za sobą interwencję u władz przełożonych danej organizacji.

F) Po zweryfikowaniu wyników zawodów przez K. S. P. Z. N. mogą organizatorzy wykupić w P. Z. N. zdobyte odznaki i ogłosić publicznie termin i miejsce ich wręczenia zawodnikom. Komisja Sportowa poleca gorąco organizowanie wręczenia odznak w sposób uroczysty.

7) Protokół biegu musi być sporządzony na przepisanym formularzu, który należy dokładnie wypełnić dla każdego biegu osobno.

Niezbędnymi załącznikami protokołu są:

a) zapisy startowe wszystkich zgłoszonych do biegu, a więc także tych zawodników, którzy nie stanęli na starcie, biegu nie ukończyli lub nie osiągnęli norm czasu,

b) lista zawodników, którzy bieg ukończyli z podaniem wyników (według kolejności uzyskanych czasów), podpisana przez sędziów,

c) mapka trasy biegu w skali 1:25000 podpisana przez sędziów,

d) przy konkursach młodzieży także dokładny protokół skoków z podaniem not i długości.

8. Najważniejsze wskazówki dotyczące przygotowania trasy i przeprowadzenia konkurencji są następujące:

Trasę przemierzyć sznurem (obliczenie z mapy nie wystarcza), prowadząc ją urozmaiconym terenem, rozdzielając po $^1/_3$ na równinę, zjazd podbieg.

W przeddzień biegu przetrzeć ślad, aby stworzyć równe warunki dla pierwszego i ostatniego zawodnika.

Obydwie koleiny śladu na równym poziomie.

Ślad pojedynczej narty dosyć szeroki — nie może więc być robiony nartą wyścigową. Odstęp kolein od siebie również dość szeroki.

Przetrzeć ślad dla kijów.

Ślad zjazdowy winien być robiony w zjeździe, podejściowy w podejściu.

Ślad nie może biec wyjeżdżoną drogą, musi być robiony obok i nie może dawać gorszych warunków zjazdu i podejścia jak na drodze.

Punkty kontrolne i posterunki mają być tak rozmieszczone, aby wykluczoną była możność skrócenia drogi pomiędzy nimi.

Przeszkód terenowych należy unikać.

Ludność okoliczną pouczyć o poszanowaniu trasy i urządzeń.

Trasę wyznaczyć chorągiewkami (wysokość ½—1 m) odstawiając chorągiewkę 1 m od śladu. Chorągiewki ustawiać w zależności od przejrzystości terenu co 20—40 m, tak jednak, aby we mgle jedną można było od drugiej zobaczyć. W lesie znaczyć można szlak skrawkami kolorowego papieru na gałęziach.

Punkty kontrolne, odżywcze, sanitarne, odgałęzienia trasy itd. mają być obstawione i widocznie oznaczone. O ile możności należy oznaczyć kilometry.

Bezpośrednio przed biegiem należy: przetrzeć ślad, uzupełnić chorągiewki i inne znaki, ustawić posterunki itd.

Po zakończeniu biegu przejść trasę, zebrać posterunki i znaki, ew. pomóc pozostałym na trasie zawodnikom.

Start co minutę lub rzadziej, gdyż walka na trasie

nie jest istotnym celem konkurencji o odznakę. W wyjątkowym wypadku, przy bardzo dużej ilości startujących i bardzo złej pogodzie, start co 30 sek.

Na starcie i mecie: stół, papier, ołówki, stopery, okrycia dla zawodników. Obok namiot lub mieszkanie a w nim: herbata, pomoc sanitarna itd.

9. Najkonieczniejsi funkcjonariusze są następujący:
   1) Dwóch sędziów okręgowych P. Z. N.
   2) Kierownik konkurencji.
   3) Kierownik trasy względnie kierownicy odcinków.
   4) Starter (dwóch).
   5) 2 mierzących czas.
   6) 2 celowniczych.
   7) Kontrolni.
   8) Sekretarz.
   9) Lekarz.
   10) Porządkowi.

Funkcje mogą być kumulowane, w każdym jednak razie obecność dwóch sędziów okręgowych P. Z. N. jest wymagana.

ZŁOTĄ ODZNAKĘ ZA SPRAWNOŚĆ ZDOBYLI W 1937/38 R.:

Beluch Alojzy, niestowarzyszony; Blass Herman, ŻTK Warszawa; por. Bochenek Mieczysław, niestowarzyszony; Bytomski Fryderyk, SN OMP Katowice; kpr. Czajkowski Kazimierz, niestowarzyszony; st. sierż. Dawidowski Bernard, SN WKS Wołożyn; mjr Dembowski Jerzy, SN WKS Wołożyn; Gola Walter, WSV Katowice; Jabłoński Michał Hubert, SNP. W. Leśn., Lwów; Kabala Zdzisław, SN AZS Lwów; Kannengieser Jakub, SN ŻTGS Nowy Targ; Kannengieser Salomon, SN ŻTGS Nowy Targ; Kielar Antoni, K. N. Iwonicz; Kulas Karol, SN WKS Cieszyn; Kuś Jan, niestowarzyszony; Langer Hirsch, SN ŻTGS Nowy Targ; Łebkowski Stanisław, niestowarzyszony; ppłk Ma-

dejski Felicjan, niestowarzyszony; Marcinkiewicz Tadeusz, TTN Kraków; Mnochy Ignacy, niestowarzyszony; Nadejczyk Kazimierz, SN „Stadion“ Chorzów; Pasternakowa Maria, niestowarzyszona; Pitorak Józef, niestowarzyszony; Pleistek Edward, niestowarzyszony; Radomski Jan, niestowarzyszony; kpt. Rutkowski Wacław, niestowarzyszony; por. Rydzewski Stanisław, SN WKS Wołożyn; kpr. Salwuk Antoni, niestowarzyszony; Serafin Józef, SN WKS Bielsko: inż. Sędzimir Ludwik, SN „Bieszczady“ Sławsko; por. Sochacki Jan, niestowarzyszony; Spernol Karol, WSV Katowice; Stera Stanisław, K. S. „Geyer“ Łódź; Studziński Bolesław Bohdan, niestowarzyszony; Szymoński Władysław, SN „Stadion“ Chorzów; por. pil. Śledziejowski Stanisław, K. N. „Bukowina“; ppłk. dypl. Świtalski Adam, niestowarzyszony; Tkacz Stanisław, SN WKS Cieszyn; Trygar Franciszek, K. N. Iwonicz; Ulankiewicz Stefan, niestowarzyszony; kpr. Waliczek Paweł, SN WKS Cieszyn; Weiss Willy, ŻTTN „Makkabi“ Bielsko; dr Własnowolski Juliusz, niestowarzyszony; ppor. Wrona Bogumił, niestowarzyszony; Zajewski Jan, niestowarzyszony; Załuski hr. Bogdan, K. N. Iwonicz; ppor. Zdoliński Stefan, niestowarzyszony; Ziembiński Zygfryd, HKN. Sosnowiec.

W kategorii juniorów:

Fonferko Leszek, niestowarzyszony; Kranzówna Gerda, niestowarzyszona; Pollak Jan, ŻTTN „Makkabi“ Bielsko.

KAŻDY NARCIARZ
WINIEN BYĆ ZRZESZONY
W TOWARZYSTWIE
NALEŻĄCYM
DO POLSKIEGO ZWIĄZKU
NARCIARSKIEGO

STATYSTYKA „ODZNAKI ZA SPRAWNOŚĆ PZN"

Ilość odznak przyznanych w poszczególnych sezonach i kategoriach

w sezonie	ogółem odznak	stopnie			stowarzyszeni	niestowarz.	kat. I. senior.		kat. II. junior.	
		złotych	srebrnych	brązowych			mężczyźni	kobiety	chłopcy	dziewczęta
1926/27	120	—	—	120	101	19	110	10	—	—
1927/28	115	—	49	66	98	17	110	3	2	—
1928/29	645	3	24	618	338	307	398	60	179	8
1929/30	929	3	85	841	525	404	626	97	204	2
1930/31	1535	15	219	1301	712	823	1013	199	312	11
1931/32	3808	69	332	3407	1809	1999	2893	450	418	47
1932/33	4492	49	450	3993	1828	2664	3459	455	501	77
1933/34	3357	81	429	2847	1274	2038	2420	553	328	56
1934/35	4824	81	419	4324	1544	3280	3791	460	481	92
1935/36	2029	26	237	1766	493	1536	1632	145	185	67
1936/37	4030	36	304	3690	1126	2904	3185	316	394	135
1937/38	5681	51	654	4976	1317	4364	4379	206	831	265
Razem za 12 lat	31565	414	3202	27949	11165	20400	24016	2954	3835	760

II.
ODZNAKA GÓRSKA P. Z. N.

REGULAMIN

I. ZASADY OGÓLNE

§ 1) Za działalność narciarsko-turystyczną, kontrolowaną według norm niniejszego regulaminu, nadaje Polski Związek Narciarski czynnym narciarzom-turystom zaszczytne wyróżnienie, zwane „Odznaką Górską", której celem jest:

a) budzenie zainteresowania dla turystyki narciarskiej,

b) zachęta do utrzymania sprawności turystycznej do jak najpóźniejszego wieku,

c) podniesienie poziomu technicznego uprawianej turystyki,

d) propaganda terenów narciarskich w polskich górach.

§ 2) Instytucją odznaki górskiej (ewidencja i przydział) kieruje Polski Związek Narciarski, który ponadto czuwa by: 1) odznaka górska była zawsze wysoko ceniona wśród ogółu, 2) by warunki uzyskiwania odznaki były stwierdzane w sposób rzetelny, 3) by normy osiągania odznaki były stale stosowane do poziomu turystyki narciarskiej.

§ 3) Odznakę górską otrzymać może każdy nieposzlakowany obywatel Polski, który ukończył 17 rok życia i spełnił normy wymagane niniejszym regulaminem. Polski Związek Narciarski może odmówić nadania odznaki, względnie odebrać odznakę tym spełniającym warunki osobom, które: 1) działają na szkodę P. Z. N., 2) którym udowodniono przekroczenia natury etycznej.

Posiadacz odznaki górskiej otrzymuje od Polskiego Związku Narciarskiego legitymację odznaki i stopnia,

względnie zaświadczenie na legitymacji związkowej. Wolno nosić odznakę tylko najwyższego posiadanego stopnia. Nazwiska odznaczonych i ich przynależność klubowa podawane będą do wiadomości specjalnym komunikatem weryfikacyjnym, zaś nazwiska osób, które w ostatnim sezonie zdobyły odznakę złotą, podane będą w „Informacyjnym Kalendarzu Narciarskim P. Z. N".

§ 4) Odznaka ma jedną kategorię i trzy stopnie: brązowy, srebrny i złoty, przy czym rysunek odznaki wszystkich stopni jest jednakowy. Odznakę nosi się tylko przy ubiorze narciarskim (na lewej piersi), przy ubraniach cywilnych dopuszczona jest miniatura.

(Używanie kolorowych (czerwonych) podkładek sukiennych pod odznakę — zastrzeżone jest dla „przodowników").

Odznakę zdobywa się według kolejności stopni, których przeskakiwać nie można. Poszczególny stopień zdobyć można tylko raz w roku narciarskim (od 1 grudnia do 15 maja). Zdobywanie odznaki rozpoczyna się od stopnia brązowego.

II. SPOSÓB ZDOBYWANIA ODZNAKI GÓRSKIEJ

§ 5) Podstawą ubiegania się o odznakę górską są odbywane na nartach w warunkach narciarskich „wycieczki punktowane" i „raidy punktowane", według listy wycieczek, będącej integralną częścią niniejszego regulaminu. Lista ta może być co roku zmieniana i uzupełniana przez P. Z. N. Wybór wycieczek punktowanych jest dowolny.

O odznakę danego stopnia ubiega się, przedkładając do weryfikacji protokoły wycieczek, zaświadczone i obliczone przez oficjalnych „przodowników" P. Z. N., upoważnionych do tych czynności przez P. Z. N.

§ 6) Odznakę danego stopnia zdobywa się, o ile suma punktów wszystkich odbytych i protokolowanych, oraz weryfikowanych w ciagu jednego sezonu wycieczek narciarskich, równa się lub przewyższa normę, która wynosi:

a) dla odznaki brązowej 100 punktów,

b) dla odznaki srebrnej — (przez posiadaczy odznaki brązowej) — 150 punktów, lub trzykrotne ogółem powtórzenie (w ciągu kilku sezonów (przerwy dopuszczalne) norm wymaganych dla odznaki brązowej),

c) dla odznaki złotej (przez posiadaczy odznaki srebrnej) 200 punktów, lub dla posiadaczy odznaki srebrnej trzykrotne powtórzenie normy odznaki srebrnej (po 150 punktów), względnie dla posiadaczy odznaki brązowej — przez dziewięciokrotne jej powtórzenie. (Przerwy w ubieganiu dopuszczalne).

Uwaga: O ile w ciągu jednego sezonu, norma nie została osiągnięta, lub powtórzenie nie powiodło się — osiągnięte w danym sezonie punkty nie liczą się.

§ 7) Konkurencja o odznakę górską odbywać się może podczas wszystkich wycieczek, organizowanych tak przez Towarzystwa, jak i przez ich członków, o ile trasy tych wycieczek są zgodne z trasami wycieczek uwidocznionych na liście wycieczek punktowanych. Wycieczki odbywać się musi na nartach, przy czym dopuszczalne jest jedynie czasowe odpinanie nart w miejscach, gdzie potrzeba odpięcia jest rzeczywiście uzasadniona. Obowiązuje osiągnięcie szczytu względnie przełęczy, lub przejście dokładne trasą wymienioną w liście wycieczek punktowanych.

§ 8) Do stwierdzenia wszystkich danych, dotyczących odbycia wycieczek przez danego konkurenta, określenia warunków wycieczki oraz warunków poszczególnych konkurentów, powołani są przodownicy P. Z. N., których listę ustala i uzupełnia z grona osób zaufanych P. Z. N., ogłaszając tę listę na początku każdego sezonu w komunikacie oficjalnym lub w „Informacyjnym Kalendarzu Narciarskim P. Z. N."

Przodownicy, umieszczeni na liście upoważnieni są do protokołowania wycieczek, odbywanych na terenie całych polskich gór, z wyłączeniem wycieczek w Wysokich Tatrach, opatrzonych w spisie znakiem gwiazdki *. Do protokołowania tych wycieczek tatrzańskich uprawnieni są jedynie ci spośród przodowników, przed nazwiskiem których umieszczono w spisie znak gwiazdki *.

Przodownicy odpowiedzialni są za bezwzględną prawdziwość zaświadczeń danych, oraz za sumienną ocenę warunków, jako też za prawidłowe obliczanie not wycieczek.

§ 9) Obecność przodowników jest wymagana w wycieczkach, podczas których większość uczestników ubiega

się o odznakę brązową Komisja Turystyczna P. Z. N. może jednak w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, uznać zaświadczenie przodownika, który na takiej wycieczce nie był obecny, a który stwierdził fakt odbycia wycieczki oraz jej warunki.

Przy konkurencjach o wyższe niż brązowy stopień odznaki górskiej, obecność przodownika na wycieczce nie jest wymagana, konieczne jest jednak zaświadczenie jego i obliczenie przez niego wykonane.

Powyższe zwolnienie od koniecznej obecności przodownika nie odnosi się do wycieczek w Wysokich Tatrach, oznaczonych *.

Wycieczki odbywane samotnie nie mogą być punktowane w żadnym wypadku.

§ 10) Tok notowania wycieczek dla poszczególnych uczestników jest następujący:

Każda wycieczka oznaczona jest w liście notą zasadniczą, która jest punktem wyjścia dla oceny danej wycieczki.

Warunki atmosferyczne i śnieżne w dniu odbycia wycieczki, wpływają na zmianę zasadniczej noty, za pomocą określonych przez przodownika tzw. „współczynników trudności dnia" w następujący sposób:

warunki śnieżne dobre, lub nieco trudniejsze, widzialność dostateczna, temperatura umiarkowana — współczynnik 1,0

warunki śnieżne trudniejsze, miejscami szreń, widzialność zła, temperatura niska, współczynnik 1,1

warunki śnieżne trudne, duże partie szreni, silny wiatr, padający śnieg, widzialność zła — współczynnik 1,2

warunki śnieżne wyjątkowo trudne, duże partie lodu, burza śnieżna, temperatura bardzo niska — współczynnik 1,3.

(Zestawienie powyższe ma znaczenie przykładowe. Przodownik bierze pod uwagę stopień, w jakim warunki zewnętrzne wpływają na utrudnienie wycieczki, stosując współczynnik 1,2 bardzo rzadko, a współczynnik 1,3 w nadzwyczajnych wypadkach).

Nota zasadnicza (według listy) wymnożona przez współczynnik trudności dnia, daje notę podstawową wycieczki w danym dniu.

§ 11) W zależności od wieku, płci i odległości koniecznego przejazdu do gór poszczególnych konkurentów, usta-

lona wg. § 10 nota wycieczki w danym dniu, ulega dalszemu zróżnicowaniu, przez uwzględnienie współczynnika osobistego każdego uczestnika. Współczynnik ten jest w sezonie 1936/37 następujący:

17—19 lat (ur. 1918—1920) mężczyźni: 1,1; kobiety: 1,3
20—29 lat (ur. 1908—1917) mężczyźni: 1,0; kobiety: 1,1
30—39 lat (ur. 1898—1907) mężczyźni: 1,1; kobiety: 1,3
40—49 lat (ur. 1888—1897) mężczyźni: 1,3; kobiety: 1,5
50 i wyżej (ur. 1887 i dawn.) mężczyźni: 1,5; kobiety: 1,7

Nota wycieczki na dany dzień, wymnożona przez współczynnik osobisty danego uczestnika, daje notę ostateczną. Do noty tej dodać można: **„premię za dojazd"**, która wynosi: od 50 do 100 km 5% noty zasadniczej, od 100 do 250 km — 10%, powyżej 250 km 20% noty zasadniczej (w/g listy). (**Uwaga!** premię stosuje się tylko w tym wypadku, o ile uczestnik jedynie dla danej wycieczki do gór dojechał. W razie dłuższego pobytu w górach i odbywania w czasie tego pobytu innych wycieczek punktowanych premię stosować można tylko przy pierwszej wycieczce). **Przy raidach punktowanych nie dolicza się premii za dojazd, jest ona bowiem wliczona do noty zasadniczej.**

§ 12) Szczegółowy protokół wycieczki dla każdej wycieczki z osobna i dla każdego konkurenta z osobna, przedkłada się na formularzu wymaganym przez P. Z. N.

Odpowiednio obliczone i zaświadczone protokoły, winny znaleźć się w P. Z. N., najpóźniej w 16 dni po odbytej wycieczce. Protokoły, które nadejdą po tym terminie nie będą rozpatrywane.

Tok weryfikacyjny obejmuje: gromadzenie protokołów, sprawdzanie, przeprowadzanie skreśleń i potrąceń dla każdego konkurenta z osobna — w ciągu całego sezonu — oraz w razie osiągnięcia przez niego normy — ogłoszenie nazwiska odznaczonego w komunikacie oficjalnym.

§ 13) W razie stwierdzenia, że w ciągu jednego i tego samego sezonu, dana wycieczka została przez ubiegającego się o odznakę powtórzona — ilość zdobytych punktów przy pierwszej wycieczce nie ulega zmianie, przy drugiej umniejsza się o połowę, dalsze powtórzenia tej samej wycieczki nie będą punktowane.

W wypadku, gdy wycieczka punktowana jest częścią odbytego uprzednio raidu, należy stosować potrącenie za powtórzenie. Potrącenia takie zastosuje również Kom. Tur. P. Z. N. w trakcie weryfikacji, gdy raid odbyto po wycieczce, będącej częścią tegoż raidu.

III. POSTANOWIENIA PORZĄDKOWE

§ 14) Komisja Turystyczna Polskiego Związku Narciarskiego wydaje co roku przed sezonem:

a) listę punktowanych wycieczek
b) listę przodowników P. Z. N.
c) wskazówki dotyczące ubiegania się o odznakę górską, które uzupełniają i interpretują niniejszy regulamin, oraz zawierają wymagania Komisji Turystycznej, odnośnie weryfikacji wycieczek o odznakę górską.

Decyzja Komisji Turystycznej we wszelkich sprawach dotyczących odznaki górskiej jest ostateczna.

§ 15) Zarząd Główny P. Z. N. nadaje prawo urządzania wycieczek o odznakę górską wszystkim Towarzystwom Związkowym. Prawo to może być cofnięte. Towarzystwo, które wycieczki organizuje niedbale lub nie wypełnia wymaganych formalności, może być ukarane.

§ 16) Każdy mający zamiar wziąć udział w danej wycieczce winien uiścić wpisowe w wysokości 30 gr od każdej wycieczki na sporządzenie kartoteki, prowadzenie ewidencji, wydanie komunikatu i czynności związane z weryfikacją Odznaki Górskiej P. Z. N. Wzamian za wpisowe otrzymuje uczestnik tzw. „protokół wycieczki punktowanej", który wypełnia i — otrzymawszy zaświadczenie oraz obliczenie przodownika — przesyła do Komisji Turystycznej P. Z. N. Wyniki danej wycieczki bez „protokołów wycieczek punktowanych", należycie wypełnionych i zaświadczonych, oraz bez opłacenia wpisowego — nie mogą być weryfikowane.

O ile wycieczkę organizuje Towarzystwo, to jest ono odpowiedzialne za zebranie i przesyłanie protokołów do P. Z. N.

Wręczenie numerowanej odznaki górskiej wraz z legitymacją, dokonuje się z reguły przez Towarzystwo macierzyste uczestnika. Niestowarzyszeni otrzymują odznaki z sekretariatu P. Z. N.

§ 17) Cena odznaki wynosi dla narciarzy stowarzyszonych — odznaka brązowa i srebrna 2 zł, odznaka złota 3 zł. Niestowarzyszeni płacą za każdy stopień odznaki 3 zł. Odznakę nabyć może tylko uprawniony, na podstawie komunikatu weryfikacyjnego. Przydziału odznak dokonuje P. Z. N. po zweryfikowaniu wyników i wciągnięciu ich do ewidencji.

§ 18) W każdym środowisku narciarskim Zarząd Główny P. Z. N. zleca członkom swym baczenie, czy odznaka noszona jest przez uprawnionych. Winni przekroczenia członkowie P. Z. N. zostaną ukarani.

§ 19) Odznak górskich P. Z. N. nie wolno wymieniać na żadne inne odznaki, ani też pozbywać w jakikolwiek inny sposób, pod rygorem anulowania wyniku uprawniającego do posiadania odznaki.

Przy osiągnięciu wyższego stopnia, dawna odznaka może być zwrócona celem wymiany (za zwrotem kosztów). Zwracana odznaka nie może być zniszczona. O wypadku zgubienia odznaki, należy bezzwłocznie zawiadomić Komisję Turystyczną, która fakt zguby ogłasza w komunikacie oficjalnym. W miejsce odznaki zgubionej może być wydana nowa — po otrzymaniu kosztów odznaki.

Odznaki stare lub zupełnie zniszczone mogą być również wymienione za zwrotem kosztów.

LISTA WYCIECZEK PUNKTOWANYCH, WAŻNYCH PRZY UBIEGANIU SIĘ O ODZNAKĘ GÓRSKĄ P.Z.N.

Skróty: p = podejście, zj = zjazd, d = dowolny.

(Uwaga! Wycieczki **na terenie Tatr** oznaczone w niniejszym spisie **za pomocą** * ze względu na duże niebezpieczeństwo oraz trudności techniczne mogą być odbywane **jedynie przez narciarzy wprawnych** i tylko w dobrych warunkach. Na wycieczce takiej **wymagana jest bezwzględnie obecność przodownika** upoważnionego na Tatry, względnie zawodowego przewodnika narciarskiego P. Z. N. na Tatry. Przepisy odnoszące się do **przewodników zawodowych** znajdują się przy końcu listy przodowników).

A) WYCIECZKI PUNKTOWANE

Grupa Zaolzańska (Jaworowy-Połom)

	Punktów:
1) *Praszywa* podejście i zjazd dowolny	10
2) *Godula* podejście i zjazd dowolny	8
3) *Ropiczka* podejście i zjazd dowolny.	12
4) *Jaworowy* podejście i zjazd dowolny . . .	12
5) *Praszywa-Ropiczka* podejście i zjazd dowolny	13
6) *Ropiczka-Ropica-Jaworowy* podejście i zjazd dowolny	16
7) *Ostry* podejście i zjazd dowolny	11
8) *Kozubowa* podejście dowolne zjazd	
a) do Bystrzycy	15
b) do Nawsia	13
c) do Łomnej	12
9) Przejście: *Ropiczka lub Jaworowy-Ropica-Kałużny-Kozubowa* lub odwrotnie	22

10) Przejście: *Praszywa-Ropiczka-Ropica-Kaluźny-Kozubowa* lub odwrotnie 24

11) *Babi Wierch* podejście dowolne
zjazd
a) do Łomnej lub Nawsia 15
b) do Bystrzycy 18

12) *Mały Połom* podejście i zjazd dowolny . . . 10

13) *Wielki Połom* podejście dowolne
zjazd
a) do Mostów 12
b) do Łomnej 14

14) Przejście: *Kozubowa-Babi Wierch-Mały Połom-Wielki Połom*. 22

15) Przejście: *Ropiczka lub Jaworowy-Ropica-Kałużny-Babi Wierch-Mały Połom-Wielki Połom* 28

16) Przejście: *Praszywa-Ropiczka-Ropica-Kałużny-Babi Wierch-Mały Połom-Wielki Połom* . . . 30

17) *Skałka* podejście i zjazd dowolny 8

18) *Girowa* podejście dowolne
zjazd
a) do Mostów 10
b) do Jabłonkowa i Bukowca 13
c) do Istebnej 14
d) przejście Girowa-Zwardoń lub odwrotnie . 22

Okolice Wisły

19) *Równica* podejście i zjazd dowolny 6

20) *Czantoria*
a) podejście i zjazd do doliny Wisły 8
b) podejście z Bażanowic i doliny Olzy — zjazd do doliny Wisły lub odwrotnie 11
c) podejście i zjazd do Bażanowic i doliny Olzy 13

21) *Stożek*
a) podejście i zjazd do Wisły i Istebnej . . 8
b) podejście z doliny Olzy i zjazd do doliny Wisły lub odwrotnie 10
c) podejście i zjazd do doliny Olzy
a) do Gródka, Nawsia i Bukowca lub Piasku 11
b) do Bystrzycy, Nydka 12

22) *Czantoria i Stożek*
a) podejście i zjazd dowolny do Wisły i Istebnej 12

b) podejście z Bażanowic i doliny Olzy — zjazd do doliny Wisły i Istebnej lub odwrotnie . 14
c) podejście i zjazd do Bażanowic i doliny Olzy 16

23) *Barania Góra* podejście dowolne, zjazd do Milówki 13
zjazd do Wisły 13
zjazd do Węgierskiej Górki lub Istebnej . . 15
zjazd do Zwardonia. 17
zjazd do Szczyrku 19

24) podejście z Węgierskiej Górki, zjazd dowolny 16

24a) podejście ze Zwardonia, zjazd dowolny . . . 18

Tereny bielsko-bialskie

25) *Klimczok* i *Magura* p. i zj. d. 10
podejście dowolne, zjazd do Wapienicy lub Jaworza 12
Zjazd do Polany przez Brennę i Ustroń . . 18
zjazd do Brennej 14

26) *Skrzyczne* p. i zj. d. 10
zjazd do Szczyrku przez Malinowską Skałę-Salmopol 12
zjazd do Węgierskiej Górki 14
przez Malinowską Skałę do Lipowej 14
przez Malinowską Skałę, Magurkę, Ostre . . 16

27) *Magurka* podejście i zjazd dowolny 8
lub zjazd do Czernichowa lub Łodygowic 10

28) *Błatnia* p. i zj. d. 8

Beskidy Raczańskie

29) *Wielka Racza* podejście z Rajczy lub Soli, zjazd do Rajczy 15
zj. do Zwardonia 18

30) podejście ze Zwardonia, zjazd do Rajczy . . 17
zj. do Zwardonia 18

31) *Kikula* i *Magura* p. i zj. d. 8

32) *Rachowiec* p. i zj. d. 5

33) *Muńcul* p. i zj. d. 10

34) Przejście: *Rajcza-Muńcul-Rycerzowa-Przegibek-Rycerka* (lub odwrotnie) 18

34a) Przejście: *Rajcza-Muńcul-Rycerzowa-Młada Hora-Rajcza* 16

35) Przejście: *Rajcza-Rycerzowa-Przegibek-Jaworzyna-Mala Racza-Wielka Racza-Zwardoń* (lub odwrotnie) 32

Beskid Mały

36) *Leskowiec* p. i zj. d. 10
36a) Przejście: *Wadowice-Leskowiec-Lachowice* (lub odwr.). 13
37) Przejście: *Wadowice-Madohora-Hucisko* (lub odwr.). 15
38) Przejście: z *Porąbki* lub *Międzybrodzia* przez *Żar-Kocierz*, zjazd do *Andrychowa* (lub odwrotnie). 12
39) Przejście: Z *Andrychowa* przez *Kocierz-Potrójną-Madohorę-Leskowiec* ze zjazdem do *Andrychowa, Wadowic, Skawiec, Suchej, Lachowic, Huciska* (lub odwrotnie). 15
39a) Przejście: Z *Porąbki* lub *Międzybrodzia* przez *Żar-Kiczerę-Kocierz-Potrójną-Leskowiec*, zjazd dowolny (lub odwr.) 28
40) Przejście: Z *Białej* przez *Groniczek* do *Porąbki* lub *Międzybrodzia* (lub odwrotnie) . . 12

Grupa Pilska

41) *Lipowska* p. i zj. d. 12
42) *Boracza* i *Sucha Góra* p. i zj. d. 8
42a) *Boracza* i *Prusów* p. i zj. d. 8
43) *Pilsko* podejście dowolne i zjazd do Jeleśni . 15
zj. do Węgierskiej Górki, Milówki lub Rajczy 18
zj. przez Romankę (szczyt), do Węgierskiej Górki 22
zj. do Korbielowa lub na Glinne 12
44) *Romanka* p. i zj. d. 13

Pasmo Babiogórskie i okolice Suchej

45) *Babia Góra* podejście dowolne, zjazd do Zawoi 17
podejście dowolne, zjazd do Jeleśni. 21
podejście dowolne, zjazd do Huciska 21
45a) p. d., zj. przez Jałowiec i Magurkę do Suchej . 26
46) przez *Policę* do *Osielca* lub *Jordanowa*. . . 28
46a) *Police* p. d., zjazd do Osielca 15
46b) *Polica* p. i zj. d. 12
47) *Magurka* (koło Suchej) p. i zj. d. 8
47a) *Jałowiec* p. z Suchej przez Magurkę, zjazd do Huciska (lub odwrotnie). 14

Beskid Wyspowy i Gorce

48) *Wielki Luboń* podejście dowolne zjazd do Rabki 10
zj. przez Mały Luboń do Jordanowa 12
49) *Szczebel* p. i zj. d. 10
50) *Lubogoszcz* p. i zj. d. 12
51) *Śnieżnica* p. i zj. d. 12
52) *Ćwilin* p. i zj. d. 12
53) *Mogielica* p. i zj. d 14
54) Przejście: *Z Rabki, Nowego Targu,* lub *Lasku* przez *Turbacz, Kiczorę-Jamnę-Runek-Lubań* do *Krościenka* lub (odwrotnie) 30
55) *Turbacz* podejście dowolne, zjazd do Nowego Targu 12
podejście dowolne, zjazd do Rabki 15
55a) *Stare Wierchy* p. i zj. d. 5
56) *Lubań* p. i zj. d. 18

Okolice Szczawnicy, Nowego Sącza i Krynicy

57) *Dzwonkówka* p. i zj. d. 10
58) *Prehyba* p. i zj. d. 15
59) *Radziejowa* p. i zj. d. 17
60) *Eliaszówka* p. i zj. d. 12
61) *Niemcowa* p. i zj. d. 12
62) Przejście: *z Piwnicznej przez Eliaszówkę — Wielki Rogacz-Radziejową* zjazd dowolny (lub odwrotnie) 22
63) Przejście: *Z Piwnicznej lub Rytra przez Niemcową, Wielki Rogacz, Radziejową, Przechybę, Skałki, Dzwonkówkę do Krościenka* (lub odwrotnie) 25
64) Przejście: *z Piwnicznej-Eliaszówka-Obidze-Wysokie Skałki-Rabsztyn do Szczawnicy* (lub odwrotnie) 20
65) *Pisana Hala* p. i zj. d. 12
66) *Nad Kamieniem* p. i zj. d. 16
67) *Jaworzyna* p. i zj. d. 15
68) *Pusta Wielka* p. i zj. d. 14
69) Przejście: *z Krynicy przez Jaworzynę-Runek-Pustą Wielką do Żegiestowa* (lub odwrotnie) . 18
70) *Jaworzynka* p. z Krynicy, zjazd do Słotwiny (lub odwrotnie) 5
71) Przejście: *z Krynicy do Tylicza* (lub odwrotnie)

przez Czerteż lub przez Bradowiec 4
72) Przejście: *Krynica-Horyszowski W.-Lackowa-Dzielec-Łan-Czerteż-Krynica* (lub odwrotnie) 17
73) *Zimne* p. z Muszyny lub Powroźnika, zj. do Leluchowa (lub odwrotnie) 10

Okolice Grybowa, Gorlic i Krosna

74) Przejście: *Grybów-Zielona-Gorlice* lub odwr. 15
75) Przejście: *Grybów-Ułocz-Kamienna-Sołtys-Jaworzynka-Krynica* (lub odwrotnie) 22
76) *Krosno-Odrzykoń-Królewska Góra-Sucha Góra-Dział-Czarnorzeki-Łysa Góra-Krosno* 12
77) *Cergowa Góra z Iwonicza przez Wólkę, Lubatową,* powrót przez Jasionkę (lub odwrotnie) 10
78) *Hyrowa Góra* p. z Trzciany, zj. do Iwli (lub odwrotnie) 8
79) Przejście: *z Ropianki do Posady Jaśliskiej* 12
80) Przejście: *z Posady Jaśliskiej do Rymanowa* . . 12

Okolice Łupkowa

81) *Terpiak* p. i zj. d. 5
82) *Wysoki Gron* p. i zj. d. 7
83) *Wysoki Gron* przejście z Łupkowa do Cisny (lub odwrotnie) 24

Okolice Cisny

84) *Hyrlata* p. i zj. d. 10
85) *Wiasiel* p. i zj. d. 12
86) *Wołosań* p. i zj. d. 12

Okolice Berehów Górnych

87) *Połonina Wetlińska* p. i zj. d. 12
88) *Połonina Caryńska* p. i zj. d. 10
89) Przejście: przez *Połoninę Caryńską-Ustrzyki Górne-Halicz do Sianek lub Sokolik* 30

Okolice Chyrowa i Starego Sambora

90) *Huta* p. i zj. d. 8
90a) Przejście: *Chyrów-Huta-Kobyła-Spas* (lub odwrotnie) 15
90b) Przejście: *z Chyrowa przez Hutę do Biłycza* 15
91) Przejście: *przez Kundiczkę-Kilczyn Horb-Wydiłok-Woronienki do Zatokcia* (lub odwr.) . . 22

Okolice Rozłucza

91a) Przejście: *Rozłucz-Rozłucz Szczyt-Stary Terkaliwski-Sejówka-Kochanowiec-Rozłucz* 15
92) Przejście: *Rozłucz-Mochnaczka-Sopiwski-Kijowiec-Zakopaniec-Wołosianka-Rozłucz* 12
93) Przejście: *Wołosianka-Isaje-Smólna-Załokieć* . 17
94) Przejście: *Rozłucz-Turka przez Rozłucz* . . . 12

Okolice Turki

95) Przejście: *przez Radycz-Menczul Radycki-Wysoki Wierch do Malmanstalu* (lub odwrotnie) . 20
96) Przejście: *Turka-Borynia-Sianki* 15

Przełęcz Użocka

97) *Kińczyk Bukowski* p. i zj. d. 12
98) *Halicz* p. i zj. d. 20
98a) Przejście: *z Sianek lub Sokolik przez Halicz do Ustrzyk Górnych lub Stuposian* (względnie odwrotnie) 25
99) *Pikuj z Sianek* 22
99a) *Pikuj: przejście z Sianek do przeł. Tucholskiej* (*Klimiec*) lub odwrotnie 32
100) *Pikuj: przejście z Sianek do Ławocznego* (lub odwrotnie) 36
101) *Kińczyk Hnylski* p. i zj. d. 12
102) *Schronisko PTN pod Pikujem z Sianek* . . . 10
103) *Starostyna z Sianek* zj. d. 15
103a) *Starostyna ze schron. PTN pod Pikujem* . . 10
104) *Ruski Put z Sianek* zj. d. 17
104a) *Ruski Put ze schron. PTN pod Pikujem* . . 5
105) *Schronisko PTN pod Pikujem z Klimca* . . . 15
106) *Opolonek* p. i zj. d.. 7
107) *Magóra* p. z Sianek zj. do Butelki 7
108) *Szczawinka* p. z Sianek zj. do Butelki . . . 5

Okolice Borysławia i Majdanu

109) Przejście: *Mraźnica-Bystra-Załokieć* (lub odwrotnie) 15
110) *Ciuchowy Dział* p. i zj. d.. 8
111) Przejście: *Ciuchowy Dział Dział Schodnicki* . 10
112) Przejście: *z Malmanstalu przez Widnochę-Paraszkę do Skolego* (lub odwrotnie) 30

113) Przejście: *Malmanstal-Tysowiec-Koziowa-Jaworyszcze-Tuchla* (lub odwrotnie) 33
114) Przejście: *Malmanstal-Czarna Góra-Perekop-Korostów-Skole* (lub odwrotnie) 18
115) *Urycz z Borysławia* 12

Okolice Skolego

116) *Paraszka* p. i zjazd do Skolego 17
116a) *Paraszka* p. i zj. do Korostowa lub Korczyna 15
117) *Zełemin* p. i zjazd do Skolego, Hrebenowa lub Zełemianki 12
118) *Zełemin* zjazd do Kamionki 15
118a) *Zełemin i Kodrawiec* p. i zj. d. 18

Okolice Tuchli i Rożanki

119) *Jaworyszcze* p. i zjazd do Koziowej lub Hołowiecka 8
120) *Kindrat* p. i zj. d. 10

Okolice Sławska

121) *Menczul* p. i zj. d. do Sławska 8
121a) Przejście: *Sławsko-Menczul-Grobowiec Skolski-Putyszcze-Tuchla* (lub odwrotnie) . . . 15
122) *Trościan* pod. i zjazd do Sławska lub Tarnawki 10
122a) *Trościan* podejście ze Sławska i zjazd do Hołowiecka, Kalnego lub Ławocznego 12
123) *Zielony Wierch-Ilza-Pliszki* 12
123a) Przejście: *Sławsko-Ilza-Ławoczne* lub *Wołosianka* (lub odwrotnie) 15
124) *Wysoki Wierch* p. i zj. d. 13
124a) *Wysoki Wierch* p. ze Sławska zj. do Wołosianki lub Rożanki 15
125) *Czarna Repa* p. i zj. do Sławska. 18
125a) *Czarna Repa* zj. do Jelonkowatego 20
125b) Przejście: *Wysoki Wierch-Czarna Repa-Czarny Wierch-Prz. Wyszkowska* lub odwrotnie . . 25

Okolice Ławocznego

126) *Jawornik Wielki* 12
127) *Jawornik Mały* 10
128) Przejście: *Ławoczne-Staneszcze-Berdo-Klimiec* (lub odwrotnie) 18

Gorgany Zachodnie

129) *Gorgan Wyszkowski* p. i zj. d. 18
129a) Przejście: *Świca-Gorgan Wyszkowski-Przełęcz Wyszkowska* 20
130) Przejście: *Wyszków-Bahonka-dol. Świcy* . . . 16
131) *Gorgan Ilemski* p. i zj. d. 18
132) Przejście: *z Ludwikówki przez Arszycę do Osmołody* (lub odwrotnie) 30
133) Przejście: *z Ludwikówki doliną Prawicza i Mszany do Osmołody* (lub odwrotnie) . . 18
134) *Sywania przez Ukiernię* p. i zj. d. 20
135) Przejście: *Ukiernia-Sywania-Mołoda-dol. Mołody* 30
136) Przejście: *z dol. Świcy przez Sołotwinkę do dol. Mołody* 20

Gorgany Centralne

137) *Grofa* przez Płyśce 20
137a) Przejście: *Koń Grofecki-Grofa-Płyśce Parenki-Popadia* zj. d 30
138) Przejście: *Jala-Rafajłowa przez Gorgan* . . 25
139) *Sywula* p. i zj. d. 22
140) Przejście: *Jala-Sywula-Ruszczyna-Salatruk do Rafajłowej* 25
140a) Przejście: *Sywula-Bojaryn-Rafajłowa* . . . 30
141) *Ihrowyszcze i Wysoka* p. z Kuźmieńca, Huty lub Jali i zj. tamże 25
141a) Przejście: *z Jali przez Wysoką-Ihrowyszcze-Sywulę do Rafajłowej* (lub odwrotnie) . . . 35

Gorgany Wschodnie

Okolica Rafajłowej

142) *Rogoże i Przełęcz Pantyrska* p. i zj. d. . . 15
143) *Maksymiec* p. i zj. d. 10
144) *Taupiszyrka* p. i zj. d. 12
145) *Durny* p. i zj. d. 23
145a) *Bratkowska* p. i zj. d. 25
146) *Czarna Klewa* p. i zj. d. 25
147) Przejście: *Przełęcz Pantyrska-Durny-Bratkowska-Czarna Klewa-Douha-Jabłonica* (lub odwr.) 35
148) Przejście: *Rafajłowa-Sywula-Taupisz-Pantyr-Rafajłowa* (lub odwrotnie) 35

149) *Douha* p. i zj. d. 10
150) *Poieński* p. i zj. d. 25

Okolice dol. Prutu

151) *Czarnohorzec* p. i zj. d. 18
152) *Jawornik* p. i zj. d. 20
153) *Chomiak* p. i zj. d. 18
154) Przejście: *z dol. Prutu-Chomiak-Syniak-Mały Gorgan do dol. Zielenicy* (lub odwrotnie) . . 27

Beskid Huculski

Okolica Mikuliczyna i Worochty

155) *Makowica* (k/Jaremcza) p. i zj. d. 12
156) *Rokieta Wielka* p. i zj. d. 15
157) *Liszniów* p. i zj. d. 15
158) *Worochteński* p. i zj. d. 15
159) Przejście: *z Worochty przez Worochteński, Hordie do Kosmacza* (lub odwrotnie) 25
160) Przejście: *z Żabiego przez Grahit do Kosmacza* (lub odwrotnie) 25
161) *Michałków* p. i zj. d. 12

Czarnohora

162) Przejście: *Worochta-Woronienka-Przełęcz Jabłonicka-Worochta* (lub odwrotnie) 10
163) *Kukuł przez Kiczerę* p. i zj. d. 20
164) *Kostrzyca* p. i zj. d. 18
164a) Przejście: *przez Kostrzycę z dol. Prutu do Bystrca lub Żabiego* (lub odwrotnie) 25

Okolice Zaroślaka

165) *Howerla* p. i zj. d. 20
166) *Pożyżewska* p. i zj. d. 14
167) *Turkul* p. i zj. d. 18
168) Przejście: *Howerla-Breskul-Pożyżewska-Dancerz-Turkuł-Zaroślak* (lub odwrotnie) 25
169) *Schronisko KTN na Mariszeskiej* 8
170) *Szpyci* p. i zj. d. 20
170a) *Szpyci ze schron. KTN na Mariszeskiej* . 13
171) *Rebra* p. i zj. d. 22
171a) *Rebra ze schron. KTN na Mariszeskiej* . . 15
172) *Pop Iwan* p. i zj. d. 25

173) Przejście: *grzbietem Czarnohory od prz. Turkulskiej po Popa Iwana do Szybenego* (lub odwr.) 38

Okolice Bystrca i Dzembroni

174) Przejście: *z Bystrca lub Dzembroni przez Popa Iwana do Szybenego* (lub odwrotnie) 28
175) *Menczul* p. i zj. d. 20
176) *Brebenieskul* p. i zj. d. 22
177) *Smotrycz* p. i zj. d. 22
177a) Przejście: *z Bystrca lub Dzembroni przez Smotrycz-Stajki do Jawornika* (lub odwrotnie) . . 28

Góry Czywczyńskie

178) *Stoh* p. i zj. d. 20
179) *Furatyk* i *Ladeskul* p. i zj. d. 22
180) *Czywczyn* p. i zj. d. 28
181) Przejście: *Ruski Dil-Furatyk-Wielka Budyowska-Czywczyn* (lub odwrotnie) 35
182) *Popadia* p. i zj. d. 28
183) *Hniatiasa* p. i zj. d. 35
184) Przejście: *Czywczyn-Popadja-Łostuń-Komanowa-Hniatiasa-Palenica* (lub odwrotnie) . . . 45

Grupa Baby Ludowej

185) *Skupowa* p. i zj. d. 18
186) Przejście: *z Żabiego przez Krętą-Ludową do Szybenego* (lub odwrotnie) 28
187) Przejście: *z Szybenego przez Watanarkę do Hryniawy* (lub odwrotnie) 15
188) *Baba Ludowa* p. i zj. d. 22
189) Przejście: *z Szybenego przez Watanarkę-Babę Ludową-Hostij do Jałowiczory* (lub odwrotnie) 40

Tatry i Podhale

Otoczenie Zakopanego

190) *Gubałówka* p. z Zakopanego zjazd do Poronina wzgl. do wylotu dol. Kościeliskiej (lub odwr.) 6
191) *Gęsia Szyja* p. i zj. d. 8
192) Przejście: *Zakopane-Hala Gąsienicowa-Dubrawiska-Pańszczyca Rusinowa Polana.* zjazd dow. (lub odwrotnie) 18
193) *Patyki z Zakopanego* 6
194) *Piekiełko* (przełęcz) p. i zj. do Zakopanego . 10

Otoczenie Doliny Chochołowskiej

Otoczenie Doliny Kościeliskiej

Czerwone Wierchy i otoczenie Hali Kondratowej

*215) *Czerwone Wierchy* — całkowite przejście od Przełęczy pod Kopą Kondracką do Dol. Kościeliskiej (lub odwrotnie) 30

Otoczenie Hali Gąsienicowej

216) *Dojście z Zakopanego na Halę Gąsienicową* . 6
217) *Kasprowy lub Beskid* p. i zj. d. z Hali Gąsienic. 10
217a) Kasprowy lub Beskid — p. i zj. do Zakopanego 16
*218) *Żółta Turnia* p. i zj. do Zakopanego 20
*218a) Żółta Turnia p. i zj. do Hali Gąsienicowej . 14
*219) *Krzyżne* p. i zj. do Hali Gąsienicowej . . . 20
*220) *Zmarzły Staw z Hali Gąsienicowej* 12
*220a) *Zawrat* podejście i zjazd do Zakopanego . . 26
*220b) Zawrat przejście z Zakopanego do Dol. Pięciu Stawów (lub odwrotnie) 24

Dolina 5 Stawów Polskich

*221) *Dolina 5 Stawów*, podejście z Roztoki (lub odwr.) 8
*222) *Zawrat ze schroniska w Pięciu Stawach Polskich* 15
*223) *Gładka przełęcz ze schroniska w Pięciu Stawach Polskich*, zj. d. 13
*224) *Gładka przełęcz*, przejście przez dol. Cichą do Dol. Kościeliskiej (lub odwr.). 26
*225) *Przejście z Dol. 5 Stawów do Morskiego Oka przez Opalone* (lub odwrotnie) 16

Otoczenie Morskiego Oka

225a) *Opalone* p. i zj. d.. 10
226) *Czarny Staw nad Morskim Okiem* 8
227) *Dolinka za Mnichem* 8
*227a) *Szpiglasowa przełęcz* p. i zjazd do M. Oka 13

Otoczenie Jaworzyny

(podejścia i zjazdy rozumią się z i do Łysej Polany, Jaworzyny i Podspadów)

228) *Dolina Żabich Stawów Białczańskich* 11
229) *Polana pod Wysoką* 5
230) *Zielony Staw w Dolinie Kaczej* 11
*231) *Zmarzły Staw pod Polskim Grzebieniem* przez Litworową Dol lub Świstową Dol.. 20
*232) *Polski Grzebień* p. i zj. od Zmarzłego Stawu pod Polskim Grzebieniem 10

233)	*Dolina Rówienek*	12
*234)	*Zawracik Rówienkowy*	30
*235)	*Szeroka Jaworzyńska* p. i zj. dowolny . . .	35
236)	*Żabi Staw Jaworowy*	12
*237)	*Przełęcz Lodowa*	35
238)	*Dolina Czarna Jaworowa*	10
239)	*Dolina Koperszadów Zadnich*	10
240)	*Przełęcz pod Kopą*	15
*241)	*Szeroka Bielska Przełęcz*.	18

B. RAIDY

Poniżej podane raidy odbywane mogą być na zasadach identycznych, jak pojedyncze wycieczki punktowane. Osoby biorące udział w raidzie winny przesłać **przy raidzie trwającym 2—3 dni: po dwa protokoły na osobę, 4—5 dni: po 3 protokoły na osobę, 6 dni i więcej: po 4 protokoły na osobę**, względnie wypełnić dokładnie 1 protokół, dołączając należytość za pozostałą liczbę formularzy w/g powyższych norm, względnie formularze czyste.

Obowiązuje: dokładne przejście podanym szlakiem, ilość osób biorących udział: co najmniej dwie, kierunek odbywania raidu dowolny.

Podane noty zasadnicze raidów obliczone są już łącznie z premią za dojazd.

1) RAIDY PUNKTOWANE W KARPATACH ZACHODNICH

R. 1) *Ropiczka lub Jaworowy - Kozubowa - Stożek-Czantoria*

a) zjazd do doliny Wisły lub odwrotnie. . . 35
b) zjazd do doliny Olzy i Bażanowic lub odwrotnie 38

R. 2) *Ropiczka lub Jaworowy - Babi Wierch - Mały i Wielki Połom-Girowa-Stożek-Czantoria*

a) zjazd do doliny Wisły i odwrotnie . . . 45

b) zjazd do Bażanowic, do doliny Olzy i odwrotnie 48

R. 3) *Ropiczka lub Jaworowy - Babi Wierch - Mały i Wielki Połom-Girowa* — zjazd
a) do Zwardonia lub odwrotnie 50
b) przez Ochodzitą-Baranią-Skrzyczne do Szczyrku lub odwrotnie. 70
d) przez Ochodzitą-Baranią-Malinów-Klimczok do Bielska — lub odwrotnie 75
e) przez Ochodzitą-Baranią-Malinów-Równicę lub Ochodzitą-Baranią-Stożek i Czantorię do Ustronia lub odwrotnie 80

R. 4) *Ustroń-Równica-Polana-Czantoria-Beskidek-Cieślar-Stożek-Kubalonka-Barania Góra*
zj. do Milówki 38
zj. do Węgierskiej Górki 40
zj. do Szczyrku przez Malinowską Skałę-Skrzyczne 50
zj. do Zwardonia 45

R. 5) *Barania Góra-Malinowska Skała-Salmopol-Kotaż-Klimczok*, zjazd dowolny 30

R. 6) *Barania Góra-Malinowska Skała-Malinów-Jawierzny-Beskidek-Równica*, zjazd dow. 25

R. 7) *Leskowiec - Kocierz-Cisownik-Porąbka-Magurka-Biała*, (wzgl. przez Międzybrodzie) 35

R. 8) *Leskowiec-Madohora-Hucisko-Czerniawa Sucha-Mędralowa-Babia Góra*, zjazd przez Zawoję i Magurkę do Suchej 45
zjazd przez Policę do Osielca (Jordanowa) 50

R. 9) Podejście na *Babią Górę-Korbielów (Glinne)-Pilsko*, zj. do Milówki, Rajczy lub Węg. Górki 45

R. 10) Podejście na *Babią Górę-Krowiarki-Jabłonka-Podczerwone-Gubałówka-Zakopane (Poronin)* 35

R. 11) *Jeleśnia-Korbielów-Pilsko-Lipowska-Boracza-Milówka-Kamesznica-Barania Góra* zj. przez Malinowską Skałę-Skrzyczne do Szczyrku . . . 45
zjazd do Zwardonia. 40

R. 12) Podejście na *Babią Górę-Korbielów-Pilsko-Boracza-Milówka-Kamesznica-Barania Góra*, zjazd do Szczyrku lub Zwardonia 65

R. 13) *Nowy Targ-Turbacz-Słonne-Zaryte-Luboń-Skomielna-Malejowa-Jordanów-Bystra-Sidzina-Zubrzyca-Krowiarki-Babia Góra-Cyl-Korbielów-*

Pilsko - Milówka - Kamesznica - Barania Góra-Zwardoń 100

R. 14) *Nowy Targ-Turbacz-Rabka-Luboń-Skomielna-Malejowa-Jordanów* 35

R. 15) *Rabka - Luboń-Szczebel - Lubogoszcz - Śnieżnica-Ćwilin - Mogielica - Jasień Przysłop-Kudłoń-Mostownica-Turbacz-Rabka* 100

R. 16) *Zakopane -Bukowina- Czarna Góra-Łapsze-Niedzica - Czorsztyn - Trzy Korony - Kroscienko - Lubań-Runek-Kiczora-Turbacz-Rabka* 65

R. 17) *Rytro -Wdżary-Prehyba-Dzwonkówka-Krościenko-Lubań-Runek-Kiczora-Turbacz-Rabka* . . . 55

R. 18) *Stary Sącz-Prehyba-Radziejowa-Wielki Rogacz-Eliaszówka - Rytro - Obidze - Wysokie Skałki - Szczawnica -Lubań - Runek -Kiczora - Turbacz-Rabka* 80

R. 19) *Krynica - Jaworzyna - Hala Pisana - Piwniczna-Wielki Rogacz - Radziejowa - Prehyba - Dzwonkowka-Krościenko-Trzy Korony-Czorsztyn-Łapsze-Czarna Góra-Bukowina-Zakopane (Poronin lub Łysa Polana)* 90

R. 19a) *Stary Sącz-Przehyba-Dzwonkówka-Krościenko-Trzy Korony-Łapsze-Czarna Góra-Bukowina-Zakopane* (Poronin lub Łysa Polana) 70

2) RAIDY PUNKTOWANE W KARPATACH WSCHODNICH

R. 20) *Łupków-Wysoki Groń-Maniów-Wiasiel-Smerek-Połonina Wetlińska-Berehy Górne-Połonina Caryńska - Ustrzyki Górne - Halicz - Sianki* (lub odwr.) 70

R. 21) *Sławsko-Czarna Repa-Przełęcz Wyszkowska-Gorgan Wyszkowski-Świca-dol. Mołody-Osmołoda* 60

R. 22) *Rafajłowa - Douha - przełęcz Tatarska - Woronienka-Kukul-Zaroślak* 40

R. 23) *Zarośłak - Howerla - Turkul-Menczul-Pohorylec-Pop Iwan-Szybene-Watanarka-Ludowa-Skupowa-Kręta-Żabie-Kostrzyca-Worochta* 105

R. 24) *Tuchla - Kindrat - Magóra-Olszanowiec-przełęcz Wyszkowska-Czarna Repa-Sławsko* 50

R. 25) *Rafajłowa - Piekun - Doboszanka -Niżna-Gorgan Syniak-Barania-Chomiak-Jabłonica-Worochta* . 60

R. 26) *Żabie-Synycia-Krasnoiła-Markowa - Kiczera-Jabłonica - Płaik - Hołowy - Zełene - Bystrzec* (lub Dzembronia) 75

*

WSKAZÓWKI OFICJALNE DLA UBIEGAJĄCYCH SIĘ O ODZNAKĘ GÓRSKĄ ORAZ WYJAŚNIENIA DLA PRZODOWNIKÓW

Wydane przez Komisję Turystyczną PZN. na podstawie 14 § regulaminu odznaki górskiej.

1) Przodownicy powołani w zasadzie do nadzorowania instytucji odznaki górskiej, powinni równocześnie — przez kontakt z szeroką rzeszą ubiegających się — rozwinąć starania, aby cały ruch rozwijał się w sposób właściwy.

a) Celem uniknięcia możliwych wypadków, winni przodownicy zwrócić baczną uwagę na **sprawność techniczną** narciarzy ubiegających się o odznakę.

b) Narciarzom mniej wprawnym, należy poddawać raczej myśl odbycia większej ilości wycieczek łatwiejszych (przeto niżej punktowanych), aby w ten sposób mogli oni podnieść swą sprawność techniczną. Przodownikom nie wolno zabierać na wycieczki trudniejsze osób, które nie wykazały dostatecznego opanowania techniki jazdy na nartach.

c) Należy poddawać myśl **stopniowania trudności** i należy wpajać przekonanie, że na bardzo trudnych wycieczkach narciarze niewprawni, narażają się nadmiernie, a ponadto nie mogą odpowiednio rozwinąć swych umiejętności.

d) Przy ewentualnych odprawach oraz przy każdej nadarzającej się sposobności, winni przodownicy — poza trudnościami technicznymi — zwracać ubiegającym się uwagę na **niebezpieczeństwa górskie,** w zimie i to tak obiektywne, jak też wynikające z braku doświadczenia i wyrobienia turystów.

e) Przodownicy winni wpajać przy każdej sposobności, właściwe **zasady turystyczne,** zwracając pilną uwagę na odpowiednie zachowanie się względem towarzyszy, oraz odnoszenie się do gór, według wymogów życia górskiego i wskazań współczesnej ideologii górskiej.

Przodownik winien czuwać czy ubiegający się o odznakę osiągnął rzeczywiście podany szczyt, względnie w całości przebył wskazany szlak.

2) Narciarz ubiegający się o odznakę winien wziąć udział w wycieczce zgodnie z wymogami §§ 7, 8, 9 regulaminu odznaki. Z wycieczki takiej należy sporządzić **protokół,** przy czym tok postępowania jest następujący:

a) Ubiegający się zakupuje w kancelarii swego klubu lub w Komisji Turystycznej PZN. (niestowarzyszeni w dowolnym klubie lub w PZN.) **formularz protokołu wycieczki,** z którym udaje się najpóźniej w 8 dni po odbyciu wycieczki do przodownika.

b) Zasadnicza cena formularza protokołu wynosi 30 gr **za sztukę,** z czego 20 groszy pobiera Polski Związek Narciarski, pozostałe **10 groszy przypadają Towarzystwu** które za to zobowiązane jest do **terminowego przesłania protokołów** pod adresem Komisji Turystycznej Kraków, ul. J. Piłsudskiego 13.

c) **Przodownik,** którego nazwisko pomieszczone jest na oficjalnej liście przodowników na dany sezon, wypełnia w protokole wszystkie dla przodownika przeznaczone rubryki, analizę trasy, podaje ilość osób biorących udział w danej wycieczce, datę wycieczki, w osobnej rubryce zaś notuje stan śniegu, temperaturę, wiatr, widzialność, opady, mgły itp. W końcu podaje przodownik obliczenie punktów wycieczki w porządku następującym: 1) Nota zasadnicza

wycieczki lub raidu według listy wycieczek punktowanych, 2) Współczynnik trudności dnia według oceny przodownika 3) Współczynnik osobisty ubiegającego się, 4) Premia za dojazd, 5) Nota ostateczna.

Przykład: Kobieta lat 34, odbyła wycieczkę na Babią Górę, ze zjazdem przez Policę do Osielca. Warunki dnia były następujące: śnieg świeży, dość uciążliwy, przechodzące lekkie mgły, temperatura ok. —8°. Dla wzięcia udziału w powyższej wycieczce dojechała wspomniana narciarka z Tarnowa do Makowa tj. 150 km.

Obliczenie:

Nota zasadnicza (wycieczka 27 w/g listy) 28 p.
Współczynnik dnia w/g § 10 regulaminu 1,1
Współczynnik osobisty w/g § 11 regulaminu 1,3
Notę zasadniczą mnożymy przez oba współczynniki:

$$28 \times 1,1 \times 1,3 = 40,04$$

10% premia za dojazd w/g § 11 regulaminu	2,8
Nota ostateczna ustalona przez przodownika	42,8

(Obliczamy z dokładnością do jednego miejsca dziesiętnego.)

W odpowiedniej rubryce należy również podać **ewentualne powtórzenie** wycieczki w tym samym sezonie.

Za powtórzenie wycieczki uważane będzie odbycie po raz drugi tury punktowanej, umieszczonej w liście wycieczek pod tą samą liczbą. Np. powtórne wyjście na Skrzyczne, chociażby odbyte innymi drogami, jest powtórzeniem, ponieważ wszystkie drogi umieszczone są pod tą samą liczbą 7. Natomiast wycieczkę na Wielką Raczę można odbyć bez potrącania połowy punktów po raz drugi, jeśli za pierwszym razem odbędzie się ją według tury podanej pod 10, zaś za drugim razem według tury pod 11, lub na odwrót. Tura zaopatrzona przy liczbie znaczkiem — „a“ lub „b“ — nie jest turą różną np. odbycie tury 207 będzie uważane za powtórzenie tury 207a.

Jako powtórzenie należy również uważać odbycie wycieczki na trasie, którą przebyto w innym wypadku jako część trasy raidu punktowanego.

Zwraca się uwagę na **konieczność dokładnego i czytelnego wypełniania protokołów.** Przez podawanie

w sposób różny na poszczególnych protokołach: nazwiska, wieku, adresu itp. ubiegającego się, może wyniknąć pomyłka, na skutek której ubiegający się o odznakę zostanie pozbawiony zdobytych punktów.

Na jednym protokole może być podana tylko jedna wycieczka punktowana, przy czym **należy podać nr wycieczki w/g oficjalnej listy.**

Liczba protokółów, jakie należy wypełniać przy raidach, podana jest przed listą raidów punktowanych.

d) Przodownik winien **stwierdzić wyraźnie**, czy brał udział w danej wycieczce, słowami: **przodownik obecny;** względnie o ile w wycieczce udziału nie brał, zaznaczyć: **przodownik nieobecny.** Następnie ma on zaopatrzyć protokół datą sporządzenia, własnoręcznym czytelnym podpisem i oddać go do kancelarii klubowej, która winna go w przeciągu 8 dni odesłać do PZN, Kraków, J. Piłsudskiego 13. Terminów tych winni tak przodownicy, jak i Kluby przestrzegać w interesie swych członków.

e) Turysta **niezrzeszony** przesyla protokół sam w powyższym terminie.

f) W razie jeżeli **przodownik nie brał sam udziału w wycieczce,** musi to wyraźnie zaznaczyć w protokole, przy czym winien podać ilość ogólną osób, ilość ubiegających się wówczas o odznakę, oraz nazwiska paru przynajmniej osób obecnych — o ile możności sędziów, względnie instruktorów P. Z. N.

g) **Wycieczkę, odbywaną w Tatrach**, a zaopatrzoną na liście **gwiazdką,** może poświadczać **jedynie przodownik upoważniony na Tatry** i tylko jeśli od początku do końca brał w niej udział. Przodownicy, upoważnieni do protokołowania w Wysokich Tatrach, oznaczeni są w oficjalnej liście *, umieszczoną przed nazwiskiem.

3) W wypadku urządzania przez kluby **kilkudniowych raidów narciarskich i zbiorowych wycieczek** w górach polskich, z udziałem oficjalnych przodowników, może PZN. wziąć pod uwagę również **trasy nieumieszczone w spisie wycieczek punktowanych,** przy czym wysokość punktacji danej trasy zastrzega sobie w zupełności **Komisja Turystyczna P. Z. N.**

W tym wypadku jednak **raid musi trwać co najmniej 4 dni** a udział musi w nim brać przez cały czas trwania **nie mniej jak 3 osoby.** Raid musi mieć charakter przejścia

dalekobieżnego i nie może się opierać o jeden punkt wyjściowy.

Wycieczka taka musi być zorganizowana przez **Towarzystwo zrzeszone** w P. Z. N. lub przez **dowództwa wojskowe,** względnie **P. W.**

Kierownictwo winno z przebiegu całego raidu sporządzić **dokładny protokół** z podaniem opisu trasy, czasu i jej trwania, uwagami jakie się w czasie raidu nasunęły, spisem dokładnym osób biorących udział.

Osoby, ubiegające się o **odznakę,** winny (jak przy raidach punktowanych) przesłać **przy raidzie** trwającym 4—5 dni **po 3 protokoły na osobę, 6 dni i więcej — 4 protokoły na osobę,** względnie wypełnić 1 protokół, dołączając należytość za pozostałą liczbę formularzy w/g powyższej normy.

Protokół ma być **potwierdzony przez kierownictwo raidu** i o ile możności przez jednego **przodownika dla odznaki górskiej.**

Kierownik raidu (zespołu), o ile nie jest przodownikiem dla odznaki górskiej, nie może poświadczać odbycia raidu, lub jego części osobom postronnym, które do danego raidu nie należą.

O ile w raidzie nie bierze udziału żaden przodownik dla odznaki górskiej, należy podać **nazwiska biorących udział sędziów,** lub **instruktorów** P. Z. N.

Na terenie Tatr raidy bez udziału przodownika upoważnionego na Tatry, oraz na trasie niepunktowanej — są dla odznaki niedopuszczalne.

4) Komisja Turystyczna w toku weryfikacji może **potrącić** pewne ilości punktów, przy czym ze względów technicznych podawać może do wiadomości jedynie potrącenia przenoszące 10 punktów. Zawiadomienia o potrąceniu będą przesyłane osobną pocztówką osobie ubiegającej się o odznakę.

Przyczyny potrąceń jak wskazuje doświadczenie są następujące:

Samotne wycieczki, nieosiągnięcie szczytu, zbyt wielki współczynnik dnia, lub współczynnik osobisty, powtórzenie wycieczki, umieszczenie podpisu przodownika nie upoważnionego na dany teren itd.

LISTA PRZODOWNIKÓW UPOWAŻNIONYCH DO PROTOKOŁOWANIA ODZNAKI GÓRSKIEJ

na terenie całych Karpat (z wyłączeniem wycieczek w Wysokich Tatrach, oznaczonych gwiazdką (*) w liście punktowanych wycieczek).

Przodownicy, przed których nazwiskiem umieszczona została w niniejszym spisie gwiazdka (*), upoważnieni są również do protokołowania wycieczek w Wysokich Tatrach, oznaczonych gwiazdką, o ile w wycieczce tej brali udział przez cały czas jej trwania.

Inż. Abeles Robert (Kraków, św. Gertrudy 18), Adelberg Julian (Warszawa, Wielka 26), dr Ader Ernest (Kraków, Straszewskiego 15), *Alberti Adam (Kraków, Gołębia 5, m. 6/II p.), Ambroż Marian (Starachowice, Kol. Urzędnicza 182a), Amkraut Hirsch (Nowy Sącz, Długosza 23), *dr Anczyc Władysław (Kraków, Pierackiego 14), por. Antonów Jan (Kołomyja, miejsc. p. p.), Arnold Osias (Stanisławów, Kazimierzowska 74).

Babiński Aleksander (Andrychów, Rynek), dr Bader Henryk (Kraków, Pl. Dominikański 2), Bala Władysław (Rabka, Urząd gminny), Baldy Artur (Katowice, św. Pawła 14), sierż. Banach Józef (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), *płk. Barzykowski Stanisław (Warszawa, Marszałkowska 9), *inż. Barzykowski Tadeusz (Mościce, Państw. Fabr. Zw. Azot.), *Batko Zofia (Kraków, Batorego 7), Bauer Gerhard (Pszczyna, Piastowska 16), Bauerertz Jan (Warszawa, Topolowa 11, m. 29), por. Belina Rudolf (Sanok, miejsc. p. s. p.), Berglas Erwin (Bielsko, Rynek), Bergman Stanisław Kazimierz (Krosno, Staszica, willa Bergman), por. Berling Marian (Nowy Sącz, W. K.S.), mjr Bernacki Wiktor (Kraków, Warszawska 1), dr Beynarowicz Michał (Lwów, Piłsudskiego 23), *Biały Jan (Kraków, miejsc. p. lotn.), Bieberstein Ludwik (Kraków, Rejtana 10), *inż. Bienkowski Antoni

(Zakopane, Sanatorium Akadem.), *mgr Biernakiewicz Tadeusz (Warszawa, Bielany, C. I. W. F.), sierż. Biernat Józef (Bielsko, miejsc. p. s. p.), Bieś Jan (Rabka, Orkana), Bilczewski Stefan (Kęty, Mickiewicza 471), Bilczewski Wiktor (Kęty, Mickiewicza 592), Blatt Józef (Kraków, Berka Joselewicza 3), *Blau Julian (Zakopane, Kasprusie), inż. Blumenthal Artur (Kraków, Zyblikiewicza 9), *inż. Bobińska Jadwiga (Warszawa, Mokotowska 39), *inż. Bobkowski Aleksander (Warszawa, Prezydencka 1), *por. Bochenek Mieczysław (Kraków, miejsc. p. a. l.), *Bojarski Jan (Kraków, Retoryka 10), *Bojarski Stefan (Kraków, Tomasza 24), *mgr Bojcun Władysław (Poznań, Piekary 18 m. 5), *dr Boniecki Aleksander (Kraków, Al. Słowackiego 1), prof. Borkowski Stanisław (Rabka, Schron. Wielki Luboń), *mgr Bośniacki Zygmunt (Kraków, Biskupia 19), inż. Böhm Zygmunt (Sól, Zarząd Lasów), *dr Braciejowski Józef (Kraków, Potockiego 12), Brejza Alfons (Rybnik, Smolna 10), *mgr. Breuer Stanisław (Warszawa, Konopnickiej 6, YMCA), dr Breyer Stefan (Oświęcim, Jagiełły 29), Bromek Karol (Częstochowa, I. Aleja 14), mgr Bronikowski Konstanty (Warszawa, Waliców 28), *Bryskier Henryk (Warszawa, ul. Pawia 29), Bryskin Izrael (Warszawa, Długa 57), mgr Bugajski Jan (Kraków, Batorego 1), *Bujak Franciszek (Zakopane, Krupówki) *Bujak Ignacy (Zakopane, Dworzec Tatrz.), *Bukowski Włodzimierz (Kraków, Dwernickiego 2), Burg Dawid (Stanisławów, Jasińskiego 20), Bury Stanisław senior (Zwardoń), Bury Stanisław junior (Zwardoń), Butowski Paweł (Bydgoszcz, Zamojskiego 8), por. Bydliński Jan (Bielsko miejsc. p. s. p.),

Cederbaum Szlama (Łódź, Zawadzka 37), mir Cehak Leopold (Lwów, Gródecka 8), *por. Cemirski Franciszek (Kraków, Rakowicka 29), *rtm. Chłudziński Witold (Kraków, Juliusza Lea 23/3), *por. pil. Chłopik Tadeusz (Dęblin, Centrum Wyszk. Lot), *Chowańczak Jan (Warszawa, Puławska 61), *mjr Chramiec Andrzej (Warszawa, Puławska 4), *inż. Chramiec Witold (Maczki koło Warszawy), *mgr Christoff Otto (Kraków, Dunajewskiego 6, of. B, m. 19), *Chromy Jan (Kraków, Topolowa 13, m. 8), por. Ciałowicz Tadeusz (Sanok, Kolejowa 17), Ciaputa Antoni (Kraków, Rynek Dębnicki 8), Ciaputa Władysław (Kraków, Wawrzyńca 41), inż. Ciechanowski Stanisław (Nowy Targ, Starostwo), Cienciała Gustaw (Skawina, Fabryka Francka), *Ciesielski Tadeusz (Rafajłowa, poczta Zielona), *dr Cie-

szyński Ignacy (Bielsko, Fabryka Jankowskiego), Citko Bronisław (Warszawa, Asfaltowa 6/28), *Cybulski Jan (Zakopane, L. P. T., ul. Kościuszki), Cyrek Władysław (Kraków, Emaus 41a), *Cyrkowicz Jerzy (Kraków, Emaus 7, m. 4), Czajkowski Janusz (Lwów, Potockiego 47), *Czajkowski Tadeusz (Kraków, Zabłocie 25), płk Czapliński Emil (Lublin), por. Czarnecki Stefan (Warszawa, Senatorska 29/126), *Czech Bronisław (Zakopane, Rynek 5), inż. Czerny Bogdan (Lwów, Boczna Kętrzyńskiego 10), *kpt. Czerwiński Franciszek (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), *inż. Czeżowski Adam (Warszawa, Filtrowa 69), Czulak Wilhelm (Skoczów, Kom. Kasa Oszcz.), Czyszczoń Władysław (Chabówka).

*Daniec Julian (Przemyśl, Piotra Skargi), dr Datka Tadeusz (Wadowice, Trybunalska 8), Dawid Stefan (Kraków, Dietla 31), dr Dawidowski Stanisław (Katowice, Żwirki i Wigury 5, m. 10), *Dąbrowski Kazimierz (Kraków, Krowoderska 8), *Dąbrowski Zygmunt (Częstochowa, Gen. Zajączka 9), *inż. Dąbski Alojzy Tomasz (Warszawa, Karłowicza 18), *mjr Dembowski Jerzy (Czortków, Mickiewicza 42, m. 5), Dessen Bernard (Warszawa, Pawia 20), Deutsch Walter (Bielsko, Młyńska 9), *Dębski Józef (Kraków, Wielopole 10), Doniec Józef (Kraków, Słoneczna 21), *dr Dorawski Jan (Kraków, Sobieskiego 3), Dortheimer Mieczysław (Kraków, Potockiego 8), *Drewnowski Jan (Warszawa, Narbutta 44, m. 11), Drozdowski Kazimierz (Radomsko, Zarząd Miejski), Dubrawska Aniela (Kraków, Słowackiego 46), *Duda Józef (Czechowice), *inż. Dudryk Maksymilian (Warszawa, Szara 14, m. 31), dr Dybowski Władysław (Warszawa, Centrum Badań Lotn.), inż. Dyrdoń Antoni (Mościce, Państw. Fabr. Zw. Azot.),

*Eckersdorf Aleksander (Łódź, Piotrkowska 273), mgr. Eckhard Mieczysław (Halicz), Ehrenhalt Szymon (Wadowice, Pl. Kościuszki), Ehrenreich Jan (Kraków, Sarego 18), *Ehrlich Markus Marian (Kraków, Bernardyńska 9), Ejzenberg Chaim (Łódź, Lipowa 31).

*Faden Józef (Zakopane, Krupówki 55), *Faecher Stanisław (Kraków, Pędzichów 8), Fajkosz Hipolit (Lwów, II Dom Techn.), Federowicz Edward (Biała, ul. Akademii Umiejętności 713), Feiler Beniamin (Bielsko, Al. Marszałkowskie 4), dr Feiner Leon (Kraków, Zyblikiewicza 19), Feinstadt Maks (Biała, Rynek), arch. Ficek Stefan (Kra-

ków, Krowoderska 71a. m. 5), dr Filipek Marian (Warszawa, Poznańska 11), *dr Fink Henryk Stanisław (Tarnów, Targowa 3), Fitzek Karol (Cieszyn, Wyższa Brama 35), Flaster Leon, (Bielsko, Kolejowa 18), inż. Fleszar Bronisław (Borysław, Premierowska 6) por. Florkowski Aleksander (Ostrów Mazowiecki, Szkoła Podchor. Rez.), por. Folwarczny Roman (Przemyśl, Ośrodek Ok. X. Mickiewicza 44), płk Fonferko Tadeusz (Warszawa, Mianowskiego 15), Franke Artur (Częstochowa, I Aleja 14), Frey Salomon (Nowy Targ), Freytag Jan (Skoczów, Stalmacha 343), *mjr int. dypl. Frühauf Marian (Warszawa, Pogonowskiego 23), Fryś Franciszek (Andrychów, Grunwaldzka 51), inż. Fucik Wiktor (Żywiec), Fuks Harry (Łódź, Piłsudskiego 16), Fus Leon (Katowice, Kochanowskiego 4), *mgr Füller Michał (Słotwina-Brzesko, Starostwo),

Garbacik Tadeusz (Jasło, Kasa Oszczędności), *Gawdzik Marian (Kraków, Wawel 8), sierż. Gąsiorowski Franciszek (Nowy Sącz, W. K. S.), Gembarzewski Ludomir (Częstochowa, Dąbkowskiego 29), Geyer Kurt (Łódź, Główna 16), Geyer Stanisław (Warszawa, Dąbrowiecka 12), *sierż. Gibes Jacenty (Bielsko, miejsc. p. s. p.), *Gintel Henryk (Kraków, Krowoderska 13), *Głodkiewicz Mieczysław (Lwów, Tarnowskiego 91), *por. Gnyś Władysław (Warszawa, Okęcie), Golczewski Władysław (Worochta), Goldberg Chaskel (Warszawa I, Graniczna 6, m. 25), *Goldhuber Izydor (Zakopane, Zamojskiego „Marysin"), *mgr Gołębski Jerzy (Kraków, II Osiedle Otic. 7), *inż. Gołogórski Daniel (Katowice, Piłsudskiego 10), *dr Gorski Ludwik (Gorlice, Gorlickie Zakł. Przem.), Goczołka Augustyn (Rybnik, Na Górze 10), *kpt. Góra Jan (Święciany, Komenda Powiatowa P. W.), inż. Górka Henryk (Borysław, Stacja Geologiczna), Górny Stanisław (Katowice, Mikołaja Reja 5), *Górski Roman (Katowice II, Bogucicka 2), inż. Grabiński Zbigniew (Warszawa, Narbutta 3), *inż. Grabowski Roman (Kraków, Komunik. Samochod. P. K. P.), *Grabowski Stefan (Kraków, Szewska 16), *Grabowski Tadeusz (Warszawa, Smolna 20), ppłk Grodzicki Mieczysław (Warszawa, Saska 101), Grodzki Józef (Bydgoszcz, Nakielska 58/4), *Grosman Hugo (Kraków, Piłsudskiego 19), *Grosse Jan Piotr (Kraków, Grodzka 60), Gruczelak Władysław (Skole, Piłsudskiego 72), rtm. Grudniewicz Kazimierz (Kraków, Plac św. Magdaleny 2), Gruszecki Ignacy (Kołomyja, Kraszewskiego 4), Gruszka Józef (Katowice,

Poniatowskiego 5), Gruszka Konrad (Katowice, Poniatowskiego 16/23), Grynfeld Henryk (Łódź, Śródmiejska 39), Grzbiela Józef (W. Hajduki, Ratusz), Grzegorczyk Władysław (Jaworzno, Magistrat), *ppor. Gudz Franciszek (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), dr Gutman Eliasz (Łódź, Gdańska 26),

Hajek Karol (Skoczów, Stalmacha 110), inż. Halicki Mikołaj (Brzeszcze k/Oświęcimia), dr Haliński Władysław (Żywiec), *Hausner Tadeusz (Kraków, P. K. O.), Heiler Stanisław (Borysław, Stacja Geologiczna), *Heinrich Antoni (maj. Łbowo, poczta Gaworowo płońskie), dr Hempel Stanisław (Mościce, Państwowa Fabryka Związków Azotowych), mgr Herbert Ludwik (Poznań, pl. Wolnosci 13, m. 12), Herbst Ignacy (Katowice, skrytka pocztowa 278), Herzberg Izrael (Lwów, Tarnowskiego 61), inż. Hefper Zygmunt (Poznań, Wały Kościuszki 7), ppłk Hinterhoff Eugeniusz (Warszawa, P. A. T.), *Hławiczka Jan (Warszawa, Poznańska 14/43), mjr Hofbauer Zygmunt (Sambor, P. K. U.), Horn Jakub (Stanisławów, Halicka 86), *inż. Horowitz Dawid (Zakopane, Witkiewicza 18), Horowitz Oswald (Lwów, Kościuszki 18), Huppert Karol (Bielsko, Wałowa 4), *por. Hussakowski Antoni (Chorzów, Kom. Pow. P. W. i W. F.), Hutorowicz Czesław (Warszawa, Rozbratt 44),

inż. Ignatowicz Kazimierz (Mościce, Państwowa Fabryka Związków Azotowych), *inż. Immerglück Daniel (Bielsko, Pierackiego 40), inż. Inwald Tadeusz (Będzin, Kościuszki 54), *Iwelski Stefan (Kraków, Łobzowska 4 parter), *Izydorczyk Karol (Łódź, Północna 63),

*Jabłoński Michał Hubert (Zakopane, Wierch Poroniec, Leśnictwo, skrytka pocztowa 12), *Jabrzemski Leonard (Warszawa, Bednarska 10/13), *Jabrzemski Marian Stanisław (Warszawa, Dobra 79/26), Jacewicz Emil (Toruń, Mickiewicza 122, II), por. Jadas Aleksander (Warszawa, miejsc. p. a. n.), Jakubowski Tadeusz (Warszawa, CIWF), kpt. Janicki Zygmunt (Toruń, miejscowy p. lotniczy), Janikowska Janina (Kraków, Batorego 17), dr Jaroń Włodzimierz (Częstochowa, Kościuszki 28), *Jaroszewski Wiesław (Tczew, Gimnazjum), Jasica Roman (Tarnów, Krasińskiego 5), inż. Jasiński Maksymilian (Chrzanów, Fabryka Lokomotyw), *inż. Jaworowski Jerzy (Łuck, Urząd Woje-

wódzki, Wydział Wojsk.), *Jaworski Władysław (Kraków, Żółkiewskiego 11), por. Jaworski Zbigniew (Stanisławów, miejscowy p. p.), *Jaworzyński Józef (Kraków, Smoleńska 16), Jesionka Zygmunt (Warszawa, CIWF),

por. Kaczmarek Marian (Przemyśl, miejscowy p. a. l.), Kaczyński Marian (Krynica, Kraszewskiego 57), Kahane M. Leon (Kraków, Jasna 10), *inż. Kaliciński Eugeniusz (Katowice, Kościuszki 59), por. Kaliński Jan (Drohobycz, Grunwaldzka 14), *płk Kaliński Władysław (Stanisławów, miejscowy, p. p. komp. telegr.), Kancyper Jakub (Warszawa, Tamka 29), ppor. Kania Wojciech (Cieszyn, Miarki 4), Kaniowski Władysław (Poznań, miejscowy p. p.), Kannengiesser Jakub (Nowy Targ, św. Anny 45), Kannengiesser Salomon (Nowy Targ, Krasińskiego 35), mgr Kanner Rafał (Nowy Sącz, Jagiellońska 23), *Kant Szymon (Kraków, Wiślna 10), Kapiszewski Włodzimierz, (Borysław, Standard Nobel), *Kapusta Włodzimierz (Kraków, Jagielońska 12), *Kapusta Zygmunt (Kraków, Jagiellońska 12), Karp Zbigniew (Kraków-Podgórze, Salinarna 16), por. Kasprzyk Alfred (Warszawa, Koszykowa 79), kpt. Kasprzyk Artur (Jarosław, Poniatowskiego 42/5), mgr Kaszper Tadeusz (Katowice, Sienkiewicza 14/7) *Katz Tobiasz (Kraków, Sarego 24), *Kawa Franciszek (Warszawa, Wiejska 3/25), prof. Kelhoffer Julian (Lwów, Rapaporta 2), Kędzierzawski Henryk (Łódź, Franciszkańska 12), Kijaniówna Janina (Toruń, DOK, Okr. Urząd WF.), *Kipman Kazimierz (Kraków, Dunajewskiego 6, m. 25), *Kisielewski Aleksander (Bielsko, ul. Rzeźnicza), *Kisieliński Stefan (Katowice, Krasińkiego 4), Kiszakiewicz Edward (Lwów, Kochanowskiego 79), Kleck Wacław (Łódź, Żwirki 4), Kleiner Jakub (Kraków, Urzędnicza 36), kpt. Klemens Rudolf (Katowice, Francuska 49), *Prof. dr Klemensiewicz Zygmunt (Lwów, Nabielaka 55), Klempka Władysław (Rabka), Klimonda Roman (Zwardoń), Kluk Juliusz (Warszawa, CIWF), *kpt. Kłosiński Antoni (Kraków, miejscowy p. lotniczy), Knobloch Apolinary (Kraków, Fałata 12c), *Kobierski Adam (Bukowina k/Zakopanego), Koch Edward (Warszawa, ul. Mazowiecka 9 „Francopol“), inż. Kociołek Leon (Szlachtowa), dr Kocur Adam (Katowice, Atyńska 17), *dr Kohutek Ludwik (Katowice, Drapacz Chmur 18), prof. Kolankowski Julian (Przemysl, Słowackiego 14), *inż. Kołder Władysław (Kraków, Szujskiego 11), Kolasa Marian

(Lwów, Bogdanówka 18), *mjr Konas Henryk (Wilno Kom. Obw. War.), *kpt. Konopko Antoni (Cieszyn, miejscowy p. s. p.), inż. Koperkiewicz Konrad (Sambor, Przemyska), Kopystyński Stanisław (Jarosław 3-Maja 31), *Kormicki Stefan (Kraków, Al. Słowackiego 66), mgr Kornblit Izrael (Warszawa, Nowolipie 42), Kornblüh Arnold (Żywiec, Zabłocie — „Solali"), *Korzeniowski Rudolf (Katowice, Kochanowskiego 4, m. 7), *kpt. Kosiaty Jan (Cieszyn, miejscowy p. s. p.), *Kowalczyk Józef (Chorzów, Katowicka 28), *dr Kowenicki Stanisław (Kraków, Grodzka 14), Kozal Józef (Kalisz, miejscowy p. strz. Kan.), *Kozdruń Mieczysław (Katowice, Kilińskiego 22, m. 11), Kozicki Wacław (Warszawa, Czerniakowska 200, m. 3), *Kozło Włodzimierz (Warszawa, Chłodna 34, m. 20), Kozłowski Stanisław (Lwów, Głęboka 10), Kożuchowska Halina (Warszawa, Żórawia 12), *mgr Kramarski Marian (Kraków, Senatorska 27/4), kpt. Krannerwetter Alojzy (Rzeszów, D. A. K.), Krauzer Jakub (Warszawa, Leszno 40, m. 4), mjr dr Krawczyk Eugeniusz (Kraków, Rakowicka 29), Krimmer Stanilaw (Borysław 3, Mrażnica), *kpt. Kruszyn Franciszek (Toruń, miejscowy d. a. p. l.), *Krystek Julian (Lwów, Słodowa 3) *Krystek Tadeusz (Lwów, Fridrichów 6), *inż. Krystek Zbigniew (Mościce, P. F. Zw. Azot.), *Krzeczkowski Bronisław (Warszawa, Rakowiecka 6), *Kulczycki Kazimierz (Zakopane, Witkiewicza 22), Kuminek Henryk (Bydgoszcz, „Dziennik Bydgoski"), Kupfer Tadeusz (Kraków, Piłsudskiego 1), *inż. Kurpiel-Łękawski Jerzy (Łuck, Niecała 16), dr Kunyk Miron (Przemyśl, Słowackiego 63), *Kuziłowicz Radzisław (Łódź, Bednarska 24), *Kwapiński Wincenty (Kraków, Krowoderska 8), *komisarz PP. Kwaśnica Edward (Warszawa, Walecznych 41, m. 1), *Kwaśnicki Mieczysław (Zakopane, Schronisko na Kalatówkach), Kwiatkowski Edward (Stanisławów, Grunwaldzka 11), Kwiatkowski Tadeusz (Warszawa, ul. Flora 7),

*Lachman Rudolf (Łódź, Żółkiewskiego 2, m. 70), dr Landau Gustaw (Kraków, Grodzka 4), *ppor. Lasota Jan (Nowy Sącz, WKS), płk dypl. Lawicz Wilhelm (Przemyśl, D. O. K.), Leibschang Henryk (Lwów, Gródecka 81), *Leisten Zygmunt (Zakopane, Krupówki), Leja Tadeusz (Białystok, św. Rocha 5, m. 12), *inż. Lekszycki Józef (Warszawa, Grójecka 104/2), prof. Lenkiewicz Adam (Lwów, św. Zofii 32a), Lermer Stanisław (Kraków, Bracka 6), *dr Leszczycki Stanisław (Kraków, Słoneczna 37), *prof.

Leszko Ludwik (Kraków, Kochanowskiego 19), *płk Lewakowski Jerzy (Warszawa, Marszałkowska 74), *Lewandowski Kazimierz (Kraków, „YMCA", Krowoderska 8), *dr Lewin Arnold (Łódź, Piotrkowska 293), Lewinger Mieczysław (Witanowice), *por. Lewiński Jerzy (Modlin, Centrum Wyszkolenia Saperów), płk dypl. Lichtarowicz Ludwik (Warszawa, Min. Spraw. Wojsk.), *Liebeskind Ludwik (Kraków, Sebastiana 13), Limanowski Henryk (Kraków, Tatarska 1), *Lipowczan Jan (Katowice, Powstańców 50), *Lipowczan Ludwik (Skawina, Fabryka Francka), inż. Lipowski Michał (Lwów, Jabłonowskich 8), Lisikiewicz Jan (Rembertów W. Am. nr 2), mgr Lisowski Teodor (Jasło, Floriańska), *inż. Litwin Edward (Kraków, Tarłowska 4), *Loegler Stanisław (Chrzanów, Fabryka Lokomotyw), Lokajski Eugeniusz (Warszawa, CIWF), *Lorek Eugeniusz (Zakopane. Elektrownia), *mgr Lubaczewski Marian (Kraków, Dunin Wąsowicza 14, m. 9), Lubieniecki Stanisław (Lwów, Stryjska 1),

*dr Łaba Włodzimierz (Kraków, Batorego 17), por. Łabno Edward (Sanok, miejscowy p. s. p.), inż. Łachecki Czesław (Mościce, P. F. Zw. Azot.), *Ładziński Bronisław (Kraków, Krowoderska 8), Łamacz Józef (Cieszyn, Błogocka 19), *Łukasiewicz Mikołaj (Łódź, Narutowicza 113),

ppor. Mach Mikołaj (Nowy Sącz, miejscowy p. s. p.), Machauf Jan (Bielsko, pl. Narutowicza 8), Mackiewicz Stefan (Lwów, Wronowska 9), *dr Macudziński Bolesław (Kraków, Piłsudskiego 19), ppłk. Madejski Felicjan (Kraków, pl. Magdaleny 2), Maga Emil (Zwardoń 402), *dr Majewski Wacław (Lwów, Smolki 3), Malinowski Józef (Tczew, Mickiewicza 6), *sierż. Makosiński Mieczysław (Cieszyn, miejscowy p. s. p.), *kpt. pil. Makowski Eugeniusz (Toruń, miejscowy p. lotn.), Malicki Jerzy Marian (Warszawa, Stare Miasto 21), *mjr Malik Karol (Kraków, pl. Szczepański 5/17), Mandel Izak (Stanisławów, św. Wincentego 2), *Mangeł Leon (Zakopane, Krupówki), Marcinkowski Tadeusz (Kraków, Senatorska 19, m. 10), Marczewski Jan (Warszawa, Hrubieszowska 7), *inż. Marek Wacław (Katowice, Stawowa 13), Marendziak Władysław (Łódź, Nawrot 2), Markiewiczowa Jadwiga (Kazimierz ad/Strzemieszyce), inż. Markiewicz Władysław (Żywiec, Dyrekcja Dóbr), Masłyk Rudolf (Sianki), *Maszewski Jan (Kraków, pl. Szcze-

pański 5), *mjr Matecki Józef (Warszawa, Mickiewicza 18), inż. Matlak Marcin (Brzeziny Śląskie „Andaluzja"), *inż. Maurizio Marian (Kraków, Wenecja 19, m. 6), *dr mjr Mazurek Józef (Warszawa, Uniwersytecka 1/27), mgr Mączka Witold (Katowice, Zajączka 13), Mączyński Jan (Ustrzyki Dolne), *kpt. Medwecki Mieczysław (Kraków, miejscowy p. lotniczy), *inż. Mendocha Roman (Kraków, Krowoderska 74), Mermelstein Zygmunt (Kraków, Sarego 5), Merski Tadeusz (Krosno, Pierackiego 105), *dr Merunowicz Jakub (Kraków, Sereno Fenna 10), *Merta Stanisław (Biała, Sukiennicza 12), por. Michowicz Zdzisław (Stanisławów, miejscowy p. p. Komp. telegr.), *Mieloch Mieczysław (Zakopane, Ogrodowa), *Mierzwa Bolesław (Kraków, Asnyka 1). *dr Mikiewicz Damazy Mieczysław (Rydułtowy, Lecznica Bracka), Mikołajewski Zygmunt (Kraków, Szlak 38), Minkiewicz Andrzej (Warszawa, Wilcza 55), *dyr. Mińkowski Aleksander (Łódź, Piotrkowska 282), Mirkowicz Herman (Warszawa, Twarda 8), por. Miśków Bolesław (Stryj, miejscowy p. p.), Mizerski Adam (Jarosław, Poniatowskiego 17), por. Mizerski Witold (Kraków, miejsc. Baon Most. Kolej. Montelupich), *Miziewicz Andrzej (Mościce, P. F. Zw. Azotowych), dr Monne Mieczysław (Toruń, Król. Jadwigi 1), *Morsztynkiewicz Ludwik (Warszawa, Falińskiego 8), mgr Moser Leopold (Warszawa, Czerniakowska 204/15), *Motyka Stanisław (Zakopane, Kamieniec), por. Mrozowicki Kazimierz (Włodzimierz. S. P. A.), *Mucha Franciszek (Chorzów, Zjednoczenia 4), Mucharski Stanisław (Warszawa 22, Korzeniowskiego 5), Muszyński Jan (Kraków, Rzeźnicza 35), Muller Marceli, (Gdynia, Kamienna Góra, „Opolanka"),

mgr. Naklicki Tadeusz (Skole, Notariat), ppłk. Nakonieczn ikoff Przemysław (Toruń, miejscowy p. p.), *Nehring Edward (Warszawa, Lendzka 40), Nesselroth Maks (Wadowice, 3 Maja 8), Niedenthal Władysław (Warszawa, al. Ujazdowskie 49, Min. Kom. Wydział Turystyki), inż. Niedźwiecki Tadeusz (Warszawa, Okręg 2), *mjr Niemiec Mieczysław (Bielsko, Obw. Komenda WF i PW), Nitribitt Roman (Krynica, Apteka), mjr Nowak Henryk (Wadowice, miejscowy p. p.), kpt. Nowobilski Albin (Bielsko, miejscowy p. s. p.), Nowosad Włodzimierz (Lwów, Pierackiego 26), Nowotarski Czesław (Bielsko, Pasaż, K. K. O. 1.),

*kpt. Ochęduszko Tadeusz (Sanok, miejscowy p. s. p.), *Olbrychtowicz Dionizy (Kraków, II Dom Akad.), Olczyk Stanisław (Komorowo, k/Ostrowi Mazow.), Olszewski Korwin Jerzy (Sosnowiec, 3 Maja 8b), *Oppenheim Józef (Zakopane, Piłsudskiego 70), *Osiecki Stanisław (Warszawa, Rudawska 2), *Ostrowski Mieczysław (Łódź, Wólczańska 222), *Otowski Włodzimierz (Tarnów, Piłsudskiego 3/9), Ozaist Adam (Żywiec, św. Krzyża).

*por. Pachoński Czesław (Żywiec, Pow. Kom. WF i PW), *Pacyna Tadeusz (Kraków, S. Fenna 10/5), Palka Wincenty Józef (Chrzanów, Pierackiego 564), Pantofliński Władysław (Żywiec, Gazownia), *Paszkowski Jerzy (Warszawa, Filtrowa, 81/36), *kpt. Pawlik Bruno (Poznań, miejsc. p. a. c.), *plut. Pawluszkiewicz Jan (Bielsko, miejsc. p. s. p.), Pawłowski Stefan (Częstochowa, Zarząd Miejski), Pączek Tadeusz (Kraków, Basztowa 9), *Pągowski Bolesław (Kraków, Szymanowskiego Boczna 25), inż. Pelc Józef (Chorzów I. Rejtana 4), ppłk dypl. Pelc Stanisław (Kalisz, miejsc. p. s. kan.), Pełczyński Stefan junior (Poznań, Lipowa 5), *Pendrys Ignacy (Kraków, Rynek Dębnicki 4), *inż. Piątkiewicz Stanisław (Mościce, Państw. Fabr. Zw. Azotowych), dr Pieczarkowski Marian (Kraków, Grzegórzecka U. J.), *Pieliński Mieczysław (Zakopane, Dworzec Kolejowy), por. Pieniak Franciszek (Sanok, miejsc. p. s. p.), ppor. Pierzchała Marian (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), mjr Pietsch Tadeusz (Bielsko, miejsc. p. a. l.), inż. Piotrowski Konrad (Warszawa, Promenada 17), *dr Pisek Karol (Kraków, Krasińskiego 32), Piszczałka Alojzy (Kamienica St. L. 330, pow. Bielsko), Plewiński Bogusław (Katowice, Kościuszki 55, m. 4), Płonka Franciszek (Biała, Wencelisa 24), Płotek Henryk (Będzin, Kołłątaja 9), *Poborski Stanisław, (Kraków, Pl. Kazimierza Wielkiego 4), Podoski Wiktor (Warszawa, M. S. Z.), Połomski Wilhelm (Świętochłowice, Ratuszowa 19), Poprawski Roman (Sanok, E. Granowskiej 3), Potok Henryk (Kraków, Morsztynowska 1), *Potuczek Bronisław (Kraków, Pl. Szczepański 5). *Profit Franciszek (Kraków, Topolowa 12, m. 2), *kpt. Proń Bronisław (Ostrów Mazowiecka, *inż. Propst Juliusz (Kraków, Zyblikiewicza 9), Pruchło Mikołaj (Czechowice, Kop. „Silesia"), *Prytyś Władysław (Poznań, Polskie Radio), * gen. bryg. Przeździecki Wacław (Bielsko, D. P. G.), Przybyło Józef (Kraków, Filarecka 5), *inż. Przybyłowski Władysław Jerzy (Katowice, Mariacka 8, m. 4), Przybyszewski Czesław (Łódź, Przejazd 8),

*Radkiewicz Bogdan (Zakopane, „Polesie“ Zamoyskiego), *Radkiewicz Stefan (Zakopane, „Polesie“ Zamoyskiego), sierż. Radoń Władysław (Sanok, miejsc. p. s. p.), Radoszewski Eugeniusz (Chrzanów, Fabryka Lokomotyw), *Radzio Kazimierz (Warszawa, Senatorska 35/67), Rajchel Kazimierz (Iwonicz-Zdrój), Rajzberg Izaak (Warszawa, Jasna 22/8), Rakowski Czesław (Rembertów pod Warszawą, Parkowa 7), *inż. Ramza Tadeusz (Kraków, Asnyka 10), Rarogiewicz Jerzy (Przemyśl, Dworskiego 63), *Ratkowski Sylwester (Grodziec k/Będzina), ppor. Rekucki Tadeusz (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), mjr Remer Wilhelm (Warszawa, 3 Maja 7, m. 29), mgr Rieger Andrzej (Katowice, Kościuszki 6), *Rittersschild Zdzisław (Zakopane, Żywczańskie), Robinsohn Erwin (Bielsko, 3 Maja 1a), *dr Robinsohn Otto (Bielsko, 3 Maja 3a), *Roehr Jan (Katowice, Zamkowa 3), Roehr Lidia (Katowice, Zamkowa 3), Rom Teodor (Warszawa, Mokotowska 3), por. Romański Maciej, (Hoszcza, Baon K. O. P.), Rosset Chemja (Łódź, Piłsudskiego 74), *dr Roszek Jan (Lwów, Zielona 9), inż. Roszkowski Wacław (Warszawa, Hoża 15), Roth Witold (Kraków, Lubelska 31), *Roth Władysław (Warszawa, Mokotowska 51), *Rothert Bolesław (Warszawa, Koszykowa 35), *Rottenberg Dawid (Kraków, Wolnica 2) inż. Rubinstein Jakub (Lwów, Ochronek 10), *inż. Rudnicki Janusz (Warszawa, Karłowicza 11), *Rudnicki Stanisław (Warszawa, Smolna 36), ppłk Rudzki Adam (Warszawa, Esterska 6), Rybicki Stanisław (Mikołów, Gimnazjum Państw.), *Rydlewski Marian (Chełmża, Rynek 6),

*Sabela Adam (Cieszyn, Hoenheisera 9), *płk dypl. Sadowski Jan Andrzej (Katowice, ul. Francuska, Dow. Dyw.), por. Sadowski Eugeniusz Zbigniew (Kraków, Rajska 1), *mgr Salpeter Julian (Kraków, Krowoderska 50), *inż. Sawicki Marceli (Warszawa, Leszno 41, m. 10), Schenkelbach Bertold (Drohobycz, Bednarska 10), *inż. Schiele Aleksander (Warszawa, Al. Róż 5), *inż. Schiele Kazimierz (Zakopane, Kasprusie), *dr Schinagel Raul (Kraków, Czarnowiejska 72), Schmalz Bolesław (Krosno, Rynek 2), Schmidt Fryderyk (Nowy Sącz, Legionów), *dr Schonowitz Marian (Katowice, Wojewódzka 23), Schwieger Józef (Nowy Targ, Nadwodnia), Scott George (Lwów, Dwernickiego 24), *kpt. Semilski Zbigniew (Warszawa, Aleje Ujazdowskie), por. Siekierski Marian (Stryj, miejsc. p. p.), Sielski Stanisław (Warszawa, Min. Przemysłu i Handlu),

*dr Sierakowski Stanisław (Warszawa, Chocimska 24), Śledziejowski Stanisław (Świdnik k/Lublina), Silbermann Henryk (Andrychów), Silberzweig Józef (Kraków, Groble 12), prof. Sitek Antoni (Nowy Sącz, Naściszewska), Skoczylas Józef (Warszawa, CIWF), *Skotnicki Franciszek (Warszawa, Konopnickiej 6 YMCA), Skórkiewicz Piotr (Katowice, Rybnicka 4, m. 4), Skrzypecki Kazimierz (Lwów, Kadecka 10/3), Skwarczyński Eugeniusz (Kraków, Kazimierza Wielkiego 57), *Słoninka Andrzej (Kielce, Huta Ludwików), *Słowikowski Walerian (Łódź, Radwańska 45), *Służewski Stanisław (Zakopane, Żywczańskie, dom Jendrzeja Wawrytki), *inż. Smoluchowski Wilhelm (Natolin, poczta Brwinów k/Warszawy), Sobolewski Leon (Kraków, Smoleńsk 1), Sokołowski Edmund (Bydgoszcz, Marsz. Focha 30), Solak Bolesław (Lwów, Cieplaka 11), Solak Jerzy (Lwów, Cieplaka 11), inż. Sonderling Adolf (Bielsko), *ppłk. Sosabowski Stanisław (Warszawa, Hankego 11), Spernol Karol (Katowice, Stalmacha 18), Spiess Ernest (Lwów, Murarska 60), *Spiess Tadeusz (Kraków, Batorego 15b), *kpt. Spyrłak Stanisław (Bydgoszcz, Liebelta 5), kpt. Stachowiak Ignacy (Gorlice, Komenda P. W.), Sta.iej Stanisław (Chorzów, 3 Maja 14), *inż. Stamatello Henryk (Warszawa, Czerniakowska 126a), Stamberger Adolf (Andrychów), Stańczykiewicz Sylweriusz (Kraków), inż. Stankiewicz Czesław (Bydgoszcz, Konarskiego 9), Stanner Leopold (Nowy Targ, Ludzmirska 11), dr Starkowski Kazimierz (Poznań, św. Marcina 63), Staszkiewicz Adam (Żywiec, Kościuszki 318), *Stawowczyk Jan (Biała, 11 Listopada 21), *Stefański Adam Mieczysław (Kraków, Lubomirskich 29, m. 14), *kpt. Stefański Jan (Kraków, Szlak, Koszary Sobieskiego), *Stella Sawicki Jan (Kraków, Słoneczna 10), inż. Stenzel Leopold (Bydgoszcz, Pl. Weysenhoffa 1), *kpt. Stiller Ernest (Bielsko, miejsc. p. s. p.), dr Stonawski Edward (Bielsko, Parkowa 5), *Storch Stefan (Rabka, „Janina"), Stotter Adolf (Katowice, Mariacka 1/11), Studencki Kazimierz (Katowice, Powstańców 5, „Godula" Sp. Akc.), *kpt. Studziński Bolesław (Warszawa, P. U. W. F. i P. W.), Sukiennik Emanuel (Katowice, Andrzeja 8), *Sykutowski Franciszek (Kraków, Powiśle 2), por. Szajna Stanisław Tadeusz Adam (C. S. P. Osowiec k/Grajewa), *dr Szatkowski Henryk (Zakopane, Krzeptówki 97), *Szayer Marian (Warszawa, Jaworzyńska 3), *Szczepanik Kazimierz (Katowice, Słowackiego 26), Szczepurek Jan (Katowice, Powstańców 49), Szelągowski Stanisław (Brzeziny k. Łodzi, szpital pow.), Szenderowicz Romuald (Lwów,

Łyczakowska 58), *Szkólnik Mieczysław (Warszawa, Sienna 30/71), ppor. Sznajder Tadeusz (Kalisz, Widok 27, m. 5), *inż. Szorc Leon (Tarnów, Słowackiego 1, m. 4), Szotkowski Emil (Mysłowice, Powstańców 18), Szotkowski Władysław (Cieszyn, Sienkiewicza 12), Szumański Tadeusz (Katowice, Huta „Pokój"), por. Szumowski Zygmunt (Ostrów, Mazowiecka Szk. Podchor.), *mjr Szuster Jan (Bielsko, miejsc. p. a. p.), *por. Schwarzenberg-Czerny Andrzej (Kraków, miejsc. pułk uł.), *mjr dr Szydłowski Zdzisław (Kraków, Józefitów 21), *por. Szymański Stefan (Bielsko, W. K. S.), *Szymoński Władysław (Chorzów, Gimnazjalna), Szymczak Edward (Kraków, Ubezp. Społeczna), Szymiczek Alina (Tarnów, Batorego 5), inż. Szyndlar Sebastian (Cieszyn, Sienkiewicza 2),

kpt. pil. Śledziejowski Stanisław (Świdnik k/Lublina), *inż. Śledziński Tadeusz (Mościce), *Ślizowski Julian (Kraków, Rynek 9), *mjr Świerzy Antoni (Kraków, Rakowicka 29),

inż. Tarchalski Bolesław (Łódź, Piotrkowska), Tchórzewski Bronisław (Żywiec, Jagiellońska), *por. Teichen Henryk (Kraków, Baon M. K. Montelupich), Tołłoczko Zdzisław (Lwów, Dwernickiego 28), dr Tomaszek Stanisław (Stanisławów, 3 Maja 19), mgr Towarnicki Tadeusz (Katowice, Opolska 5, m. 1), *Trebert Henryk (Lwów, Mochnackiego 23), *por. Trzepałko Franciszek (Warszawa, Al. Szustra 37/5), Turczyn Mieczysław (Jasło, Pierackiego), inż. Turecki Witold (Chełmża, Sienkiewicza 4), *Turnau Adam, (Kraków, Smoleńsk 30), Turski Stanisław (Lwów, Domsa 12), *inż. Tychowicz Stanisław (Bydgoszcz, nad Portem 2), inż. Tyski Feliks (Rybnik, Pocztowa),

por. Ullmann Władysław (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), por. Urbuś Franciszek (Sanok, miejsc. p. s. p.), *Ustupski Jerzy (Kraków, Słoneczna 31/18);

*Wachniewski Mieczysław (Warszawa, Żabia 5/20), Wajdeczko Augustyn (Brzeszcze k/Oświęcimia), Wajdzik Józef (Biała, Kopernika 644), *por. Waligóra Władysław (Nowy Sącz, miejsc, p. s. p.), *mjr dypl. Wallich Tadeusz (Warszawa, Chałubińskiego 30), kpt. Wanacki Bonifacy (Sambor, miejsc. p. s. p.), *mjr Wasilewski Tadeusz Adam (Kowel, Szef Sztabu Dyw. Piech.), Wasung Aleksander (Kielce, Bank Polski), *Wawro Marian (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), por. Wawszczak Ignacy (Toruń, miejsc. Baon

Balon.), inż. Weinberg Aleksander (Lwów, Janowska 11a), Weinberg Roman (Częstochowa, Garibaldiego 15), *inż. Weker Wacław (Warszawa, Słoneczna 50), inż. Welfeld Tadeusz (Łódź, Gdańska 42, p. a. Karpaty), *inż. Wendt Herman (Łódź, Targowa 1), inż. Wereszycki Tadeusz (Warszawa, Czackiego 12/6), dr Werner Artur (Poznań, Mickiewicza 21/25), *Wertheimer Henryk (Kraków, św. Getrudy 23), Wiener Zygfryd (Bielsko, Mickiewicza 44), mgr Wierzyński Stanisław (Warszawa, Traugutta 6), inż. Wiktor Bronisław (Lwów, 22 Stycznia 5), Wilczek Stanisław, Skawina Fabryka Francka), *Wilczek Tadeusz (Kraków, Zamkowa 11), dr Wilder Oskar (Stanisławów, 3 Maja 3), Winer Syna (Będzin), Winiarski Czesław (Warszawa, Karolkowa 9), *płk Wir-Konas Alojzy (Bielsko, Dyw. Piech. Górskiej), Wischik Alfred (Wadowice, Zatorska 1), *dr Wisłocki-Mroczek Ferdynand (Chrzanów, Al. Henryka 25), *Wiśniewski Józef (Kraków, Wygoda 11), *Wiśniewski Mieczysław (Kraków, Długa 38), por. Witkowski Edmund (Przemyśl, Zawiszy Czarnego 10), mjr Witkowski Jan (Włocławek, Reymonta 38), *Witkowski Karol, (Warszawa,3 Maja 16), por. Witoszyński Witold (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), mgr Włodarczyk Stanisław, Katowice, Słowackiego 41), inż. Wojnar Józef (Borysław,Kościuszki 97),Wolf Aleksander (Sianki), Wolski Władysław (Grodziec k/Będzina), Woroniecki Adam (Szczawnica, Dyrekcja), Woźniak Jan (Strzemieszyce, Kol. Sulno 30), mjr Wrona Franciszek (Lida, miejsc. p. p.), Wróbel Bronisław (Rybnik, Cicha 8), *Wróbel Tomasz (Biała, nad Niwką 23), por. Wrześniowski Tadeusz (Nowy Sącz, miejsc. p. s. p.), Wrzód Paweł (Katowice, Strzelecka 7), mjr Wyczółkowski Stefan (Radomsko, Limanowskiego 43), Wygnaniec Franciszek (Lwów, Węgierska 8), mgr Wyrobek Tadeusz (Kraków, Sobieskiego 5), *Wysocki Tadeusz (Tarnów, Bank Polski), *dr Wyżykowski Stanisław (Warszawa, Ludna 9),

*Zaczyński Roman (Cieszyn, Błogocka 6), *Zajaczek Władysław (Biała, Cyniarska 12), Zajonz Wilhelm (Katowice, Wojciechowskiego 24), Zalewski Romuald (Białystok, Słowackiego 10, m. 4), Załuski Bogdan (Iwonicz-Zdrój, „Belweder"), *dr Załuski Kazimierz (Kraków, Pl. Szczepański 5), *Zamowski Stanisław (Warszawa, Okólnik 5), por. Zaremba Kazimierz (Ostrów Mazowiecka A.), *gen. Zaruski Mariusz (Warszawa, Krasińskiego 5), mjr Zawadzki Antoni (Warszawa, 6 sierpnia 58/22), *mgr Zawiła Stanisław (Chrza-

nów, Gimnazjum), *Zdyb Stanisław (Zakopane-Bystre, „Halka"), dr Zeitinger Ryszard (Bielsko, Mickiewicza 39), Zeitinger Walter (Bielsko, Mickiewicza 36), Ziegler Henryk (Nowy Sącz, Szwedzka 9), *płk. Zieleniewski Tadeusz (Warszawa, Mokotowska 7), *dr Zieliński Adam (Warszawa, Konopnickiej 6, YMCA), por. Zieliński Tadeusz (Kraków, miejsc. p. p.), Ziembiński Zygfryd (Sosnowiec, Mazowiecka 7a), Ziemblic Henryk (Schronisko pod Pop Iwanem, p. Żabie) *płk. Ziętkiewicz Władysław (Kołomyja, miejscowy p. p.), *Ziętkiewiczowa Ela (Kołomyja, miejscowy p. p.), Ziora Władysław (Komorowo k/Ostr. Mazow.), *Zjawiński Bolesław (Warszawa, Nowy Świat 41), Złotykamień Henryk (Warszawa, Miodowa 9), *inż. Złowodzki Mieczysław (Katowice, 11 Listopada 28), *Zubek Stanisław (Zakopane, Szkolna), Zweig Jakub (Kraków, Kalwaryjska 32), *Zwoliński Stefan (Zakopane, Krupówki), Zydaczewski Stefan (Sosnowiec, Będzińska 37), *Zylbermann Leopold (Warszawa, Kielecka 36),

Żabnicki Ludwik (Zwardoń), Żabnicki Stanisław (Łomnica-Zdrój, Placówka Straży Granicznej, Wierchomla), Żarlikowski Kazimierz (Krynica-Zdrój, „Iwonka"), por. Żurek Józef (Bielsko, miejsc. p. s. p.), *Żyłka Alojzy (Chorzów, Ks. Gałeckiego 4), *Żytkowicz Władysław (Warszawa, CIWF).

PRZEWODNICY ZAWODOWI

Ponadto współdziałać mogą przy zaświadczaniu wycieczek odbywanych w Tatrach zawodowi przewodnicy — na następujących zasadach:

Przewodnicy ci nie mają upoważnienia do sporządzania i podpisywania protokołów dla Odznaki Górskiej, mogą jednak wystawiać zaświadczenia na wydanych im przez Komisję Turystyczną P. Z. N. blankietach, iż w ich towarzystwie została wycieczka odbyta.

Na podstawie takiego zaświadczenia może każdy przodownik upoważniony na Tatry sporządzić protokół dla Odznaki Górskiej, przy czym zaświadczenie zawodowego przewodnika musi być dołączone.

Wszyscy ci zawodowi przewodnicy narciarscy muszą się wykazać zaświadczeniem Komisji Turystycznej P. Z. N. na dany sezon.

Ostrzega się, iż w ciągu sezonu lista ta nie będzie powiększana i jedynie zaświadczenia podpisane przez niżej wymienionych mogą przodownicy dla Odznaki Górskiej brać pod uwagę przy sporządzaniu protokołów.

Każdy przewodnik może za prowadzenie na wycieczkę pobierać wynagrodzenie jedynie według normy, jaką będzie miał podaną w książeczce przewodnickiej.

Komisja Turystyczna P. Z. N. zatwierdziła poniższą listę zawodowych przewodników narciarskich na Tatry z ważnością na sezon 1938/39:

Gąsienica Byrcyn Stanisław, Gąsienica Tomków Jan, Gąsienica Tomków Józef, Gąsienica Władysław, Gąsienica z Lasa Stanisław, Juhas Wojciech, Kłaper Filip, Krzeptowski Józef, Marusarz Andrzej junior, Marusarz Andrzej senior, Motyka Stanisław, Rój Stanisław, Stopka Józef, Wawrytko-Krzeptowski Andrzej, Wawrytko-Krzeptowski Józef, Wawrytko-Krzeptowski Wojciech, Zarycki Szymon.

*

SPIS NARCIARZY ODZNACZONYCH ZŁOTĄ ODZNAKĄ GÓRSKĄ P. Z. N. W SEZONIE 1937/38.

Mjr Adamski Stanisław, KNOG Warszawa; Balasiński Tadeusz, SN „Geyer“ Łódź; mjr Bernacki Wiktor, SN „Ognisko“ Jarosław; Berglas Erwin, ŻTTN „Makkabi“ Bielsko; Biedroński Stanisław (niestow.); Biedroński Tadeusz (niestow.); Bojarski Jan, „Skimka“ Kraków; ppor. Bojarski Zbigniew (niestow.); mgr Bojcun Władysław, TKN Kraków; dr Breyer Stefan, SN „Beskid“ Andrychów; Breyerowa Janina, SN „Beskid“ Andrychów; mgr Chajn Leon, SN PTT Warszawa; Chełkowski Maciej, SN PTT Warszawa; Ciechanowska Władysława, TTN Kraków; Czajkowski Tadeusz, TTN Kraków; dr Datka Tadeusz, TTN Kraków; ppor. Doroz Władysław (niestow.); arch.

Ficek Stefan, „Skimka“ Kraków; dr Fink Henryk Stanisław, SN PTT Tarnów; Finkowa Olga, SN PTT Tarnów; Furmańczyk Eugeniusz, SN „Geyer“ Łódź; Glugla Irena, TKN Kraków; Górska Orla TTN Kraków; Heinrich Antoni Ludwik, SN PTT Warszawa; inż. Hetper Zygmunt, SN PTT Poznań; Hławiczka Maria, SN W. K. Wioślarek Warszawa; Hochhauser Markus, SN ŻTGS Nowy Targ; Iwelski Stefan, TTN Kraków; Jaroszewski Wiesław, SN AZS Kraków; Jastrzębski Tadeusz (niestow.); dr Jopkówna Janina, TTN Kraków; Kannengieser Salomon, SN ŻTGS Nowy Targ; Kisiecki Andrzej, SN PTT Lwów; Knobloch Apolinary, ON „Sokół“ Kraków; dr Kowenicki Stanisław, TTN Kraków; Krannerwetter Alojzy, PTN Przemyśl; Kramkowski Henryk, „Skimka“ Kraków; dr Krokowski Jerzy, SN PTT Sosnowiec; kpt. Kruszyn Franciszek Jan (niestow.); inż. Kuncewicz Zbigniew, Jarosł. Tow. Narc. Jarosław; Kwiatkowski Tadeusz, SN PTT Warszawa; Lachman Rudolf, SN „Geyer“ Łódź; ppłk. inż. Lechner Stanisław, KNOG Warszawa; kpt. Lewiński Stanisław Maciej (niestow.); mgr Lubaczewski Marian, TKN Kraków; kpt. Lüdtke Stefan, SN WKS Komorowo; Łukasiewicz Mikołaj, SN PTT Łódź; Malicki Marian Jerzy, TTN Kraków; inż. Markiewicz Władysław, SN PTT Żywiec; dr Mazurek Józef, SN AZS Warszawa; Mazurkowa Maria Alina, SN AZS Warszawa; mgr Merta Józef (niestow.); Niedenthal Władysław, SN KPW Warszawa; Ostrowski Mieczysław, SN „Geyer“ Łódź; Paszkowski Jerzy, WKN Warszawa; Pawlikowski Antoni, TTN Kraków; plut. Pawluszkiewicz Jan, SN WKS Bielsko; Pieniążek Odrowąż Czesław, WKN Warszawa; Przybyszewski Czesław, SN PTT Łódź; Słowikowski Walerian, SN „Geyer“ Łódź; Sobczak Tadeusz, SN „Geyer“ Łódź; Sojka Stanisław, SN PTT, Biała; plk. dypl. Sosnkowski Stanisław, WKN Warszawa; dr Sroczyński Kazimierz, SN AZS Warszawa; Stenzel Leopold, Bydgoski Klub Narciarski; Stenzlowa Łucja, Bydgoski Klub Narciarski; inż. Szczepanowski Stanisław, KTN Lwów; Szczepanik Kazimierz, SN KPW Katowice; dr Szelągowski Stanisław, SN PTT Łódź; mjr Świerzy Antoni, SN WKS Kraków; inż. Truszkowski Tadeusz, Rybnicki Klub Narciarski; por. Vieweger Rufin, WKN Warszawa; Wachniewski Mieczysław, SN „Zjednoczenie“ Warszawa; Wendt Herman, SN PTT Łódź; Flaszyńska-Wesołowska Zofia, SN AZS Warszawa; Winkler Wacław, SN „Syrena“ Warszawa; inż. Wędrowski Kazimierz, WKN Warszawa;

Witkowski Leon, SN „Syrena" Warszawa; Wyszyńska Natalia, SN W. K. Wioślarek, Warszawa; Żebracka Zofia, SN Ogniska Zw. Podhalan Rabka; Żebrowski Robert, SN WKS „Gryf" Toruń.

*

STATYSTYKA ODZNAKI GÓRSKIEJ

Ilość odznak przyznanych w poszczególnych sezonach i stopniach.

Sezon	Ogółem	Złote	Srebrne	Brązowe	Stowarzyszeni	Niestowarzysz.	Mężczyźni	Kobiety
1932/33	517	—	—	517	384	133	412	105
1933/34	1098	—	199	899	638	460	912	186
1934/35	1667	127	320	1220	968	699	1416	251
1935/36	1108	110	235	763	729	379	957	151
1936/37	1224	123	233	868	954	270	1052	172
1937/38	1126	78	211	837	546	580	1024	102
Razem za 6 lat 1932—1938	6740	438	1198	5104	4219	2521	5773	967

III.

ODZNAKA NIZINNA P. Z. N.

REGULAMIN

I PRZEPISY OGÓLNE

§ 1. W dążeniu do stałego rozwoju narciarstwa nizinnego w Polsce — nadaje Polski Związek Narciarski czynnym narciarkom i narciarzom, spełniającym wymagania niniejszego regulaminu — specjalną odznakę: „Nizinną Odznakę P. Z. N.".

§ 2. Nizinna Odznaka P. Z. N. ma na celu:
- a) rozpowszechnienie używania nart jako środka komunikacji na nizinach Polski w porze zimowej,
- b) zachętę do utrzymania marszowej sprawności narciarskiej, do najpóźniejszego wieku,
- c) budzenie i utrzymanie trwałego zainteresowania dla dalekobieżnej turystyki narciarskiej i zimowego terenoznawstwa na nizinach Polski.

§ 3. Terenem, na którym ubiegać się można o Nizinną Odznakę P. Z. N. są obszary nizinne całej Rzeczypospolitej Polskiej; wyłączone są tereny Podkarpacia i Karpat, a więc cały obszar na południe od linii kolejowej Bogumin—Zebrzydowice—Katowice—Kraków—Przemyśl—Lwów—Halicz i dalej Dniestrem do granicy Państwa, a ponadto właściwy obszar gór Świętokrzyskich.

§ 4. Do ubiegania się o Nizinną Odznakę P. Z. N. uprawniony jest każdy obywatel Polski, nie pozbawiony sądownie praw i nie zdyskwalifikowany za przekroczenie sportowe przez PZN zarówno zrzeszony jak i niezrzeszony.

Ubiegający się o Nizinną Odznakę musi mieć ukończony przynajmniej 17 rok życia i winien być zbadany przez le-

karza przed rozpoczęciem ubiegania się o odznakę w każdym sezonie. Polski Związek Narciarski może odmówić nadania odznaki, względnie pozbawić prawa jej posiadania te osoby, które spełniają wprawdzie wymagania niniejszego regulaminu, ale które a) działają na szkodę P. Z. N. lub narciarstwa, b) którym udowodniono przekroczenia natury etycznej, c) które zostały dożywotnio zdyskwalifikowane.

§ 5. Kierownictwo instytucją Nizinnej Odznaki P. Z. N. należy do Komisji Narciarstwa Nizinnego P. Z. N., która:

a) przeprowadza weryfikację i przydziela odznaki.
b) prowadzi ewidencję osób, które odznakę zdobyły,
c) czuwa, aby odznaka była zawsze wysoko ceniona wśród ogółu,
d) dba o to, aby normy ubiegania się o odznakę były stale dostosowane do rozwoju i potrzeb narciarstwa nizinnego.

§ 6. Odznaka ma jedną kategorię i trzy stopnie: 1) brązowy, 2) srebrny, 3) złoty. Rysunek odznaki wszystkich stopni jest jednakowy. Odznakę nosi się tylko przy ubiorze narciarskim (na lewej piersi). Przy ubiorach cywilnych dopuszczalna jest miniatura odznaki. Wolno nosić odznakę tylko najwyższego posiadanego już stopnia.

Odznakę zdobywa się według kolejności stopni, które nie mogą być przeskakiwane. Poszczególne stopnie odznaki zdobyć można tylko raz w sezonie narciarskim, liczonym od 15 listopada do 1 kwietnia. Zdobywanie odznaki rozpoczyna się od stopnia brązowego.

Nizinnych Odznak P. Z. N. nie wolno wymieniać na żadne inne odznaki, ani też pozbywać w jakikolwiek sposób, pod rygorem unieważnienia wyniku uprawniającego do posiadania odznaki.

§ 7. Nazwiska odznaczonych i ich przynależność klubowa, podawane będą do ogólnej wiadomości specjalnym komunikatem weryfikacyjnym Komisji Narciarstwa Nizinnego P. Z. N.; podawane będą także nazwiska nie zrzeszonych. Nazwiska osób, które zdobędą odznakę trzeciego stopnia (złotą) podawane będą w „Informacyjnym Kalendarzu Narciarskim P. Z. N."

Orzeczenie Komisji Narciarstwa Nizinnego P. Z. N. w sprawie Nizinnej Odznaki P. Z. N. tudzież interpretacja niniejszego regulaminu przez Kom. Narc. Niz. P. Z. N. są ostateczne i nie ma od nich odwołania.

II SPOSÓB UBIEGANIA SIĘ O NIZINNĄ ODZNAKĘ P. Z. N.

§ 8. Podstawą ubiegania się o Nizinną Odznakę P. Z. N. są punktowane marsze, odbywane i stwierdzone według niniejszego regulaminu. Marsze mogą być odbywane:

a) na ustalonych trasach,

b) na dowolnych trasach.

§ 9. **Ustalone trasy marszów** ogłaszane są co roku w Kalendarzu Narciarskim; trasą ustaloną należy maszerować w jednym lub kilku terminach w ciągu sezonu narciarskiego, maszerując co najmniej 25 km dziennie. Marsze mają być stwierdzone w książeczkach marszowych przez władze wymienione w § 17 i w miejscowościach wymienionych w spisie tras ustalonych. Start i meta może być w tym samym miejscu, kierunek marszu jest dowolny.

§ 10. **Dowolne trasy** marszów są wybierane przez ubiegających się o Nizinną Odznakę P. Z. N.; marsze na nich muszą odpowiadać następującym warunkom:

a) trasa dowolna nie może być krótsza, aniżeli 50 km,

b) nie powinna w zasadzie prowadzić wzdłuż toru kolejowego i szosy,

c) dzienny marsz musi wynosić co najmniej 25 km,

d) stwierdzenie marszu w książeczce marszowej przez władze wymienione w § 17 należy uzyskać w miejscu startu i mety oraz ponadto co najmniej w jednej miejscowości podczas każdego dziennego marszu,

e) długość marszów na trasach dowolnych należy obliczać w linii prostej, między miejscowościami, w których były otrzymywane stwierdzenia zgodnie z powyższym punktem d). Przy weryfikacji przez Komisję Narciarstwa Nizinnego ten sposób mierzenia długości będzie podstawą do weryfikacji marszu.

§ 11. W marszach ważnych dla punktacji muszą brać udział przynajmniej 3-osobowe zespoły; wszystkie osoby z zespołu muszą posiadać własne książeczki marszowe prawidłowo wypełnione. Jedynym wyjątkiem, dopuszczającym zdobycie Nizinnej Odznaki P. Z. N. nie w zespole jest

wzięcie udziału w Marszu Zułów—Wilno, urządzanym corocznie ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego; podstawą do weryfikacji tego marszu jest książeczka marszowa, potwierdzona przez Komitet Organizacyjny tego Marszu.

§ 12. Marsze o Nizinną Odznakę P. Z. N. odbywają się na nartach, o ile możności typu nizinnego; narty mogą być odpięte w wypadku braku śniegu na przestrzeni nie dłuższej od 1/5 dziennego marszu. Użycie w czasie marszu o Nizinną Odznakę P. Z. N. innego środka lokomocji poza nartami, lub dopuszczalnym marszem bez nart, unieważnia marsz.

§ 13. Odznakę danego stopnia przyzna Komisja Narciarstwa Nizinnego P. Z. N. o ile wszystkie odbyte w ciągu jednego i tego samego sezonu marsze na trasie ustalonej lub dowolnej, są do książeczki marszowej prawidłowo wciągnięte, potwierdzone i dają sumę punktów, która równa się lub przewyższa normę wynoszącą:

a) dla odznaki brązowej 200 punktów;

b) dla odznaki srebrnej (mogą tylko zdobyć posiadacze odznaki brązowej) — 300 punktów; posiadacze odznaki brązowej mogą zdobyć odznakę srebrną także przez dwukrotne jeszcze (ogółem trzykrotne) powtórzenie norm wymaganych dla odznaki brązowej; przy czym zdobywać ją mogą w ciągu wielu sezonów a przerwy całych sezonów są dopuszczalne,

c) dla odznaki złotej (mogą zdobyć posiadacze odznaki srebrnej) — 400 punktów; posiadacze odznaki srebrnej mogą zdobyć odznakę złotą także przez dwukrotne jeszcze (ogółem trzykrotne) powtórzenie norm wymaganych dla odznaki srebrnej, przy czym zdobywać ją mogą w ciągu wielu sezonów a przerwy całych sezonów są dopuszczalne; posiadacze odznaki brązowej zdobyć mogą odznakę złotą przez ośmiokrotne jeszcze (ogółem dziewięciokrotne) osiągnięcie norm wymaganych dla odznaki brązowej, przy czym zdobywać ją mogą w ciągu wielu sezonów a przerwy całych sezonów są dopuszczalne.

O ile w ciągu jednego sezonu wymagana norma punktów do przyznania Odznaki Nizinnej nie została osiągnięta, punkty te przepadają.

§ 14. Zasadnicza punktacja marszów zależna jest od ich długości w kilometrach, przy czym za każdy skończony kilometr wykonanego marszu, zgodnie z niniejszym regulaminem, liczy się dwa punkty. Długość tych marszów oblicza się na mapie w linii powietrznej od startu do mety, z uwzględnieniem miejsc marszu, w których obowiązuje uzyskanie potwierdzenia. Ustalone trasy marszów mają z góry wskazaną punktację, natomiast punktację tras dowolnych oblicza i ustala definitywnie Komisja Narciarstwa Nizinnego. Przy przesyłaniu książeczek marszowych do weryfikacji marszów na trasach dowolnych, dla ubiegających się o odznakę srebrną lub złotą, niezbędnym warunkiem jest dołączenie odbitego na kalce lub bibułce planu trasy z mapy 1:100.000 lub 1:300.000, z wymienieniem nazwy tej mapy.

§ 15. W zależności od płci i wieku ubiegających się o odznakę — ustalona punktacja marszów ulega zmianie przez uwzględnienie tzw. „współczynnika osobistego" każdego uczestnika.

Współczynnik ten wynosi:

Wiek:	Współczynnik dla mężczyzn:	Współczynnik dla kobiet:
17—19 lat	1,2	1,3
20—29 „	1	1,2
30—39 „	1,1	1,3
40—49 „	1,2	1,5
50 i wyżej	1,4	1,7

Punktacja danego przemarszu, wymnożona przez współczynnik osobisty danego uczestnika — daje notę ostateczną marszu ważną dla punktacji.

W razie stwierdzenia, że w ciągu jednego i tego samego sezonu — ubiegający się o Odznakę Nizinną P. Z. N. powtórzył przejście raz już dokonane — w całości lub w części, wtedy ilość punktów przypadająca na przestrzeń powtórzoną ulega zmniejszeniu o połowę. Przy trzecim powtórzeniu dana ilość punktów zmniejszana będzie o 75%, a przy czwartym nie będzie w ogóle liczona.

§ 16. Każdy narciarz zamierzający ubiegać się o Nizinną Odznakę P. Z. N. winien nabyć w biurze Zarządu Głównego P. Z. N. Kraków (ul. Piłsudskiego 13), (w Komisji Narciarstwa Nizinnego P. Z. N. Warszawa, tylko dla miejscowych) „książeczkę marszową“ za cenę 50 gr; kwotę tę należy wpłacić na konto P. K. O. nr 400.225 z podaniem imienia, nazwiska i dokładnego adresu, pod którym ma być wysłana książeczka(ki) marszowa(we) lub przesłać w znaczkach pocztowych. W książeczce tej zawarte są wskazówki potrzebne do zorganizowania marszu o Odznakę Nizinną, zbierania potwierdzeń i załatwiania weryfikacji marszu.

Książeczki marszu powinny być odsyłane do Komisji Narciarstwa Nizinnego P. Z. N. najpóźniej do 15 kwietnia. O wyniku weryfikacji będzie powiadomiony każdy z uczestników pocztówką.

§ 17. Do stwierdzenia w książeczce marszowej danych, w rubrykach: start, punkty kontrolne, meta upoważnieni są:

1) władze wojskowe oraz Korpusu Ochrony Pogranicza, dla przemarszów organizowanych na Nizinną Odznakę P. Z. N. przez siebie dla żołnierzy lub osób cywilnych,
2) wszyscy sędziowie P. Z. N., nauczyciele narciarstwa P. Z. N. lub przodownicy odznaki górskiej P. Z. N., ogłoszeni oficjalnie w liście ważnej na dany sezon, mieszkający na trasie dokonywanych przemarszów oraz bez tego zastrzeżenia, ci sami, gdy biorą osobiście udział w marszu o Nizinną Odznakę P. Z. N.
3) właściwe Zarządy Okręgów Narciarskich P. Z. N.
4) zarządy towarzystw, klubów i sekcji zrzeszonych w P. Z. N., mających swe siedziby w pobliżu tras marszów,
5) powiatowi komendanci W. F. i P. W.
6) komendy organizacji P. W.

Mogą także potwierdzić marsze: władze administracyjne, posterunki P. P., urzędy pocztowe, zawiadowcy stacji kolejowych oraz sołtysi.

§ 18. Komisja Narciarstwa Nizinnego P. Z. N. będzie podawała w komunikatach Zarządu Głównego P. Z. N.:

a) spis tras ustalonych na bieżący sezon zimowy,
b) ewentualne przepisy porządkowe, względnie wyjaśnienia interpretujące niniejszy regulamin w razie potrzeby.

* * *

Postępowanie w razie zagubienia, zamiany odznak poszczególnych stopni Nizinnej Odznaki P. Z. N., jest takie samo, jak przy innych odznakach P. Z. N.

Ceny Nizinnych Odznak P. Z. N. poszczególnych stopni oraz sposób ich nabycia będzie podany w pocztówce zawiadamiającej o przyznaniu tej odznaki.

*

ZESTAWIENIE ZDOBYTYCH ODZNAK NIZINNYCH P. Z. N. W SEZONACH 1936/7 i 1937/8

w sezonie	brązowe		srebrne	razem
	po raz pierwszy	po raz drugi		
rok 1937	352	—	—	352
rok 1938	374	46	12	432
Razem	726	46	12	784

OFICJALNY SPIS TRAS USTALONYCH DLA KONKURENCJI O ODZNAKĘ NIZINNĄ PZN.

I. Warszawski okręg PZN.

		Punktów
Nr 1.	Warszawa (Wawer)—Miłosna—Dębe Wielkie-Nowo Mińsk—Cegłów—Żeliszew—Iganie—Siedlce	161
Nr 2.	Warszawa (Bielany)—Łomianki—Puszcza Kampinoska Grób Powstańców—Palmiry—Truskawka—Roztoka—Kampinos	104
Nr 3.	Warszawa (Wilanów)—Jeziorna—Brześćce—Góra Kalwaria—Konary—Warka	101
Nr 4.	Warszawa (Wawer) — Miedzeszyn — Świdry Wlk. — Karczew — Całowanie — Osieck — Garwolin	107
Nr 5.	Łódź — Imielnik — Niesułków — Dmosin — Łyszkowice — Łowicz	103
Nr 6.	Łódź — Wola Rakowa — Rokiciny — Lubochnia — Spała	103
Nr 7.	Lublin — Jastków — Wola Przybysławska — Szumów — Puławy	102
Nr 8.	Lublin — Motycz—Wąwolnica— Kazimierz—Puławy	108
Nr 9.	Lublin — Krępiec — Piaski Lubelskie — Oleśniki — Rejowiec	112
Nr 10.	Brześć n/B. — Iwachnowicze — Podlesie — Podbiała — Sołoducha — Białowieża	142

II. Wileński okręg PZN.

Nr 11. Marsz Zułów—Wilno ku uczczeniu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, organizowany corocznie przez Ministra Spraw Wojskowych przy współudziale PZN, daje prawo uzyska-

III. Lwowski okręg PZN.

V. Krakowski okręg PZN.

VII. Grodzieński okręg PZN.

Uwaga: Trasy ustalone po ich całkowitym przejściu mogą być uzupełnione dla ew. powrotu do miejsca zamieszkania trasą dowolną przy zachowaniu wszelkich warunków podanych dla tras dowolnych w regulaminie odznaki nizinnej i książeczce marszowej.

WSKAZÓWKI DLA UBIEGAJĄCYCH SIĘ O ODZNAKĘ NIZINNĄ PZN.

Wykorzystaj śnieg i wolne chwile dla marszu na nartach nizinnych a utrzymasz zdrowie, poznasz nasz piękny kraj i zdobędziesz Odznakę Nizinną P. Z. N.

W tym celu:

1) umów się z co najmniej dwoma innymi narciarzami.

2) zdecydujcie się na trasę **ustaloną**, podaną w „Kalendarzyku Narciarskim" lub wybierzcie tzw. **dowolną.** Zaczynać i kończyć marsz o odznakę wolno w każdym dniu sezonu zimowego między 15. XI. a 31. III., w jednym lub kilku terminach.

3) trasa dowolna o ile możności nie powinna prowadzić wzdłuż szosy, traktu lub kolei, lecz w terenie od miejscowości do miejscowości na przełaj. Musi mieć co najmniej 50 km liczonych w liniach prostych od startu do mety poprzez miejscowości, w których musi być uzyskane stwierdzenie marszu. Dzienny marsz wynosi najmniej 25 km, wymaga stwierdzenia w przepisanej książeczce marszowej w miejscu startu ponadto przynajmniej w jednej miejscowości i na mecie.

4) Trasy wybieraj takie abyś ich nie powtarzał, bo przy powtórzeniu tracisz połowę punktów, przy trzecim przejściu — 75%, czwarty marsz tą samą trasą w ogóle nie jest punktowany. Na trasie powinieneś maszerować na nartach; częściowy marsz pieszy, w braku śniegu, jest dopuszczalny na 1/5 dziennego marszu. Inny sposób przebycia trasy podczas marszu o Odznakę Nizinną byłby czynem niesportowym.

5) Przebycie trasy ustalonej czy dowolnej mogą stwierdzić (start, punkty kontrolne, meta) władze woj-

skowe i Korpus Ochrony Pogranicza, p. instruktorzy, sędziowie i przodownicy P. Z. N. mieszkający na trasie marszu lub każdy z nich gdy bierze udział w marszu, następnie wszystkie lokalne władze samorządowe, organizacje P. W. i W. F. (Związek Rezerwistów, Strzelcy, Harcerze i inne), zarządy towarzystw należących do P. Z. N., ponadto władze administracyjne, posterunki policji, urzędy pocztowe, zawiadowcy stacji kolejowych itp.

6) zdobyć możesz kolejno każdego innego sezonu:

odznakę	brązową	robiąc	200 punktów
„	srebrną	„	300 „
„	złotą	„	400 „

Odznakę srebrną i złotą można zrobić przez 3 — względnie 6-krotne zdobycie odznaki stopnia niższego.

1 km równa się 2 punktom, ponadto Komisja dolicza współczynnik osobisty, zależny od wieku. Uczestnicząc w Marszu Zułów—Wilno, także indywidualnie, uzyskujesz każdorazowo odznakę nizinną brązową.

7) Każdy z narciarzy zespołu musi mieć książeczkę marszową; nabyć ją można w Polskim Związku Narciarskim, Kraków, ul. Piłsudskiego 13, wpłacając na konto P. K. O. Nr 400.225 50 gr jako cenę książeczki, przesyłki i zawiadomienia o zdobyciu odznaki.

8) Prowadź skrupulatnie książeczkę marszową wg rubryk i niniejszych wskazówek po czym prześlij pod adresem Komisji Narciarstwa Nizinnego najpóźniej do 15 kwietnia.

9) Uzyskaj w sezonie pełną ilość punktów potrzebnych na odznakę bo nie pełna ilość nie może być przenoszona na sezon następny.

10) Polski Związek Narciarski zawiadomi cię o zdobyciu odznaki osobną pocztówką. W pocztówce znajdziesz informacje co do sposobu nabycia tej odznaki.

TURYSTYKA

SCHRONISKA W KARPATACH

SPIS SCHRONISK, STACYJ NARCIARSKO-TURYSTYCZNYCH ORAZ SCHRONÓW NA OBSZARZE KARPAT POLSKICH

Wykaz ułożony jest w porządku geograficznym od zachodu ku wschodowi tj. od Polomów po Hniatasę, z podziałem na grupy górskie według praktyki turystycznej. Cyfra w nawiasie po nazwie góry względnie miejscowości oznacza wzniesienie nad poziomem morza i odnosi się do położenia budynku schroniska względnie stacji.

BESKID ŚLĄSKI

Praszywa (740), dawne czeskie schronisko (K. Č. S. T., Oddział w Frydku). Noclegów: 20 łóżek. (Na tymczasowym grzbiecie granicznym, ostateczna delimitacja nie przeprowadzona).

Ropiczka (918), dawne czeskie schronisko tzw. „Berzučova Chata“ (K. Č. S. T. Oddziału w Śląskiej Ostrawie). Noclegów: 36 łóżek. (Na tymczasowym grzbiecie granicznym, ostateczna delimitacja nie przeprowadzona).

Jaworowy (900). Dawne czeskie schronisko, noclegów: 70 łóżek, w tym 45 w pokojach, 25 na sali zbiorowej.

Jaworowy (947). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Morawskiej Ostrawie). Noclegów: 30 łóżek.

Ostry (1000). Dawne czeskie schronisko (K. Č. S. T., Oddziału w Trzyńcu). (Na tymczasowym grzbiecie granicznym, delimitacja nieprzeprowadzona). Noclegów: 10 łóżek.

Kozubowa (976). Schronisko P. T. T. S. „Beskid Śląski" (w Orłowej). Noclegów: 100 (60 łóżek, 40 sienników).

Babi Wierch (900). Schronisko prywatne. Noclegów: 40. (Na tymczasowym grzbiecie granicznym, delimitacja nie przeprowadzona).

Babi Wierch (930). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Morawskiej Ostrawie), im. J. Hadaszczoka pod Sławiczem. Noclegów: 35 łóżek. (Na tymczasowym grzbiecie granicznym, ostateczna delimitacja nie przeprowadzona).

Wielki Połom (948). Dawne czeskie schronisko (K. Č. S. T. Oddziałów w Orłowej i w Łazach. Noclegów: 88 łóżek (60 w pokojach, 22 na salach zbiorowych).

Skałka (956). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Cieszynie Zachodnim). Noclegów: 120 (60 łóżek, 60 sienników).

Girowa (839). Dawne czeskie schronisko (K. Č. S. T. Oddziału w Jabłonkowie). Noclegów: 71 łóżek (21 w pokojach, 50 na salach zbiorowych).

Pod Stożkiem (660). Dawne czeskie schronisko tzw. „Halamy" (K. Č. S. T. Oddziału w Trzyńcu). Noclegów: 20 (12 łóżek, 8 sienników).

Plenisko pod Kiczorami. Dawne czeskie schronisko (K. Č. S. T. Oddziału w Jabłonkowie). Noclegów: 16 łóżek.

Pod Małym Stożkiem (860). Schronisko prywatne.

Pod Soszowem (780). Schronisko prywatne.

Wielka Czantoria (995). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Morawskiej Ostrawie). Noclegów: 20 łóżek.

Stożek (975). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzanskiego (Oddziału w Cieszynie). Poczta Wisła, telefon Wisła 8, stacja kolejowa Wisła. Noclegów: w lecie 118 (58 łóżek, 60 sienników), w zimie 71 (36 łóżek, 35 sienników).

Równica (883). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Katowicach). Poczta Ustroń, telefon Ustroń 29, stacja kolejowa Ustroń lub Polana, szosa na miejsce. Noclegów: 104 (46 łóżek, 58 sienników). Stacja ratunkowa.

Barania Góra (925). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Katowicach). Poczta Wisła, stacja kolejowa Milówka lub Wisła, droga jezdna na miejsce. Noclegów: 70 (26 łóżek, 44 sienniki; sienniki w zimie nieużywane). Stacja ratunkowa.

Wisła-Jawornik (510). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u J. Gajdzicy, poczta Wisła, stacja kolejowa Wisła. Noclegów: 76 (16 łóżek, 40 sienników, 20 prymitywnych).

Wisła (430). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Stefanii Rutkowskiej, poczta Wisła, stacja kolejowa Wisła. Noclegów: 24 (14 łóżek, 10 sienników). Stacja ratunkowa.

Istebna-Stecówka (700). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Michała Legierskiego, poczta Istebna, stacja kolejowa Głębce. Noclegów: 47 (20 łóżek, 15 sienników, 12 prymitywnych). Stacja ratunkowa.

Kamesznica (Mała Barania) (560). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Anieli Czulak, poczta Milówka, stacja kolejowa Milówka. Noclegów: 40 (15 łóżek, 15 sienników, 10 prymitywnych).

Błatnia (880). Schronisko Towarzystwa „Przyjaciele

Przyrody“ (w Bielsku). Poczta Jaworze, stacja kolejowa Jaworze-Jasienica. Noclegów: 36 (20 łóżek, 16 sienników).

Szyndzielna-Klimczok (1119). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Bielsku). Poczta Mikuszowice Śląskie, telefon Bielsko 2010, stacja kolejowa Bielsko. Noclegów: 60 łóżek. Stacja ratunkowa.

Magura (1095). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Bielsku) — „Klementynówka“. Poczta Bystra, telefon Bielsko 24-49, stacja kolejowa Wilkowice-Bystra. Noclegów: 40 łóżek. Stacja ratunkowa.

Trzy Kopce. Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Białej), u Roberta Urbankego. Poczta Szczyrk, stacja kolejowa Wilkowice-Bystra. Noclegów: 35 (20 łóżek, 15 sienników).

Salmopol (720). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Bielsku). Poczta Szczyrk, stacja kolejowa Wilkowice-Bystra. Noclegów: 22 (10 łóżek, 12 sienników).

Biały Krzyż (Salmopol) (940). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Bielsku). Poczta Bystra, stacja kolejowa Wilkowice-Bystra. Noclegów: 20.

Skrzyczne (1180). Schronisko Towarzystwa Wintersportklub (w Bielsku). Poczta Szczyrk, stacja kolejowa Wilkowice-Bystra. Noclegów: 5 łóżek. W zimie klucze od schroniska w Towarzystwie Wintersportklub, Bielsko, Wzgórze 14.

Beskid Mały.

Magórka (913). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Bielsku). Poczta Wilkowice, telefon Bielsko 15-00, stacja kolejowa Wilkowice-Bystra lub Bielsko, autobus Straconka. Noclegów: 60 łóżek (materace bez łóżek na żądanie). Stacja ratunkowa.

Magórka (930). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Białej) u Karola Sikory. Poczta Łodygowice, stacja kolejowa Łodygowice lub Wilkowice-Bystra. Noclegów: 18 (12 łóżek, 6 sienników).

Porąbka (300). Stacja noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Białej), u Marii Knapowej. Poczta Porąbka, stacja kolejowa Kęty. Noclegów: 8 łóżek.

Żar (761). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Białej) u Magdaleny Pszczółkowej. Poczta Międzybrodzie Bialskie, stacja kolejowa Kęty. Noclegów: 5 łóżek.

Międzybrodzie Bialskie. Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Białej) u Franciszka Kani. Poczta Międzybrodzie-Zapora, stacja kolejowa Kęty. Noclegów: 10 łóżek.

Kocierz (700). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Koła w Andrychowie). Poczta Rychwał, stacja kolejowa Andrychów. Noclegów: 8 (5 łóżek, 3 sienniki).

Kocierz (840). Schronisko Ż. T. G. S. „Makkabi“ (w Andrychowie). Poczta Andrychów, Pilsudskiego 113, Maks Hammer (telefon Andrychów 4), stacja kolejowa Andrychów. Noclegów: 20 (10 łóżek, 10 sienników).

Leskowiec (880). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Żywcu). Stacje kolejowe: Wadowice, Mucharz, Skawce, Hucisko lub Lachowice. Noclegów: 20 (18 łóżek, 2 sienniki).

Jawornica (834). Schronisko niezagospodarowane Sekcji Narciarskiej K. S. „Beskid“ (w Andrychowie). Klucze od schroniska u Franciszka Frysia, Andrychów, ul. Legionów. Noclegów: 8 sienników.

Beskid Wysoki

Zwardoń (710). Schronisko „Dworzec Beskidzki“ Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Bielsku). Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Zwardoń 6. Noclegów: 120 (70 łóżek, 50 sienników). Stacja ratunkowa.

Zwardoń (710). Stacja Narciarsko-Turystyczna Sekcji Narciarskiej Żydowskiego Towarzystwa Krajoznawczego (Oddziału w Będzinie), w domu Jana Szczotki, Zwardoń, nr 459.

Wielka Racza (1236). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Bielsku). Poczta Zwardoń, telefon centrala Rajcza, stacja kolejowa Zwardoń, Sól lub Rajcza. Noclegów: 50 łóżek. Stacja ratunkowa.

Przegibek pod Małą Będoszką (1000). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (oddziału w Bielsku). Poczta Rajcza, stacja kolejowa Rajcza. Noclegów: 31 (27 łóżek, 4 sienniki).

Rajcza (495). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. i P. T. T. u Adeli Nesselroth. Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Rajcza 20. Noclegów: 50 łóżek.

Rajcza (495). Stacja noclegowa u L. Mandelbauma. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 8 łóżek.

Rycerka Dolna (560). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Żywcu), u Ryszarda Poscha, „Dom Zdrowia". Poczta i stacja kolejowa Rajcza, telefon Rajcza 28, droga jezdna na miejsce. Noclegów: 10 łóżek (w miarę potrzeby 10 sienników).

Ujsoły (570). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Józefa Długosza. Poczta Ujsoły, stacja kolejowa Rajcza. Noclegów: 10 łóżek (sienniki na żądanie).

Hala Boracza (854). Schronisko Ż. T. T. N. „Makkabi" (w Bielsku). Poczta Milówka, stacja kolejowa Milówka. Noclegów: 60 (52 łóżka, 8 sienników, sienniki w zimie nieużywane). Stacja ratunkowa.

Lipowska (1000). Schronisko Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy (w Krakowie) na Hali Łyszniowskiej. Poczta Milówka, stacja kolejowa Jeleśnia, Milówka lub Węgierska Górka. Noclegów: 50 łóżek. Stacja ratunkowa.

Lipowska (1324). Schronisko Towarzystwa Beskidenverein (w Bielsku). Poczta Ujsoły, stacja kolejowa Milówka lub Węgierska Górka. Noclegów: 39 (26 łóżek, 13 sienników). Stacja ratunkowa.

Radziechowy (400). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Józefa Moronia. Poczta w miejscu, stacja kole-

jowa Radziechowy-Wieprz. Noclegów: 20 (10 łóżek, 10 sienników).

Korbielów (582). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Jerzego Muszika, poczta i stacja kolejowa Jeleśnia. Noclegów: 50 (20 łóżek, 10 sienników, 20 prymitywnych). Stacja ratunkowa.

Korbielów (582) Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Marii Wyrodowej, willa „Podhalanka". Poczta i stacja kolejowa Jeleśnia. Noclegów: 18 łóżek. Stacja ratunkowa.

Korbielów (582). Stacja noclegowa Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy (w Krakowie), willa „Hela". Poczta i stacja kolejowa Jeleśnia, droga jezdna na miejsce. Noclegów: 25 (15 łóżek, 10 sienników).

Pilsko (1330). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Żywcu) na Hali Miziowej. Poczta i stacja kolejowa Jeleśnia, telefon Jeleśnia 8. Noclegów: 190 (65 łóżek i 75 sienników, 50 nowych miejsc). Stacja ratunkowa.

Hucisko (570). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Franciszka Stankiewicza. Poczta i stacja kolejowa Hucisko. Noclegów: 60 (30 łóżek, 30 sienników).

Sucha (350). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Wincentego Godzwonia. Poczta i stacja kolejowa Sucha. Noclegów: 18 (8 łóżek, 10 sienników). Stacja ratunkowa.

Skawica (450). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u W. Hupperta. Poczta Zawoja, stacja kolejowa Maków Podhalański. Noclegów: 10 łóżek

Zawoja (540). Śląskie Schronisko Szkolne. Poczta Zawoja 2. Stacja kolejowa Maków Podhalański. Noclegów: 25 łóżek.

Zawoja (540). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N u Wincentego Suwaja. Poczta Zawoja, stacia kolejowa Maków Podhalański. Noclegów: 14 (10 łóżek, 4 sienniki).

Babia Góra (1080). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Żywcu) na Markowych Szczawinach. Poczta Zawoja 2, telefon Zawoja 2 nr 7, stacja kolejowa Maków Podhalański. Noclegów: 93 (43 łóżek, 50 sienników). Stacja ratunkowa.

Babia Góra (1616). Schronisko Turystyczne Spółdzielni „Leśnik" (we Lwowie). Poczta Lipnica Wielka, stacja kolejowa Maków Podhalański lub Jeleśnia. Noclegów: 32 (8 łóżek, 24 sienników). Stacja ratunkowa.

Jordanów (480). Stacja Narciarsko-Turystyczna P. T. T. u N. Feita w Rynku. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 8 łóżek.

Polica (1240). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Jordanowie). Poczta Sidzina, stacja kolejowa Bystra k/Jordanowa. Noclegów: 26 (16 łóżek, 10 sienników). Stacja ratunkowa.

Zubrzyca Górna (700). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Marii Kowalik. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Bystra k/Jordanowa lub Chabówka. Noclegów: 23 (7 łóżek, 16 sienników). Stacja ratunkowa.

Jabłonka Orawska (618). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Aladára Székelego. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Czarny Dunajec, telefon Jabłonka 4, droga jezdna na miejsce. Noclegów: 10 (5 łóżek, 5 sienników).

Gorce i Beskid Wyspowy

Nowy Targ-Kowaniec (660). Schronisko Warszawskiego Klubu Narciarskiego. Poczta i stacja kolejowa Nowy Targ. Noclegów: 60 łóżek. (Wyposażenie pensjonatowe.)

Nowy Targ-Kowaniec (660). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. i P. T. T. u Mieczysława Batkiewicza. Poczta i stacja kolejowa Nowy Targ, telefon Nowy Targ 133. Noclegów: 50 łóżek.

Turbacz (1140). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Nowym Targu) — w budowie.

Poczta i stacja kolejowa Nowy Targ, telefon Nowy Targ 130. Noclegów: 100 (50 łóżek, 50 sienników). Stacja ratunkowa.

Stare Wierchy (1000). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Rabce). Poczta i stacja kolejowa Nowy Targ. Noclegów: 16 (8 łóżek, 8 sienników). Stacja ratunkowa.

Rabka-Zdrój (480). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Karoliny Korczyńskiej, willa „Maciejówka". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 20 łóżek.

Rabka-Zdrój (480). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Rabce) w willi „Wisła". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 7 łóżek.

Wielki Luboń (1023). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Rabce). Poczta Rabka, stacja kolejowa Rabka-Zaryte. Noclegów: 18 (12 łóżek, 6 sienników).

Mszana Dolna (400). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Walerii Chołoniewskiej, willa „Podlesie". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 30 łóżek.

Kasinka Mała (340). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Marcinka Wróbla (koło kościoła). Poczta i stacja kolejowa Mszana Dolna. Noclegów: 31 (8 łóżek, 8 sienników, 15 prymitywnych).

Rzeki (720). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Rabce) u Jana Gnieckiego, na przełęczy Przysłop. Poczta i stacja kolejowa Mszana Dolna. Noclegów: 7 sienników.

Mogielica-Zalesie (800). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Zofii Turskiej. Poczta i stacja kolejowa Tymbark. Noclegi na słomie.

Przyszowa (380). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. we dworze u Marii Żuk-Skarszewskiej, poczta Przyszowa, stacja kolejowa Limanowa lub Stary Sącz, telefon Przyszowa 1. Noclegów: 70 (60 łóżek, 10 sienników).

Kluszkowce (540). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Franciszka Plewy, poczta Czorsztyn, stacja kolejowa Nowy Targ lub Nowy Sącz. Noclegów: 20 (12 łóżek, 2 sienniki, 6 prymitywnych).

Szczawa (457). Stacja Narciarsko-Turystyczna P. T. T. u J. Farona. Poczta Kamienica, stacja kolejowa Stary Sącz lub Tymbark, stacja autobusowa Łącko. Droga jezdna na miejsce. Noclegów: 4 łóżka.

Gorc (1229). Stacja Turystyczno-Narciarska S. N. P. T. T Kraków w bacówce wzorowej Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego. Noclegów: 6 sienników.

Lubań (1225). Schronisko Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy (w Krakowie) w budowie. Stacja kolejowa Nowy Targ lub Stary Sącz. 30 prowizorycznych noclegów.

Tatry

Zakopane (837). „Dworzec Tatrzański" Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, ul. Krupówki, telefon Zakopane 13-39. Noclegów: 55 łóżek.

Białka (695). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Zofii Repetowskiej. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nowy Targ lub Szaflary. Noclegów: 40 (10 łóżek, 10 sienników, 20 prymitywnych).

Bukowina (923). Stacja Narciarsko-Turystyczna Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy (w Krakowie) u Kobakowej. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Poronin. Noclegów: 25 łóżek.

Bukowina (910). Stacja noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Domu Ludowym.

Głodówka (1000). Schronisko prywatne u Wiktorii Bigosowej.

Polana Chochołowska (1150). Schronisko Warszawskiego Klubu Narciarskiego. Poczta Kościelisko, telefon Zakopane 12-60, stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 200 (170 łóżek, 30 sienników).

Dolina Starorobociańska. Schronisko prywatne współwłaścicieli lasów siedmiu gmin.

Huciska w Dolinie Chochołowskiej (985). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Zakopanem). Poczta Kościeliska, stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 20 łóżek.

Kiry (919). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Zakopanem), w domu Słowińskiego, u wylotu Doliny Kościeliskiej. Poczta Kościeliska, stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 8 łóżek.

Hala Pyszna (1350). Schronisko Sekcji Narciarskiej Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (w Zakopanem). Poczta i stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 70 (40 łóżek i 30 sienników). Stacja ratunkowa.

Hala Miętusia (1280). Schronisko prywatne. Poczta i stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 16 sienników.

Kalatówki (1217). Hotel Turystyczno-Narciarski Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy (w Krakowie). Poczta i telefon Zakopane. Stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 80 łóżek. Wyposażenie pełnokomfortowe, urządzenie hotelowe, pokoje jedno i dwuosobowe, woda bieżąca ciepła i zimna w każdym pokoju, łazienki, natryski. Restauracja na 150 osób, kawiarnia, czytelnia, gabinety towarzyskie.

Kalatówki (1217). Schronisko Tatrzańskiego Towarzystwa Narciarzy (w Krakowie), dawny budynek. Poczta i stacja kolejowa Zakopane, telefon Zakopane 14-64. Noclegów: 60 (40 łóżek, 20 sienników). Stacja ratunkowa.

Hala Kondratowa (1297). Schronisko prywatne Polaka. Stacja kolejowa Zakopane.

Kasprowy Wierch (1975). Stacja Wysokogórska Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w budynku stacyjnym kolei linowej na Kasprowym Wierchu. Poczta i stacja kolejowa Zakopane, telefon Zakopane 11-12. Noclegów: 60 łóżek. Stacja ratunkowa.

Hala Gąsienicowa (1500). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Warszawie). Poczta i stacja kolejowa Zakopane, telefon Zakopane, 13-12. Noclegów: 170 (140 łóżek, 30 sienników). Stacja ratunkowa.

Hala Gąsienicowa (1520). Schronisko prywatne współwłaścicieli Hali Gąsienicowej. Poczta i stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 50.

Łysa Polana (1003). Schronisko prywatne i stacja noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Zakopanem). Poczta i stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 15 (10 łóżek, 5 sienników).

Roztoka (1032). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Krakowie). Adres: Zakopane, skrytka poczt. 156. telefon Zakopane 19-98. Stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 120 (63 łóżka, 57 sienników). Stacja ratunkowa.

Dolina Pięciu Stawów Polskich (1672). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Zakopanem). Poczta i stacja kolejowa Zakopane. Noclegów: 75 (50 łóżek, 25 sienników). Stacja ratunkowa.

Morskie Oko (1400). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Krakowie). Poczta i stacja kolejowa Zakopane, telefon Zakopane 19-99. Noclegów: 112 (62 łóżka, 50 sienników). Stacja ratunkowa.

Pieniny

Czorsztyn (520). Stacja Narciarsko Turystyczna T. K. N. u Jakuba Kurpiela, willa „Kurpielówka". Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nowy Targ. Noclegów: 20. Stacja ratunkowa.

Czorsztyn (520). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Tarnowie) w hotelu Sperlinga. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nowy Targ. Noclegów: 40 łóżek.

Sromowce Wyżne (500). Stacja Noclegowa Związku Harcerstwa Polskiego w „Cisowym Dworku". Poczta Czorsztyn, stacja kolejowa Nowy Targ. Noclegów: 12 łóżek.

Sromowce Niżne (490). Schronisko Śląskiej Wojewódzkiej Komisji Turystycznej. Poczta Szczawnica, stacja kolejowa Nowy Targ. Noclegów: 10 łóżek.

Krościenko n/Dunajcem (422). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Anny Dankiewiczowej, pensjonat „Hanka". Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nowy Targ lub Stary Sącz. Noclegów: 40 łóżek.

Szczawnica Niżna (431). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Nowym Sączu) „Na Piaskach". Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nowy Targ lub Stary Sącz. Noclegów: 43 (13 łóżek, 30 sienników).

Szczawnica (450). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Szczawnicy) u Jacka Majerczaka. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nowy Targ lub Stary Sącz. Noclegów: 58 (8 łóżek, 50 sienników).

Pogórze Rożnowskie

Lubinka (480). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Tarnowie) we dworze Harlendera Stacja kolejowa Łowczówek-Pleśna. Noclegów: 8 łóżek.

Rożnów (373). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddzialu w Tarnowie) we dworze Hr. Stadnickiej. Noclegów: 9 łóżek.

Beskid Sądecki

Hala Przehyba (1175). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Nowym Sączu). Poczta i stacja kolejowa Rytro. Noclegów: 40 (wewnętrzne urządzenie na ukończeniu).

Rytro (420). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Henryka Paperle, pensjonat „Esplanada". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 60 (20 łóżek, 20 sienników, 20 prymitywnych).

Piwniczna (375). Stacja Noclegowa Towarzystwa Narciarskiego „Mościce“ u Anieli Wolańskiej. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 20 łóżek.

Jaworzyna Krynicka (1116). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Krynicy). Poczta i stacja kolejowa Krynica, telefon Krynica 191. Noclegów: 110 (80 łóżek, 30 sienników).

Beskid niski

Gorlice (310). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Gorlicach) w hotelu „Viktoria“, ul. 3 Maja 10. Stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 10 łóżek.

Wysowa (525). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w Zakładzie Zdrojowo-Kąpielowym. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Grybów lub Gorlice, telefon Wysowa 1, Noclegów: 20 łóżek.

Wysowa (525). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Gorlicach) u M. Mruka, pensjonat „Helena“. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Grybów lub Gorlice. Noclegów: 20 łóżek, (w sezonie letnim 3 łóżka).

Wapienne Zdrój (416). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Gorlicach) w Zakładzie zdrojowym M. i D. Bubniaków. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Gorlice. Noclegów: 10 (4 łóżka, 6 sienników).

Bartne (596). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Gorlicach) pod Magórą Wątkowską.

Ług k/Zdyni. Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Gorlicach) w gospodzie M. Weissmanna. Poczta Gładyszów, stacja kolejowa Gorlice. Noclegów: 6 (2 łóżka, 4 sienniki).

BIESZCZADY

Łupków (624). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Sanoku) w tzw. „Wartowni“ przy

tunelu kolejowym. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 40 (18 łóżek, 22 sienniki).

Myczków (482). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w pensjonacie Czesława Warosza. Poczta Solina, stacja kolejowa Uherce. Noclegów: 50 (25 łóżek, 25 sienników). Stacja ratunkowa.

Sokole n/Sanem (421). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie), we dworze A. Brandysowej. Poczta Łobozew, stacja kolejowa Ustrzyki Dolne. Noclegów: 20 łóżek.

Olszanica (385). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Haliny Juścińskiej. Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Olszanica 3, Noclegów: 80 (50 łóżek, 10 sienników, 20 prymitywnych).

Gromadżyn (654). Schronisko Sekcji Narciarskiej Związku Strzeleckiego w Ustrzykach Dolnych. Poczta i stacja kolejowa Ustrzyki Dolne. Noclegów: 15 łóżek.

Berehy Górne (722). Schronisko Karpackiego Towarzystwa Narciarzy (we Lwowie). Adres: Folwark Berehy Górne; poczta i telefon Dwernik, stacja kolejowa Ustrzyki Dolne. Noclegów: 10 łóżek.

Ustrzyki Górne (646). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. we dworze inż. W. Adlersberga. Poczta Stuposiany, stacja kolejowa Ustrzyki Dolne lub Sianki. Noclegów: 18 łóżek. Stacja ratunkowa.

Rozłucz (620). Schronisko Okręgowego Urzędu W. F. i P. W. w Przemyślu oraz stacja turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału Przemysko-Jarosławskiego). Noclegów: 180 łóżek.

Rozłucz (620). Stacja Narciarsko-Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału Przemysko-Jarosławskiego) w pensjonacie „Adria".

Sianki (840). Dom Turystyczny Ligi Popierania Turystyki pod zarządem Przemyskiego Towarzystwa Narciarzy.

Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Sianki 7. Noclegów: 160 łóżek. Stacja ratunkowa.

Sianki (840). Schronisko Okręgowego Urzędu W. F. i P. W. w Przemyślu, oraz Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrz. Oddziału w Przemyślu. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 60 łóżek. Stacja ratunkowa.

Pikuj (1120). Schronisko Przemyskiego Towarzystwa Narciarzy. Poczta Wysocko Wyżne, telefon Sianki 8, stacja kolejowa Sianki. Noclegów: 100 łóżek. Stacja ratunkowa.

Pod Ciuchowym Działem w Orowie (900). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu) i Związku Harcerstwa Polskiego. Adres: J. Żuliński, p. Borysław. Noclegów: 29 (15 łóżek, 14 sienników).

Orów (765). Schronisko Sekcji Narciarskiej Ż. T. G. S. „Betar" (w Drohobyczu). Stacja kolejowa Borysław. Noclegów: 10 łóżek.

Dolina Rybnika Majdańskiego (650) tzw. Malmanstal. Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu). Poczta Schodnica k/Borysławia, tel. Synowódzko Wyżne 16, stacja kolejowa Synowódzko Wyżne. Noclegów: 23 (19 łóżek, 4 sienniki).

Tysowiec (1000). Stacja noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu) u Iwana Czudyjowicza. Poczta Koziowa, stacja kolejowa Tuchla. Noclegów: 10 sienników.

Hrywka. Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu) w budynku Straży Granicznej. Poczta Smorze, stacja kolejowa Skole. Noclegów: 10 łóżek.

Klimiec (800). Schronisko Przemyskiego Towarzystwa Narciarzy i T. K. N. Poczta Tucholka, stacja kolejowa Skole. Noclegów: 25 łóżek. Stacja ratunkowa.

Klimiec-Przełęcz Tucholska (854). Stacja Narciarsko-Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Od-

działu w Drohobyczu). Poczta Tucholka, stacja kolejowa Skole. Noclegów: 10 (5 łóżek, 5 sienników). Stacja ratunkowa.

Skole (446). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Koła w Skolem) w gmachu „Sokoła“, ul. Piłsudskiego 65. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 40 (10 łóżek, 30 sienników).

Skole (437). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w hotelu Hermana Hennenfelda. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 20 łóżek.

Hrebenów (490). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u Marii Nedeczky, pensjonat „Maria“. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 120 (30 łóżek, 40 sienników, 50 prymitywnych).

Zełemianka (640). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu) u inż. Szmatera. Poczta Hrebenów, stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 10 łóżek.

Zełemin (875). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu), klucze w Kole P. T. T. w Skolem, gmach „Sokoła“. Poczta i stacja kolejowa Skole. Noclegów: 20 (4 łóżka, 16 sienników).

Tuchla (528). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddział w Drohobyczu) u Fr. Szychlińskiego. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 5 łóżek.

Magóra (1365). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu), klucze w Kole P. T. T. w Skolem, gmach „Sokoła“. Poczta Skole, stacja kolejowa Tuchla. Noclegów: 10 sienników

Różanka Niżna pod Magijem (1180). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu), klucze w Kole P. T. T. w Skolem (gmach „Sokoła“, lub w leśniczówce w Różance Niżnej u I. Brysza). Stacja kolejowa Różanka. Noclegów: 15 sienników.

Sławsko (600). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie), w pensjonacie „Trościan". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 10 łóżek.

Sławsko (600). Dom Turystyczny Ligi Popierania Turystyki. Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Sławsko 11. Noclegów: 150 łóżek. Stacja ratunkowa.

Sławsko (600). Schronisko Karpackiego Towarzystwa Narciarzy (we Lwowie). Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Sławsko 2. Noclegów: 80 łóżek.

Trościan (1230). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu) w domku myśliwskim firmy Bracia Groedel. Poczta i stacja kolejowa Sławsko. Noclegów: 30 (10 łóżek, 20 sienników).

Kazanowiec (900). Schronisko Sekcji Narciarskiej W. C. K. S. „Czarni" (we Lwowie). Poczta i stacja kolejowa Sławsko. Noclegów: 20 łóżek.

Kazanowiec (900). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie) u Piotra Sikana. Poczta i stacja kolejowa Sławsko. Noclegów: 4 łóżka. Stacja ratunkowa.

Ławoczne (648). Schronisko Sekcji Narciarskiej K. P. W. Lwów, w budynku kolejowym. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 40 łóżek. Stacja ratunkowa.

Beskid (850). Schronisko Okręgowego Urzędu WF i PW we Lwowie. Poczta i stacja kolejowa Ławoczne. Noclegów: 80 łóżek.

Błyśce (830). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Drohobyczu). Poczta i stacja kolejowa Sławsko. Klucze w Kole P. T. T. w Skolem, gmach „Sokoła". Noclegów: 10 sienników.

GORGANY

Przełęcz Wyszkowska (933). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie). Poczta

Ludwikówka Doliniańska, stacja kolejowa Wygoda, stacja kolejki leśnej Ludwikówka, droga automobilowa na miejsce. Noclegów: 30 (15 łóżek, 15 sienników).

Świca (930). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie). Poczta Ludwikówka-Doliniańska, telefon w schronisku, stacja kolejowa Wygoda, kolejka leśna o 4 km od schroniska. Noclegów: 30 (20 łóżek, 10 sienników).

Przełęcz Sołotwinka (1355). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie). Noclegów: 10 sienników.

Broszniów (346). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) w gospodzie M. Kapustianykowej. Poczta Krechowice, stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 5 łóżek.

Dolina Mołody (850). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie). Poczta Osmołoda — Podlute, stacja kolejowa Broszniów, kolejka leśna na miejsce. Noclegów: 30.

Jala w Dolinie Łomnicy (754). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie). Poczta Osmołoda-Podlute, telefon w schronisku, stacja kolejowa Broszniów, kolejka leśna na miejsce. Noclegów: 30 (24 łóżek, 6 sienników).

Przełęcz Ruszczyna pod Sywulą (1400). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału we Lwowie). Poczta Rafajłowa, stacje kolejowe Broszniów lub Nadwórna, stacje kolejki leśnej Osmołoda lub Rafajłowa. Noclegów: 40 (14 łóżek, 10 sienników, 16 prymitywnych).

Solotwina (420). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) w gospodzie T. Śrebuńczaka. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Stanisławów lub Nadwórna. Noclegów: 14 (4 łóżka, 10 sienników).

Porohy nad Złotą Bystrzycą (500). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stani-

sławowie) u Grzegorza Julisza. Poczta Sołotwina, stacja kolejowa Nadwórna lub Stanisławów. Noclegów: 16 (10 łóżek, 6 sienników).

Łopuszna pod Sywulą (780). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w Gajówce Polsko-Szwajcarskiego Przemysłu Leśnego S. A. Poczta Sołotwina, stacja kolejowa Stanisławów lub Nadwórna. Noclegów: 7 (5 sienników, 2 prymitywne).

Przełęcz Borewka pod Sywulą (1364). 2 schrony niezagospodarowane Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Koła w Kałuszu). Adres: prof. J. Sytnik, Kałusz. Noclegów: 48 sienników.

Nadwórna (431). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) u Leona Grussgota, ul. Delatyńska. Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 5.

Zielona (600). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K N. i P. T. T. (Oddziału w Stanisławowie) u Leona Knolla, pensjonat „Knollówka". Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nadwórna, kolejka leśna na miejsce. Noclegów: 80 (30 łóżek, 30 sienników, 20 prymitywnych). Stacja ratunkowa.

Rafajłowa (800). Schronisko Warszawskiego Klubu Narciarzy (w Warszawie). Poczta Rafajłowa, stacja kolejowa Nadwórna. kolejka leśna na miejsce. Noclegów: 80 łóżek. Stacja ratunkowa.

Rafajłowa (759). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u leśniczego T. Ciesielskiego. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nadwórna, kolejka leśna na miejsce. Noclegów: 7 łóżek.

Rafajłowa (750). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) w gospodzie L. Wundermana. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Nadwórna, kolejka leśna na miejsce. Noclegów: 30 (10 łóżek, 20 sienników).

Połonina Pantyrska (1120). Schronisko Przemyskiego Towarzystwa Narciarzy i T. K. N. nad Przełęczą Pan-

tyrską. Poczta Rafajłowa, stacja kolejowa Nadwórna, kolejka leśna do Rafajłowej. Noclegów: 24 łóżek.

Steryszora (1420). Schronisko Przemyskiego Towarzystwa Narciarzy. Poczta Rafajłowa, stacja kolejowa Nadwórna, kolejka leśna do Rafajłowej. Noclegów: 24 łóżek.

Połonina Niżna pod Doboszanką (1000). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie). Poczta Zielona k/Nadwornej, stacja kolejowa Nadwórna lub Jaremcze. Noclegów: 20 sienników. Schronisko częściowo zagospodarowane.

Pod Doboszanką (Przy Klauzie Zubrynki). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) w budowie. Noclegi prymitywne w budynku gospodarczym prowizoryczne.

Połonina Barania pod Chomiakiem (1350). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie). Poczta Tatarów, stacja kolejowa Żeniec, telefon w schronisku. Noclegów: 50 (25 łóżek, 25 sienników). Stacja ratunkowa.

Pasieczny Wierch (1485). Schron niezagospodarowany Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Koła w Kałuszu). Noclegów: 20.

DOLINA PRUTU I PASMO CZARNOHORY

Jaremcze (525). Stacja noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Domu Wycieczkowym W. Góreckiego „Doboszanka". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 80 (50 łóżek i 30 sienników).

Jaremcze (525). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) u Emilii Trawkowej, pensionat „Gena". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 30 łóżek.

Jaremcze (525). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) u Franci-

szka Hanusa, hotel „Hanus". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 30 łóżek.

Jamna (564). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) u Judy Tagera pensjonat „Jutrzenka". Poczta i stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 95 (75 łóżek, 20 sienników). Stacja ratunkowa.

Diłok k Mikuliczyna (590). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie) w Domu Zdrowia Związku Drukarzy. Poczta Mikuliczyn, stacja kolejowa w miejscu. Noclegów: 10 łóżek.

Przełęcz Tatarska (931). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie). Poczta i stacja kolejowa Tatarów. Noclegów: 55 (50 łóżek, 5 sienników).

Worochta (740). „Dworek Czarnohorski", schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kołomyi). Poczta i stacja kolejowa w miejscu, telefon Worochta 14. Noclegów: 109 (81 łóżek, 28 sienników).

Zaroślak pod Howerlą (1300). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Stanisławowie). Poczta i stacja kolejowa Worochta, telefon Worochta 4a. Kolejka leśna do Foreszczenki. Noclegów: 160 (150 łóżek, 10 sienników). Stacja ratunkowa.

Mariszeska (1400). Schronisko Karpackiego Towarzystwa Narciarzy (we Lwowie). Poczta i stacja kolejowa Worochta, telefon Worochta 58. Noclegów: 57 łóżek. Stacja ratunkowa.

Pohorylec pod Pop Iwanem (1742). Schronisko Sekcji Narciarskiej A. Z. S. (w Warszawie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 40 łóżek. Stacja ratunkowa.

Kostrzyca (1350). Harcerskie Schronisko Turystyczne. Poczta i stacja kolejowa Worochta. Noclegów: 70 łóżek. Stacja ratunkowa.

DOLINA CZARNEGO CZEREMOSZU I PASMO CZYWCZYŃSKIE

Jawornik (800). Stacja turystyczna Sekcji Narciarskiej A. Z. S. (w Warszawie) u Wincentego Ptaszka. Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 15 łóżek.

Szybene Klauza (1024). Stacja Noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kołomyi) u dozorcy Klauzy. Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 10 sienników. Stacja ratunkowa.

Połonina Berczeska pod Kopilaszem (1450). Schronisko Sekcji Narciarskiej A. Z. S. (w Warszawie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 25.

Burkut (880). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty, telefon w miejscu. Noclegów: 42 (30 łóżek, 12 sienników).

Dolina Popadyńca (1330). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty, telefon Burkut. Noclegów: 30 łóżek.

Bałtagul (1269). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty, telefon Burkut. Noclegów: 30 łóżek.

BESKID HUCULSKI

Kołomyja. Stacja noclegowa Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kołomyi), hotel Grand, Plac Piłsudskiego 1, telefon Kołomyja 156. Noclegów: 15 łóżek.

Pistyń (400). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie) w Domu Ludowym T. S. L. Poczta Pistyń, stacja kolejowa Kołomyja. Noclegów: 10 sienników.

Jaworów (460). Stacja Turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie) w szkole powszechnej. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Kołomyja. Noclegów: 10 sienników.

Kosmacz (643). Stacja turystyczna Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kołomyi), dom Hubnerów. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Kołomyja, szosa na miejsce, komunikacja autobusowa P. K. P. Noclegów: 10 łóżek.

Żabie-Słupejka (604). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w hotelu L. Gertnera. Poczta w miejscu, stacja kolejowa Worochta lub Kuty, telefon Żabie 8. Noclegów: 22 łóżek.

Żabie-Ilcia (634). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie) w domu T. P. H. „Tadeuszówka". Poczta w miejscu, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 8 łóżek (sienniki na żądanie).

Bereźniak pod Skupową (1300). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty, telefon Burkut. Noclegów: 20 łóżek.

Masny Prysłup (1534). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie). Poczta Żabie, stacja kolejowa Worochta lub Kuty, telefon Burkut. Noclegów: 16 łóżek.

Hryniawa (725). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w domu Stowarzyszenia „Rodzina Leśnika". Poczta w miejscu, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 18 (4 łóżka, 4 sienniki, 10 prymitywnych).

Połonina Smitenyj (1500). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. w bryndzarni państwowej. Poczta Hryniawa, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 4 sienniki.

Perkałab Klauza (1020). Stacja Narciarsko-Turystyczna T. K. N. u dozorcy klauzy. Poczta Hryniawa, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegi improwizowane.

Preluczny (1525). Schronisko Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (Oddziału w Kosowie). Poczta Hryniawa, stacja kolejowa Worochta lub Kuty. Noclegów: 10 sienników (wewnętrzne urządzenie na wykończeniu).

*

DR S. JANICKI
(Referat Ratowniczy T. K. N.)

ORGANIZACJA RATOWNICTWA W KARPATACH

W roku 1932 *Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa* zainicjowało systematyczną akcję zmierzającą do usprawnienia obsługi turystów w górach w razie, jeśli zaistnieje potrzeba udzielenia pomocy w nieszczęśliwym wypadku. Akcja ta rozbudowywana w następnych latach systematycznie w miarę uzyskiwania potrzebnych funduszów, obejmowała w pierwszym rzędzie *zaopatrzenie schronisk* w materiał apteczny i środki opatrunkowe w wystarczającej ilości.

W związku z koniecznością odpowiedniego użycia tych środków powstała potrzeba *przeszkolenia* w zakresie ratownictwa i pierwszej pomocy tych ludzi, którzy przede wszystkim z natury rzeczy powołani są do opieki nad ofiarami nieszczęśliwych wypadków a więc personelu schronisk. Dokonano tego drogą zorganizowania i przeprowadzenia szeregu kursów, w których brali udział dzierżawcy i personel schronisk z całych Karpat.

Na kursach tych przeszkolono uczestników tak teoretycznie jak i praktycznie zarówno w udzielaniu pierwszej pomocy jak i organizacji wypraw ratunkowych i poszukiwań zasypanych lawiną.

STACJE RATUNKOWE T. K. N.

W ten sposób poszczególne schroniska, leżące na bardziej uczęszczanych szlakach narciarskich, posiadając odpowiedni zapas środków opatrunkowych i przeszkolony personel, stały się ośrodkami, gdzie każdy turysta liczyć może na pomoc w razie nieszczęśliwego wypadku.

Wymienione ośrodki oznaczone tablicą umieszczoną na schronisku z napisem „*Stacja Ratunkowa T. K. N.*" względnie na schroniskach w obrębie Tatr „*Stacja Ratunkowa T. K. N. i T. O. P. R.*" mieszczą się w następujących schroniskach:

Hala Chochołowska, Hala Pyszna, Hala Kalatówki, Dolina Pięciu Stawów Polskich, Roztoka, Morskie Oko, Hala Kondratowa Hala Gąsienicowa, Hala Miętusia, Hucisko Tatrzańskie, Kuźnice, Myślenickie Turnie, Kasprowy Wierch, Sianki, Hala Marszeska, Pop Iwan, Pantyr, Zaroślak, Kazanowiec, Kostrzyca, Ławoczne, Pilsko, Barania Góra, Polica, Klimiec, Jaworzyna Krynicka, Leskowiec, Zwardoń, Równica, Stożek, Wielka Racza, Hala Miziowa, Markowe Szczawiny, Turbacz, Wielki Luboń, Stare Wierchy, Hala Gorycz'kowa, Pikuj, Rafajłowa, Zawoja, Babia Góra — „Związek Leśników" Bystrzyc, Howerla, Szybene, Woronienka, Hala Lipowska, Sławsko, Chomiak.

POGOTOWIA RATUNKOWE T. K. N.

W roku 1937, na skutek zlecenia Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji, rozszerzono w dalszym ciągu działalność Referatu Ratownictwa T. K. N. opierając ją na szeregu *Zimowych Górskich Pogotowi Ratunkowych.* Pogotowia te, które posiadają stałych członków, lekarza i kierownika, zorganizowano w tych miejscowościach, gdzie duzy ruch turystyczny wymaga stałej opieki w terenie.

W skład członków Pogotowi wchodzą doświadczeni narciarze, którzy przeszli odpowiednie przeszkolenie ratownicze, dysponują potrzebnym sprzętem i ekwipunkiem niezbędnym do wykonywania służby i podlegają określonemu

regulaminowi. Członkowie Pogotowi zaopatrzeni są w legitymacje z fotografiami. Pogotowie obowiązane jest pójść w teren na każde wezwanie, jeśli nie zachodzą wątpliwości co do prawdziwości alarmu i udzielić pomocy bez względu na to czy ofiara jest w stanie w dane chwili pokryć koszta wyprawy czy nie.

Zimowe Górskie Pogotowia Ratunkowe T. K. N. istnieją *w następujących miejscowościach*.

Zakopane	nr	telef.	1608, 1607 1330, 1111.
Kasprowy Wierch	„	„	1112
Krynica	„	„	307
Wisla	„	„	13
Ustroń	„	„	72
Zawoja	„	„	4, 5
Sławsko	„	„	11
Worochta	„	„	6566
Rabka	„	„	169, 144.

Pogotowia posiadają własny samochód sanitarny, który zasadniczo znajduje się w Zakopanem, a zależnie od potrzeby może być użyty na terenie działalności innych Pogotowi.

W interesie bezpieczeństwa własnego należy zwrócić uwagę turystów na konieczność bezwzględnego stosowania się do uwag i zaleceń członków Pogotowi, do których obowiązku należy przestrzec a nawet nie dopuścić w pewnych wypadkach do wystąpień, które narazić mogą na szwank zdrowie lub życie turysty.

URZĄDZENIA SPECJALNE

Celem zmniejszenia ilości wypadków wynikłych wskutek zbłądzenia — zainstalowano w niektórych schroniskach *urządzenia sygnałowe*, które w pewnej mierze zmniejszają niebezpieczeństwo zbłądzenia w nocy czy w czasie mgły. Należą tutaj *dzwon* sygnałowy ustawiony na Kasprowym Wierchu, oraz silne *lampy naftowo-żarowe* umieszczone przed szeregiem schronisk. W bieżącym sezonie rozwinięta zostanie szerzej akcja walki z lawinami, która polegać będzie

na *strąceniu mas śnieżnych*, grożących opadnięciem na bardziej uczęszczanych szlakach narciarskich, oraz na użyciu do poszukiwań zasypanych lawiną psów specjalnie tresowanych.

* * *

Pamiętać należy, że służba ratownicza w górach ma za zadanie nie tylko interwencje w wypadkach już zaszłych, ale w równej mierze musi dołożyć starań, aby zapobiegać nieszczęśliwym wypadkom, które w dużym procencie są wynikiem braku rozwagi, opanowania i znajomości warunków górskich ze strony turystów. Dlatego wszelki opór wobec zarządzeń członków Pogotowi jest nie tylko lekkomyślnością, ale wystąpieniem karygodnym, które należy bezwzględnie tępić.

*

NARCIARSKI KOMUNIKAT ŚNIEGOWY

Od siedmiu już lat wielką popularnością w szerokich kołach narciarzy cieszy się **komunikat o warunkach śnieżnych w Karpatach.** Co tydzień **we czwartki** w czasie całego sezonu zimowego komunikat ten budzi powszechne zainteresowanie, gdyż w tych dniach wielu narciarzy układa plany swych niedzielnych wycieczek.

W sezonie zimowym 1938/9 r., tak opracowanie, jak i sposób podawania wiadomości śniegowych w narciarskim komunikacie zostaną jeszcze więcej usprawnione i udoskonalone.

Inicjatorem komunikatu przed siedmiu laty było **Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa,** które dla swej pracy znalazło uznanie i pomoc ze strony **Państwowego Instytutu Meteorologicznego i Ligi Popierania Turystyki.** Komunikat śnieżny cieszy się również pomocą **władz kolejowych** oraz współpracą ze strony czynników lokalnych. Toteż w ostatnich latach komunikat stał na bardzo wysokim

poziomie. Dorównywał wielu tego rodzaju publikacjom w Europie, a niektóre z nich przewyższał pod względem ścisłości i obiektywności informacyj oraz szybkości ich podawania do wiadomości publicznej.

Szczegółowe dane śniegowe i pogodowe zbiera się **z 200 przeszło punktów obserwacyjnych,** rozmieszczonych na terenie całych Karpat. Obserwacje prowadzą **stacje kolejowe położone w górach, oficjalne placówki P. I. M., zimowiska, wszystkie prawie schroniska, stacje turystyczne, placówki straży granicznej i gajówki państwowe.** Dzięki temu sieć obserwacyjna jest bardzo gęsta i z dużą dokładnością może informować narciarzy-turystów o warunkach śnieżnych. Komunikat śniegowy jest **ważnym czynnikiem obsługi zimowego ruchu turystycznego.** Podaje on bowiem obiektywne informacje dotyczące warunków atmosferycznych i śnieżnych z terenów narciarskich **Karpat i Gór Świętokrzyskich.** W sezonie zimowym 1938/9 r. zostanie uwzględnionych wiele nowych punktów w odzyskanych Beskidach Zaolzańskich.

Podobnie jak w latach poprzednich komunikat będzie **ogłaszany we czwartki** w godzinach popołudniowych. Wieczorem nadawany będzie w całej Polsce **za pośrednictwem radia,** a w piątki i soboty ukazywać się będzie **na łamach prasy.** Komunikat w odbitce drukowanej nabywać mogą **w abonamencie** wszystkie instytucje turystyczne, schroniska, hotele i pensjonaty, oraz **narciarze zrzeszeni w P. Z. N.** (zniżki cen abonamentu). Szczegółowych informacyj o warunkach abonamentu Narciarskiego Komunikatu Śniegowego udziela **Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa (Kraków, ul. Piłsudskiego 13).**

DR W. DYBOWSKI

ODŻYWIANIE W CZASIE ZAPRAWY NARCIARSKIEJ ORAZ NA WYCIECZKACH

ZASADY OGÓLNE

Odżywianie się narciarskie oparte być musi o te same ogólne prawidła, co odżywianie się w sporcie w ogóle. Musimy więc poznać te *ogólne zasady*, potem zaś uwzględnimy specjalne warunki zaprawy narciarskiej oraz wycieczek narciarskich. Należą one do prac sportowych ciężkich, musimy więc w pełni pokryć całe — dość duże zwykle — zapotrzebowanie organizmu. Rozpatrzmy więc skład naszego pożywienia oraz konieczne ilości:

Pożywienie nasze składa się z:

1) *białka*, zawartego głównie w mięsie, rybach, jajach, serze, ale także w niewielkiej ilości w jarzynach, zbożu i chlebie;

2) *tłuszczów* pochodzenia zwierzęcego i roślinnego;
3) *węglowodanów*, a więc mąki, cukru itp.;
4) *witaminów* czyli tak zwanych substancyj dodatkowych, potrzebnych jedynie w minimalnych ilościach, lecz dla zdrowia i siły bezwarunkowo koniecznych, a zawartych zwłaszcza w jarzynach i owocach oraz tłuszczach świeżych;
5) *soli mineralnych*, jak np. sól kuchenna;
6) *wody*.

Wartość pokarmów możemy wyrażać w kaloriach. Pewna ilość spalonego węgla pozwoli nam ogrzać 1 litr wody o 1 stopień Celsjusza; zużytą tu ilość ciepła nazywamy **kalorią dużą**. Jak wiemy, w maszynach parowych, np. spa-

lając pewną ilość węgla, otrzymujemy okrężną drogą przez ogrzanie wody i wytworzenie pary oraz wykorzystanie jej prężności pewną ilość pracy; można więc tym czy też innymi sposobami obliczyć równoważnik pracy dla jednej kalorii; wynosi on 427 kilogramometrów.

Dla uproszczenia więc sprawy możemy mówić o wartości kalorycznej węgla czy też poszczególnych składników naszego pożywienia, a rozumieć pod tym nie tylko ich wartość dla produkcji ciepła, ale także i pracy. Przeciętna wartość 1 grama białka wynosi 4,1 kaloryj, węglowodanów również 4,1 kaloryj, tłuszczu 9,3 kaloryj. Nie znaczy to jednak, by tyle dawały pokarmy nasze; nie są one czystym białkiem, tłuszczem lub węglowodanem, zawierają dużo wody. Tak np. ziemniaki, zawierające białko i węglowodany oraz dużo wody, dają jedynie 1 kalorię na 1 gram.

Źródłem energii dla pracy mięśniowej są w pierwszym rzędzie węglowodany, w drugim tłuszcz; białko jest jednak koniecznym składnikiem pożywienia, bez którego się obeiść nie możemy. W układaniu diety *musimy uwzględnić wszystkie składniki*, nie obciążając jednak zbytnio przewodu pokarmowego; dorosły człowiek potrzebuje na 1 kg wagi ciała od 25 kaloryj przy zupełnym spoczynku do 75 kaloryj przy silnej pracy; zapotrzebowanie więc dzienne przy lekkiej pracy wyniesie do 3000 kaloryj. Może ono zostać pokryte pożywieniem w znacznej bardzo części roślinnym, np.:

DIETA I

ser, jaja, mięso	250 g	600 kal.
mleko	350 „	250 „
tłuszcze	100 „	800 „
cukier, słodycze	100 „	350 „
jarzyny, owoce	690 „	450 „
ziemniaki	210 „	200 „
chleb	300 „	750 „
	2000 g	3400 kal.

Przy rozpoczęciu zaprawy, gdy pracę powiększamy znacznie, musimy odpowiednio zmienić pożywienie, nie tucząc jednak osobnika, nie wprowadzając zbyt wielkich ilości płynów, ani też nie przeładowując żołądka. Możemy więc np. użyć diety następującej:

DIETA II

mięso, jaja, sery	750	g	1800	kal.
mleko	1000	„	650	„
tłuszcze	300	„	2400	„
cukier, czekolada	200	„	700	„
chleb	300	„	750	„
jarzyny, owoce	840	„	550	„
ziemniaki	210	„	200	„
	3600	g	7050	kal.

Mleko zastąpiło tu płyny. Szczegółów nie przytaczamy, nie są one zbyt ważne.

Między tymi podanymi powyżej składami diet będziemy w czasie zaprawy narciarskiej odpowiednio wybierać.

* * *

Zasadnicze różnice zachodzą między **młodzieżą** i starszymi narciarzami.

Starsi panowie, którzy w ostatnich latach przytyli, o wagach znacznie przekraczających 80 kg, mogą śmiało poprzestać na diecie I-ej, podającej im 3400 kaloryj dziennie. Będzie to dla nich dieta wyraźnie odchudzająca, bardzo dla nich korzystna, ułatwiająca im — po schudnięciu — tak samo zaprawę jak i wycieczki górskie. Tempo zaprawy nie powinno być zbyt szybkie, schudnięcie może osiągnąć 10—15% wagi początkowej, o ile była ona wyraźnie zbyt duża, w ciągu 3 do 6 tygodni. Najlepiej uczynić to *w czasie zaprawy suchej*, poprzedzającej sezon zimowy. Naturalnie, że takie odchudzenie może dotyczyć także ludzi młodych, o ile są zbyt otyli. Ocenę jednak tej otyłości, jej wielkości i tempa oraz granic możliwego i potrzebnego schudnięcia musi się pozostawić lekarzowi.

Dla ogromnej liczby **narciarzy młodych** — jeszcze dorastających — nie może być mowy o schudnięciu w początkowym okresie zaprawy; strata 1—2 kg w pierwszych dwóch tygodniach najwyżej, może być dopuszczoną. Skład więc diety I-ej około 3400 kal. — będzie dla nich zbyt szczupły, trzeba i należy go podwyższyć, idąc w kierunku składu diety II-ej o wartości kalorycznej znacznie wyższej. Naturalnie nie dochodzimy tu od razu do pełnej diety II-ej — około 7050 kaloryj — lecz zwiększamy pokrycie zapotrzebowania organizmu etapami.

Ponieważ *w okresach młodości i dorastania* potrzebną jest dostawa materiału dla dalszej budowy organizmu, przeto składniki białkowe nie mogą być zapomniane.

Zwiększając np. ilość spożywanego pożywienia podwajamy

DODAT. A

ser, jaja, mięso z 250 g do 500 g dziennie, tak samo mleko z $^1/_4$ na ½ litra, uzyskujemy w ten sposób już 850 kal. więcej; drobny — 50 g — dodatek tłuszczów, w zimnej porze roku chętnie spożywamy, doda dalszych 400 kal.; otrzymamy dietę o wysokiej już wartości 4650 kal. i dość dużej zawartości białka.

Powinna ona pozwolić nie tylko na utrzymanie normalnej wagi, ale także na powolny i nieznaczny wzrost wagi, który w ciągu jesieni i zimy mimo zaprawy i wycieczek, powinien osiągnąć 2 do 3 kg u wszystkich mężczyzn poniżej lat 24—28. Przytoczoną powyżej dietę o wartości większej niż 4500 kal., możemy uważać za podstawową dla całego okresu narciarskiego z chwilą, gdy dobra zaprawa w lecie czy też intensywna zaprawa sucha, uczyniły nas zdolnymi do pokonywania wszelkich trudów, wydobywania z siebie wielkich wysilków.

Wysiłek znaczniejszy spowoduje występowanie dalszego głodu, i to idącego w kierunku słodyczy, a więc *węglowodanów*, najłatwiej przyswajalnych i stanowiących najlepsze paliwo dla pracujących mięśni.

DOD. B.

Jest on bardzo łatwy do pokrycia, każde 200 g cukru i czekolady da nam około 700 do 800 kaloryj dalszych; dodatkami więc 200 gramowymi pójdziemy na diety wysokowartościowe około 5300, a później 6000 kaloryj.

Dopiero gdy zaprawa zawodnicza lub przygotowanie do ciężkich wycieczek górskich przygotuje nas do największych możliwych wyczynów, jak np. narciarski bieg 50 km, wojskowy bieg patrolowy 30 km, marsz narciarski szlakiem II Brygady Legionów, marsz Zułów—Wilno, czy też ciężkie wycieczki tatrzańskie z pokonaniem 1200—1800 m wysokości dziennie, wycieczki w Gorganach, Czarnohorze czy Czywczynie po 30—40 km dziennie, wtedy czas pomyśleć o diecie bardzo wysokokalorycznej, wspomnianej

przez nas na początku (jako dieta II), a dochodzącej do 7000 kaloryj. Przy takiej ilości nie nadrabiamy już węglowodanami (a więc cukrem, czekoladą, owocami, jarzynami, pieczywem, chlebem), gdyż obciążałoby to zbytnio przewód pokarmowy; dwie główne pozycje, to 750 g mięsa, jaj, sera, dających 1800 kal. oraz 300 g tłuszczów, dających 2400 kaloryj.

Poza doborem ilości i jakości pożywienia ważnymi punktami będą: gruntowne żucie pokarmu, odpoczynek po głównych posiłkach, racjonalne ich rozłożenie. Zauważyć tu należy, że zwyczaje polskie i praca zarobkowa olbrzymiej większości sportowców polskich, sprawę znacznie utrudniają; ćwiczenia odbywają się głównie po południu, po obiednim posiłku. Konieczna pauza między posiłkiem a ćwiczeniami winna wynosić kilka godzin, przynajmniej dwie. W naszej szerokości geograficznej jest to już w jesieni niemożliwe, gdyż zbyt szybko zapada po południu ciemność. Dlatego najlepszą będzie zasada stosowania zawsze, gdy to tylko możliwe, zaprawy rannej. W przeciwnym razie należy spożywać obiad w dnie zaprawy dopiero wieczorem po ćwiczeniach, poskramiając głód jedynie lekkim drugim śniadaniem w porze południowej.

ODŻYWIANIE NA WYCIECZKACH

Będzie ono nieco inne niż w czasie zaprawy. Ilość podawanych kaloryj powinna odpowiadać zapotrzebowaniu, a więc trudom wycieczki, te zaś nie powinny być większe niż te wysiłki i trudy, do których przyzwyczaiła nas zaprawa. Jasne więc jest, że nasza dieta wycieczkowa powinna być kalorycznie o tej samej wartości, co dieta zaprawowa, wynosi więc 4.500 do 5.300 kal dla lekkiego stopnia zaprawy i lekkich wycieczek, 5300—6000 kal. *dla średniego stopnia* zaprawy i średnio trudnych wycieczek, a dopiero dla szczytowych form zaprawy i trudnych, wytężających wycieczek potrzebna będzie dieta przekraczająca nawet 6000 kal. dziennie.

W dwóch wypadkach należy przewidzieć dodatki do tych podstawowych diet. Dla narciarzy młodych w okresie dorastania najlepiej zastosować jako podstawę dietę I z dodatkiem A; w miarę zaś wzmagania się trudności wycieczek dodawać pojedyncze lub podwójne dodatki B. Długie dojazdy kolejkami leśnymi czy saniami przy silnych mrozach wymagają również dodatku żywnościowego najlepiej

w formie jak dodatek B., tak samo jak anormalnie silne mrozy lub jeszcze gorszy od nich wicher w czasie tury.

Na ciężkich wycieczkach — przejściach narciarskich trwających wiele dni w ramach marszów 20—30—40 km dziennie, najlepszym załatwieniem jest marsz dzienny niezbyt obciążony po dobrym — angielskim — śniadaniu pierwszym, zjedzonym w schronisku. Dwie szklanki mleka, kakao (gorzej kawy lub herbaty) kilka kawałków chleba smarowanych na przemiany masłem i jamem czy marmoladą, porządna porcja jajecznicy, dwa, trzy plasterki słoniny, może stanowić niezłą podstawę. Marsz całodzienny odbywać się może lekko, kilka sucharów z masłem czy słoniną, serem trochę suszonych owoców (jabłka, gruszki, śliwki, morelki), czekolada mleczna, herbata gorąca z termosa, ciepła i słodka lemoniada cytrynowa (flaszka aluminiowa schowana w zapasowej bieliźnie w plecaku bardzo długo pozostaje ciepłą), zupełnie wystarczą w normalnych warunkach zimowych. Wieczorem — w schronisku — możliwie wcześnie koło piątej, szóstej po południu, spożywamy hojny obiad o przeciętnym składzie zupy, mięsa z jarzyną, słodkiej potrawy i licznych szklanek herbaty. Wczesne pójście — około 8-mej — na spoczynek dopełnia reszty programu. Jedna, dwie szklanki kwaśnego mleka ugaszą pragnienie.

Tego rodzaju odżywianie się będzie najbardziej wskazane wszędzie tam, gdzie wykonujemy wycieczki bądź to oparci o schronisko, z którego wychodzimy i doń wracamy, bądź też, gdy przechodzimy dziennymi marszami od schroniska do schroniska.

Nie podawaliśmy szczegółowych *przepisów dietetycznych*, gdyż w zupełności można tu stosować się do upodobań, jeść to, co nam smakuje. Wszystkie mięsa są tu możliwe (jedynie mniej wskazane wędliny, zwłaszcza o ostrzejszym smaku, gdyż zwiększają i tak duże pragnienie), jaja w najrozmaitszej formie, sery łagodne w smaku, mleko w każdej formie stanowi najlepszy napój. Z tłuszczów obojętne, czy masło czy smalec, oddają te same usługi, tłuszcze pochodzenia roślinnego jak margaryna i podobne mają znacznie mniejszą wartość. Przy cukrach, słodyczach, jarzynach, owocach, rozstrzyga smakowitość. Ziemniakami, grochem, kapustą, nie należy przeciążać żołądka w czasie zaprawy i na wycieczkach. Duże ilości chleba i kasz też nie są zbytnio wskazane, nie należy robić z nich głównych posiłków.

Specjalną uwagę należy poświęcić g a s z e n i u d u ż e g o z w y k l e p r a g n i e n i a; w czasie wycieczki *niedopuszczalne*

Jest jedzenie śniegu i lodu, wzmaga to pragnienie, uszkadza błony śluzowe i struny głosowe; herbata, lemoniada, owoce, są najlepsze. W czasie długich marszów doskonale działa żucie owoców suszonych jak śliwki lub morelki.

W schroniskach nie należy zbytnio ulegać swemu pragnieniu; przy popołudniowym obiedzie talerz lub półtora zupy, ½ litra dość wodnistego kompotu (lepiej gasi pragnienie) oraz 2 szklanki herbaty powinny wystarczyć. Zbyt wielkie ilości płynów obciążają niepotrzebnie serce.

Nieco inaczej przedstawia się sprawa *na wycieczkach zupełnie samodzielnych* bez oparcia o schroniska zagospodarowane, gdy wszystko musimy nosić na własnych plecach. Każdy gram dodatkowy odgrywa tu rolę, toteż przy 2—3 dniowych tego rodzaju wycieczkach odbywamy je właściwie częściowo na głodno. Zwłaszcza przy silnych mrozach i dużych wysiłkach, noclegach w namiocie czy domku śniegowym „igloo" — nie pokryjemy całego naszego zapotrzebowania, będziemy więc żyli deficytowo. Przy krótkich — najwyżej 3—4 dniowych — okresach nie będzie to szkodliwe, jeśli ten głód nie będzie się zbyt silnie dawał we znaki, jeśli deficyt nie będzie zbyt wielki.

Białka poszukamy w mięsie; zimna polędwica, cielęcina, niesłona szynka, oddadzą dobre usługi; konserwy mięsne są świetne, ale stosunkowo znacznie cięższe. Jaj zwykle nie zabieramy do plecaka. Trochę białka a bardzo wiele tłuszczu znajdziemy w słoninie, świetna est słonina wędzona. Masło opłaca się doskonale, tak samo smalec. Najcenniejszym źródłem kaloryj będzie mleko kondensowane i zwykle jeszcze dodatkowo słodzone, zawiera białko, tłuszcz i węglowodany. Odpowiednio rozcieńczone, zagotowane z kakao, czy owomaltyną, odradza zmęczonego i zziębniętego turystę, a nie obciążało go zbytnio.

Ze względu na ciężar rezygnujemy z jarzyn, chleba, wymyślnych słodyczy. Suchary, keksy słodkie wystarczą; czekolada, cukier dostarczą paliwa dla mięśni. Owoce silnie suszone spożywać będziemy w słodkich kompotach. Dla żucia w marszu nadają się doskonale — niestety drogie — morelki Ogromny deficyt wody, powodujący pragnienie, pokrywamy herbatą nie za silnie słodką.

Żelazne rezerwy stanowią zwykle cukier, mleko kondensowane, słonina, masło, suchary. Dobra maszynka spirytusowa czy „primus" z zapasem paliwa, to podstawa ich zużycia.

DROGI LAWINOWE I SZLAKI ZAGROŻONE

Stale rozwijający się i przybierający na sile zimowy ruch turystyczny w górach, a w związku z nim **coraz częstsze wypadki „białej śmierci“**, obserwowane w ostatnich latach w całych prawie Karpatach, przyczyniają się do tego, że narciarze muszą coraz więcej interesować się szatą śnieżną i jej ruchami oraz warunkami pogodowymi w naszych terenach narciarskich. Zagadnieniom tym poświęcono dotychczas u nas **niewiele uwagi.** Obok nielicznych wzmianek i przyczynków w literaturze naukowej, kilkunastu dat i obserwacyj w terenie, oraz krótkich artykulików w prasie codziennej i turystycznej (nieraz mocno przesadzonych, pisanych bez bliższej znajomości tematu i opartych na obserwacjach poczynionych w krajach alpejskich) — **nic dokładniejszego nie wiemy,** zarówno o szacie śnieżnej, jej kształtowaniu się i ruchach, jak również o warunkach pogodowych, na ogół bardzo zmiennych w naszych górach.

Dorywcze obserwacje i studia prowadzone w terenie w ostatnich kilku latach, liczne i groźne wypadki „białej śmierci“, oraz coraz częściej podnoszone przez zainteresowane sfery narciarzy postulaty ochrony ruchu przyczyniły się do tego, że poglądy nasze na znaczenie znajomości powyższych zagadnień dla zimowego ruchu turystyczno-narciarskiego **poddano ostrej kontroli.**

KOMISJA LAWINOWA T. K. N.

Efektem kontroli naszych dotychczasowych zapatrywań, było powołanie do życia z wiosną 1938 roku przy Towarzystwie Krzewienia Narciarstwa w Krakowie — **Karpackiej Komisji Śniegowej i Lawinowej.**

Zadaniem Karpackiej Komisji Śniegowej i Lawinowej, jak o tym mówi jeden z punktów regulaminu Komisji, **„jest prowadzenie, publikowanie i popieranie badań nad uśnieżeniem i lawinami w Karpatach, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystyki zimowej,**

oraz prowadzenie robót praktycznych w terenie, mających na celu ostrzeżenie turystów, względnie ochronę zimowego ruchu sportowo-turystycznego".

Świeżo utworzona Komisja przystąpiła natychmiast do prac wstępnych, kładąc specjalny nacisk na: a) gromadzenie fotografii form uśnieżenia, lawin gatunków śniegu i innych, b) kompletowanie przeźroczy do odczytów, c) przygotowanie materiału kartograficznego, d) na zebranie bibliografii polskiej i obcej dotyczącej przyszłych prac Komisji, e) na założenie biblioteki Komisji, f) opracowanie i przygotowanie programu pracy w najbliższym okresie zimowym.

Rozpoczęte prace będą nadal kontynuowane w szerszym jeszcze zakresie w ciągu sezonu 1938/9 r. Przygotowany już i ustalony program pracy na okres zimowy 1938/9 r. jest bardzo obszerny. Przypuszczać można, że jego wykonanie przyniesie korzyść i pożytek nie tylko **nauce polskiej**, która dotychczas niewiele prac i czasu poświęciła zagadnieniom śniegoznawczym, ale przede wszystkim **szerokim rzeszom narciarzy**, dla których prace Komisji będą źródłem nowych i ciekawych informacyj, wskazówek i rad o śniegu, jego ruchach, o pogodzie, oraz o tych pracach Komisji, które mają na celu ochronę ruchu narciarsko-turystycznego. Z tego ostatniego też powodu prace Komisji przewidują nie tylko **studia teoretyczne** i badania naukowe w terenie, ale podejmie ona również szereg doniosłych **zadań praktycznych.**

BADANIA ŚNIEGU

Z szeregu prac przewidzianych w programie ogólnej działalności Komisji, a zwlaszcza w programie szczegółowym w sezonie zimowym 1938/9 na uwagę zasługują **kilkudniowe badania terenowe nad szatą śnieżną w Beskidzie Wysokim, w Gorcach, Tatrach i w Czarnohorze.** W badaniach tych poza obserwacjami nad kształtowaniem się pokrywy śnieżnej i jej grubością, będą uwzględnione przede wszystkim pomiary **nad gęstością, ciężarem gatunkowym, zwartością i termiką śniegu** w różnych porach dnia, przy różnych warunkach pogodowych, oraz dla różnych gatunków pokrywy śnieżnej

Te ostatnie pomiary mają doniosłe znaczenie praktyczne, gdyż pozwolą na przynajmniej częściowe rozwiązanie od dawna już kulejącego problemu

wskazówek dla smarowania nart. Niemniejsze znaczenie mają również obserwacje nad kształtowaniem się pokrywy śnieżnej i jej grubością w ciągu zimy. Wskażą one bowiem na to jak kształtuje się pokrywa śnieżna i jej grubości na grzbietach i szczytach górskich, na stokach, w dolinach, w różnych wysokościach, przy różnych warunkach pogodowych, oraz w początkowym, środkowym i końcowym okresie zimy W tym wypadku będą przeprowadzone również studia **nad opadami szronowymi,** dzięki którym, w wyższych partiach gór, nawet w okresach pogody słonecznej, pokrywy śnieżnej stale przybywa.

W czasie wspomnianych krótko-okresowych badań terenowych będą też prowadzone obserwacje i studia **nad formami uśnieżenia,** nad wpływem wiatrów, słońca, odwilży, mrozów, ukształtowania terenu, szaty roślinnej, osiedli i ludzi na pokrywę śnieżną. W tym wypadku specjalną uwagę poświęci się skartowaniu obszarów **zwiania i nawiania śniegu,** oraz **wpływowi narciarzy na pokrywę śnieżną** i wynikającym z tego powodu wielu charakterystycznym przejawom szaty śnieżnej.

Stosunkowo najwięcej czasu i pracy poświęci się obserwacjom **nad różnymi gatunkami pokrywy śnieżnej,** nad ich powstawaniem i kształtowaniem się, oraz ich jakością i przydatnością dla zimowego ruchu turystycznego. Początkiem większej pracy będzie **skartowanie dróg lawinowych w Tatrach.** Prace te zostaną w przyszłości przeprowadzone w innych grupach górskich Karpat, a efektem tego będzie **mapa dróg lawinowych we wszystkich naszych terenach narciarskich.** Dodać tu należy, że lawiny w naszych górach znane są już od dawna narciarzom i góralom.

DROGI LAWINOWE

Narciarze praktycy wiedzą o nich bardzo wiele, mimo to jednak do tej pory **nie doceniano ich niebezpieczeństwa** dla zimowego ruchu turystycznego. Dlatego też szerokie rzesze narciarzy posiadają o nich wiadomości na ogół skąpe i niedostateczne. Dopiero szereg groźnych wypadków „białej śmierci" w ostatnich kilku latach, oraz zaobserwowanie wielkich i niebezpiecznych obsunięć mas śniegu w nieznanych dotychczas pod tym względem grupach górskich, jak: **Babia Góra, Jaworzyna Krynicka, okolice**

Slawska i Czarnohora itp. (nie mówiąc oczywiście o Tatrach), zwróciły baczniejszą uwagę zainteresowanych sfer na mało znane i niedoceniane zupełnie zagadnienie **ruchu śniegów** w naszych górach. Prace Komisji prowadzone w tym kierunku będą, rzec można, prawie pionierskimi. Przypuszczać też należy, że w niedługim już czasie pozwolą one na opublikowanie szerszych i bliższych wiadomości o drogach lawinowych, warunkach spadania lawin itp.

Badania prowadzone przez Komisję nad ruchami mas śniegu nie ograniczą się bowiem tylko do skartowania dróg lawinowych w naszych terenach narciarskich, ale zajmą się również szeregiem zagadnień związanych bezpośrednio z lawinami, jak: **warunkami pogodowymi, śnieżnymi, podłożem, rodzajami zaburzeń powodujących lawiny** itp., gdyż dotychczasowe obserwacje i studia wykazały, że wielka liczba lawin nie jest czymś przypadkowym, ale przeciwnie są one bardzo ściśle związane z położeniem i gatunkami śniegu oraz z szeregiem innych czynników, które wywołują ich spadanie.

Poza tym będzie uruchomiona **sieć stałych punktów obserwacyjnych** w schroniskach górskich, które będą prowadzić ciągłe obserwacje i pomiary nad drogami lawin, oraz nad spadającymi i spadłymi lawinami.

W tym celu też wydano specjalne **dzienniczki obserwacyj** nad śniegiem i lawinami, które będą źródłowym zbiorem materiałów i obserwacyj śnieżno-lawinowych z naszych gór.

BADANIA SPECJALNE

Łącznie z obserwacjami i studiami nad lawinami będą prowadzone badania na razie tylko w Tatrach, **nad nawisami.** Badania nad nawisami bowiem, poza tym, że bardzo często są one jedną z przyczyn wywołujących lawiny i przez to są **niebezpieczne dla narciarzy**, zwłaszcza na szlakach grzbietowych, graniowych, mają doniosłe znaczenie dla klimatologii i meteorologii, gdyż prowadzą do poznania kierunków wiatrów w tych partiach gór, w których nie mamy stałych punktów obserwacyjnych. **Wiatry** zaś jak wiadomo, wywierają decydujący wpływ na kształtowanie się całego szeregu innych czynników meteorologicznych.

Prace Komisji nie będą się ograniczały tylko do badań, obserwacyj nad śniegiem i ruchami śniegu, ale Komisja zajmie się również badaniami **nad warunkami pogodowy-**

mi w naszych górach, a zwłaszcza takimi zagadnieniami, jak **wpływem klimatu wysokogórskiego na samopoczucie narciarzy,** obserwacjami **nad mgłą, kurniawami i zawiejami śnieżnymi.** Zagadnienia te bowiem mają również wielkie znaczenie dla zimowego ruchu narciarskiego, a bliższe poznanie ich pozwoli narciarzom na uniknięcie zabłądzenia w czasie mgły, kurniawy, niemniej groźnych niebezpieczeństw od lawin. Omówione wyżej badania i prace Komisji będą prowadziły z kolei do szeregu prac i działań praktycznych w terenie.

OCHRONA TURYSTYKI

Z tych ostatnich na uwagę zasługują te, które mają na celu ochronę ruchu narciarsko-turystycznego. W pracach powyższych weszła Komisja w ścisłe **porozumienie z referatem ratownictwa górskiego przy Towarzystwie Krzewienia Narciarstwa** i ustaliła wszystkie sposoby pracy nad ostrzeganiem turystów w razie niebezpieczeństwa lawin, mgły itp. W pracach nad ochroną zimowego ruchu narciarsko-turystycznego w bieżącym sezonie zimowym będą uwzględnione przede wszystkim Tatry, a zwłaszcza **grupa Kasprowego i okolicy.** Badania i obserwacje obejmą wszystkie te żleby i stoki lawinowe, które przecinają szlaki narciarskie. W miejscach zagrożonych i niebezpiecznych będą z biegiem czasu stawiane tablice ostrzegawcze oraz budowane mury i płoty przeciw-lawinowe. Ponadto będą czynione próby ze strącaniem lawin, przez strzelania przeciw-lawinowe. Służbę ochronną ruchu turystyczno-narciarskiego będzie uzupełniała **sieć punktów obserwacyjno-sygnalizacyjnych** oraz liczne objazdy i studia kontrolne. Z dalszych prac Komisji należy wymienić jeszcze studia **nad tzw. sztucznym śniegiem.**

Akcja uświadamiająca obejmuje szereg odczytów, pogadanek i referatów ilustrowanych przeźroczami, organizowanych w klubach narciarskich oraz w radiu, a omawiających aktualne zagadnienia z zakresu śniego-, lawino- i pogodoznawstwa. Badania i studia prowadzone przez Komisję będą **publikowane w specjalnych „pracach"** Komisji, oraz na łamach **prasy naukowej i turystycznej.** W sezonie 1938/9 przejęła Komisja, jako placówka najbardziej po temu fachowa, opracowywanie i redakcję **komunikatu**

śniegowego Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa i Państwowego Instytutu Meteorologicznego.

Ogół polskich narciarzy winien poprzeć wysiłki Komisii Śniegowo-Lawinowej T. K. N., zarówno przez zapoznawanie się z jej wydawnictwami, stosowanie się do wydanych przez nią wskazówek, jak wreszcie przez czynną współpracę zwłaszcza w dziedzinie obserwacyj. Każdy w Polskim Związku Narciarskim zrzeszony narciarz winien o każdym zaobserwowanym przez siebie wypadku lawiny **donieść do Komisji Śniegowo-Lawinowej T. K. N.** (Kraków, Piłsudskiego 13), która z kolei zwróci się z prośbą o wypełnienie dokładnego **kwestionariusza opisowego.** Zebrane w ten sposób materiały stanowić będą środek pomocniczy dla szybkiego i wszechstronnego opracowania map i zestawień dróg lawinowych i szlaków zagrożonych w polskich terenach narciarskich.

*

BIWAK ZIMOWY

Biwak zimowy, w różnych jego postaciach — stanowi nie tylko konieczność dla narciarza zmuszonego nieraz do obozowania w śniegu z powodu zbiegu okoliczności, ale jest także **cenną postacią turystyki zimowej.** Przy zachowaniu ostrożności, oraz przy zasobie praktycznych wiadomości — może być biwak zimowy źródłem dużego zadowolenia dla uczestników. Biwakowanie w śniegu **wyrabia cenne zalety turystyczne** jak: odporność, hart, zaradność itp. W zależności od warunków różne są rodzaje biwakowania i każdy narciarz winien zapoznać się z nimi na specjalnych kursach czy ćwiczeniach praktycznych.

„Igloo" większe.

Na dłuższy pobyt zimą w odludnej okolicy nadaje się dobrze **„igloo" większe** (domek śnieżny), okrągłe, o promieniu około 2 metrów. Buduje się je z cegieł śnieżnych, o przekroju w kształcie trapeza i wymiarach 100 cm × 50cm × 30 cm. Z zakreślonego pod budowę koła **wybiera się śnieg** do głębokości na jaką teren pozwala. Naokoło powstałego w ten sposób zagłębienia układa się następnie **ściany z cegieł śnieżnych,** przy czym **cegły układa się** schodkowo,

szerszą podstawą trapezu na zewnątrz tak, aby podnosiły się nieco po stronie wewnętrznej.

Po zbudowaniu i zamknięciu kopuły, uszczelnia się ją drobnymi kawałkami śniegu i osypuje świeżym śniegiem, względnie polewa nieco wodą **dla nadania jej większej spoistości.** Wewnątrz wycina się w śniegu promieniście **cztery lub więcej nisz,** około metrowej wysokości i półtorametrowej długości. Śnieg z nisz, które mają służyć na pomieszczenie łóżek — wygrzebuje się na zewnątrz. Wejście do „igloo" stanowi korytarz całkowicie nakryty i zasłonięty.

Pośrodku „igloo" dobrze jest pozostawić przy wkopywaniu się w głąb śniegu — **jeden wielki blok,** który może służyć za podstawę stołu. Łóżka składające się z sienników naciągniętych na ramy drewniane, wsuwa się we wspomniane wyżej nisze, tak iż część ich wystaje do wnętrza i może służyć za krzesła. Podłogę dużego „igloo" dobrze jest wyścielić **drobnymi gałązkami i cetyną.** W „igloo" o powyższych wymiarach mieszkać może względnie wygodnie 8—10 osób. W razie dostatecznej ilości śniegu zespół taki potrzebuje około 6 godzin do wykończenia podobnego domostwa. **Przyrządami** potrzebnymi do zbudowania „igloo" są niewielkie łopaty, szerokie noże służące do wyrównywania cegieł itp. „Igloo" większe zbudować można tylko z dobrze zleżałego śniegu.

„Igloo" mniejsze.

Dla jednorazowego noclegu praktyczne jest **„igloo" małe,** mogące pomieścić 2—3 osoby. Koło pod takie „igloo" zakreśla się kijem narciarskim, a wzdłuż uzyskanej linii układa się cegły śnieżne (ścinane ukośnie) o wymiarach 60 cm × 40 cm × 30 cm, ślimakowato zbliżając się do środka. Po zbudowaniu kopuły, która powinna mieć około 1.80 m wysokości, wycina się w **ścianie otwór wejściowy,** który obudowuje się ściankami i dachem ze śniegu. W razie pośpiechu — nie jest to niezbędne, gdyż można przygotować kilka bloków śnieżnych, którymi zasłania się „igloo" po wejściu do środka.

Gotową kopułę igloo **uszczelnia się** i obsypuje miałkim śniegiem. Wewnątrz układa się „śpiwory" na pokładzie z drobnych gałęzi i cetyny. Winno się używać ciepłych, **zimowych śpiworów z kapturem,** albo futrzanych, albo watowanych. Na uwagę zasłużyły próby dokonane w sezonie zimowym 1937/38 r. przez **harcerzy,** którzy na biwaku w Dolinie Pięciu Stawów Polskich używali

śpiworów uszytych z trzech koców przełożonych papierem. Na budowę „igloo“ małego trzech ludzi przy pewnej wprawie pracuje około 2 i pół godzin.

Schron śnieżny.

W nagłym wypadku, np. przy niemożności podjęcia budowy domku śnieżnego — praktyczne usługi oddać mogą **schrony kopane,** wzięte do narciarstwa z armii norweskiej. **W śniegu kopie się rów** około 2 m długości i 1.50 m głębokości, szeroki na 1.20 m. Wejście do rowu nie powinno przekraczać 1/3 całkowitej jego długości, **resztę zaś drąży się pod śniegiem.** Ściany rowu winny być dobrze ubite i wyrównane. Na dnie układa się narty **i kijki,** ewentualnie wyściela się gałęziami. Wejście do rowu przykrywa się płachtą namiotową, umocnioną po brzegach blokami śnieżnymi.

Biwak w namiocie.

Przy użyciu namiotu ustawionego wprost na śniegu, należy pamiętać o tym, **aby namiot był wkopany w śnieg,** a ściany jego z zewnątrz osypane śniegiem. Od strony wiatru winien być namiot osłoniony, wybudowaną **ścianką śnieżną.** W Skandynawii wyrabia się specjalne namioty, które rozpina się na nartach, co stanowi duże udogodnienie na biwakach zimowych.

Nocleg pod gołym niebem.

Nocleg pod gołym niebem jest **próbą ciężką** i należy go unikać. O ile jednak nie ma innego wyjścia — należy **wkopać się w śnieg** i o ile okoliczności na to pozwalają zbudować ze śniegu **przynajmniej murek od strony wystawionej na działanie wiatru.** Jeżeli nie ma możliwości wyścielenia wykopanego rowku cetyną, to użyć należy nart ułożonych ślizgiem do góry. **Odziać się trzeba jak najcieplej,** ale zarazem rozluźnić te części ubrania, które przez ucisk mogłyby tamować krążenie krwi.

Nogi, jako najbardziej narażone na niebezpieczeństwo odmrożenia, można **umieścić w wypróżnionym plecaku,** który później zaciąga się lekko do góry. Buty można zdjąć, jednakże trzeba je zachować w plecaku we względnym cieple. Zasypianie w tych warunkach, jeśli nie posiada się bardzo ciepłego śpiworu, a temperatura powietrza jest niska — nie jest wskazane.

*

DR S. JANICKI
Referat Ratowniczy T. K. N.

POMOC DORAŹNA W WYPADKACH NARCIARSKICH

Wskazówki poniższe przeznaczone są dla tych, którzy zmuszeni będą do udzielenia pomocy doraźnej w terenie. Dalszą pomocą zajmie się odpowiednio przeszkolony zawiadowca Stacji Ratowniczej T. K. N., znajdującej się w każdym ważniejszym schronisku, lub też w razie poważniejszego wypadku — Zimowe Górskie Pogotowie Ratunkowe T. K. N.

Przy stosowaniu pomocy, na pierwszym miejscu pamiętać należy o dwu zasadach:

1) **„Przede wszystkim nie szkodzić“** a więc unikać wszelkich zabiegów i poczynań, co do których działania nie jesteśmy zupełnie pewni — względnie, które nie są konieczne.

2) Pomoc udzielana jest **doraźną**, definitywnie załatwi ją lekarz.

Ścisłe przestrzeganie tych zasad zmniejszy ilość wypadków, zakończonych kalectwem.

UWAGI OGÓLNE

Opatrywanie ran.

Rany należy opatrywać:

a) jeśli rana jest niewątpliwie tak powierzchowną i małą, że można wykluczyć konieczność interwencji lekarza;

b) w innych wypadkach, jeśli:

1) przybycia lekarza względnie dostawienia doń chorego nie można spodziewać się przed upływem kilkunastu godzin, 2) jeśli istnieje silne krwawienie, 3) jeśli transport chorego

połączony jest z możliwością dalszego uszkodzenia i zanieczyszczenia rany.

Rany nie wolno obmywać wodą lub śniegiem, dotykać czymkolwiek poza opatrunkiem, usuwać palcami zanieczyszczeń. Jeśli rana jest małą, należy całą zajodynować, jeśli duża — same brzegi i skórę w okolicy rany. Na ranę nałożyć płatek kilkakrotnie złożonej czystej gazy, lub z braku tejże, bandaż, tak żeby miejsce zranienia pokrył nie końcowy jego odcinek, ale część, która była głębiej zwinięta. Nie wolno wprost na ranę kłaść waty, a tym bardziej wpychać jej do rany. Nałożoną na miejsce zranienia gazę przymocować bandażem, lub jeśli to wygodniej i rozmiary rany pozwalają — przylepcem (rany na twarzy).

UWAGI SZCZEGÓŁOWE

Krwotok —

może być: z tętnicy (silny strumień, krew jasno czerwona) lub ze żyły (wypływ spokojny, krew ciemno czerwona). Jeśli krwotok mniejszy, zwłaszcza żylny wystarczy nałożyć grubszą niż normalnie warstwę gazy i opaską silnie do rany przycisnąć (opatrunek uciskowy).

Zaprzestać ruchów, kończynę unieść ku górze (rękę na temblak). Przy przerwaniu większej tętnicy, zacisnąć kończynę silnie powyżej miejsca zranienia jakąkolwiek opaską, a więc paskiem, bandażem, pończochą, ręcznikiem. Opaski takiej nie wolno zostawić dłużej, aniżeli 4 godziny. W tym czasie musi się dostarczyć choremu pomocy fachowej. Po silnym skrwawieniu, jeśli pomoc lekarska nie nadeszła — choremu podać do picia płyny (woda, mleko, herbata) pojedynczymi łykami, w małych odstępach czasu. Przy krwotokach z nosa — spokój, zimne okłady na kark i czoło (nie na nos), ostrożna tamponada gazą.

USZKODZENIA GŁOWY

Rany powierzchowne zaopatrzyć jak wyżej. Jeśli rana drąży głębiej, w razie utraty przytomności w następstwie silnego uderzenia w czaszkę, upadku z wysokości, uderzenia miednicą lub kręgosłupem, na skutek którego wystąpiły: tętno słabe i wolne, krwotok z nosa i uszu, wymioty, omdlenie — absolutny spokój, głowa zupełnie nieruchoma (nie obmacywać czaszki), okład ze śniegu, okryć jak najcieplej,

zemdlonego nie cucić, w razie wymiotów ostrożnie ułożyć głowę nisko i skręcić ją w bok. Nadzwyczaj ostrożny transport! Natychmiastowa pomoc lekarska!

Skaleczenia oka —

powstają najczęściej wskutek uderzenia kijkiem narciarskim przy nieprawidłowo wykonywanych ewolucjach lub przy upadku w przód na dzioby nart zbyt krótkich. Brzegi powiek lekko posmarować czystą wazeliną i założyć normalny opatrunek bez jodynowania. W razie zranienia samej gałki ocznej zawinąć także oko zdrowe.

USZKODZENIA TUŁOWIA

trafiają się najczęściej wskutek nadziania się na kijek lub upadku w terenie nierównym. Rany drążące w głąb klatki piersiowej lub jamy brzusznej, chociażby małe rozmiarami, opatrzyć bardzo czysto i starannie i skierować do lekarza. W wypadku silnego uderzenia tępego w klatkę piersiową, po którym chory odczuwa ból przy oddychaniu — owinąć klatkę piersiową silnie szeroką opaską w ustawieniu wydechowym. Przy uderzeniu w kręgosłup lub upadku na miednicę, po którym nastąpi ograniczenie lub niemożność ruchów — bardzo ostrożny transport w pozycji leżącej. W razie wystąpienia objawów krwotoku wewnętrznego (tętno słabe, szybkie, bladość powłok, szum w uszach, migotanie w oczach) — zimne okłady i szybka pomoc lekarska.

USZKODZENIA KOŃCZYN

Przy rozpoznawaniu *złamania* należy się ograniczyć do stwierdzenia obrzęku i bólu. Wszelkich prób stwierdzenia nienormalnej ruchomości i tarcia odłamków kości — należy zaniechać! Kończynę, która wykazuje powyższe objawy, należy traktować zawsze jak złamaną, bo w innych uszkodzeniach są wskazane te same zabiegi. Pomoc w złamaniach polega na unieruchomieniu kończyny przy pomocy szyny. Szynę (kijek narciarski, złamaną nartę, kawałek drewna) zakładamy w ten sposób, aby przechodziła poza obydwa stawy, pomiędzy którymi znajduje się złamanie (np. złamanie goleni — szyna sięga poza kolano i poniżej kostki). Szynę układamy na miękkim podkładzie (wata, chustki, sweter, koszula) i przymocowujemy opaską. W razie złamania z przebiciem kości na zewnątrz, ranę opatrzyć jak wyżej,

nie dotykając palcami wystercząjących odłamków i kończynę unieruchomić.

Zwichnięcie rozpoznajemy po zniekształceniu i obrzęku stawu oraz ograniczeniu ruchomości. Kończynę unieruchomić przy pomocy szyny, zimny okład, transport do lekarza. Nie próbować nastawiać.

Skręcenie w stawie, to najczęstszy z wypadków narciarskich. Natychmiast po skręceniu (kilka minut) nałożyć na dany staw silnie opaskę, kończynę unieruchomić, zwłaszcza jeżeli chodzi o staw kolanowy. W schronisku okłady z kwaśnej wody. W razie konieczności dalszego marszu założyć opaskę elastyczną.

INNE WYPADKI

Odmrożenie —

zblednięcie i zanik czucia. Jeśli objawy te zaobserwowano wcześniej, stosować energiczny masaż danej części ciała, potem nałożyć warstwę maści na odmrożenie lub ichtiolowej i założyć opatrunek.

Zamarznięcie.

Chorego szybko przetransportować do chłodnego pokoju lub ulokować w miejscu możliwie zacisznym (szałas, dół w śniegu), zdjąć odzienie, bardzo ostrożnie stosować sztuczne oddychanie, masaż kończyn; po odzyskaniu przytomności owinąć ciepło, podawać w małych dawkach herbatę, kawę lub kieliszek wina. Ze środków nasercowych: cardiazol lub coramina.

Te same wskazówki odnoszą się do ratowania zasypanych lawiną, przy czym sztuczne oddychanie należy stosować aż do uzyskania efektu (nawet do 8 godzin i więcej). Po przywróceniu chorego do przytomności, należy przy nim czuwać przez kilkanaście godzin, ponieważ zdarzyć się może nawrót do stanu poprzedniego.

Sztuczne oddychanie.

Chory w pozycji leżącej. Stajemy poza jego głową, chwytamy za ramiona w okolicy łokcia i unosimy powoli w górę, przeprowadzając poza uszy ratowanego, przytrzymujemy w tej pozycji około 2 sekundy i szybciej opuszczamy w dół, przyciskając do klatki piersiowej. Ruchy te powtarzamy miarowo w tempie około 15 na minutę.

Transportu rannych
dokonujemy, zależnie od warunków terenowych i środków jakimi dysponujemy. W ostatecznym razie przenieść na rękach w miejsce zaciszne i łatwe do znalezienia, posłać po pomoc. Pod żadnym pozorem nie zostawiać chorego samego! Pamiętać należy, że rannych w tułów, następnie takich, u których podejrzewamy uszkodzenie podstawy czaszki (krwotok z uszu, nosa, utrata przytomności) lub kręgosłupa — bezwzględnie transportować na noszach w pozycji leżącej.

Niezbędna apteczka osobista:
Dwie opaski mulowe 5 i 8 cm,
1 paczka gazy sterylizowanej,
jodyna,
1 flaszeczka coraminy lub cardiazolu,
aspiryna,
cibalgina.

Przy uprawianiu narciarstwa, pamiętajmy o tych, którzy nie mogą zakupić sobie sprzętu. Ofiarujmy stary bezużyteczny sprzęt i niepotrzebne przybory narciarskie Towarzystwu Krzewienia Narciarstwa (w Krakowie, ul. Piłsudskiego 13) na jego akcję bezpłatnego rozdawnictwa nart wśród niezamożnej młodzieży szkolnej.

TOWARZYSTWO KRZEWIENIA NARCIARSTWA

Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa założone przed sześciu laty w celu popularyzowania narciarstwa i tworzenia warunków dla jego rozwoju, rozszerzając coraz bardziej swoje agendy, obejmuje już niektórymi swoimi akcjami całą Polskę. Wobec dużych stosunkowo osiągnięć w dziedzinie popularyzacji narciarstwa, nasilenie pracy TKNu zwraca się obecnie przede wszystkim w kierunku tworzenia najlepszych warunków dla uprawiania turystyki narciarskiej.

Referat Lekarski TKNu zorganizował narciarskie ratownictwo górskie na terenie całych Karpat, tworząc 8 Zimowych Górskich Pogotowi TKN: w Krynicy, Zawoi, Worochcie, Ustroniu, Wiśle, Rabce, Sławsku, Zakopanem i na Kasprowym Wierchu. Pogotowia te zorganizowane w większych ośrodkach narciarstwa niosą pomoc przede wszystkim w czasie większych katastrof narciarskich. Pogotowie zakopiańskie rozporządza własnym autem sanitarnym. Ponadto posiada TKN 49 stacyj ratunkowych w poszczególnych schroniskach górskich oraz wyposażyło 22 stacje narciarsko-turystyczne TKN, położone w terenach odległych od siedzib lekarzy lub aptek, w kompletne apteczki.

Referat Lekarski przedsięwziął również szereg inwestycyj profilaktycznych, wyznaczając popularne szlaki turystyczne, zakładając przy 5 schroniskach lampy naftowo-żarowe, które zabłąkanym turystom wskazywały drogę w nocy, instalując dzwon na Kasprowym Wierchu itp. W ten sposób zorganizowane ratownictwo górskie zapewnia narciarzom pomoc w czasie nieszczęśliwych wypadków w każdym zakątku całych Karpat.

Doniosłą **akcję rozdawnictwa nart** rozszerzono na teren całej Polski, rozdając młodzieży szkół średnich, po-

wszechnych oraz zrzeszonej w sportowych instytucjach społecznych w ubiegłym sezonie 336 par nart tak na terenie całego Podkarpacia, Wileńszczyzny, Gór Świętokrzyskich jak i większych miastach Polski. Ponadto rozdano około 70 par nart typu nizinnego na terenach Wileńszczyzny. Ogółem rozdano dotychczas 1961 par nart.

Założono oprócz krakowskiej również wypożyczalnię nart w Warszawie. Z wypożyczalni tych korzystało około 600 młodzieży. Ogółem wypożyczono dotychczas około 2.000 par nart. Towarzystwo udzieliło młodzieży 543 porad, w tym 362 pisemnie. Rozesłano do szkół około 12.000 egzemplarzy wydawnictw.

Akcja **wędrownych kursów narciarskich** objęła w ubiegłym sezonie 56 kursów. 13 instruktorów przeszkoliło około 1.500 dzieci szkół powszechnych na terenach całych Karpat, Wileńszczyzny oraz Gór Świętokrzyskich. Ponadto odbywały się kursy wśród szlachty zagrodowej we Wschodniej Małopolsce. Ogółem 26 instruktorów przeszkoliło 5.722 dzieci na 159 kursach.

Narciarski Komunikat Śniegowy był w ostatnim sezonie drukowany i podawał szczegółowe dane termiczne, śniegowe i pogodowe z terenów Wileńszczyzny, Gór Świętokrzyskich i całych Karpat, jak również poradnik kolejowy LPT i informator dla automobilistów. Dane śniegowe zbierane były ze 190 punktów. Komunikat rozsyłano w 780 egzemplarzach prenumeratorom w Polsce i za granicą.

W ubiegłym sezonie powstała **Karpacka Komisja Śniegowa i Lawinowa** przy Towarzystwie Krzewienia Narciarstwa, która ma za zadanie naukowe badanie szaty śnieżnej i lawin oraz rozwiązanie problemu ochrony przed lawinami.

Towarzystwo posiada **114 stacyj narciarsko-turystycznych** na terenie Karpat. Jest częściowym właścicielem schronisk na Klimcu i Pantyrze oraz zawiaduje Wysokogórską Stacją Narciarsko-Turystyczną na Kasprowym Wierchu.

W roku ubiegłym zorganizowano **VII Raid Kolejowo-Narciarski wzdłuż Karpat,** w którym wzięło udział 134 osób w tym 97 uczestników zagranicznych z 17 państw. Raid ten miał bardzo doniosłe znaczenie propagandowe.

W dziale wydawnictw zaznaczyć należy ukazanie się 8 tomików Biblioteki T. K. N. Są to podręczniki narciarskie, których ogólna ilość egzemplarzy wynosi 13.500 sztuk. Afiszy propagandowych w ostatnich latach wydano 35.000 egzemplarzy. Prospekty, ulotki i inne wydawnictwa propagandowe obejmują liczbę 416.000 egzempl.

Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa od zarania swojej działalności było **instytucją ideową** o dużym nasileniu momentów charytatywnych. Dzięki jego działalności **kilkanaście tysięcy młodzieży miało możność zapoznać się z narciarstwem**, a całe społeczeństwo narciarskie korzystało z urządzeń turystycznych Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa.

Dotychczasowa działalność Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa opierała się przede wszystkim na poparciu odnośnych władz państwowych i turystycznych. Dzisiaj zwracamy się do społeczeństwa narciarskiego: popierajcie wszystkie gałęzie prac Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa, **niech każdy narciarz zrzeszony w PZN będzie sympatykiem Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa.**

*

LIGA POPIERANIA TURYSTYKI

Wzrastający coraz bardziej **masowy ruch turystyczny** w Polsce wymagał w ostatnich latach zarówno organizacyjnego ujęcia, jak też tworzenia technicznych urządzeń dla turystyki w terenie. Obu tym potrzebom uczyniło zadość **powołanie do życia Ligi Popierania Turystyki** (w maju 1935 r.). Liga kierując masowym ruchem turystycznym, znajdowała w jego obsłudze także odpowiednie środki materialne na niezbędne **inwestycje turystyczne**, które według szczegółowego programu Ligi — powstają co roku, pomnażając gospodarkę turystyczną całego kraju. Także dla **narciarstwa** ma działalność Ligi Popierania Turystyki szczególnie wielkie znaczenie. Jedną bowiem z podstaw

rozwoju narciarstwa są dobre, tanie i wygodne środki komunikacyjne, a jednym z głównych zadań Ligi Popierania Turystyki jest ułatwianie dostępu do narciarskich terenów, nieraz znacznie oddalonych od większych skupisk ludzkich. **Liga współpracując z Polskim Związkiem Narciarskim wiele w ciągu ostatnich lat w tym kierunku zrobiła, a ponadto stworzyła urządzenia turystyczne wpływające dodatnio na stały postęp narciarstwa.**

Liga Popierania Turystyki jest instytucją koordynującą dla wszystkich spraw złączonych z turystyką, a zwłaszcza z turystyką masową. Ma na względzie przede wszystkim turystykę kolejową i dostosowanie jej do potrzeb narciarstwa w okresie zimowym, oraz krajoznawstwa w porze letniej. W związku z tym działalność Ligi Popierania Turystyki jest bardzo żywa i różnorodna. Przede wszystkim zapewnia L. P. T. **narciarzom tanie przejazdy kolejowe** do ośrodków narciarskich, zarówno przez organizowanie **popularnych pociągów**, jak też wyjednywanie zniżek indywidualnych na przejazdy **za kartami uczestnictwa.** Liga tworzy także komunikacje w terenach narciarskich. Ostatnio podjęła Liga budowę kilku **wyciągów narciarskich** w najbardziej uczęszczanych terenach, jak Kasprowy, Dolina Chochołowska i Sławsko. Na uwagę zasługuje, że L. P. T. w dużej mierze przyczyniła się do budowy największej atrakcji narciarskiej w Polsce a mianowicie **kolei linowej na Kasprowy Wierch w Tatrach.** Zachęcona powodzeniem tej inwestycji Liga wybudowała w r. 1937 **górską kolej linowo-terenową na Górę Parkową w Krynicy a na sezon zimowy 1938/9 r. oddała do dyspozycji narciarzy nową kolej górską z Zakopanego na szczyt Gubałówki.**

Opiekując się sprawami dojazdów do ośrodków narciarskich oraz mając na uwadze potrzeby komunikacji w samych terenach narciarskich, stworzyła także Liga inne udogodnienia turystyczne. W szczególności więc w ośrodkach największego ruchu narciarskiego ma Liga do dyspozycji **tabor wygodnych autokarów P. K. P.** ułatwiających dojazd do ośrodków narciarskich, bardziej oddalonych od stacyj kolejowych. W miejscowościach, które do niedawna pozbawione były odpowiednich pomieszczeń turystycznych prowadzi Liga Popierania Turystyki **nowocześnie urządzone hotele turystyczne:** w Sławsku i Siankach. Zarówno w tych hotelach, jak i w innych miejscowościach, prywatnych pensjonatach, a także i w niektórych schroni-

skach górskich, organizuje Liga Popierania Turystyki podczas sezonu zimowego **tanie pobyty ryczałtowe**, które poza pokaźną zniżką kolejową, dają uczestnikom tanie warunki pobytu i wiele innych ulg. Na terenie całej Polski stworzyła Liga Popierania Turystyki **około 200 przedstawicielstw na ważniejszych stacjach kolejowych**, gdzie można zasięgnąć szczegółowych informacyj o wszelkich udogodnieniach, jakie zapewnia Liga.

We wszystkich większych zimowiskach utworzyła Liga Popierania **swe własne biura**, zajmujące się obsługą ruchu zimowo-turystycznego. W sezonie 1938/9 biura te będą czynne: w Zakopanem, w Wiśle, Krynicy, Sławsku, Siankach i Worochcie. Narciarze mogą w biurach tych zasięgać wszelkich informacyj dotyczących kwater, wyżywienia, środków komunikacyjnych, warunków meteorologicznych, śniegowych, terenów itd. Przyjmować będą także biura zgłoszenia na kursy narciarskie, biegi o odznakę za sprawność PZN, ponadto nabyć w nich można mapy i wydawnictwa narciarskie itp. Biura przyjmują zgłoszenia na **członków Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa**, organizują wycieczki, dostarczaja przewodników, autokarów itp.

Jednym z ważnych działów czynności Ligi Popierania Turystyki jest troska o **udogodnienia komunikacyjne**. Pomiędzy innymi Liga Popierania Turystyki wyjednała w Ministerstwie Komunikacji **przerobienie pewnej ilości wagonów P.K.P. III-ej klasy dla celów turystycznych.** Wagony te zostały przede wszystkim wyposażone w posłania, przez co uzyskano miejsca sypialne (po sześć w każdym przedziale). Wagony turystyczne z miejscami sypialnymi używane są zarówno dla wycieczek pociągami popularnymi, jak również w sezonie zimowym w stałych relacjach **na koniec tygodnia** (week-end, — na niedziele i święta) między Warszawą i Zakopanem. W wagonach tych obowiązuje **taryfa klasy trzeciej z nieznaczną dopłatą na miejsca sypialne**.

SPIS RZECZY

Za redakcję „Kalendarza Informacyjnego"
STANISŁAW FAECHER, KRAKÓW